LIETUVOS
RESPUBLIKOS
KULTŪROS
MINISTERIJA

Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimo galimybių studija

Konsultuoja VšĮ Idėjos miestui

Galimybių studijos rengėjų komanda

GALIMYBIŲ STUDIJOS UŽSAKOVAS

Lietuvos Respublikos kultūros ministerija

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

GALIMYBIŲ STUDIJOS RENGĖJAI

Galimybių studijos rengimo kuravimas:
VšĮ Idėjos miestui, galimybių studijos vadovė dr. Inga Urbonaitė-Vadoklienė

Urbanistai:
Donatas Baltrušaitis, urbanistas
Milda Pacevičiūtė, urbanistė

Architektai:
Gerda Antanaitytė, architektė
Aurimas Baužys, architektas
Andrius Laurinaitis, architektas
Marina Leonova, architektė

Istorikas:
Dr. Vasilijus Safronovas

Nekilnojamo turto analitikas:
Mindaugas Kulbokas

Kultūros paveldo specialistė:
Indrė Ambrazienė

Teisininkai:
Trinity Jurex, advokatų profesinė bendrija

Finansiniai skaičiavimai:
UAB Eurointegracijos projektai

Turinys

1. ĮVADAS 4
1.1. Tikslai ir sprendžiamos problemos 5
1.2. Galimybių studijos rengimo pagrindas ir teisinės prielaidos 6
1.3. Įvykių chronologija 7
1.4. Projekto reikšmė ir potencialas 8
1.5. Galimybių studijos rengimo metodika 9

2. ESAMOS SITUACIJOS, POREIKIŲ IR GEROSIOS PRAKTIKOS ANALIZĖ 10
2.1. Istorinė apžvalga 11
2.1.1. Komplekso kaita 13
2.1.2. Architektūra 14
2.1.3. Sąsajos su asmenybėmis. F. W. Argelanderis 15
2.1.4. Šaltiniai, literatūra, nuorodos 16
2.2. Objekto ryšys su aplinka 17
2.2.1. Statistinių rodiklių lyginamoji analizė 18
2.2.2. Strateginių ir teritorijų planavimo dokumentų apžvalga 19
2.2.3. Srautai ir pasiekiamumas 20
2.2.4. Urbanistinis kontekstas 21
2.2.5. Komplekso ryšys su aplinka 22
2.2.6. Sklypo analizė 29
2.3. Objekto architektūrinė analizė 32
2.3.1. Esama būklė (konstrukcijos, inžinerinės sistemos ir pan.) 33
2.3.2. Esama būklė (buvusios pašto komplekso funkcijos) 37
2.3.3. Esama būklė (planinė-erdvinė analizė) 38
2.3.4. Esama būklė (vertikalūs ryšiai, inžinerinės sistemos) 42
2.3.5. Struktūros tipologija, pritaikymo kitoms funkcijoms potencialas ir iššūkiai 43
2.3.6. Paveldosauginiai reikalavimai 47
2.3.7. Kultūros paveldo komplekso pritaikymo iššūkiai ir galimybės 48
2.3.8. Analogiški pašto kompleksai 49
2.4. Potenciali rinkos vertė 50
2.4.1 Potenciali rinkos vertė 51
2.4.2. Potenciali rinkos paklausa (gyvenamoji paskirtis) 52
2.4.3. Potenciali rinkos paklausa (administracinė paskirtis) 53
2.4.4. Potenciali rinkos paklausa (prekybos / paslaugų paskirtis) 54
2.4.5. Potenciali rinkos paklausa (viešbučių paskirtis) 55
2.5. Teisiniai turto perleidimo klausimai 56
2.5.1. Teisiniai turto perleidimo klausimai 57
2.5.2. Galimi pastato valdytojai perėmus turtą valstybės reikmėms 58
2.6. Sociokultūrinio konteksto analizė 59
2.6.1. Klaipėdos kultūros statistikos palyginimas 60
2.6.2. Klaipėdos kultūros strateginių dokumentų apžvalga 61
2.6.3. Klaipėdos kultūra 62
2.6.4. Klaipėdos kultūros ašys ir maršrutai 69
2.7. Tikslinės auditorijos, jų poreikiai ir lūkesčiai 70
2.7.1. Tikslinės auditorijos, jų poreikiai ir lūkesčiai 71
2.7.2. Pirminės idėjinės įžvalgos 72
2.7.3. Gerosios praktikos analogai 73
2.8. Esamos situacijos išvadų įžvalgos 74

3. KONCEPCIJA 77
3.1. Koncepcijos prielaidos 78
3.2. Idėjinių alternatyvų vertinimo kriterijai 79
3.3. Komplekso idėjinės alternatyvos 80
3.3.1. Baltijos meno rezidencijų centras 81
3.3.2. Komunikacijos centras 87
3.3.3. F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras 93
3.4. Idėjinių alternatyvų apibendrinimas 100

4. KONCEPCIJOS ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVŲ VERTINIMAS 101
4.1. Finansinio modeliavimo kriterijai ir kriterijų taikymo prielaidos 102
4.2. Finansiniai skaičiavimai 104
4.3. Idėjinių alternatyvų lyginamoji analizė 111

5. KONCEPCIJOS DETALIZACIJA 113
5.1. Koncepcijos detalizacija: F. W. Argelanderio centro vizija 114
5.2. Koncepcijos detalizacija: F. W. Argelanderio centro struktūra ir galimi valdymo modeliai 117
5.3. Koncepcijos detalizacija: galimi projekto įgyvendinimo etapai 118

6. REKOMENDACIJOS 119
6.1. Bendrosios rekomendacijos 120
6.2. Rekomendacijos 121

Naudojami šaltiniai 122

7. PRIEDAI 123
7.1. Projekto skaičiuoklės
7.2. Išplėstinė rinkos apžvalga
7.3. Teisiniai klausimai

1. ĮVADAS

Vyriausybės sprendimu Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai (toliau – Kultūros ministerija) buvo pavesta atlikti galimybių studijas dėl Kauno ir Klaipėdos centrinių pašto pastatų įveiklinimo, atsakant, kaip juos pritaikyti praktiškai ir kokių finansinių išteklių tam reikės. Klaipėdos centrinio pašto komplekso galimybių studijos rengėjai, diskutuodami su valstybinėmis institucijomis Klaipėdos miesto savivaldybe (toliau – Savivaldybė), nevyriausybinėmis organizacijomis ir suinteresuota visuomene ieškojo optimalių sprendimų, kaip pastatą pritaikyti visuomenės poreikiams ir užtikrinti jo išsaugojimą.

Studijos rengimo procesas apėmė analitinę dalį, idėjų generavimo ir koncepcijų formavimo dalį ir galimų įgyvendinimo scenarijų vertinimo dalį.

Pirmuoju etapu skirtingais pjūviais apžvelgta istorinė komplekso ir vietos raida, analizuota komplekso architektūra, būklė, komplekso vieta mieste ir ryšys su kitais objektais, įvairių institucijų, miesto ir vietos bendruomenių poreikiai ir lūkesčiai, vykdytos viešos diskusijos.

Kontekstinės analizės rezultatai pristatyti viešai, įgyvendintos tarpdisciplininės kūrybinės dirbtuvės, padėjusios išgryninti tris potencialiausias komplekso įveiklinimo koncepcijas. Idėjinės alternatyvos detalizuotos ir vertintos įvairiais aspektais, modeliuojant finansinius ir ekonominius įgyvendinimo scenarijus.

Studijoje pateikiamos pagrindinės rengėjų įžvalgos ir rekomendacijos dėl įgyvendinimo alternatyvų, vystymo ir valdymo modelių ir įgyvendinimo etapų.

Studijos prieduose pateikiama studiją papildanti informacija.

1.1.

Tikslai ir sprendžiamos problemos

Projekto tikslas

Įveiklinti Klaipėdos centrinio pašto kompleksą įprasminant ir aktualizuojant išskirtinės architektūros kultūros paveldo objektą, sukuriant gyvybingą ir visuomenei prieinamą traukos centrą, kuriame būtų vykdomos kultūrinės ir kitos, visuomenės poreikius atliepiančios veiklos ir paslaugos, aktualios tiek vietos, tiek ir nacionaliniu, tarptautiniu mastu.

Projekto uždaviniai:

- išsaugoti ir sutvarkyti kultūros paveldo objektą ir aktualizuoti ir įprasminti vertingąsias jo savybes;

- pritaikyti pastatą šiuolaikiniams poreikiams;

- ilgalaikėje perspektyvoje įveiklinti nenaudojamą pastatą ir užtikrinti objekto išskirtinumą ir konkurencingumą;

- sukurti visuomenei atvirą kultūros paveldo ir istorinės atminties įprasminimo erdvę;

- sukurti visuomenės poreikiams pritaikytas ir prieinamas kultūros ir kitas aktualias erdves;

- užtikrinti, kad objektas ilgalaikėje perspektyvoje neprarastų vertės ir būtų naudojamas efektyviai bei tvariai.

Problema	Priežastys	Siekiami rezultatai
Apleistas, prastos būklės kultūros paveldo objektas. Didžioji dalis pastato yra tinkama eksploatuoti, tačiau reikalauja kapitalinio remonto; centrinio pastato stogas ir bokštas yra prastos būklės, inžinerinės infrastruktūros būklė yra labai prasta; pastatas nėra pritaikytas šiuolaikiniams poreikiams.	2019 m. AB Lietuvos paštas praneša apie išsikėlimą iš komplekso, nes pastatai yra prastos būklės, o įmonė tvarkyti pastatų neranda galimybių. Pastatas minimaliai šildomas, ir jo būklė sparčiai prastėja.	Stabilizuota pastato būklė ir atlikti būtinieji tvarkybos ir remonto darbai, pastatas pritaikytas šiuolaikiniams poreikiams ir naujų veiklų vykdymui.
Neaiškus būsimas pastato savininkas ir naudotojas.	Pastatas priklauso AB Lietuvos paštas, kurio veiklai pastatas nebėra reikalingas. Nė viena esama valstybinė institucija ar įstaiga neišreiškė poreikio perimti pastatą. Savivaldybės reikmėms šis pastatas bent iš dalies reikalingas, – jame veikia miestui priklausantis kariljonas, miestas aktyviai domisi objektu.	Perimtas valstybės reikmėms turtas ir identifikuotas galimas naujas pastato operatorius ir geriausi turto perdavimo ir valdymo būdai.
Nenaudojamas pastatas ir neaktualizuotas kultūros paveldas.	AB Lietuvos paštui iškėlus veiklą iš pastato, šis neteko savo pirminės funkcijos. Dabartiniam savininkui šis pastatas tiesioginei veiklai nebereikalingas, todėl būtina pritaikyti jį naujoms veikloms.	Aktualizuotas kultūros paveldas ir pritaikytas naujai veiklai pastatas. Pastato pirmasis aukštas yra pats vertingiausias ir jis yra atviras ir prieinamas visuomenei. Pastatas veikia kaip daugiafunkcinis centras, atliepiantis visuomenės poreikius.
Homogeniška Klaipėdos miesto naujamiesčio dalis, kuriai trūksta gyvybingumo, veiklų ir paslaugų įvairovės įvairiu paros metu.	Klaipėdos centrinio pašto komplekso kaimynystėje vyrauja administracinės paskirties pastatai, viešos, kultūrinės įstaigos, kurios neužtikrina pastovaus lankytojų srauto, ypač po darbo valandų.	Aktyvuota ir gyvybinga Klaipėdos naujamiesčio dalis.
Mažai žinomi svarbūs, su Klaipėda susiję, istorijos faktai.	XIX a. pradžioje šiame sklype buvo pirklio F. W. Argelanderio namas, kuriame gyveno būsimasis pasaulinio lygio mokslininkas, astronomas F. W. Argelanderis. Taip pat name trumpai viešėjo Prūsijos karališkosios šeimos nariai. Pastačius paštą, to meto Klaipėdoje pastatas reprezentavo pažangą.	Klaipėdos centrinio pašto atsiradimo istorija ir su šia vieta sietinos asmenybės aktualizuojamos ir pristatomos visuomenei.
Klaipėda ruošėsi Europos kultūros sostinės programai, buvo suaktyvėję tarptautiniai ryšiai ir uostamiesčio kultūrinis gyvenimas, sutelkta kūrybinė bendruomenė, tačiau, nelaimėjus programos atrankos, projektas neįgavo didesnio pagreičio, liko neatliepti kultūrinio sektoriaus poreikiai: mieste jaučiamas didesnių ekspozicinių erdvių, neformalių meno erdvių, rezidencinių erdvių poreikis.	Kultūros sektoriui nėra skiriamas pakankamas dėmesys ir finansavimas, stokojama koordinuoto ir kryptingo bendradarbiavimo tarp vietos ir centrinės valdžios institucijų.	Patenkintas Klaipėdos miesto kultūrinių erdvių poreikis, atlieptos šalies strateginiuose dokumentuose prioritetinėmis vystytinomis kryptimis įvardytos veiklos.
Neatliepti visuomenės lūkesčiai.	Pašto pastatas buvo aktyviai ir kasdien naudojamas vietos gyventojų, jame vykdyta veikla turėjo teigiamą socialinį krūvį. Kompleksas visuomenei yra svarbus ir aktualus, reiškiasi įvairios iniciatyvos ir interesai siekiantys išsaugoti jį atvirą visuomenei suteikiant jam kultūrinio centro reikšmes. Gyventojai baiminasi neteksią pašto funkcijos, galimybės laisvai patekti į pastatą.	Visuomenės lūkesčius atliepiantis ir laisvai prieinamas pastatas.
Pastato konkurencingumas ir tvarus valdymas.	Bendras pastato plotas yra apie 4000 kv.m, ir užpildyti tokį plotą vien visuomeninėmis funkcijomis gali tapti iššūkiu. Kita vertus, COVID 19 situacija lemia neapibrėžtumą ir besikeičiančius komercinių, darbo edvių poreikius, būtina užtikrinti erdvių naudojimo lankstumą ir galimybes prisitaikyti prie naujų iššūkių.	Lankstus pastato valdymo modelis, kuris leidžia prisitaikyti prie besikeičiančių visuomenės ir rinkos poreikių, sudaro sąlygas viešos ir privačios partnerystės formoms.

1.2.

Galimybių studijos rengimo pagrindas ir teisinės prielaidos

2019 m. lapkričio 11 d. AB Lietuvos paštui nutraukus veiklą Klaipėdos centriniame pašte, pastatas tapo nereikalingas tiesioginėms bendrovės funkcijoms vykdyti. Visuomenei susirūpinus dėl išskirtinės architektūros pastato likimo, buvo atšauktas turto pardavimo aukcionas ir pradėta ieškoti įvairių pastato perėmimo ir įveiklinimo būdų.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos sudarytos darbo grupės spręsti centrinių paštų pastatų pritaikymo ir išsaugojimo visuomenės poreikiams 2020 m. gruodžio 8 d. posėdžio protokole įvardintos rekomendacijos dėl Klaipėdos centrinio pašto:

2. Dėl Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato:

2.1. Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai kartu su Klaipėdos miesto savivaldybe organizuoti Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato įveiklinimo galimybių studijos atlikimą iš valstybės biudžeto lėšų; jeigu sprendimas dėl Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato perėmimo valstybės nuosavybėn būtų priimtas neatlikus galimybių studijos, pastato įveiklinimo galimybių studijos atlikimą organizuoti paskirtam naujam pastato valdytojui (užbaigus pastato perėmimo valstybės nuosavybėn procedūras, nurodytas 2.3.1–2.3.4 papunkčiuose);

2.2. Kreiptis į Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos dėl galimybės Klaipėdos miesto centrinio pašto pastatą sudarantiems kultūros paveldo objektams nustatyti vienodą – nacionalinio – reikšmingumo lygmenį;

2.3. Lietuvos Respublikos Vyriausybei priimti sprendimus:

2.3.1. Dėl Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato paskelbimo kultūros paminklu (jei, įvertinus Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato vertingąsias savybes, būtų konstatuota, kad šis objektas gali būti skelbiamas kultūros paminklu);

2.3.2. Dėl Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato įrašymo į Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą;

2.3.3. Dėl Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato paėmimo visuomenės poreikiams;

2.3.4. Dėl Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato perdavimo valstybės turto patikėjimo teisės subjektui valdyti, naudoti, disponuoti juo patikėjimo teise;

2.3.5. Dėl VĮ Turto banko valdomo valstybės nekilnojamojo turto kaip įnašo perdavimo AB Lietuvos paštui, didinant AB Lietuvos pašto įstatinį kapitalą (jei AB Lietuvos paštui už visuomenės poreikiams paimtą turtą būtų atlyginama perduodant lygiavertį VĮ Turto banko valdomą valstybės nekilnojamąjį turtą);

2.3.6. Dėl lėšų skyrimo Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato restauracijai atlikti;

2.4. Paskirtam naujam Klaipėdos miesto centrinio pašto pastato valdytojui organizuoti:

2.4.1. Klaipėdos miesto centrinio pašto pastatui sutvarkyti reikalingus darbus;

2.4.2. Klaipėdos miesto centrinio pašto įveiklinimą.

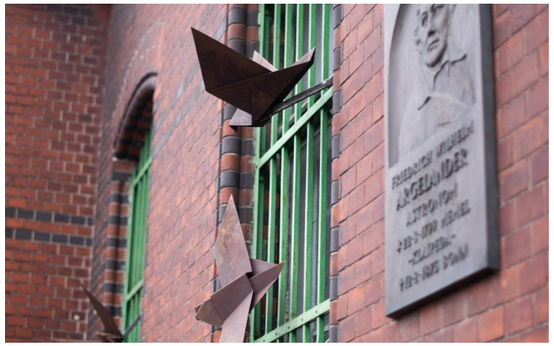
2021 m. vasario 3 d. nutarimu Lietuvos Respublikos Vyriausybė, įvertinusi Susisiekimo ministerijos pateiktoje tarpinstitucinės darbo grupės centrinių paštų pastatų pritaikymo ir išsaugojimo visuomenės poreikiams klausimams spręsti parengtoje Kauno ir Klaipėdos miestų centrinių paštų pastatų pritaikymo visuomenės poreikiams galimybių ataskaitoje pateiktus pasiūlymus, pavedė Kultūros ministerijai atlikti Kauno ir Klaipėdos centrinių paštų įveiklinimo galimybių studijas.

Klaipėdos centrinio pašto kompleksas yra nacionalinės reikšmės kultūros paveldo objektas, kurį planuojama pripažinti nacionalinės reikšmės kultūros paminklu.

1.3.

Įvykių chronologija

- **2019-09-16.** Skelbiama informacija apie Klaipėdos centrinio pašto išsikėlimą;
- **2019-10-15.** Įvyksta atvira diskusija „Ar reikalingas uostamiesčiui Karališkasis paštas?“. Atviroje diskusijoje apie pašto pastatų komplekso likimą dalyvauja istorikai, architektai, kultūrininkai, verslininkai. Diskusijos metu įkuriama Karališkojo pašto rūmų gelbėjimo iniciatyvinė grupė;
- **2019-10-18.** Karališkojo pašto rūmų gelbėjimo iniciatyvinės grupės iniciatyva Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui įteikiama rezoliucija, kurioje reikalaujama stabdyti istorinių pašto pastatų komplekso pardavimą, jį perduoti į Savivaldybės ar Valstybės balansą, pritaikyti socialinėms ir kultūrinėms reikmėms, o tada suteikti Klaipėdos bendruomenei visas teises ir pareigas pasirūpinti pastato likimu;
- **2019-10-24.** Skelbiama registracija į pašto pastatų komplekso pardavimo aukcioną. Komplekso pardavimo pradinė kaina 1 mln. 560 tūkst. eurų.;
- **2019-10-30.** Vykusiame pasitarime dėl Klaipėdos centrinio pašto pastatų komplekso likimo, kuriame dalyvavo AB Lietuvos paštas vadovė Asta Sungailienė, Klaipėdos meras Vytautas Grubliauskas komentuoja, kad jau artimiausią mėnesį miesto tarybai gali tekti apsispręsti, ar pirkti šį objektą;
- **2019-11-08.** Vykusiame pasitarime tarp Savivaldybės administracijos atstovų ir Klaipėdos architektų sąjungos Klaipėdos skyriaus nusprendžiama pabandyti organizuoti kūrybines-architektūrines dirbtuves. Jose architektai turėtų pateikti savo pasiūlymus, kaip galėtų būti įveiklinti Klaipėdos centrinio pašto komplekso pastatai;
- **2019-11-21.** Aštuoni Klaipėdos miesto tarybos opozicijai priklausantys politikai raštu kreipiasi į uostamiesčio merą, kad šis įpareigotų Savivaldybės administraciją parengti sprendimo projektą dėl centrinio pašto pastatų komplekso pirkimo.
- **2019-11-22.** Susisiekimo ministerija nusprendžia neparduoti pašto pastatų komplekso. Savivaldybė pasirengusi svarstyti komplekso įsigijimo galimybes;
- **2019-12-11.** AB Lietuvos paštas stabdo Kauno ir Klaipėdos centrinių paštų pardavimą. Susisiekimo ministerija skelbia viešą konsultaciją dėl tolesnio pastatų panaudojimo;
- **2020-02-14.** Klaipėdoje besilankantis susisiekimo ministras Jaroslavas Narkevičius užsimena apie galimybę istorinį buvusio pašto pastatų kompleksą atgaivinti mecenavimo būdu, tačiau konkretus modelis ir nuosavybės klausimai lieka neatsakyti;
- **2020-02-18.** AB Lietuvos paštas kartu su Susisiekimo ministerija visuomenę kviečia pristatyti konkrečias idėjas, kaip galima būtų įveiklinti Klaipėdos centrinio pašto pastatų kompleksą. Surinktas idėjas ketinama perduoti tarpinstitucinei grupei, kuri vertins pasiūlymus ir pateiks savo išvadas;
- **2020-03-03.** Įvyksta AB Lietuvos paštas organizuota atvira diskusija su visuomenės atstovais, kurios metu pristatytos galimos pašto įveiklinimo idėjos;
- **2020-07-02.** Susisiekimo ministerija kartu su jos valdomu AB Lietuvos paštu praneša apie organizuojamą tarpinstitucinės darbo grupės posėdį, kuriame bus pristatomos visuomenės atstovų idėjos dėl Kauno ir Klaipėdos centrinio pašto pastatų įveiklinimo;
- **2020-08-13.** Tarpinstitucinė darbo grupė nutaria, jog tikslingiausia nagrinėti galimybę įkurti Klaipėdos miesto galeriją-muziejų, profesoriaus A. Kliševičiaus vardo kaligrafijos ir rašto meno mokyklą, Jaunųjų menininkų rezidentūrą ir Piligrimų centrą. Ieškoma galimybių pastatus teisėtai perimti iš bendrovės AB Lietuvos pašto;
- **2020-12-01**. Tarpinstitucinės darbo grupės suformuotą ataskaitą svarsto miesto Savivaldybės atstovai. Ataskaitoje teigiama, jog tikslingiausia būtų Klaipėdos centrinio pašto pastatus turėti valstybės dispozicijoje, tik tuomet svarstyti apie jų sutvarkymą ir panaudojimą, kad tai būtų pasiekta, Klaipėdos centrinio pašto pastatai turėtų būti paskelbti kultūros paminklu. Tuomet būtų sprendžiamas pastatų paėmimo visuomenės poreikiams klausimas.
- **2021-02-02.** Informuojama, kad artimiausiame Vyriausybės posėdyje numatoma priimti sprendimą Kultūros ministerijai pavesti atlikti galimybių studiją dėl Klaipėdos centrinio pašto pastato pritaikymo visuomenės poreikiams, atsakant, kaip jį ir Kauno paštą pritaikyti praktiškai ir kokių finansinių išteklių tam reikės;
- **2021-03-06.** Vyriausybė paveda Kultūros ministerijai atlikti Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimo galimybių studiją.

Šaltinis:: Atvira Klaipėda

1.4.

Projekto reikšmė ir potencialas

Šis projektas svarbus ne tik Klaipėdos miestui, kraštui, bet ir visai Lietuvai dėl įdomios istorinės praeities, vertingos architektūros ir daugialypės reikšmės visuomenei. Klaipėdos centrinio pašto kompleksas yra vienas iš svarbiausių Klaipėdos kaip komunikacijos, logistikos, ryšių ir mainų miesto simbolių, kuris reprezentuoja miestą, jo istoriją ne tik nacionaliniu, bet ir tarptautiniu lygmeniu.

Tarptautinis lygmuo

- Sąsajos su karališkąja Prūsijos šeima;
- Sąsaja su tarptautinio lygio mokslininku, astronomu F. W. Argelanderiu;
- Tarptautinė komunikacijos per Klaipėdą istorija;
- Istoriškai daugiakultūris miestas;
- Pamėgtas turistų traukos objektas;
- Potenciali tarptautinio lygio naujo turinio produkcija naujai įveiklintame objekte.

Nacionalinis lygmuo

- Nacionalinio lygmens kultūros paveldo vertybė;
- Potenciali reprezentacinė, nacionalinio lygmens organizacijų ir veiklų būstinė.

Miesto lygmuo

- Unikalus, visuomenei svarbus ir atpažįstamas miesto objektas, turintis potencialą tapti visuomeniniu daugiafunkciniu traukos centru, miestiečius telkiančia erdve;
- Istorinis miesto pažangos simbolis;
- Strategiškai patogus, gerai pasiekiamas objektas.

Vietos lygmuo

- Komplekso transformacija tiesiogiai paveiks aplink esančias įstaigas ir gyventojus;
- Objektas turi potencialą padidinti Liepų gatvės ir naujamiesčio gyvybingumą, suteikti paslaugas aplinkiniams gyventojams.

1.5.

Galimybių studijos rengimo metodika

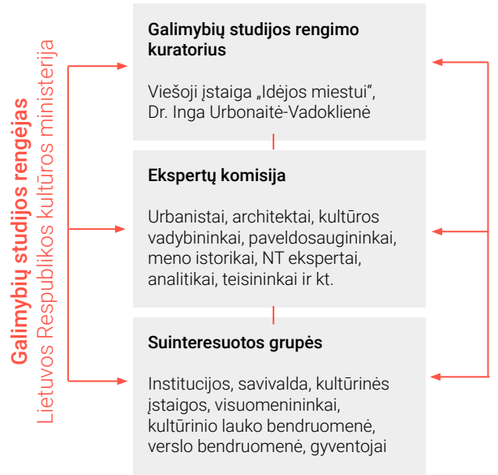
Galimybių studijos rengimo procesas paremtas darnaus vystymo ideologija ir dizaino mąstymo metodologija aktyviai įtraukiant išorinius ekspertus, suinteresuotas institucijas ir įvairias visuomenės grupes į kūrybines diskusijas. Siekiama kompleksiškai suvokti Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimo problematiką, užčiuopti projekto svarbą, aktualias tendencijas, esamus ir besiformuojančius poreikius, suformuoti projekto vystymo vertybinį karkasą ir prioritetus, kurių pagrindu parenkama strateginė vizijos kryptis, generuojamos ir vertinamos idėjos. Suformuotų koncepcijų pagrindu patikrinami galimi komplekso vystymo scenarijai, formuojamos rekomendacijos ir veiksmų planas.

Galimybių studijos tikslas

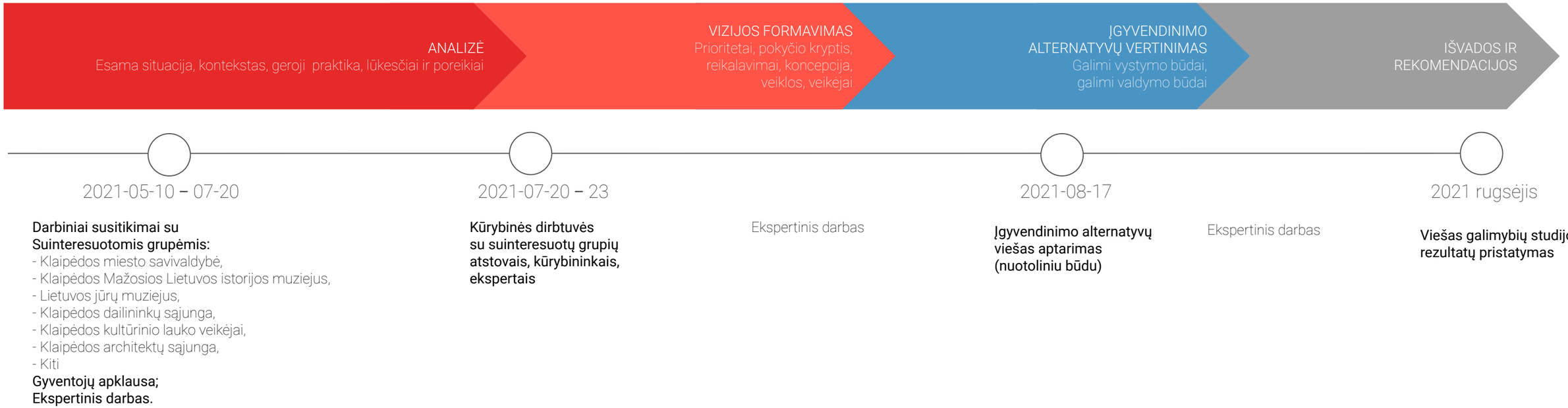
Rasti optimalų Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimo būdą, kuris užtikrintų šio nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimą, aktualizavimą ir prieinamumą visuomenei.

Galimybių studijos uždaviniai

1) Atlikti kompleksinę objekto konteksto analizę (urbanistiniu, architektūriniu, sociokultūriniu, socioekonominiu ir gerosios praktikos aspektu);
2) Įvertinti gyventojų ir suinteresuotų grupių, viešojo sektoriaus poreikius ir lūkesčius;
3) Įvertinti potencialias idėjines įveiklinimo kryptis, apimančias objekto funkcinę programą, galimas įveiklinimo formas ir būdus;
4) Suformuoti įveiklinimo viziją – koncepciją;
5) Įvertinti potencialias turto valdymo formas ir vystymo būdus (finansinė-teisinė analizė);
6) Suformuoti rekomendacijas ir tolesnį planą dėl objekto įveiklinimo.

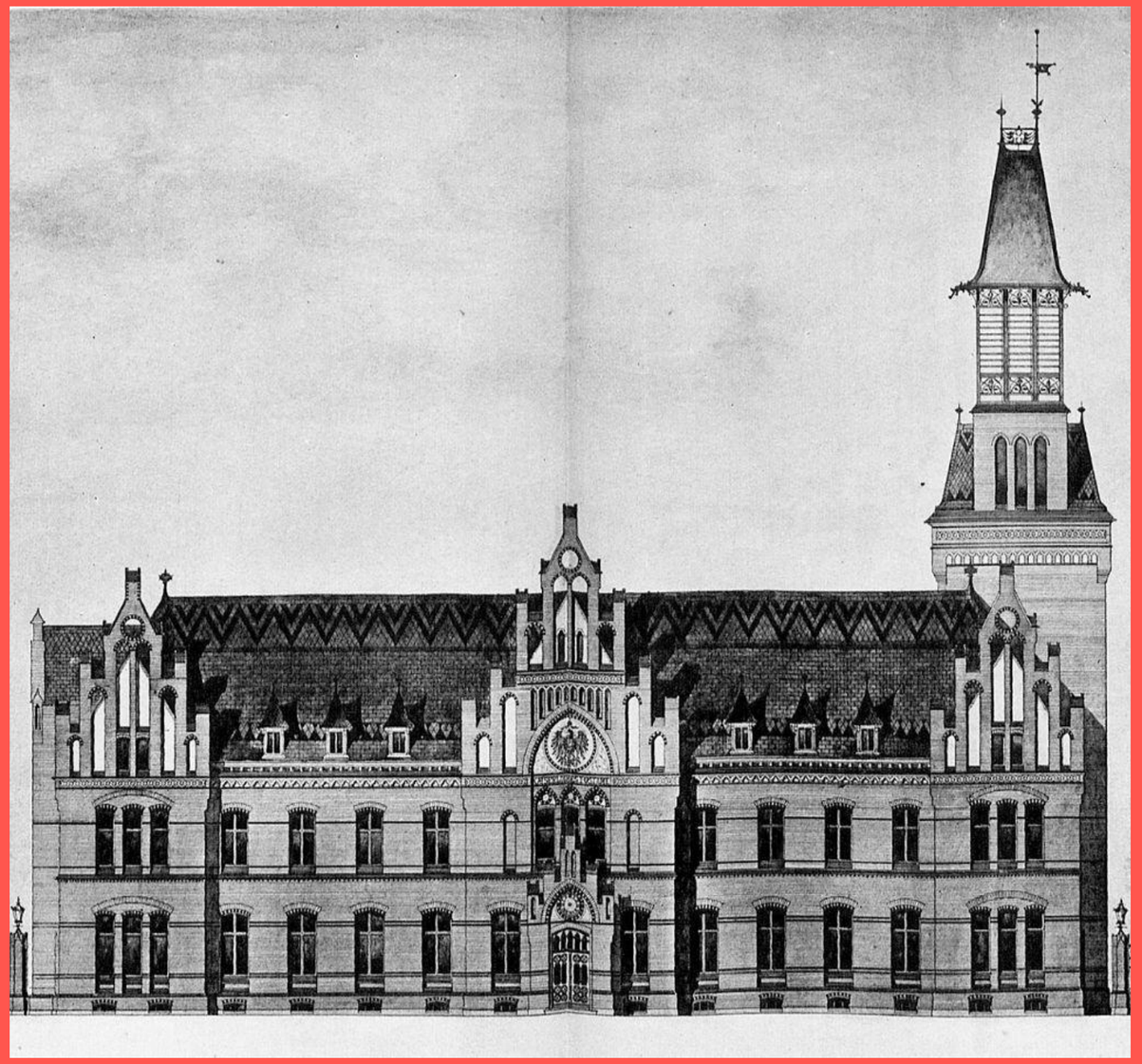

Galimybių studijos rengimo procesas:

2. ESAMOS SITUACIJOS, POREIKIŲ IR GEROSIOS PRAKTIKOS ANALIZĖ

2.1. Istorinė apžvalga

Denkschrift 1893

2.1.

Istorinė apžvalga

Įvadas

Istorinių duomenų apie užstatymą dab. sklypo Liepų g. 16 aplinkinėje teritorijoje turima nuo XVII a. vidurio. Be archeologinių tyrinėjimų rekonstruoti ankstyviausio užstatymo sklype nėra galimybių.

Istoriniai duomenys patikimai liudija du sklype stovėjusius pastatus:

- senąjį, vieno aukšto su mansarda, statytą apie 1790 m., nugriautą 1890 m., ir
- naująjį (dabartinį), kurio statyba baigta 1893 m.

Naujojo (1893 m.) pastato kompleksą iš pradžių sudarė trys ar keturi korpusai. Trys iš jų suprojektuoti palei dab. Liepų gatvę, vienas tuo pat metu ar vėliau atsirado sklypo gilumoje (jame gyveno pašto tarnautojai). Pagrindinio korpuso I aukšte suprojektuotos pašto ir telegrafo patalpos, II aukšte – pašto direktoriaus tarnybinis butas, baterijų stotis ir telefoniščių patalpos, pastogėje – pašto pastato prižiūrėtojo tarnybinis butas. Rytiniame vieno aukšto korpuse buvo pagalbinės patalpos (sandėlis, malkinė, arklidė), vakariniame – pašto vežimų garažas. Manoma, kad paskutinis prieš Antrąjį pasaulinį karą korpusas (5-asis) komutatoriui iškilo 1930–1931 m. į PV nuo bokšto, iš dalies rekonstravus vakarinį korpusą.

Antrojo pasaulinio karo pabaigoje pagrindinis korpusas gerokai nukentėjo – buvo subombarduotas bokštas, pastatas neteko vakarinio frontono. Viduje jis buvo iš dalies perplanuotas, atnaujinta apdaila, etc.

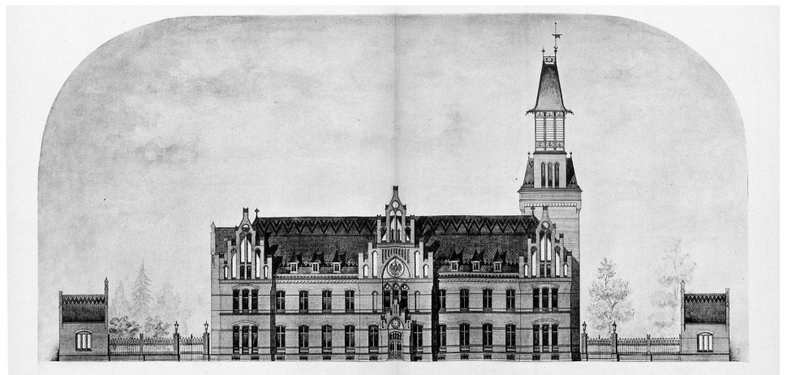
Išorės restauravimo darbai (įskaitant 1977 m. atstatytą bokštą), paskui ir pastato vidaus (pirmiausia operacijų salės) restauracija atlikta vėlyvuoju sovietmečiu Lietuvos TSR Ryšių ministerijos Klaipėdos ryšių mazgo 1970 m. ir 1978 m. užsakymais. Restauravimo projektus rengė Paminklų konservavimo instituto Klaipėdos skyrius (archit. Kostas Frankas, Vytautas Šliogeris ir kt.).

Senojo (viršuje) ir naujojo (apačioje) pastatų dab. Liepų g. fasadai: perspektyva iš ŠR pusės. Nuotraukos viršuje saugotojas Universitäts- und Landesbibliothek Bonn; apačioje – Mažosios Lietuvos istorijos muziejus

Senojo pastato (viršuje) ir naujojo komplekso (apačioje) dab. Liepų gatvės fasadai.
Šaltinis: Denkschrift 1893

2.1.1.

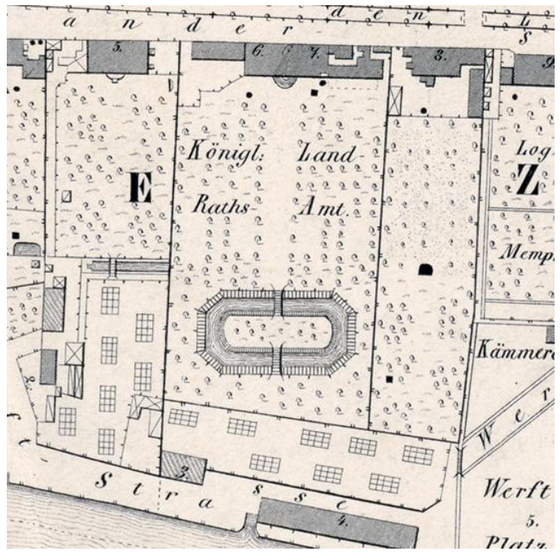
Komplekso kaita

Funkcijų kaita

- Vėliausiai nuo XVIII–XIX a. sandūros iki 1841 m. – gyvenamasis namas. XIX a. pr. jis pirma priklausė Argelanderių, po to Ruppelių šeimai;
- 1841–1863 m.: landrato (apskrities valdytojo) būstinė. Pastatas priklausė Prūsijos karalystės iždui, jį valdė Vidaus reikalų ministerija;
- 1864–2019 m.: įvairios ryšių funkcijas atlikusios įstaigos – pašto punktas, telegrafo ir telefono aptarnavimo stotys, 1935 m. įrengta pirmoji tuo metu Lietuvoje automatinė telefonų stotis, pagrindinis siuntų ir prenumeratų paskirstytojas, kurį laiką studija radijo laidų transliacijoms; taip pat butai tarnautojams. Nuo XIX a. pabaigos iki interneto epochos – klaipėdiečių ryšio su pasauliu centras. Kompleksas XX a. vid. nebetenkino išaugusių pašto poreikių, todėl Pašto valdyba 1938 m. buvo nupirkusi didelį sklypą naujiems pašto rūmams statyti. Dėl Klaipėdos politinės priklausomybės kaitos šiuo laikotarpiu pastato savininkai keitėsi. 1864 m. jį perėmė Prūsijos Prekybos, amatų ir viešųjų darbų ministerijos Generalinė pašto valdyba, vėliau jį valdė Vokietijos reicho paštas, Lietuvos paštas (1923–1939 m.), Lietuvos TSR Ryšių ministerija ir t.t.
- Nuo 1987 m. pastato funkciją papildė kariljonas. Tai antras Lietuvoje įrengtas kariljonas (po Kauno). Koncertai 2006 m. pakeistais varpais rengiami iki šiol (juos rengia Savivaldybės koncertinė įstaiga Klaipėdos koncertų salė).

Duomenys apie sklypo istoriją

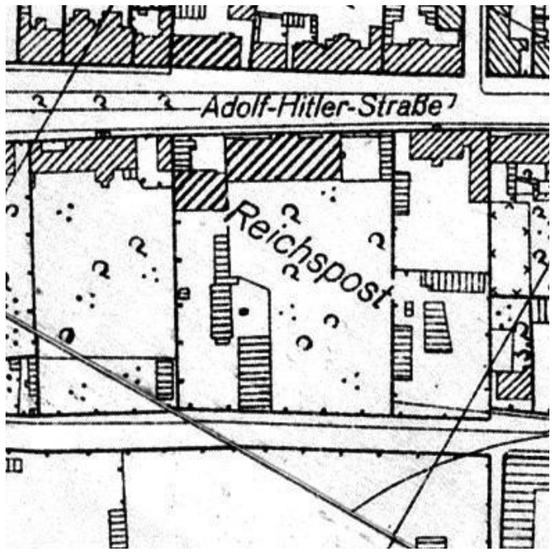
- XIX a. viduryje (žr. plano fragmentą kairėje) paliudytas vienas sklypas, sujungtas iš dviejų gretimų (adresas Alexanderstraße 5–6), besitęsiantis nuo dab. Liepų g. iki piečiau dab. Danės gatvės. Didžiąją jo dalį užėmė XIX a. pr. suformuotas sodas su dirbtiniu baseinu;
- 1942 m. sklypų planas (žr. fragmentą vidury) rodo, kad vienas sklypas buvo padalytas į du. Pietinę abiejų jų kraštinę šiauriau atkėlė apie 1920 m. nutiesta gatvė (dab. Danės g.). Dėl jos buvo panaikintas baseinas, bet sodas kieme liko. Prie gatvės iškilo dar vienas namas, nugriautas po Antrojo pasaulinio karo.
- Buvusio pašto sklypo užstatymą 1970 m. rodo brėžinys dešinėje. Dėl 1961–1965 m. statytų gyvenamųjų namų Danės g. 21, 23, 25 sklypas dar labiau sumažėjo.

Fragmentas iš 1856–1857 m. Klaipėdos miesto plano.
Plano kopija Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje

Pokariu įvykusių permainų padarinys

- Keičiantis sklypų riboms, buvusio pašto komplekso priklausinys (žr. nuotraukas dešinėje) po Antrojo pasaulinio karo atsirado kitame sklype (Danės g. 23a).

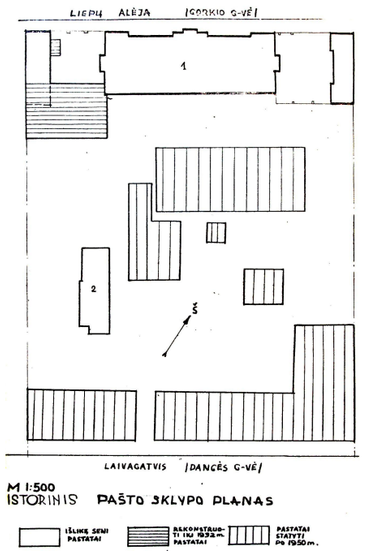

Fragmentas iš 1942 m. Klaipėdos miesto kadastrinio plano.
Plano kopija Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje

Vasilijaus Safronovo
2006 m. nuotr.

Sklype pokariu įvykusių pokyčių brėžinys. Vertikaliai užbrūkšniuoti pastatai, sklype atsiradę po Antrojo pasaulinio karo

Šaltinis: Žulkus 1970. Kopija Vilniaus valstybiniame regioniniame archyve

2.1.2.

Architektūra

Komplekso architektūra

- 1890 m. rugpjūčio mėn. pašto komplekso projektą parengė Berlyno architektas Hermann Schoede. Pastato statybos dokumentai šiuo metu saugomi Vokietijos federaliniame archyve (žr. Šaltinius ir literatūrą). Ant centrinio rizalito brėžinio išliko Vokietijos imperatoriaus pastaba dėl būtinybės sutvirtinti frontonus. Statybai vadovavo pašto statybos patarėjas Julius Nöring. Kompleksas buvo baigtas 1893 m. spalio mėn.

- Komplekso projektas nebuvo visiškai originalus. Statytojo, *Deutsche Reichspost*, pastatams, kurie tuo metu statyti ne vienoje Vokietijos imperijos vietoje, taikyti kartotiniai elementai. Jie derinti prie vietinio plano. Šiuo atveju išorės fasaduose Prūsijos žinybinių įstaigų architektūrai būdingi degintų plytų raštai ir arkinių langų eilės buvo suderintos su neogotikos motyvais.

- Klaipėdos kompleksą iš kitų panašaus pobūdžio projektų išskyrė vertikalė – 41 m bokštas – ilgą laiką dab. Liepų g. ir gretimos miesto dalies dominantė; taip pat du vieno aukšto pagalbiniai korpusai abipus pagrindinio korpuso su įvažiavimais į kiemus – tai derinta prie senojo sklypo plano (plg. dar gretimų sklypų dab. Liepų g. 10, 12 planus).

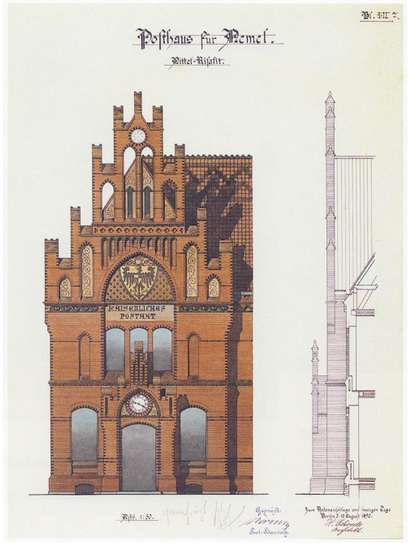
Panašūs pastatai

- Panašūs architektūriniai sprendimai į tą, kuris buvo pritaikytas projektuojant Klaipėdos pašto pastatą, matomi pašto rūmų Štolpe (dab. Slupskas, 1879), Alenštaine (dab. Olštynas, 1887), Štralzunde (1888), Vismare (1888), Įsrutyje (dab. Černiachovskas, 1890) architektūroje; taip pat Rytų Prūsijos mažesniuose miesteliuose – Krance (dab. Zelenogradskas), Piliavoje (dab. Baltijskas) ir kt.

Pagrindinį fasadą vaizduojanti akvarelė iš Museum für Kommunikation, Berlin

Pagrindinio fasado vidurinįjį rizalitą vaizduojanti akvarelė iš Museum für Kommunikation, Berlin

Pašto bokštas dab. Liepų g. perspektyvoje. XX a. pirm. pus. atvirukas. Saugotojas Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos institutas

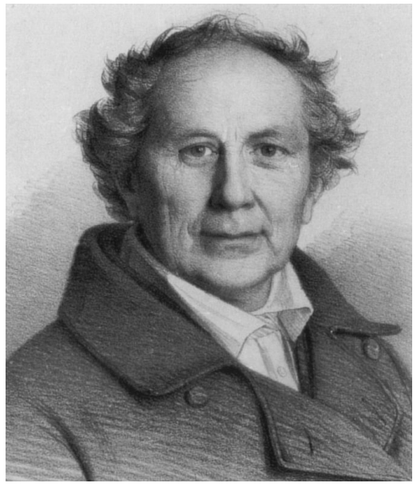
Klaipėdos pašto pastatai amžininkai Vismare (šiuolaikinė nuotrauka viršuje) ir buv. Įsrutyje, dab. Černiachovske (istorinis vaizdas atviruke apačioje).
Šaltiniai: wismar.blog, Bildarchiv Ostpreußen

2.1.3.

Sąsajos su asmenybėmis

Sąsajos su asmenybėmis

- Reikšmingiausia su sklypo istorija susijusi personalija – **Friedrich Wilhelm Argelander** (1799–1875), keliose valstybėse dirbęs astronomas, pirmas tokiu mastu pasaulyje išgarsėjęs mokslininkas, gimęs Klaipėdoje. 1993 m. naujo pašto pastato 100-osios sukakties proga Maince veikusios draugijos *Ännchen von Tharau* rūpesčiu ant pastato Liepų g. 16 atidengta jam skirta atminimo lenta.
- F. W. Argelanderio tėvo name, kurio vietoje vėliau buvo pastatytas dabartinis pastatas, 1807–1808 m. vienerius metus gyveno tuometinio Prūsijos karaliaus sūnūs – būsimieji monarchai **Friedrichas Wilhelmas IV** (1795–1861, valdė Prūsiją 1840–1861) ir **Wilhelmas I** (1797–1888, valdė Prūsiją 1861–1888). Princai naudojosi dviem kambariais Argelanderių namo mansardinio aukšto centrinėje dalyje. Jų tėvai – Friedrichas Wilhelmas III ir Luise – tuo metu gyveno kitame (Consentijaus) name, dab. Merijoje.
- Su pašto veikla susijusi telefonistės **Ericos Röstel** istorija. Pirmojo pasaulinio karo metu Rusijos kariuomenei 1915 m. kovo mėn. kelioms dienoms įsiveržus į Klaipėdą, ji pranešė karo vadovybei svarbią informaciją. Dėl to gavo Vokietijos valstybinį apdovanojimą.
- 1936 m. pradėjus veikti LR susisiekimo ministerijos Jakuose pastatytai Klaipėdos radijo stočiai, ji daugiausia retransliavo Kauno programą. Klaipėdos krašto reikalams skirta programos dalis 1936–1939 m. buvo transliuojama iš studijos, įrengtos pašto komplekse. Vietos programos rengėju ir diktoriumi (oficialiai Klaipėdos programų skyriaus vedėju) dirbo **Antanas Gustaitis**; pranešėjais čia dirbo poetas **Henrikas Radauskas**, aktorius **Juozas Grybauskas**. Lietuvos rašytojų sąjungos iniciatyva 2013 m. ant pašto pastato įrengta poetui Henrikui Radauskui (1910–1970) skirta atminimo lenta (aut. Algirdas Bosas).

F. W. Argelanderio portreto autorius A. Hohneck, 1852 m. Piešinio fragmentas

Prūsijos monarchų Friedricho Wilhelmo IV ir Wilhelmo I. Nuotraukos iš Wikipedia Commons

A. Gustaičio ir H. Radausko portretinės nuotraukos iš Maironio lietuvių literatūros muziejaus

Friedrich Wilhelm Argelander

Astronomas, kintamųjų žvaigždžių stebėjimo astronomijoje sistemingo taikymo pradininkas.

Jo tėvas Johann Gottfried Argelander (Argillander, 1762–1809) – iš Tilžės į Klaipėdą XVIII a. pabaigoje atvykęs turtingas pirklys ir laivų savininkas, Klaipėdoje buvo gavęs didžiojo miestiečio teises ir nuo 1795 m. priklausė vietos pirklių gildijai. Senelis Henrik Argillander (g. 1736) buvo Švedijos karūnos pavaldinys, gimęs Pernaja/Pernå, Suomijoje (iki XIX a. pradžios Suomija buvo Švedijos provincija, vėliau priklausė Rusijai). J. G. Argelander vedė Dorotheą, gim. Grünhagen ar Groenhagen, ir buvo evangelikų reformatų tikėjimo. Klaipėdos evangelikų reformatų bažnytinėse knygose 1792 ir 1798 fiksuotos žinutės apie dviejų J.G. Argelander dukrelių ankstyvą mirtį.

Tarp išgyvenusių J.G. Argelander vaikų buvo Friedrich Wilhelm August (trečiasis vardas paprastai nevartotas), Klaipėdoje praleidęs ankstyvą vaikystę. Jo tėvui 1799–1802 m. priklausė namas būsimoje Marktstraße 46 (dabar jo vietoje Turgaus g. 7), į kurį vėliau buvo įsikėlusi rotušė – manytina, kad tai pirmoji būsimo astronomo gyvenamoji vieta Klaipėdoje; 1807–1808 m. jau minimas Argelanderių namas Liepų alėjoje. Iš Klaipėdos F. W. Argelanderis, matyt, išvyko po tėvo mirties. Žinoma, kad gimnaziją jis lankė Elbinge (dab. Lenkija), nuo 1813 – *Collegium Fridericianum* Karaliaučiuje, o 1817 buvo imatrikuliuotas studijuoti valstybės išteklių valdymo (*Cameralwissenschaft*) į Karaliaučiaus un-tą, bet ten Friedricho Wilhelmo Besselio dėka susidomėjo astronomija. 1820 tapo F. W. Besselio asistentu, o 1822 apgynė disertaciją ir tais pačiais metais habilitavosi, taip gaudamas teisę dėstyti universitete.

Su F. W. Besselio rekomendacija 1823 buvo paskirtas vadovauti Turku (Åbo) un-to (Rusijos imperija) observatorijai. 1827 m. Turku miestui sudegus per didįjį gaisrą, F. W. Argelanderis buvo paskirtas į Helsinkyje (Helsingfors) Rusijos imperijos valdžios sprendimu 1828 m. naujai sukurtą un-tą, ten tapdamas ordinariniu profesoriumi ir pirmuoju Astronomijos katedros vedėju šiame un-te. Pagal ten 1832 m. atidarytos observatorijos, kurios įrengimu F. W. Argelanderis asmeniškai rūpinosi, pavyzdį F. G. W. von Struve 1839 m. įrengė svarbiausią Rusijos imperijos observatoriją Pulkove. Dar Suomijoje F. W. Argelanderis stebėjo ir skaičiavo kintamąsias žvaigždes ir vad. žvaigždžių savąjį judėjimą, tapdamas Saulės sistemos kūnų judėjimo krypčių nustatymo pradininku ir pateikdamas tuo metu išsamiausią ir detaliausią darbą šia tema (*Über die eigene Bewegung des Sonnensystems*, 1837 m.). Pirmąjį 560 žvaigždžių katalogą parengė 1830 m. (St. Peterburgo akademija 1837 m. darbą įvertino Demidovo premija).

1836 m. F. W. Argelanderis buvo pakviestas į Boną, 1837 tapdamas astronomijos profesoriumi, šiame un-te 1845 per pažintį su Prūsijos karaliumi sugebėjo sukurti dar vieną observatoriją (trečiąją Prūsijoje po Berlyno ir Karaliaučiaus). 1852 Bonoje jis pradėjo 11 metų kartu su bendradarbiais rengtą darbą, kurio vėlesnės laidos buvo leidžiamos pavadinimu *Bonner Durchmusterung* („Bonos sisteminis tyrimas“ arba „Bonos žvaigždžių katalogas“; originalas išleistas sesijoje *Astronomische Beobachtungen auf der Sternwarte der Königlich Rheinischen Friedrich Wilhelms Universität zu Bonn*, Bd. 3–5: *Bonner Sternverzeichniß*, Sect. 1–3, 1859–1862 + atlasas *Atlas des nördlichen gestirnten Himmels für den Anfang des Jahres 1855*, 1863). Beveik šimtmetį pasaulio astronomų naudotas katalogas ir 48 žvaigždėlapių atlasas buvo pirmas tokios apimties naujaisiais laikais pasirodęs darbas, didžiausias panašaus pobūdžio katalogas prieš fotografijos epochą – jis nurodė 324 198 šiaurinio dangaus pusrutulio žvaigždžių deklinacijos padėtis ir spindesius, padėdamas pagrindus Paukščių tako struktūros tyrimams (dar plg. jo atlasą *Uranometria nova*, 1843). Dėl jo sisteminių tyrimų Bonos un-to observatorija tapo žinoma pasaulio moksle.

Prisidėjo kuriant observatorijas Bilke (prie Diuseldorfo) ir Manhaime; 1863 prisidėjo kuriant tarptautinę astronomų draugiją *Astronomische Gesellschaft*, kurį laiką jai vadovavo.

Buvo St. Peterburgo, Giotingeno, Miuncheno, Berlyno, Londono, Stokholmo, Paryžiaus, Vienos, Briuselio mokslo akademijų, taip pat *Societas Fennica* Helsinkyje, *Royal Astronomical Society* Londone, *American Academy of Arts and Sciences*, *National Academy of Sciences* (JAV) tikrasis narys ar narys-korespondentas. 1866 jam suteiktas slaptojo vyriausybės patarėjo titulas.

Du kartus – 1850/51 ir 1864/65 – buvo išrinktas Bonos un-to rektoriumi. Bonos un-te veikia F. W. Argelanderio vardu pavadintas Astronomijos institutas (jst. 2006 sujungus tris institutus).

Apdovanojimai: *Stern zur Roten Adlerorden* (1872), *Orden Pour le Mérite für Wissenschaften und Künste* (1874) ir kt.

Palaidotas Bonos senosiose kapinėse.

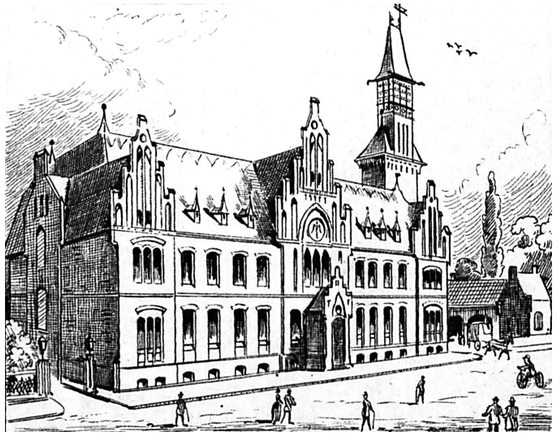
F. W. Argelanderio vardu 1935 m. pavadintas Mėnulio krateris ir 1938m. – asteroidas 1551 (jį aptiko Suomijos astronomas Yrjö Väisälä Turku observatorijoje).

2.1.4.

Šaltiniai, literatūra, nuorodos

- Pašto pastato statybos bylos saugomos Vokietijos federaliniame archyve: *Bundesarchiv*, Dienststelle Berlin [Berlin-Lichterfelde], Bestand R 4701 Reichspostministerium, 8 Postbauwesen, Signatur BArch, R 4701/6177, 4701/6178, 4701/6179, 4701/6180.
- Fasadą ir jo elementus vaizduojančių akvarėlių, taip pat kitos medžiagos turi Berlyno komunikacijos muziejus (*Museum für Kommunikation Berlin*).
- Naujas pašto pastatas atidarymo proga buvo pristatytas įvairiuose straipsniuose, įsk. žurnalus *Archiv für Post und Telegraphie* (1893, Hf. 22), *Deutsche Verkehrs-Zeitung* (1893, Hf. 43), taip pat specialiai pastato pašventinimo proga išleistame leidinyje: *Denkschrift zur Eröffnung des Posthauses Memel, den 16. October 1893*. Memel, 1893. Vėliau pastatas taip pat aptartas žurnale *Neue Post* (1904, Hf. 23)
- Bendrų duomenų apie Klaipėdos pašto istoriją, be minėto 1893 m. leidinio, pateikė: Johannes Sembritzki, *Memel im neunzehnten Jahrhundert*. Memel 1902; H. G., Eine Reitpost Memel–Tilsit vor 100 Jahren. *Der Grenzgarten* 7 (1929); L.K., Klaipėdos paštas XVII-me šimtmetyje. *Pašto pasaulis* 11 (1935), 201; St. Mac., Klaipėdos paštas. *Vakarai* 81–83 (1938-04-07 – 1938-04-09).
- Apie europinį pašto kelią, nuo XVII a. vidurio iki 1833 m. ėjusį per Klaipėdą, žr.: Nijolė Strakauskaitė, *Kuršių nerija – Europos pašto kelias*. Klaipėda, 2001; Vasilijus Safronovas, Klaipėdos miesto istorijos ir jo vieta Europoje (Vietoje įvado), in: *Klaipėda Europos istorijos kontekstuose*, sud. Vasilijus Safronovas. Klaipėda, 2013, 6–24.
- Naujesni tyrimai apie pašto funkcionavimą Klaipėdoje ir platesniame regione: Alfred Koch, Die deutsche Post im Memelland: historischer Rückblick auf die Entwicklung des Postwesens 1230–1945. *Archiv für Deutsche Postgeschichte* 1 (1961), 3–27; Gerhard Brandtner, Ernst Vogelsang, *Die Post in Ostpreußen. Ihre Geschichte von den Anfängen bis ins 20. Jahrhundert*. Lüneburg 2000.
- Kelios publikacijos, atskleidžiančios pokyčius pašto pastate tarpukariu: Der Bau des Selbstanschlußamts. *Memeler Dampfboot* 190 (1930-08-15); Automatinė stotis oficialiai perimama iš statytojų. *Lietuvos aidas* 17 (1936-01-13); Kaip veikia Automatinė telefonų stotis. *Vakarai* 278 (1937-12-01).
- E. Röstel epizodą savo atsiminimuose atskleidė Erich Ludendorff, *Meine Kriegserinnerungen 1914–1918*. Berlin, 1919, 104; jis taip pat buvo aprašytas įvairiuose laikraščiuose, įsk. lietuvių kalba: Ed. Kl., Paskutinis pranešimas telefonu. *Pašto pasaulis* 9 (1938), 146–147.
- Apie radiofono veiklą žr. Raimondas Kančas, Klaipedos radiofonas Lietuvos radijo istorijos kontekste. *Res Humanitariae* I (2007), 57–74.
- Ikonografinė medžiaga apie kitus pašto pastatus, Klaipėdos pašto amžininkus, saugoma Berlyno komunikacijos muziejuje, pateikta leidinyje *Postpaläste: Posthausgrafiken 1871–1900*, hg. Hans Hübner. Berlin 1995.
- Ankstyviausi pastato istoriniai tyrimai – Vladas Žulkus, *Istorinis aiškinamasis raštas apie Klaipėdos m. centrinį paštą, Gorkio g-vėje nr. 16a, b*. Klaipėda 1970 [kopija Vilniaus valstybiniame regioniniame archyve (VVRA), f. 1019, ap. 11, b. 2892]. Dar žr. bylas nr. 2889–2891 tame pat apyraše.
- Archyviniame Paminklų restauravimo projektavimo instituto fonde yra virtinė 1970–1987 m. bylų su objekto M. Gorkio g. 16, Klaipėda, architektūriniais ir inžineriniais sprendiniais. Žr. VVRA, f. 1019, ap. 12, b. 9764–9818.
- Vėliau atlikti išsamesni istoriniai tyrimai: Jonas Tatoris, *Klaipėdos centrinis paštas. Istoriniai tyrimai*. Klaipėda 1989; taip pat Jonas Tatoris, *Senoji Klaipėda. Urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 metų*. Vilnius 1994, 177–180.

Istorinę apžvalgą parengė dr. Vasilijus Safronovas (Klaipėdos universitetas)

Šaltinis: Denkschrift 1893

Dėl istorinėje apžvalgoje pateiktos informacijos komentarų kreiptis:
Vasilijus Safronovas (Klaipėdos universitetas),
El. p. vasilijus.safronovas@ku.lt

2.2. Objekto ryšys su aplinka

M.Pacevičiūtės nuotr.

2.2.1.

Statistinių rodiklių lyginamoji analizė

Bendrieji statistiniai rodikliai

Klaipėda – vienas pagrindinių miestų Lietuvoje, kurio ekonominiai rodikliai sparčiai augo per pastaruosius kelerius metus. Statistinių rodiklių duomenimis, per pastaruosius 10 m. klaipėdiečių gyvenimo kokybė gerėjo, nuo 2016 m. gyventojų skaičius didėjo, augo vidutinis darbo užmokestis, mažėjo nedarbo lygis, tiesioginės užsienio investicijos augo.

Jaunimo išlaikymas ir pritraukimas

Nors Klaipėdoje veikiančių aukštųjų mokyklų skaičius prilygsta Kaunui, tačiau studentų skaičius yra kelis kartus mažesnis (Klaipėdoje 3 282 studentai 2019 m.). *Klaipėdos m. savivaldybės Kultūros 2017–2030 metų strategija* nurodo, kad viena iš svarbiausių problemų mieste yra jaunimo įtraukimas į miesto kultūrinį gyvenimą: aktyvios ir kūrybiškos visuomenės gyvavimui mieste trūksta saviraiškos ir įtraukios edukacijos galimybių. *Klaipėda 2030: ekonominės plėtros strategija* numato būtinybę sudaryti palankias sąlygas kūrybinėms industrijoms, kuriose savo vietą rastų jaunieji kūrėjai.

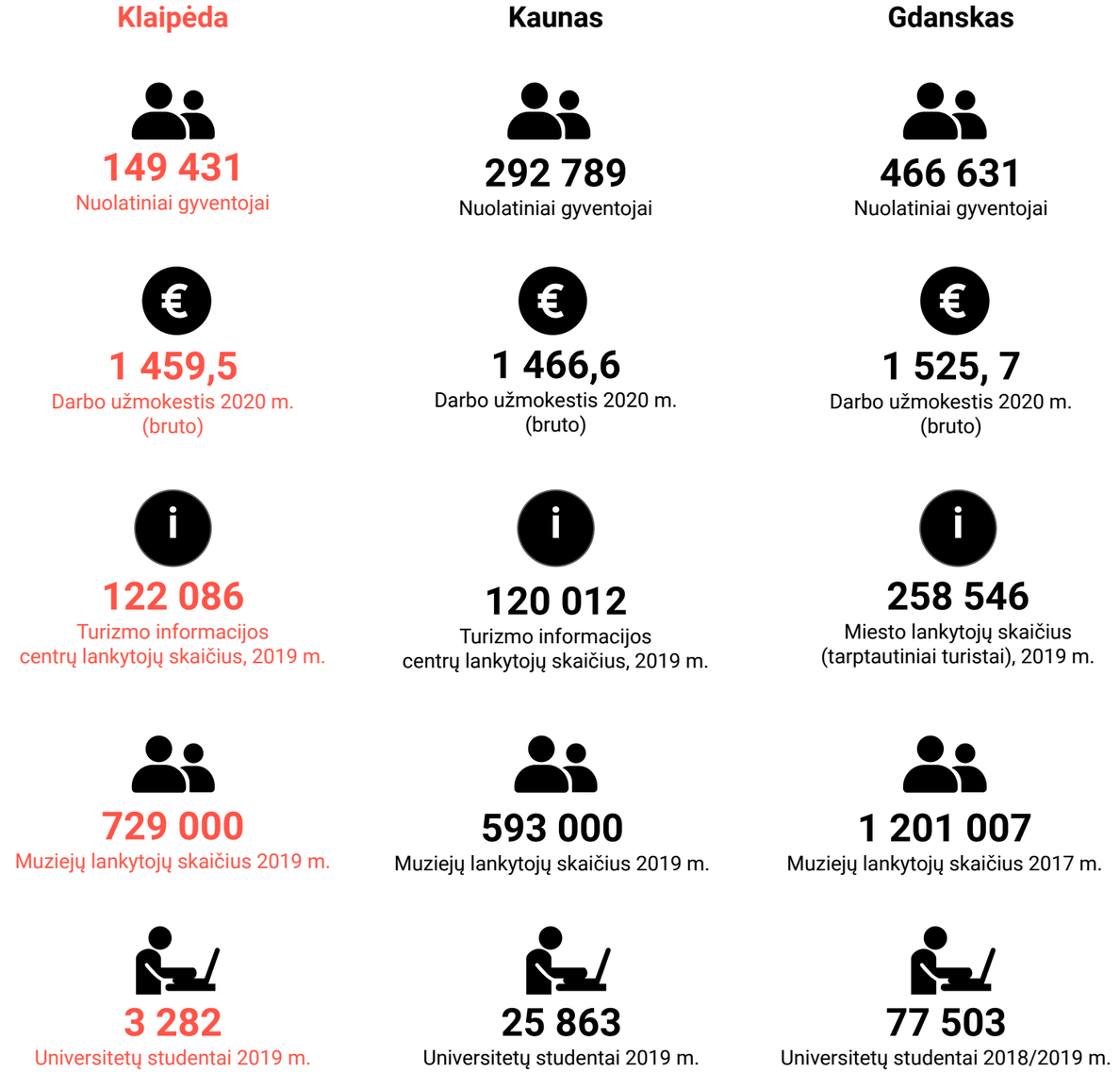
Turizmo srautai

Nors Klaipėdoje yra gerokai mažiau nuolatinių gyventojų nei Kaune ar Gdanske, tačiau pagal turizmo centrų lankytojų skaičių Klaipėda nenusileidžia Kaunui, o pagal muziejų lankytojų skaičių – jį lenkia. Tam įtakos turi Lietuvos jūrų muziejaus lankomumas, kurio lankytojų srautai yra didžiausi Lietuvoje (681 384 lankytojai 2019 metais).

PASTABA:
Naudojami šaltiniai: LR statistikos departamentas (Lietuvos statistika), Lenkijos statistikos departamentas (Statistics Poland).

Klaipėdos statistinių rodiklių pokyčiai 2010–2020 m.

Klaipėdos, Kauno ir Gdansko statistinių rodiklių palyginimas 2019–2020 m.

2.2.2.

Strateginių ir teritorijų planavimo dokumentų apžvalga

Klaipėdos bendrasis planas (2021 m.)

Klaipėdos centrinio pašto kompleksas patenka į „6.16 Senosios elektrinės I“ pagrindinio centro funkcinę zoną. Remiantis ja, funkcinėje zonoje prognozuojamas gyventojų skaičius yra 500, užimamas plotas – 4,9 ha. Remiantis bendrojo plano užstatymo aukščio schema, Klaipėdos centrinio pašto kompleksas yra 6.16 zonoje, kurioje maksimalus aukštingumas yra 25 m. Schemoje pažymėtos naujai kuriamos centrinės miesto dalies **dominantės** yra išsidėsčiusios už senamiesčio ir naujamiesčio ribų.

Centrinio pašto bokštas yra 42 m aukščio, ir išlikusių istorinių objektų kontekste jis kartu su Klaipėdos energijos pastatų komplekso bokštu yra naujamiesčio aukštybinė dominantė. Pažymėtinas planuojamas Didžiojo pilies bokšto atstatymas (aukštis apie 47 m) ir Šv. Jono bažnyčios atstatymas (bokštas apie 80 m) – **istorinių Klaipėdos dominančių** grąžinimas.

Klaipėda 2030: Ekonominės plėtros strategija

Klaipėdos centrinio pašto kompleksas patenka į antrą urbanistinės plėtros intervencinę zoną (2), kurioje pagrindinė intervencijų kryptis numatoma senamiesčio, piliavietės, **centro atgaivinimas**. Šios zonos plėtros prioritetais nurodoma **nenaudojamų patalpų ir pramoninių pastatų konversija**. Strategijoje identifikuotas patalpų paslaugų centrams, **bendradarbystei poreikis**. Kultūros sektoriui aktualiais prioritetais nurodomi kultūros objektų konsolidavimas į išskirtinį pastatą ir menų centro kūrimas. Pažymėtina, kad komplekso teritorija taip pat patenka į zoną, skirtą viešųjų erdvių gerinimo programoms.

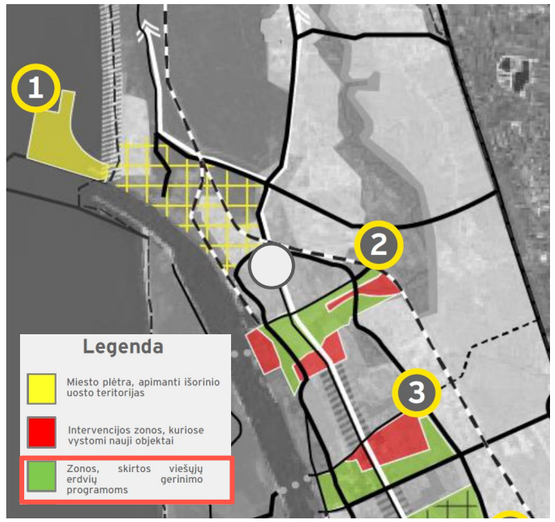
Klaipėdos miesto darnaus judumo planas 2030

Gerai pasiekiamą Klaipėdos centrinio pašto kompleksą planuojama dar stipriau įpinti į įvairaus judumo mieste schemas.

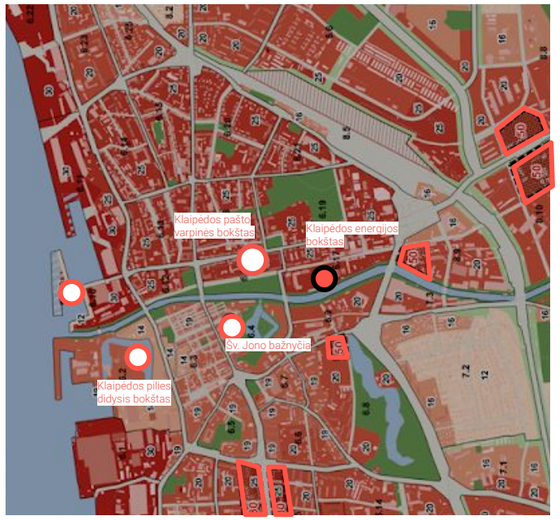
Pašto kompleksui svarbioje Liepų gatvėje numatomas **pagrindinis miesto dviračių takas**, jungiantis Klaipėdos rajoną su centrine miesto dalimi. Herkaus Manto gatvėje numatoma greitoji viešojo transporto linija ir greitoji dviračių juosta. Nurodoma jungtis per Danės upę, jungianti naujamiestį ir senamiestį (taip pat matoma Klaipėdos miesto bendrajame plane).

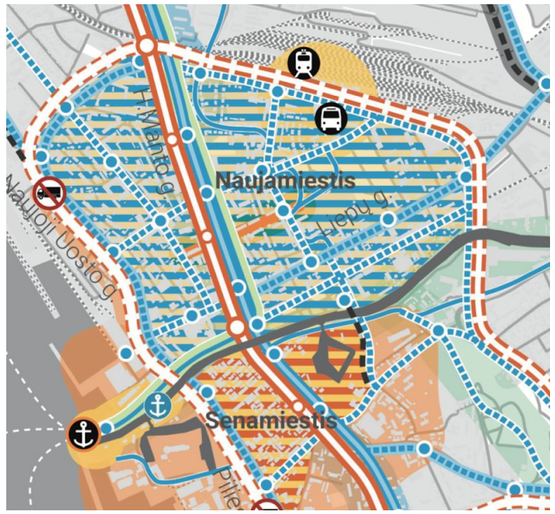
Klaipėdos bendrasis planas (2021).
Pagrindinio brėžinio iškarpa

Klaipėda 2030: ekonominės plėtros strategija.
Koncepcinė KEPS urbanistinės plėtros programa

Klaipėdos miesto bendrasis planas (2021).
Užstatymo aukščio schema

Klaipėdos miesto darnaus judumo planas 2030 m.
Schema

2.2.3.

Srautai ir pasiekiamumas

Klaipėdos miesto bendrasis planas (2021)

Planuojama viešojo transporto ir dviračių trasų schema nurodo dar lengvesnį susisiekimą miesto centro ribose, įtraukia Klaipėdos centrinio pašto kompleksą į platesnį viešojo transporto tinklą.

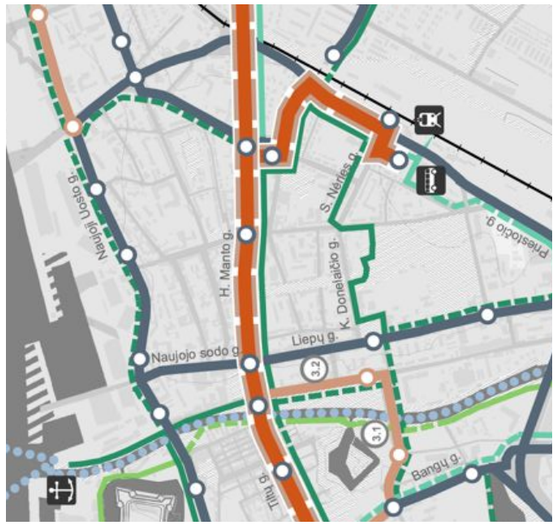
Liepų gatvėje egzistuojanti viešojo transporto trasa yra papildoma nauja trasa Danės gatvėje tarp Bastionų g. ir H. Manto g. (3.2.). Ši trasa tęsia Bastionų gatvėje planuojamą **naują tiltą per Danės upę** (3.1.). Pažymėtina, kad nuo traukinių ir autobusų stočių H. Manto g. planuojama nauja nauja viešojo transporto rūšis (NVRT) trasa.

Esamas magistralinių dviračių trasų tinklas išplečiamas trasomis Danės g. ir Bastionų g. tiltu į senamiestį, jungiasi į pagrindinę rekreacinę dviračių trasą palei Danės upę.

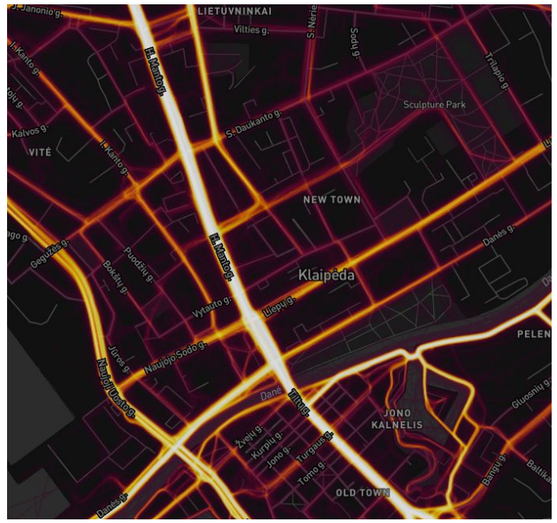
Gatvių intensyvumas (Strava global heat map)

Gatvių intensyvumo schema puikiai iliustruoja, kad Liepų gatvė yra **tranzitinė gatvė** – gatvėje yra kelios viešojo transporto stotelės, ji yra labai gerai pasiekiama ir intensyviai naudojama pėsčiųjų ir dviratininkų.

Visgi, egzistuoja kokybiškos dviračių takų ir pėsčiųjų takų infrastruktūros trūkumas, kadangi Liepų gatvė perkrauta automobilių stovėjimo vietomis, siauri šaligatviai, intensyvus automobilių eismas piko metu. Dėl šių priežasčių Liepų gatvės pirmieji namų aukštai nėra gyvybingi, o fasadai uždaro charakterio.

Klaipėdos bendrasis planas (2021m). Viešojo transporto ir dviračių trasų brėžinys

Gatvių intensyvumas (Strava global heat map)

Klaipėdos miesto dviračių infrastruktūros plėtros specialusis planas (2015)

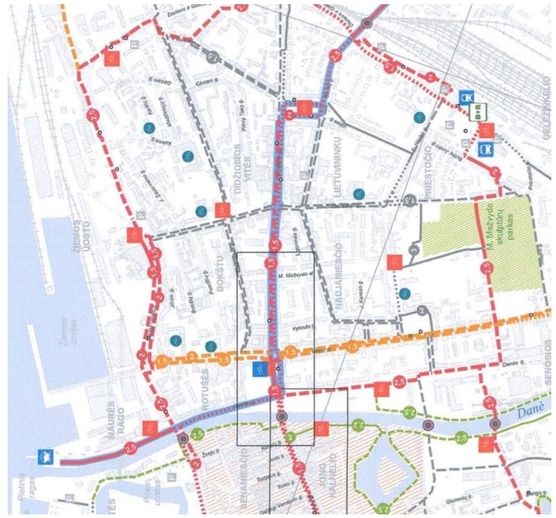
Liepų gatvėje planuojama **rajoninė dviračių trasa**, kuri jungiasi į magistralinę trasą H. Manto g. ir trasą ties Klaipėdos skulptūrų parku.

Kaip ir Klaipėdos miesto bendrajame plane, Danės g. numatoma nauja magistralinė dviračių trasa, tačiau Bastionų g. per Danės upę siūloma vietinės reikšmės dviračių trasa. Magistralinė trasa per Danės upę brėžiama Gluosnių skg. tąsoje toliau link Malūno tvenkinio.

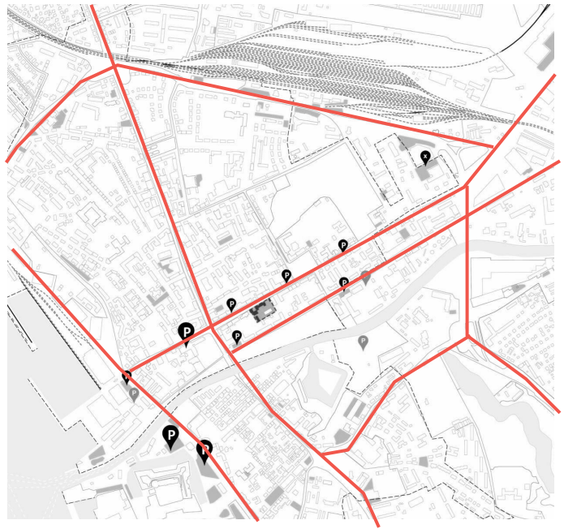
Pagrindinės gatvės ir viešos automobilių stovėjimo aikštelės Senamiestyje ir Naujamiestyje

Klaipėdos centrinio pašto kompleksas yra judrioje Liepų gatvėje, teritorija ribojasi su Danės gatve ir Herkaus Manto gatve. Jos visos yra svarbios patekimo į miestą **transporto arterijos,** kuriose susipina lengvųjų automobilių, sunkiojo transporto, lengvųjų judėjimo priemonių ir pėsčiųjų eismas. Šiuo metu Liepų gatvėje yra numatytos automobilių stovėjimo vietos, viešosios stovėjimo aikštelės yra netoli esančioje uosto teritorijoje už Senamiesčio ribos.

Sprendžiant komplekso kiemo įveiklinimo ir Liepų gatvės humanizavimo klausimus svarbu numatyti galimas parkavimo vietas aplink komplekso teritoriją. Priklausomai nuo naujai numatomos Klaipėdos centrinio pašto komplekso funkcijos kinta ir reikalingų stovėjimo vietų skaičius. Galimai įmanomas automobilių stovėjimo vietų multifunkcinis naudojimas kieme skirtingu paros metu.

Klaipėdos miesto dviračių infrastruktūros plėtros specialusis planas (2015)

Pagrindinės gatvės ir viešos automobilių stovėjimo aikštelės Senamiestyje ir Naujamiestyje

2.2.4.

Urbanistinis kontekstas

Skirtingas miesto dalių užstatymas

Klaipėdos centrinio pašto kompleksas yra Klaipėdos naujamiesčio ir senamiesčio sandūroje. Analizuojamos teritorijos urbanistinė morfologija ir miestovaizdžiai skirtingais istorijos laikotarpiais vystėsi pagal skirtingus planavimo dokumentus, todėl analizuojamoje Klaipėdos centrinio pašto teritorijoje susiformavo nevienodo pobūdžio ir skirtingų užstatymo tipų zonos (3 pav.).

Skirtingų miesto dalių urbanistinė struktūra:

- **Perimetrinis naujamiesčio užstatymas šiaurinėje dalyje, kuriai priklauso Klaipėdos centrinio pašto kompleksas**;
- Senamiesčio tankumas pietvakariuose;
- Industriniai kompleksai rytuose;
- Laisvo planavimo objektai pietuose;
- Sodybinis užstatymas pietryčiuose.

Gamtinė miesto aplinka

Esamas fragmentiškas pagrindinių Klaipėdos viešųjų ir žaliųjų erdvių tinklas turi potencialo būti sujungtas į bendramiestinę žaliąją sistemą. Klaipėdos centrinio pašto kompleksas, nors ir nepatenka į viešųjų ir žaliųjų erdvių tinklą, Klaipėdos m. gamtinį karkasą, tačiau yra greta vystomo Danės upės žaliųjų erdvių tinklo, Klaipėdos skulptūrų parko.

Teritorija turi potencialo tapti svarbia **Klaipėdos viešųjų erdvių tinklo dalimi**. Pirmiausia, kompleksui svarbios Liepų gatvės želdiniai kuria žaliąjį ryšį iki K. Donelaičio parko ir Klaipėdos skulptūrų parko. Taip pat komplekso kiemai gali tapti viešąja žalia erdve visiems.

Skirtingas miesto dalių užstatymas (autorių iliustracija)

Gamtinė aplinka ir svarbiausios žaliosios jungtys (autorių iliustracija)

Viešos funkcijos pastatai ir viešosios erdvės

Liepų gatvės naujamiesčio atkarpoje, kuri yra gretima Klaipėdos centrinio pašto kompleksui, šiuo metu yra du veikiantys muziejai (Laikrodžių muziejus ir P. Domšaičio muziejus) ir keli viešosios funkcijos pastatai (Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, Klaipėdos apskrities VMI, Klaipėdos visuomenės sveikatos centras).

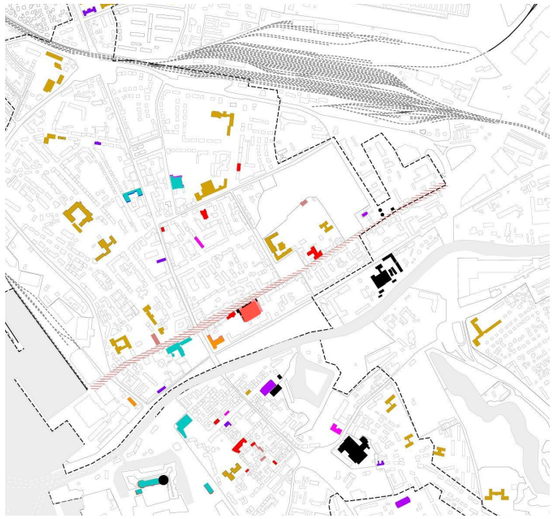
Beveik visos pagrindinės viešosios įstaigos yra susikoncentravusios centrinėje miesto dalyje. Viešų erdvių tinklas yra gretimas viešosios funkcijos pastatams, tačiau **Klaipėdos centrinio pašto kompleksas yra uždaro charakterio, jo kiemai yra uždari ir naudojami automobilių privažiavimams.**

Galimybė atverti tiek komplekso kiemą Liepų gatvėje, tiek vidinį kiemą sukurtų naują viešą Klaipėdos erdvę, kurios kaimynystėje yra kultūros ir kitų viešosios paskirties objektų.

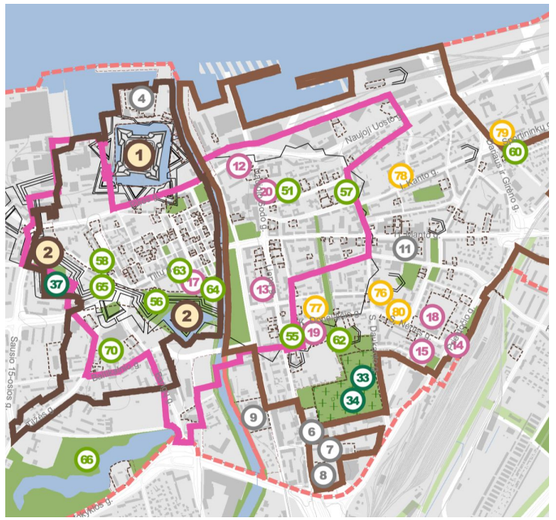
Kultūros paveldo tvarkymo ir apsaugos brėžinys (Klaipėdos miesto bendrasis planas 2021)

Klaipėdos miesto bendrasis planas nurodo, kad Klaipėdos centrinio pašto kompleksas patenka į saugotinas kultūros vietoves: Klaipėdos senojo miesto vieta su priemiesčiais (u. k. 27077) ir Klaipėdos miesto istorinė dalis, vad. Naujamiesčiu (u. k. 22012).

Klaipėdos pašto stoties statinių kompleksas (24819) yra nekilnojamojo kultūros paveldo objektas. Jis priskiriamas prie **valstybės saugomų statinių kompleksų** ir yra **nacionalinio** reikšmingumo lygmens. Viso Klaipėdoje yra 9 nacionalinio reikšmingumo kultūros paveldo objektai.

Viešos erdvės ir viešosios funkcijos pastatai Senamiestyje ir Naujamiestyje (autorių iliustracija)

Kultūros paveldo tvarkymo ir apsaugos brėžinys (Klaipėdos miesto bendrasis planas 2021)

2.2.5.

Komplekso ryšys su aplinka

Esama situacija

Klaipėdos centrinis paštas ribojasi su Liepų gatve, Laikrodžių muziejumi. Gretutinėje teritorijoje pėsčiomis pasiekiamas Danės skveras ir upė. Kieme dominuoja kietos dangos ir automobilių stovėjimo aikštelės.

Liepų gatvėje, pašto kiemo aplinkinėje teritorijoje vyrauja ganėtinai skurdi gamtinė aplinka, dominuoja automobilių stovėjimo aikštelės. Pagrindinis įėjimas nekuria reprezentacinio įvaizdžio.

Liepų gatvė ir pašto prieigos. Pastatų fasadai uždari, nėra atvirų pirmų aukštų, veikia vos kelios kavinės / restoranai. Gatvėje vyrauja judrus eismas. Gatvė iki šiol tarnauja kaip istorinė arterija patenkant į Klaipėdos centrinę dalį ir senamiestį. Viešojo transporto tinklas patenkinamos būklės.

Danės gatvė, pasiekiama per gyvenamųjų namų kiemą, yra pietiniai patekimo į komplekso teritoriją vartai, kurie kažkada buvo naudojami patekimui į garažus. Danės skveras šiuo metu yra tvarkomas.

Laikrodžių muziejaus kiemas ir pašto komplekso teritorija atskirta siena, kuri gali būti iš dalies atverta. **Kariljonas** valdomas Klaipėdos koncertų salės.

2.2.5.

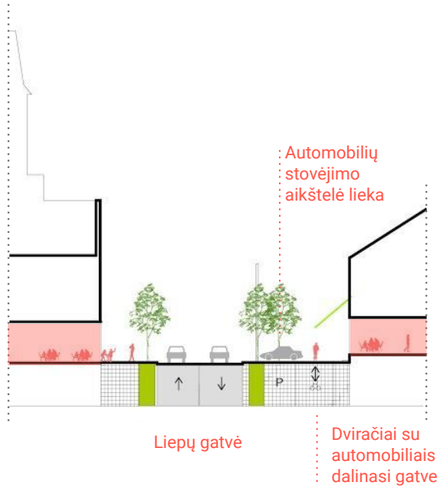
Komplekso ryšys su aplinka

Liepų gatvės išklotinė tarp H. Manto g. ir J. Karoso g.: Problematika

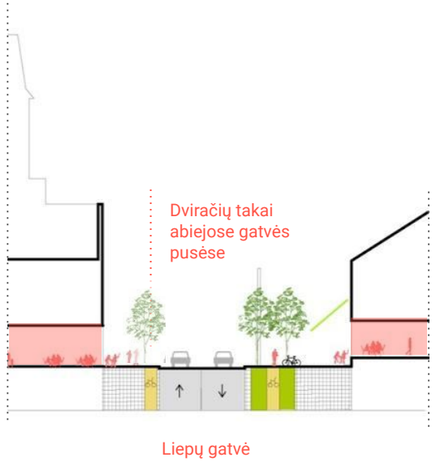
- Pagrindinė esama pastatų funkcija gatvės išklotinėje yra gyvenamoji, pirmieji aukštai yra administracinio tipo, kelios maitinimo įstaigos, komercinės paskirties patalpos. Liepų gatvėje trūksta daugiafunkciškumo (pirmieji pastatų aukštai yra uždaro charakterio, funkciškai neaktyvūs).
- Dauguma gatvėje veikiančių įstaigų užsidaro nuo 17 – 18 val.
- Gatvės šonuose dominuoja automobilių stovėjimo vietos.
- Visi vidiniai kiemai, į kuriuos yra patekimai iš Liepų g., yra uždari (pvz., Laikrodžių muziejaus kiemas).
- Liepų gatvė yra pakankamai judri ir triukšminga tik darbo dienomis.

Liepų gatvės išklotinė tarp H. Manto g. ir J. Karoso g.: Gatvės humanizavimo scenarijai

- Minimalus Liepų gatvės įveiklinimo scenarijus (1 pav.) siūlo keisti tik šaligatvio plotį komplekso pusėje paaukojus automobilių stovėjimo vietas. Visa kita lieka, kaip yra.
- Maksimalus Liepų gatvės įveiklinimo scenarijus (2 pav.) numato pagrindinį miesto dviračių taką, jungiantį Klaipėdos rajoną su centrine miesto dalimi (šaltinis *Klaipėdos miesto darnaus judumo planu 2030*). Įrengiant suplanuotą dviračių taką, tuo pačiu atsiranda galimybė humanizuoti Liepų gatvę keičiant jos profilį.

1. Liepų gatvės ir centrinio pašto prieigų pjūvis
Minimalus scenarijus

2. Liepų gatvės ir centrinio pašto prieigų pjūvis
Maksimalus scenarijus

Liepų gatvės tarp H. Manto ir J. Karoso gatvių išklotinės

2.2.5.

Komplekso ryšys su aplinka

Klaipėdos centrinio pašto komplekso ryšys su Liepų gatve

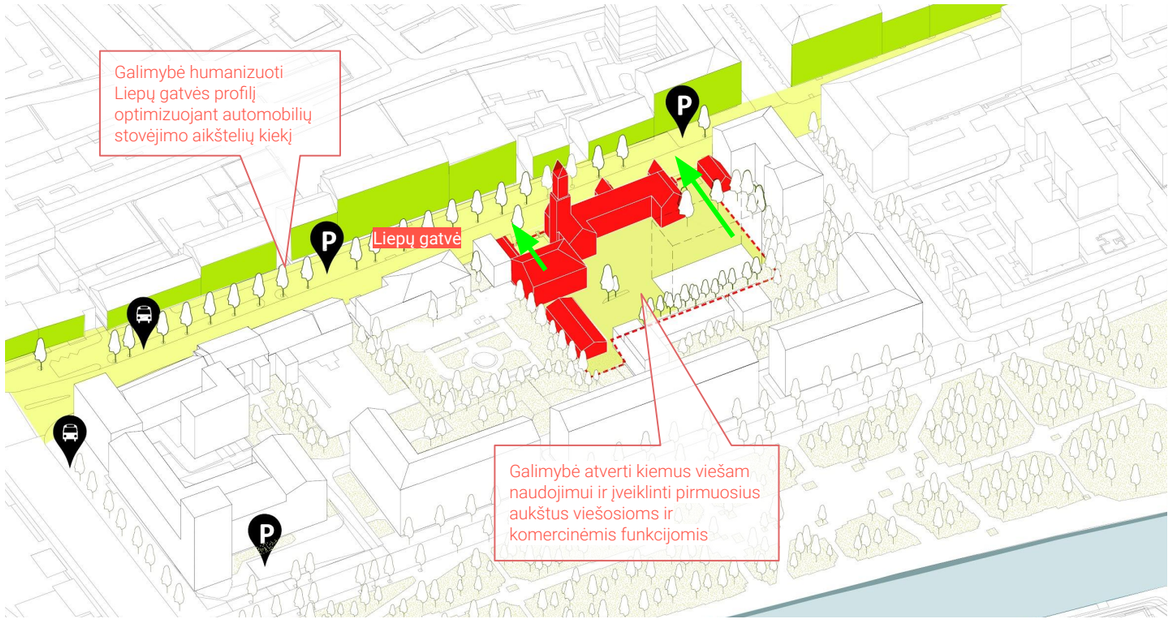
Pabrėžtinas **reprezentacinės erdvės** trūkumas prieš pagrindinį Klaipėdos centrinio pašto pastato įėjimą. Galimybė atsisakyti automobilių stovėjimo aikštelių Liepų gatvėje priešais kompleksą ir jo kieme pagerintų komplekso įvaizdį. Gerosios praktikos pavyzdžiai demonstruoja, kad pėsčiųjų ir lengvųjų transporto priemonių pirmenybės teikimas mieste gatvei suteikia gyvumo ir saugumo.

Vaizdas
į Liepų gatvę

Gerosios
praktikos
pavyzdys.
Fishergate,
Preston (Didžioji
Britanija),
2020 m.

Komplekso **kiemo humanizavimo** klausimas gali būti išspręstas dalinai ar visiškai tik iškėlus dalį ar visas automobilių stovėjimo vietas. Tik tuomet atsivertų galimybės kiemą pritaikyti viešoms ir komercinėms veikloms, paliekant galimybę pirmiesiems pastatų aukštams išsiplėsti į lauko erdves ir aktyvuoti Liepų gatvę.

Komplekso
kiemas.
Dvi automobilių
stovėjimo
aikštelės: AB
Telia Lietuva
aikštelė ir
automobilių
stovėjimo
aikštelė pašto
komplekso
pusėje.

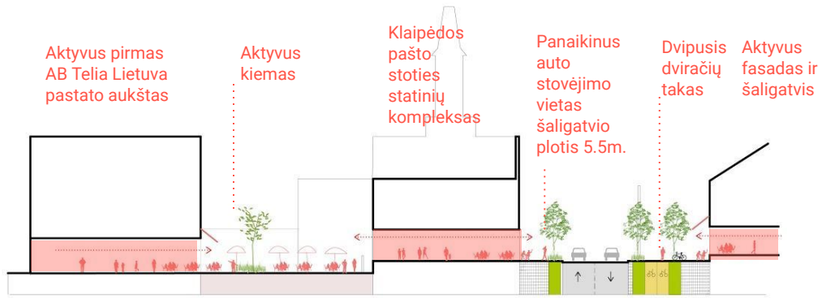
Vaizdas iš kiemo
į Liepų gatvę.

Centrinio pašto
komplekso ir Liepų
gatvės pjūvis.
Esama situacija

Centrinio pašto
komplekso ir Liepų
gatvės pjūvis.
Galimas scenarijus

2.2.5.

Komplekso ryšys su aplinka

Klaipėdos centrinio pašto komplekso ryšys su Danės gatve ir Danės upe

Galinių komplekso sklypo **vartų atvėrimas** sukuria galimybę sujungti komplekso kiemus su esamų kiemų takų sistema. Tokiu būdu būtų formuojamas praėjimas iš Liepų gatvės per komplekso kiemą ir gyvenamųjų namų kiemų iki Danės gatvės, dar toliau – iki Danės upės. Praėjimas gali būti lokalaus pobūdžio, tačiau skirtas tiek vietos gyventojams, tiek komplekso lankytojams.

Reorganizuojant viešųjų erdvių tinklą ir kuriant naujus komplekso ryšius tarp kiemų, atsiranda galimybė įtraukti ir gyvenamąjį pastatą istoriškai priklausiusį Klaipėdos centrinio pašto statinių kompleksui, net jei ir pastato savininkai privatūs asmenys.

Vaizdas į buvusį komplekso pastatą vidiniame gyvenamųjų namų kieme.

Praėjimas iki Danės gatvės ir upės yra tarp garažų ir komplekso mažojo statinio, dabar praėjimas uždarytas vartais.

Potencialus ryšys su J. Karoso gatve

Žalios jungties sukūrimas šalia esamo AB Telia Lietuva administracinio pastato gali potencialiai sujungti teritoriją per gyvenamojo namo kiemą su J. Karoso gatve. Norint tai įgyvendinti taip pat reikia atverti komplekso teritoriją juosiančią sieną, įveikti aukščių skirtumą.

Takas galėtų humanizuoti AB Telia Lietuva pastato prieigas jas įtraukiant į **kiemų takų sistemą**. Taip šio tako tąsa galėtų būti perėjimas per komplekso kiemą iki jame esančių galimai įveiklintų garažų ir iki Laikrodžių muziejaus kiemo.

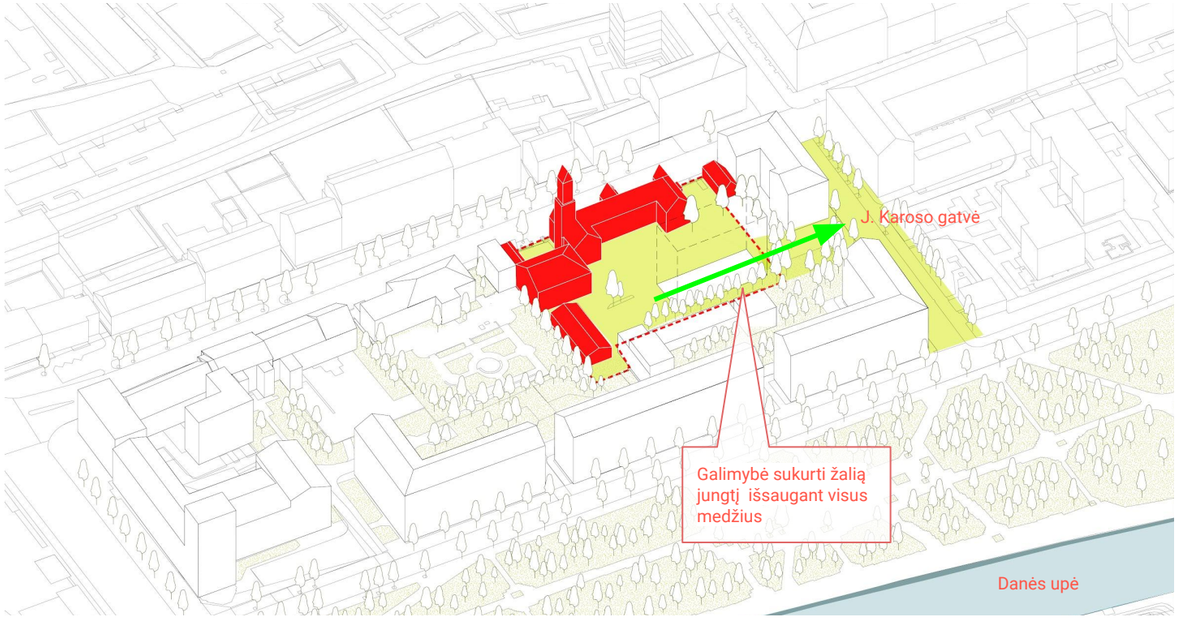
Vaizdas iš J. Karoso gatvės į AB Telia Lietuva pastatą komplekso kieme.

Vaizdas iš komplekso kiemo. Erdvė tarp AB Telia Lietuva pastato ir komplekso tvoros formuoja jaukų žaliąjį taką.

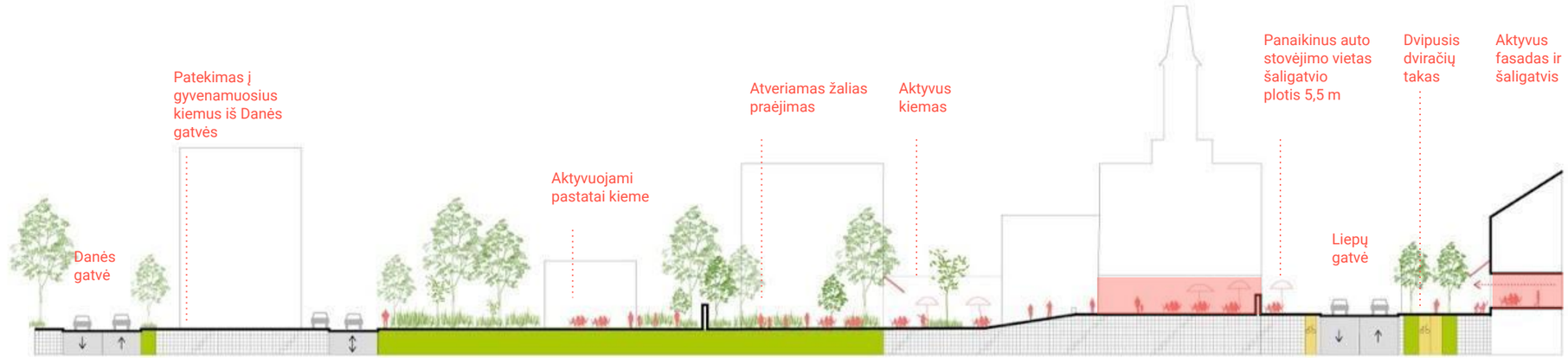
2.2.5.

Komplekso ryšys su aplinka

Galimybė atkurti istoriškai egzistavusius ryšius su Danės upe

Pašto kompleksas tarp Liepų gatvės ir Danės gatvės
Esama situacija

Pašto kompleksas tarp Liepų gatvės ir Danės gatvės
Galimas scenarijus

2.2.5.

Komplekso ryšys su aplinka

Potencialus ryšys su Laikrodžių muziejaus kiemu

Galimybė atverti šoninę sieną, besiribojančią su Laikrodžių muziejaus kiemu. Atvėrimas įmanomas tik vizualus, nes pati siena yra saugoma Kultūros paveldo departamento ir yra pripažinta architektūros vertybe.

Egzistuoja galimybė sujungti Klaipėdos centrinio pašto komplekso kiemą su Laikrodžių muziejaus kiemu viešų renginių metu, bendrų parodų metu.

Šiuo metu **Laikrodžių muziejaus kiemas yra naudojamas kariljono koncertams klausyti,** tad funkcinis ryšys tarp dviejų pastatų ir kiemų jau egzistuoja.

Vaizdas iš Laikrodžių muziejaus kiemo į karilionoą.

Vaizdas į Laikrodžių muziejaus kiemo

Potencialus ryšys atverti kiemus iki Muzikinio teatro kiemo

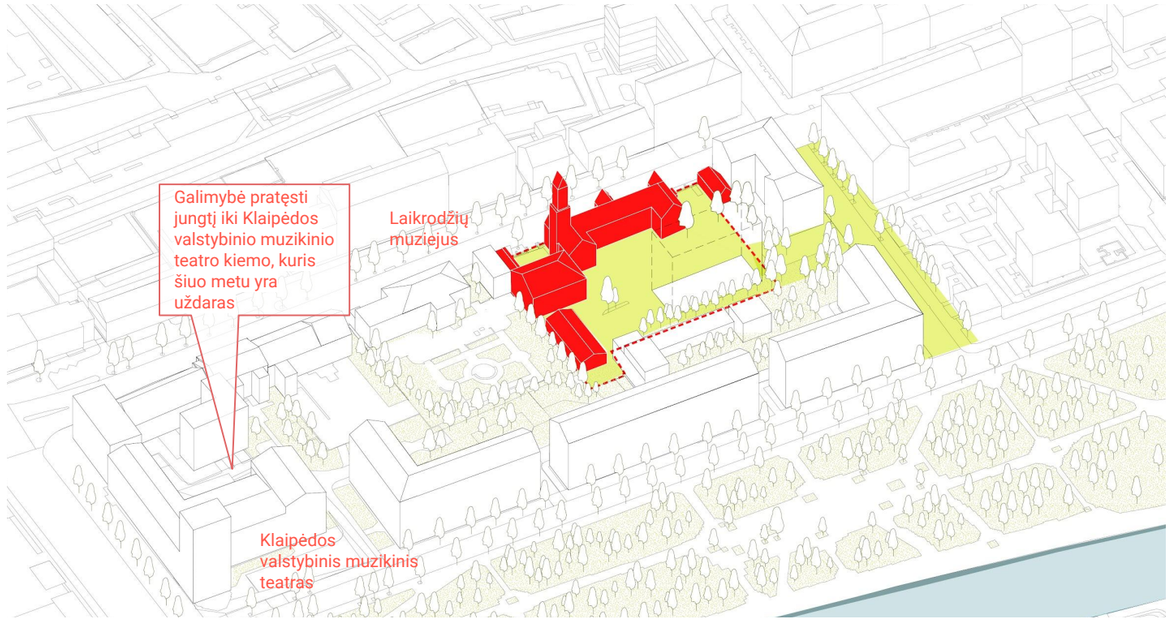
Galimybė pratęsti kiemų jungtį iki Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro kiemo, kuris šiuo metu yra uždaras. Kiekvienas kiemas turi savo charakterį, visi jie yra atviri ir judėjimas iš vieno į kitą galimas jau dabar. Tik Laikrodžių muziejaus kiemas ir centrinio pašto komplekso kiemas yra uždari. Atvėrus juos galimas bendras žalias kiemas esančiame Naujamiesčio bloke, kuriame persipina privačios, bendros ir viešos erdvės.
Esama kiemų situacija yra gan gera – daug želdinių, žalių plotų, privažiavimai ir automobilių stovėjimo vietos neužima daug kiemo ploto. Viešosioms erdvėms trūksta lauko baldų, bendrų laisvalaikio zonų. Apjungus kiemus galima sukurti viešų takų sistemą ir sujungti viešųjų funkcijų pastatus – Klaipėdos valstybinis muzikinis teatrą, Laikrodžių muziejų ir Klaipėdos centrinio pašto kompleksą su kariljonu.

Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro kiemas. Šiuo metu vyksta muzikinio teatro modernizavimas

Vaizdas iš paukščio skrydžio, Klaipėdos miestas

2.2.5.

Komplekso ryšys su aplinka

Potencialas – nenutrūkstantis žaliųjų ir viešųjų erdvių tinklas

Įveiklinant Klaipėdos pašto kompleksą, atsiranda potencialas prisidėti prie Liepų gatvės humanizavimo, atveriant pirmuosius pastatų aukštus viešosioms funkcijoms ir atveriant kiemus. Taip sukuriama galimybė kurti viešą, atvirą visiems ir gyvą Klaipėdos naujamiesčio kiemų sistemą ir pašto kiemą įtraukti į bendrą miesto viešųjų erdvių tinklą.

Galima jungtis tiek su kaimyniniu Laikrodžių muziejumi ir gretimu Klaipėdos valstybiniu muzikiniu teatru, tiek su Liepų gatvėje esančia P. Domšaičio galerija ir Skulptūrų parku turi potencialo formuoti Liepų gatvės kaip kultūrinės ašies klasterį.

2.2.6.

Sklypo analizė

Užstatymo raida

XIX a. vid.
Senasis Argelanderių šeimos namas
1863 – 1890 m.
Klaipėdos paštas

1893 m.
Klaipėdos centrinio pašto kompleksas

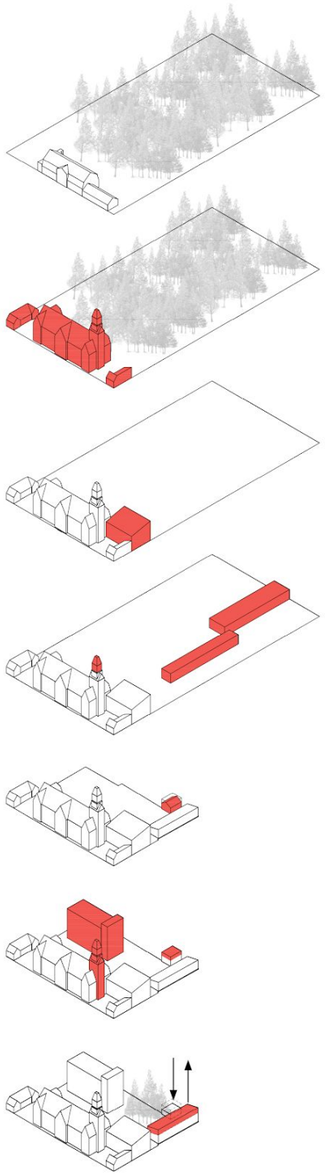
1930 m.
Pastatytas komutatoriaus pastatas;
iš centrinės dalies bokšto pašalinus telefono laidus,
bokštas tapo apžvalgos aikštele

Prieš 1942 m.
Pastatyti du ūkiniai pastatai

1954 m.
Pastatytas garažo pastatas

1970 m.
Pastatytas administracinis pastatas
1987 m.
Pašto bokšte įrengtas kariljonas

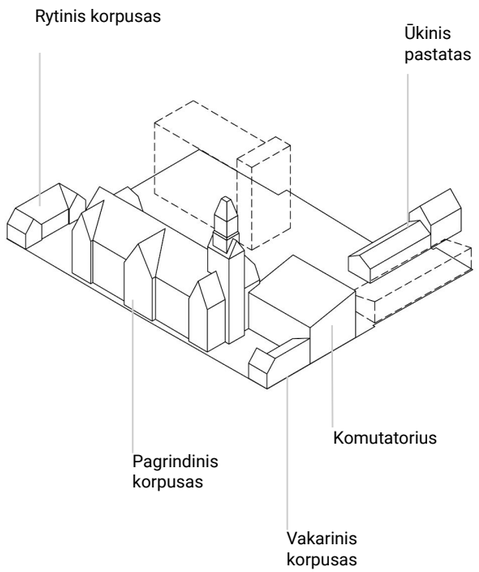
Perspektyva
Galimas paveldo pastatų pritaikymas ir kiemo pastatų rekonstravimas

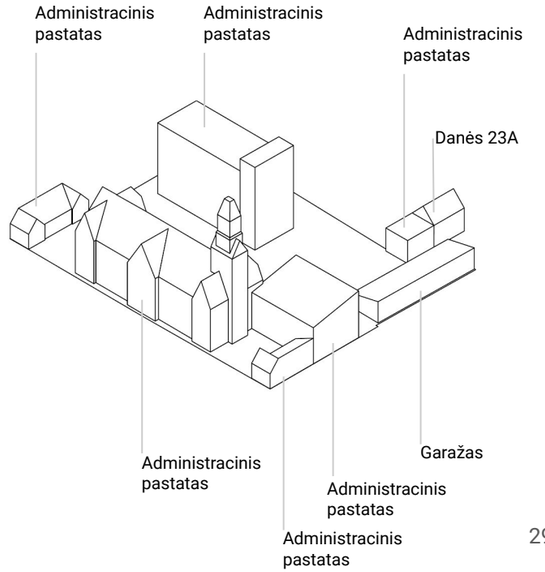
Raida

Klaipėdos senojo pašto sklypas ir jo statiniai nuo seno yra neatsiejama centrinės Liepų gatvės dalis. Pradžioje sklypas driekėsi link Danės upės su jame vešėjusiu sodu. XIX a. pabaigoje sklype iškilo Klaipėdos senojo pašto komplekso statiniai. Vėliau, keičiantis komunikacijos technologijoms ir didėjant pačiam miestui, atsirado papildomi komutatoriaus pastatai ir ūkiniai kiemo statiniai. Po Antrojo pasaulinio karo sklypas buvo padalintas į dvi dalis. Pietinėje dalyje prie naujai nutiestos Danės gatvės pastatyti stalininės architektūros daugiabučiai. Plečiantis telekomunikacijų poreikiui mieste 1970 m. kieme pastatytas tuometinės ryšių kontoros reikmėms skirtas administracinis pastatas (dab. AB Telia Lietuva). 1987 m. bokšte įrengtas 48 varpų muzikos instrumentas – kariljonas.

Iki XX a. vid.

Šiandien

Statinių pavadinimai

Senojo pašto komplekso pastatai laiko tėkmėje pakeitė savo pavadinimus tiek dėl nebeaktualių senųjų funkcijų, tiek dėl šiuolaikinių statybos techninių reglamentų.

Rekomenduojama viešojoje komunikacijoje apie šį istorinį kompleksą atgaivinti ir naudoti senuosius statinių pavadinimus, prieš tai atlikus papildomus istorinius tyrimus bei diskusiją tarp paveldo ir istorijos specialistų. Dalies specialistų nuomone, šiuo metu Kultūros vertybių registre užfiksuoti pavadinimai galimai klaidinantys arba neatitinkantys istorinių pastatų funkcijų.

Dėl šių priežasčių galimybių studijoje vartojami pavadinimai – pagrindinis korpusas, vakarinis ir rytinis korpusai, komutatorius.

2.2.6.

Sklypo analizė

Rodikliai

Adresas: Klaipėdos m., Liepų g. 16
Sklypo plotas: 5 127 m^2
Statinių skaičius: 7
Užstatymo plotas: 2 136 m^2
Bendras plotas: 4 981,71 m^2
Užstatymo tankumas: 0.,42
Užstatymo intensyvumas: 097

Sklypo dalis A – AB Lietuvos paštas

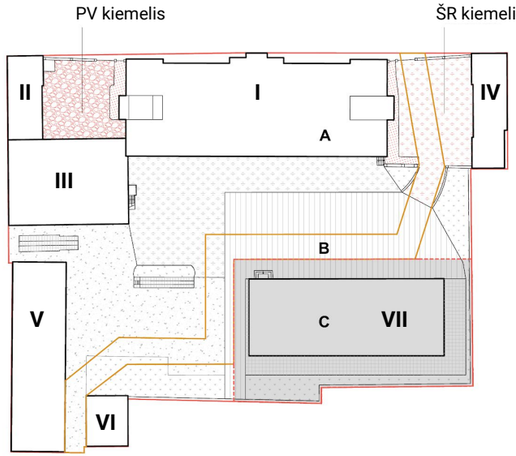
Bendras plotas: 3 313,71 m^2
I = 2 103,76 m^2
II + III = 769,48 m^2
IV = 103,88 m^2
V = 256,04 m^2
VI = 80,55 m^2

Užstatymo plotas: 1 673 m^2
I = 766 m^2
II + III = 409 m^2
IV = 121 m^2
V = 315 m^2
VI = 62 m^2

Sklypo dalis C – AB Telia Lietuva

Bendras plotas: 1 668 m^2
VII = 1 668 m^2

Užstatymo plotas: 463 m^2
VII = 463 m^2

Esama situacija

Šiuo metu sklype yra 7 statiniai, 6 iš jų priklauso AB Lietuvos paštas, 1 AB Telia Lietuva. Atitinkamai sklypas padalintas į tris naudojimo dalis – dvi su atskirais savininkais ir bendro naudojimo servitutu. Sklype vyrauja kietosios dangos – saugomos tašytų akmenų dangos kiemeliuose palei Liepų gatvę ir asfaltas vidiniame kieme. Palei įvažiavimą auga du saugomi vertingi medžiai, palei pietinę sklypo ribą yra nedideli žaliosios dangos plotai.

Sutartiniai žymėjimai:

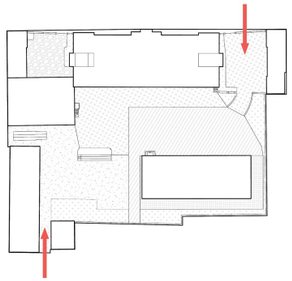
- Sklypo riba
- Servitutas
- AB Telia Lietuva sklypo dalis

Dangų eksplikacija ir plotai:

AB Lietuvos paštas sklypo dalyje (A):	
Tašyto lauko akmens grindinio tipas	~170 m^2
Tašyto lauko akmens grindinio tipas (po asfaltu)	~160 m^2
Šlifuoto akmens trinkelių mozaika	~ 55 m^2
Seno asfalto danga	~ 910 m^2
Naujo asfalto danga	~ 275 m^2
Žalieji plotai / Gruntas	~ 205 m^2
Automobilių rampos	~ 47 m^2
Servituto sklypo dalyje (B):	
Tašyto lauko akmens grindinio tipas (po asfaltu)	~ 110 m^2
Seno asfalto danga	~ 195 m^2
Naujo asfalto danga	~ 202 m^2
Žalieji plotai / Gruntas	~ 38 m^2
AB Telia Lietuva sklypo dalyje (C):	
Trinkelių danga	~ 190 m^2
Naujo asfalto danga	~ 175 m^2
Žalieji plotai / Gruntas	~ 115 m^2

Įvažiavimai

Pagrindinis įvažiavimas į sklypą yra iš Liepų gatvės per saugomą šiaurės rytų kiemelį. Pagalbinis įvažiavimas iš Danės gatvės pusės – per esamus privažiavimus pagal detaliojo plano sprendinius.

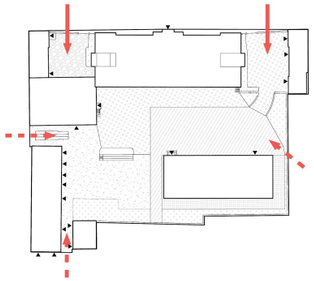

Įvažiavimai:

- iš Liepų g.
- iš Danės g. (servitutu pagal DP)

Pėsčiųjų judėjimas

Esami patekimai į sklypą yra iš Liepų gatvės per šiaurės rytų ir pietvakarių kiemelius. Galimi kiti pateikimai iš Danės gatvės pietuose, iš laikrodžių muziejaus vakaruose ir J. Karoso gatvės rytuose.

Įėjimai į teritoriją:

- iš Liepų g. Į vidinį kiemą
- iš Liepų g. Į ŠV kiemelį
- galimai iš Danės g.
- galimai iš Laikrodžių muziejaus kiemo

Įėjimai į pastatus

Žemės naudojimas

Sklypas padalintas į tris naudojimo dalis – AB Lietuvos pašto (I) ir AB Telia Lietuva dalis (II) bei servitutą, skirtą pėsčiųjų judėjimui ir patekimui į AB Telia Lietuva sklypo dalį.

Žemės naudojimo paskirtis:

- Servitutas
- I AB Lietuvos paštas nuosavybė
- II AB Telia Lietuva nuosavybė

Automobilių stovėjimas

Automobiliai statomi tiek palei Liepų gatvę, tiek sklype. Liepų gatvės stovėjimo vietos chaotiškos, užima per daug šaligatvio prie svarbaus pastato. Kiemo šiaurinėje dalyje automobilių statymas tvarkingas, o pietinėje dalyje – chaotiškas.

Automobilių stovėjimo vietos:

- AB Telia Lietuva automobilių stovėjimo vietos (29 vnt.)
- Neoficialios automobilių stovėjimo vietos (30 vnt.)
- Liepų g. automobilių stovėjimo vietos

2.2.6.

Sklypo analizė

Detaliojo plano sprendiniai

Komplekso adresas: Klaipėdos miesto sav., Klaipėdos m., Liepų g. 16.

Savininkai ar naudotojai: valstybinė įmonė Lietuvos paštas ir akcinė bendrovė Lietuvos telekomas.

Planuojamos teritorijos naudojimo reglamentai:

Žemės naudojimo paskirtis: komercinės paskirties objektams eksploatuoti 409.

Teritorijos naudojimo pobūdis: Klaipedos m. centrinio pašto pastatas su pagalbiniais statiniais ir AB Lietuvos telekomo tranzito mazgo ir perdavimo sistemų pastatas.

Architektūriniai-urbanistiniai apribojimai, numatomi darbai: centriniai pašto rūmai, Liepų gatvės tvora ir šoniniai priestatai restauruojami. Buv. komutatoriaus pastato fasadai taip pat restauruojami. Kieme esantys pagalbiniai statiniai (garažai ir nedidelis ūkinis pastatas šalia) rekonstruojami. *Galima reglamentuota nauja statyba esamų garažų vetoje, numatant stogo nuolydį – tik į savo sklypą.* 4 aukštų AB Telia Lietuva pastato fasadai tinkuojami ir dažomi. Įvažiavimas į sklypą iš Liepų gatvės, kiti vartai yra sklypo gale.

Želdinių apsauga: saugotinos sklypo viduryje augančios 2 senos liepos ir prie įvažiavimo į sklypo gilumą augantys uosiai.

Sklypo tvarkymo režimas: restauravimo.

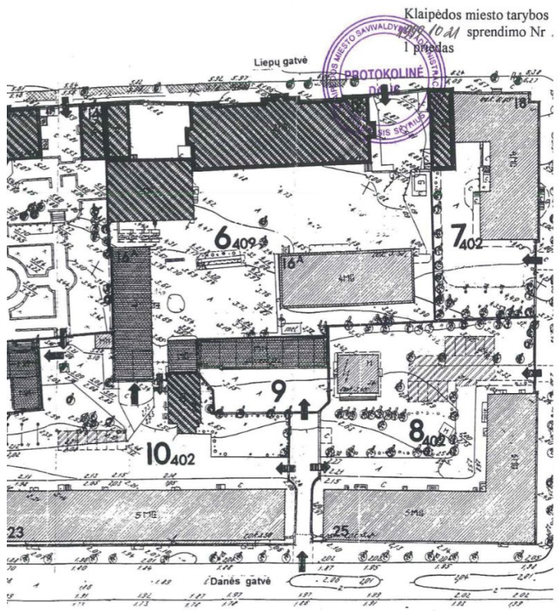
Sklypo naudojimo režimas: riboto naudojimo.

Nekilnojamosios kultūros vertybės U16 (Klaipėdos m. istorinė dalis) planuojamos teritorijos apsaugos reglamentas:

Teritorijai: senųjų vidinių kiemelių dangų restauravmas, likusiai teritorijai – remonto ir pritaikymo darbai, galima reglamentuota nauja statyba esamų garažų vietoje.

Statiniams: pastatams, esantiems kultūros vertybių registre ar turintiems kultūrinės vertės požymių – restauravimo darbai. Pagalbiniams statiniams ir AB Telia Lietuva pastatui – remonto ir pritaikymo darbai.

Želdiniams: sklype augančių vertingų medžių priežiūra.

Detaliojo plano galimybės

Rodikliai:
Esamas užstatymo tankis: 0,42 – 2 136 kv. m;
Galimas užstatymo tankis: 0,42 – 2 153 kv. m (+17 kv. m).
Aukštingumas:
- senųjų pastatų – esamas;
- rekonstruotinų garažų – iki 2-jų aukštų, su stogo nuolydžiu į kiemo pusę;
- nedidelio ūkinio pastato – 1 aukštas, papildomai galima įrengti patalpas pastogėje.

Pastatų atitiktis teritorijų planavimo dokumentams

Paskirtis pagal Valstybinės žemės nuomos sutartį:
Sklypo paskirtis: visuomeninė.
Reikalavimas pastatų projektavimui: pagal Detaliojo plano reikalavimus.

Paskirtys pagal Nekilnojamojo turto registrą:
Pastatų paskirtis: visuomeninė / garažų;
Sklypo paskirtis: visuomeninė / komercinė.

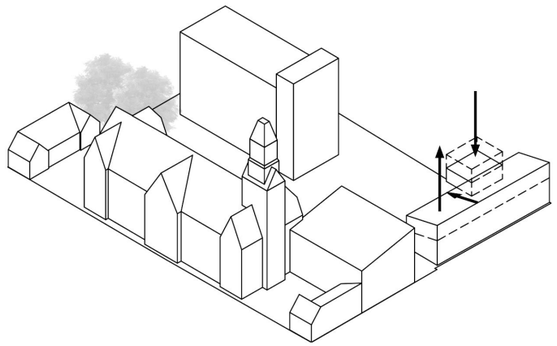
Paskirtis pagal Detalųjį planą: komercinė.

Esamo bendrojo plano sprendiniai: žemės naudojimo būdas: visuomeninė (V).

Rengiamo bendrojo plano sprendiniai:
Žemės naudojimo būdai: daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių teritorijos (G2), visuomeninė paskirties (V), komercinės paskirties objektų (K), bendro naudojimo (B), susisiekimo ir inžinerinių tinklų koridorių teritorijos (I2), atskirųjų želdynų (E) teritorijos Kultūros paveldo objektų sklypai (C2).

Rekomendacijos Detaliajam planui

Patvirtinus naująjį Klaipėdos miesto bendrąjį planą rekomenduojama koreguoti esamą Detalųjį planą bei numatyti sklype visuomeninės paskirties teritorijos (V) ir komercinės paskirties objektų (K) žemės naudojimo būdus, jei tai neprieštarauja Valstybinės žemės nuomos sutarčiai.
Pagal „Pagrindinės žemės naudojimo paskirties žemės sklypų naudojimo būdų turinio, žemės sklypų naudojimo pobūdžių sąrašą ir jų turinį“ visuomeninės paskirties teritorijose gali veikti valstybės lėšomis išlaikomų įstaigų administraciniai pastatai ir vykdomos jų funkcijos.

2.3. Objekto architektūrinė analizė

Architektūrinė objekto analizė parengta įvertinus įvairius šaltinius: istorinius pastato tyrimus, nuosavybės, kadastro ir galiojančiais teritorijų planavimo dokumentus.

Klaipėdos centrinio pašto komplekso pastatai ir jų aplinka buvo apžiūrėti natūroje, atliktos fasadų, vidaus erdvių ir įvairių architektūrinių elementų fotofiksacijas. Taip pat vertinant pastatų būklę remtasi Kultūros infrastruktūros centro pirminio būkės vertinimo išvadomis.

Pastato vidaus erdvių pritaikymo galimybės vertintos remiantis turimais fragmentiškų ir ribotų architektūrinių tyrimų duomeninis. Prieš atliekant tolesnius projektavimo darbus rekomenduojama atlikti detalius komplekso pastatų architektūrinius, konstrukcinius tyrimus, siekiant įvertinti jų pritaikymo galimybes.

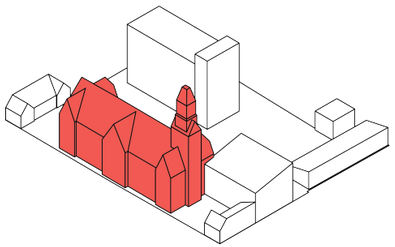

Altitudės nuotr.

2.3.1.

Esama būklė (konstrukcijos, inžinerinės sistemos ir pan.)

Pastatų esama būklė

Pagrindinis korpusas –
Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso pašto stotis (KVR 1173) (2187-0000-3043)

Kultūros infrastruktūros centro Klaipėdos centrinio pašto pastato būklės preliminarus vertinimas

Dabartiniu metu pastato patalpos nenaudojamos, išskyrus keletą kabinetų. Pastatas žiemos metu buvo šildomas, veikia sanitariniai mazgai.
Pastate esančių patalpų interjero apdaila susidėvėjusi, daug kur kabinetuose likę seni baldai.
Pastato raudonų plytų fasadų stovis labai blogas: byra raudonos plytos, ant pažeistų fasado vietų auga augalai, ypatingai prastas stovis pašto bokšto mūrinių konstrukcijų. Detaliai apžiūrėti bokšto viršaus nebuvo galimybių (pašto darbuotojai neturėjo raktų), bet, kaip pasakojo apžiūroje dalyvavusi nekilnojamojo kultūros paveldo specialistė architektė-ekspertė Margarita Ramanauskienė, bokšto viršus yra avariniame stovyje. Bokšto techniniam stoviui nustatyti reikėtų atlikti bokšto konstrukcijų esamos būklės ekspertizę, kurios metu bokšto stovis greičiausiai būtų pripažintas avariniu.
Skirtingai nei Kauno pašto pastatas, Klaipėdos centrinio pašto pastatas reikalauja skubaus dėmesio ir investicijų irstančių raudonų plytų fasadų tvarkybai ir avarinėjėje būklėje esančių bokšto konstrukcijų tvarkybai.

Atskirų pastato elementų būklė labai prasta. Reikalingas mūro ir glazūruotų elementų remontas ir restauravimas. Frontonai uždengti apsauginiu tinklu.

Stogo būklė bloga. Yra dangos pažeidimų. Vandens surinkimo sistema itin blogos būklės, nevalyta, su augančiais medžiais. Būtinas itin skubus remontas.

Bokšto mūro fasadų ir jų elementų būklė itin bloga. Dalis apdailos elementų per laiką nukritę. Bokšto perimetre ribojamas patekimas. Būtina atlikti bokšto konstrukcijų esamos būklės ekspertizę.

Pagrindinės pašto salės būklė patenkinama. Reikalingas bendras remontas (tvarkyba) ir pažeistų elementų restauravimas (tvarkyba).

Reikalingas bendras patalpų remontas, ypač drėgmės pažeistose vietose. Būtina įvertinti inžinerinių tinklų būklę ir naujų poreikį.

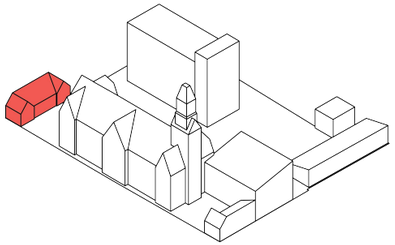

Stogo konstrukcijų būklė gera. Būtinas detalus konstrukcijų vertinimas ir drėgmės pažeistų vietų remontas.

2.3.1.

Esama būklė (konstrukcijos, inžinerinės sistemos ir pan.)

Pastatų esama būklė

Rytinis korpusas –
Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso vad. Svarstyklių pastatu (KVR 24821) (2187-0000-3021)

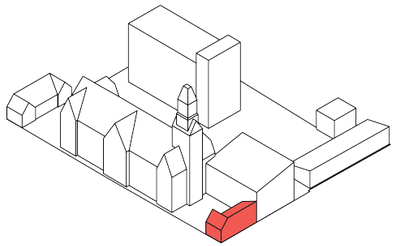
Stogo būklė bloga. Vandens surinkimo sistemos būklė bloga, auga medeliai. Būtina atlikti stogo konstrukcijų būklės vertinimą. Fasadų būklė patenkinama.

Dalyje vidaus patalpų atliktas remontas ir paliktos senojo mūro atodangos.

Patalpų vidaus apdailai naudotos paprastos medžiagos, todėl jos moraliai pasenusios.

Vakarinis korpusas –
Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso ratinės pastatas (KVR 24820) (2187-0000-3032)

Stogo būklė bloga. Vandens surinkimo sistemos būklė bloga. Būtina atlikti stogo konstrukcijų būklės vertinimą. Fasadų būklė patenkinama, tačiau restauruoto frontono būklė bloga.

Dalis vidaus patalpų pažeista drėgmės, jų apdailos būklė bloga.

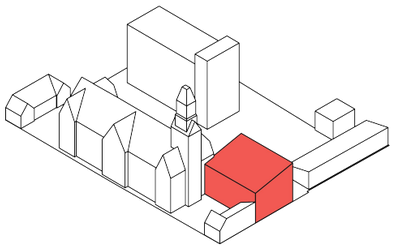

Patalpų vidaus apdailai naudotos paprastos medžiagos, todėl jos moraliai pasenusios.

2.3.1.

Esama būklė (konstrukcijos, inžinerinės sistemos ir pan.)

Pastatų esama būklė

Komutatorius –
Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso ūkinis pastatas (KVR 24822) (2187-0000-3032)

Buvusio komutatoriaus pastato fasadų būklė bloga. Reikalingas plytų mūro remontas ir restauravimas.

Viduje pirmo aukšto pertvarinėse sienose matomi įtrūkiai. Būtina įvertinti konstrukcijų būklę ir autentiškumą.

PV pastato kampe sienos pažeistos drėgmės.

Pirmo aukšto salės patalpų būklė patenkinama. Reikalinga įvertinti pertvarose atsiradusius įtrūkius.

Antro aukšto salės būklė patenkinama. Reikalingas remontas. Būtina atlikti pastogės perdangos ir stogo konstrukcijų vertinimą, paveldosauginę vertę.

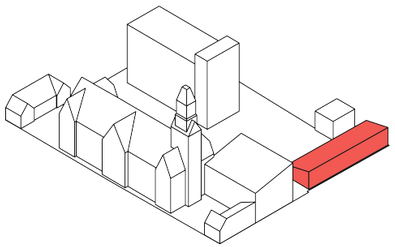

Rūsio būklė pakankamai gera, tačiau patalpoje jaučiama drėgmė. Reikalinga įvertinti paveldosauginę vertę ir galimybę plėsti rūsio erdves.

2.3.1.

Esama būklė (konstrukcijos, inžinerinės sistemos ir pan.)

Pastatų esama būklė

Garažas (2195-4001-6012)

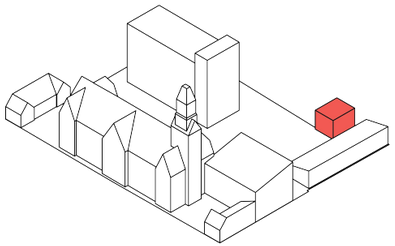
Ant esamų gelžbetoninių pastato konstrukcijų įrengtas naujas vienšlaitis stogas ir laikrodžių muziejaus kiemelio siena. Reikalinga atlikti konstrukcijų vertinimą.

Garažo pastatas sudarytas iš dviejų skirtingo tipo statinių su deformacine siūle tarp jų. Mūro būklė patenkinama, reikalingas remontas.

Pastatas nešildomas. Vidaus patalpų būklė patenkinama.

Administracinis pastatas (2187-0000-3065)

Pastatas įrengtas ant seno pirmo aukšto mūro įrengus silikatinių plytų antstatą.

Pastato tinko apdailos būklė labai bloga. Pirmo aukšto sienų būklė patenkinama.

Pastato antro aukšto konstrukcijos ir apdailos medžiagos pažeistos vandens, būklė labai bloga. Stogas pažeistas. Buvęs šildomas pastatas apleistas.

2.3.2.

Esama būklė (buvusios pašto komplekso funkcijos)

Esamas funkcinis išplanavimas

Esamas komplekso vidaus erdvių išplanavimas tiesiogiai susijęs su ilgai pastate veikusio Klaipėdos centrinio pašto technologija. Per laiką pirminiame projekte vyravusios didelės ir atviros erdvės buvo suskaidytos į mažesnius kabinetus, kuriuose buvo įkurdintos įvairios administracinės, technologinės pašto patalpos.

Pastato rūsyje vyravo pagalbinės, dirbtuvių ir sandėliavimo patalpos. Pirmajame aukšte palei Liepų gatvę buvo lankytojų aptarnavimo patalpos su puošniąja pašto operacijų sale ir siuntų išdavimo skyriumi vakariniame korpuse. Kiemo pusėje ir komutatoriaus pastate vyravo technologinės siuntinių ir laiškų rūšiavimo, saugojimo ir kitos funkcijos. Šios erdvės buvo uždaros ir naudojamos tik pašto darbuotojų. Rytiniame korpuse veikė pagalbinės patalpos, kuriose po Nepriklausomybės trumpai veikė kavinė.
Kieme esantis garažų pastatas buvo naudojamas tarnybinių automobilių remonto ir sandėliavimo reikmėms, kartu kieme buvo įrengtos automobilių remonto rampos.

Antrajame aukšte vyravo administracinės paskirties patalpos, komutatoriaus pastate veikė nedidelė salė, skirta vidinėms pašto reikmėms. Vakarinio korpuso pastogėje buvo nuomojamos administracinės patalpos su tiesioginiu patekimu iš pietvakarių kiemelio.

Trečiajame aukšte buvo nuomojamos patalpos su tiesioginiu patekimu pro šiaurės rytinę laiptinę.

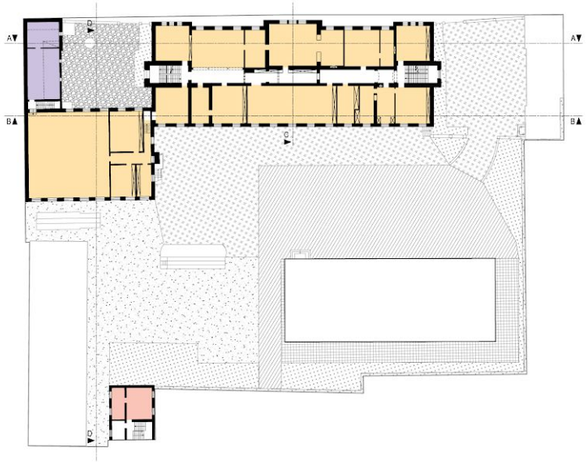
Pašto bokšte nuo 1987 metų veikia kariljonas, dažnai lankomas ekskursijų.

Pirmas aukšto planas

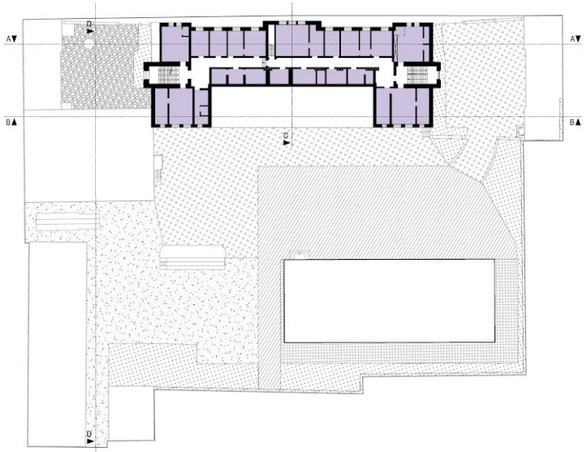
- Lankytojų aptarnavimo patalpos
- Administracinės patalpos
- Technologinės patalpos (laiškų ir siuntų skirstymas)
- Pagalbinės patalpos
- Garažas

Antro aukšto planas

- Administracinės patalpos
- Pagalbinės patalpos
- Nuomojamos patalpos

Pastogės planas

- Nuomojamos patalpos

Rūsyje – pagalbinės patalpos

2.3.3.

Esama būklė (planinė erdvinė analizė)

Planinė-erdvinė analizė

Komplekso pastatuose įrengtos kelių tipų rūsių ir pusrūsių erdvės.

Po pagrindiniu korpusu įrengtas pusrūsis, kurio planinė struktūra atkartoja viršutinių aukštų planą. Centrinis koridorius jungia vakarinę ir rytinę laiptines. Aplink koridorių išsidėsčiusios patalpos. Visos patalpos turi langus, erdvės natūraliai apšviestos. Būtina atlikti vidinių sienų ir pertvarų kartografavimą ir tiksliai nustatyti jų įrengimo laiką ir vertę bei konstrukcijų būklę.

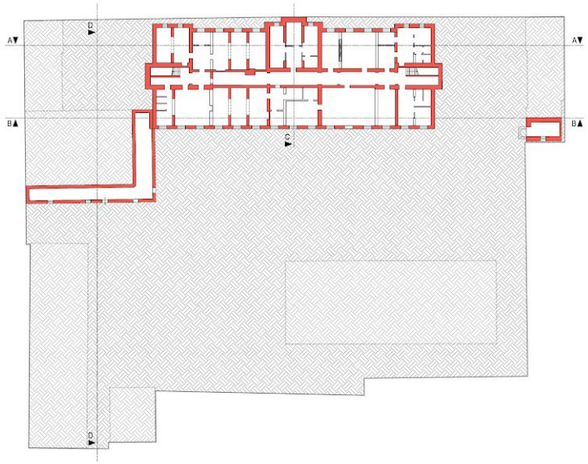
Komutatoriaus pastate įrengtas technologinis L formos pusrūsis su žemomis lubomis. Pietinėje jo sienoje įrengti nedideli langai.

Po rytinio korpuso pietine dalimi įrengtas nedidelis rūsys su tiesioginiu patekimu pro kiemo grindinyje esančią angą. Netyrinėtas.

Išardžius nevertingas pertvaras ir atkūrus pirminį rūsio planą atsivertų didesnės erdvės taip padidinant patalpų panaudojimo galimybes. Įvertinus komutatoriaus rūsio vertingumą ir konstrukcijų būklę egzistuoja galimybė įrengti erdvius, didesniam žmonių srautui pritaikytus rūsius.

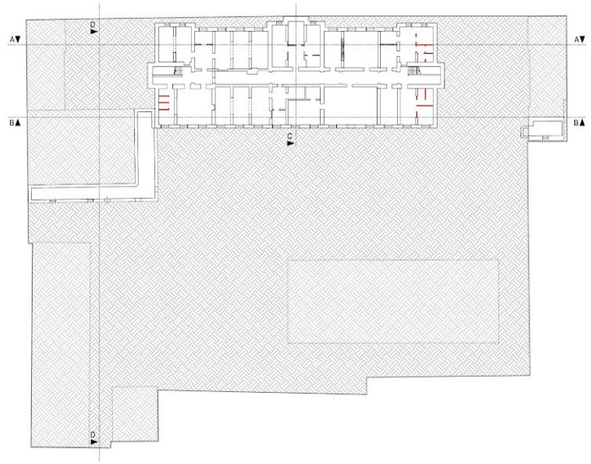
Pastaba:
Laikančiųjų konstrukcijų ir pertvarinių sienų vertinimas preliminarus, remiantis esama tyrimų medžiaga, vizualine apžiūra. Prieš rengiant konkursų sąlygas ar atleikant projektavimo darbus būtina atlikti kompleksinius architektūrinius ir konstrukcinius tyrimus.

Rūsys

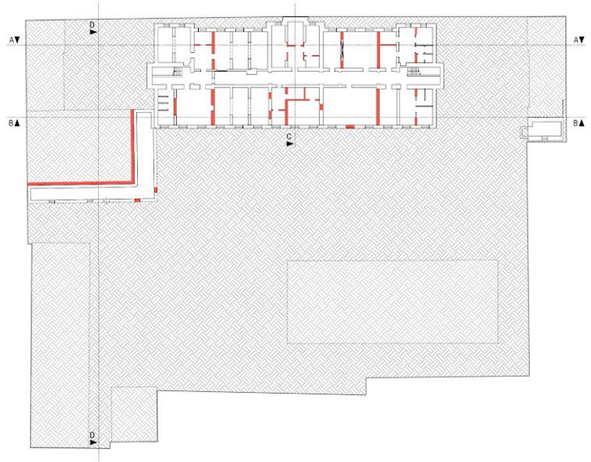
Autentiški ir atkurti elementai

1890–1893 m. pirminės statybos ir tarpukario etapai

Pakeisti elementai

XX a. II p. tarybinis etapas

Kiti elementai

Tikslinama elementų svarba

2.3.3.

Esama būklė (planinė erdvinė analizė)

Planinė-erdvinė analizė

Pagrindinio korpuso pirmo aukšto planas simetriškas su centriniu koridoriumi, jungiančiu abiejuose pastato galuose esančias laiptines, bei pastato širdyje esančia pašto operacijų sale. Išlikęs kapitalinių sienų tinklas atitinka pirminio projekto sprendinius, tačiau buvusios erdvios pirmo aukšto patalpos padalytos į kabinetus, užmūrytos angos su originalių ketaus kolonų laikoma arkine konstrukcija. Visos patalpos gausiai apšviestos dienos šviesa. Rekomenduojama detaliai įvertinti galimybę pietvakarinėje pastato dalyje įrengti liftą.

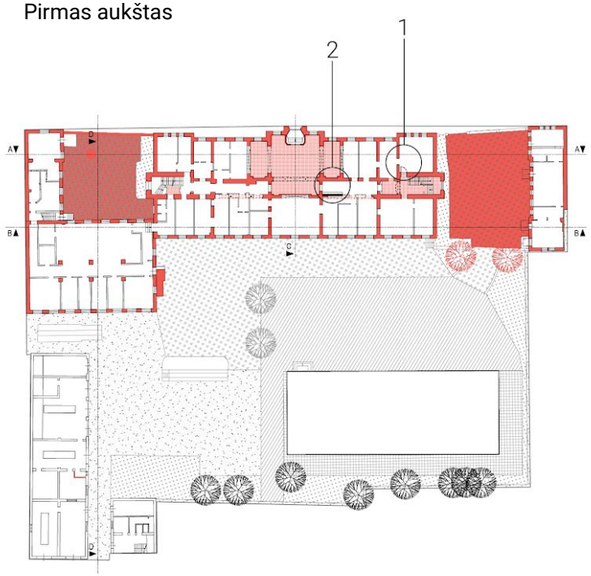
Rytinio korpuso planinė struktūra atvira su pereinamomis erdvėmis ir tiesioginiais pateikimas iš šiaurės rytinio kiemelio. Remiantis originaliu projektu ir išlikusiomis durų angomis galima būtų atkurti keturių atskirtų patalpų planą.

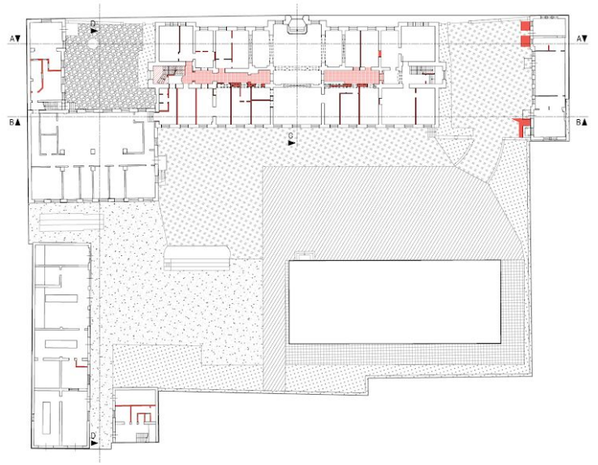
Vakarinio korpuso planinė struktūra atvira, su pertvaromis. Išardžius pertvaras būtų sukurta viena bendra erdvė, tinkama įvairioms funkcijoms. Originaliame projekte ir istoriografinėje medžiagoje pastato rytinėje sienoje vaizduojami dveji dideli vartai pašto vežimams įvažiuoti iš pietvakarinio kiemelio. Rekomenduojama atlikti tyrimus bandant lokalizuoti vartų angų vietą. Istorinių angų atkūrimas leistų sukurti naujas pastato ir pietvakarinio kiemelio panaudojimo galimybes maitinimo funkcijai įrengti, įveiklinti kiemeliui.

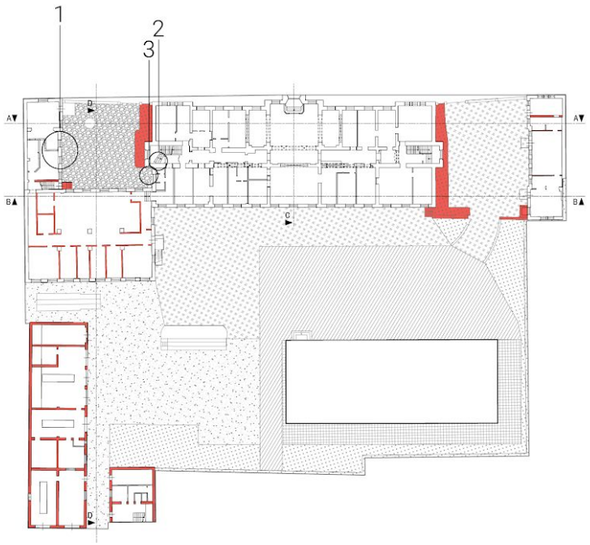
Komutatoriaus pastato pirmo aukšto planas atviro tipo su centrinėje dalyje esančiomis šešiomis laikančiomis kolonomis. Įvertinus pertvarinių sienų vertę pirmą aukštą įmanoma atverti ir pritaikyti įvairiai visuomeninei veiklai, įrengti vertikalius ryšius.

Pastaba:
Laikančiųjų konstrukcijų ir pertvarinių sienų vertinimas preliminarus, remiantis esama tyrimų medžiaga, vizualine apžiūra. Prieš rengiant konkursų sąlygas ar atleikant projektavimo darbus būtina atlikti kompleksinius architektūrinius ir konstrukcinius tyrimus.

Pirmas aukštas

Autentiški ir atkurti elementai

- 1890–1893 m. pirminės statybos ir tarpukario etapai;
- Išlikusi 1890–1893 m. pirminės statybos etapo dekoratyvinių metlacho plytelių grindų danga.
- Buv. arkinė anga, metalo kolona (originalios statybos etapas);
- 1 Išlikęs autentiškas filingų durų gaminys su angokraščių filingine medžio apdaila ir medžio apvadais;
- 2 XX a. II p. remonto etapu perkeltos XIX a. pab. pašto dėžutės

Pakeisti elementai

- XX a. II p. tarybinis etapas;
- XX a. II p. remonto etapo keramikinių plytelių danga

- Vertingi medžiai
- Saugomi medžiai
- Neišlikę vertingi medžiai

Kiti elementai

- Tikslinama elementų svarba

- Nejgyvendinti originalaus projekto sprendiniai, kurių vietos rekomenduojamas detalus tyrimas:
  1. Galimi rytinio priestato vartai
  2. Galimas langas sienoje
  3. Galimos durys

2.3.3.

Esama būklė (planinė erdvinė analizė)

Planinė-erdvinė analizė

Pagrindinio korpuso antro aukšto planas simetriškas su atvira erdve vakarinėje pastato dalyje ir išreikšta centrine patalpa šiaurinėje pastato dalyje. Remiantis pirminio projekto planais ir atlikus tyrimus galima būtų atkurti pirminę vidinių erdvių struktūrą, su praeinamais kambariais. Atskirai reikia vertinti pietinėje pastato dalyje įrengtas sienas ir vidines pertvaras bei jų vertę.

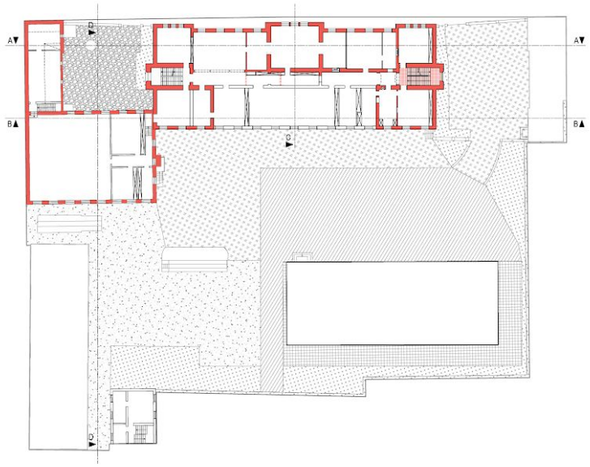
Rytinio korpuso pastogė nepritaikyta, tačiau remiantis vakarinio korpuso analogu ir atlikus tyrimus būtų galima pritaikyti rytinio korpuso pastogę naudojimui.

Vakarinio korpuso pastogėje vyrauja atvira erdvė, į kurią patenkama tiesiogiai iš pietvakarinio kiemelio. Anksčiau buvęs patekimas iš pirmo aukšto į laiptinę užmūrytas.

Komutatoriaus pastato planas atviras be vidinių laikančiųjų konstrukcijų su nevertingomis vidinėmis pertvaromis. Remiantis tyrimų medžiaga komutatoriaus pastato stogas ir perdanga buvo perstatyti, todėl atlikus architektūrinius ir konstrukcinius tyrimus galima vertinti galimybę įrengus kitokio tipo stogo konstrukciją atverti pastogės erdvę taip sukuriant atvirą antro aukšto erdvę, tinkančią įvairaus tipo renginiams.

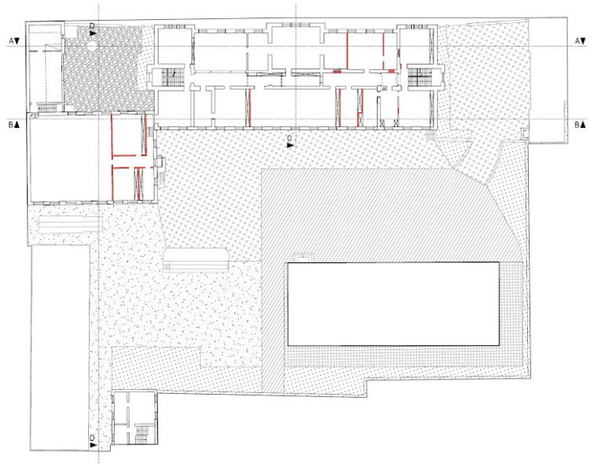
Pastaba:
Laikančiųjų konstrukcijų ir pertvarinių sienų vertinimas preliminarus, remiantis esama tyrimų medžiaga, vizualine apžiūra. Prieš rengiant konkursų sąlygas ar atleikant projektavimo darbus būtina atlikti kompleksinius architektūrinius ir konstrukcinius tyrimus.

Antras aukštas

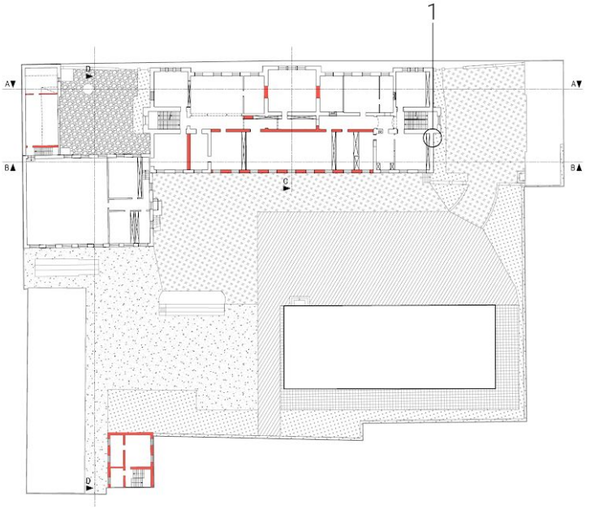
Autentiški ir atkurti elementai

1890–1893 m. pirminės statybos ir tarpukario etapai;
Išlikusi 1890–1893 m. pirminės statybos etapo dekoratyvinių metlacho plytelių grindų danga

Pakeisti elementai

XX a. II p. tarybinis etapas

Kiti elementai

Tikslinama elementų svarba

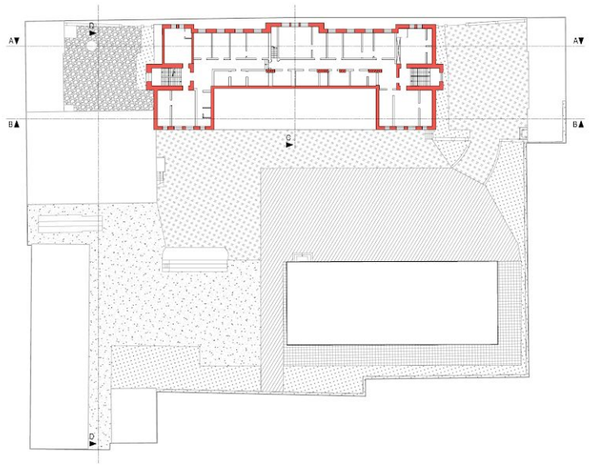
Neįgyvendinti sprendiniai:
1. Langas

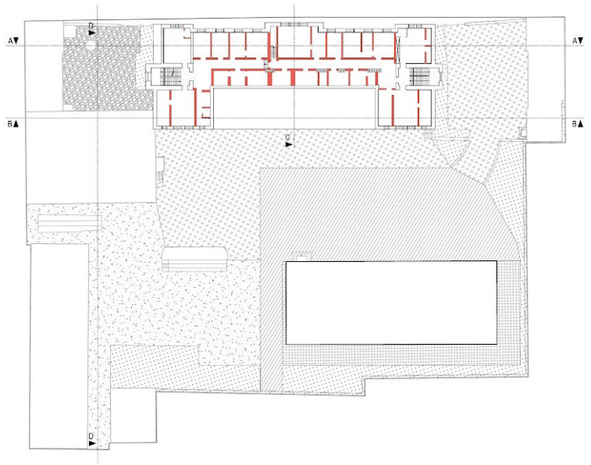
2.3.3.

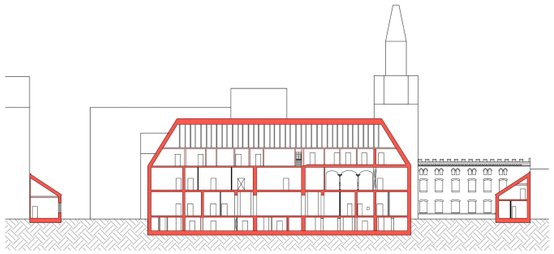
Esama būklė (planinė erdvinė analizė)

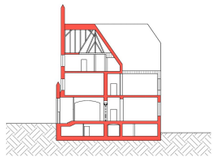
Planinė-erdvinė analizė

Mansardinis aukštas ir pastogė

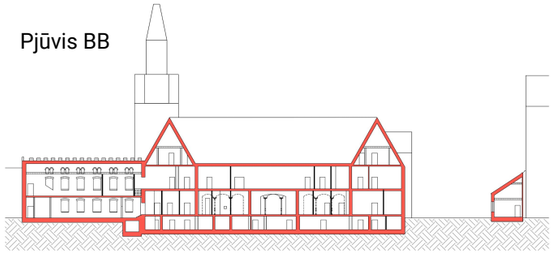

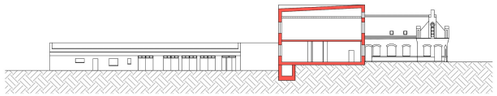

Pjūvis BB

Autentiški ir atkurti elementai

1890–1893 m. pirminės statybos etapas

Kiti elementai

Tikslinama elementų svarba

1890 – 1893 m. pirminės statybos ir tarpukario etapai

XX a. II p. tarybinis etapas

Tikslinama elementų svarba

Pagrindinio korpuso stogo konstrukcijos prasideda nuo antro aukšto perdangos. Originaliame projekte visa pastogės erdvė virš antro aukšto perdangos buvo atvira. Šiuo metu stygų lygyje įrengta kita perdanga taip suformuojant mansardinį aukštą ir virš jo esančią pastogę. Atlikus architektūrinius konstrukcinius tyrimus ir įvertinus mansardinio aukšto perdangos ir pertvarų vertę būtų galima svarstyti, pilnai ar dalinai atkurti pirmines atviro plano pastogės erdves.

Pastaba:
Laikančiųjų konstrukcijų ir pertvarinių sienų vertinimas preliminarus, remiantis esama tyrimų medžiaga, vizualine apžiūra. Prieš rengiant konkursų sąlygas ar atleikant projektavimo darbus būtina atlikti kompleksinius architektūrinius ir konstrukcinius tyrimus.

2.3.4.

Esama būklė (vertikalūs ryšiai, inžinerinės sistemos)

Esami vertikalūs ir horizontalūs ryšiai

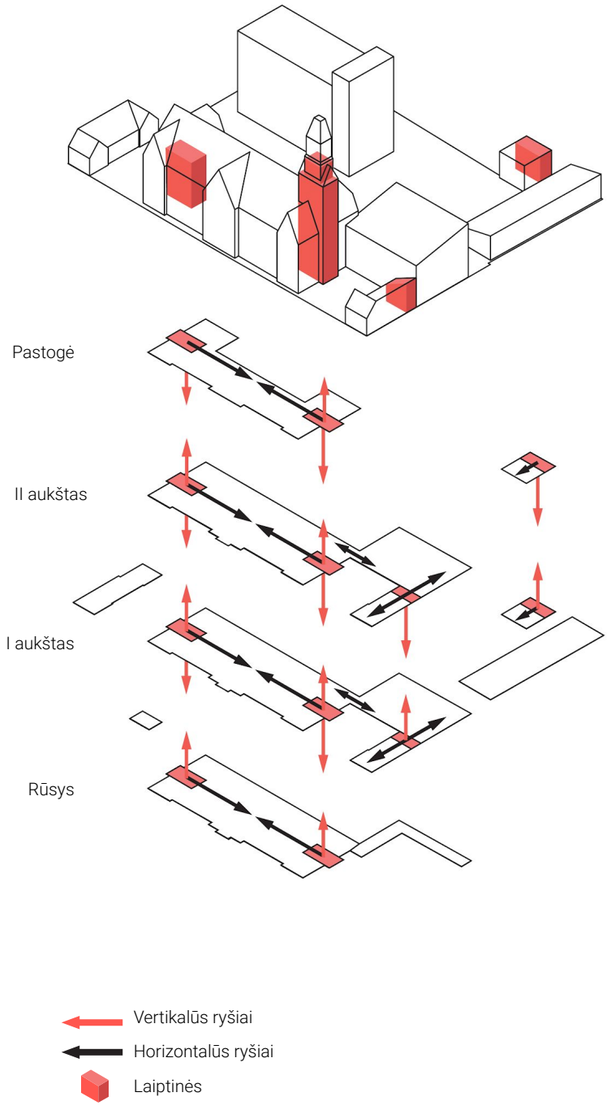
Pagrindiniame korpuse laiptinės su tiesioginiais pateikimais iš lauko, išsidėsčiusios abiejuose pastato galuose, o viduje jas jungia koridoriai. Toks planinis sprendimas leidžia pastatą pritaikyti šiuolaikiniams evakuacijos reikalavimams.

Vakariniame korpuse į pastogę patenkama pro lauko laiptinę, iš kurios pro žemas duris galima patekti į komutatoriaus pastatą. Iš komutatoriaus pastato pirmo ir antro aukšto patenkama į atitinkamą pagrindinio korpuso aukštą. Taip pat yra išėjimas ir lauko laiptai, vedantys į komplekso kiemą. Komutatoriaus pastatas neturi vertikalių ryšių.

Pagrindiniame korpuse ir (ar) komutatoriuje trūksta liftų, kuriuos būtų galima įrengti, įvertinus perdangos konstrukcijas ir jų vetrę bei turint teigiamas paveldosaugos tyrimų ir ekspertizės išvadas.

Pritaikymas žmonėms su negalia

Visi pastatai, išskyrus garažus, šiuo metu nepritaikyti žmonėms su negalia. Visuose pirmų aukštų įėjimuose yra vienas ar keli laipteliai. Pastatuose nėra liftų ar keltuvų, todėl nėra galimybių patekti į kitus aukštus.

Esami inžineriniai tinklai

Šiuo metu į sklypą atvesti visi pagrindinių tinklų – vandentiekio, nuotekų, lietaus nuotekų, elektros, ryšių, šilumos tiekimo – įvadai ir išvadai.

Šiuo metu pastatuose yra veikiančios šildymo, elektros ir ryšių sistemos, tačiau jos yra senos, joms reikalinga renovacija.

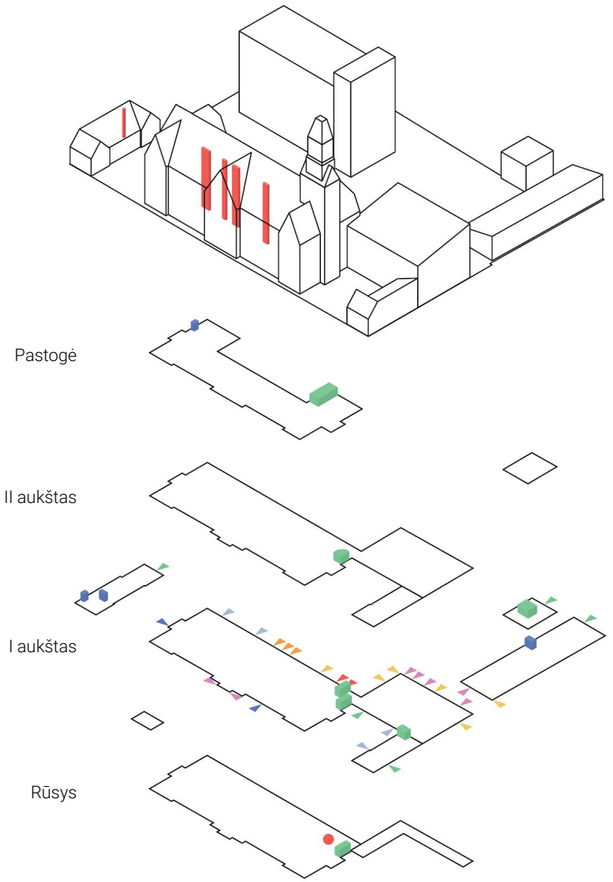
Pagrindiniame korpuse yra įrengti kaminai, kurie naudojami ventiliacijai. Kartu šie kaminai aptarnauja pašto operacijų salėje esančius ir šiuo metu nenaudojamus židinius.

Sanitariniai mazgai

Pagrindiniame korpuse sanitariniai mazgai yra visuose aukštuose, tačiau jie maži ir įrengti tik vakarinėje pastato dalyje. Rytinėje pagrindinio korpuso dalyje įrengtos praustuvės. Nedideli sanitariniai mazgai įrengti vakariniame korpuse ir ūkiniame pastate. Prausyklos įrengtos rytiniame korpuse ir garažuose.

Pritaikymas naudojimui

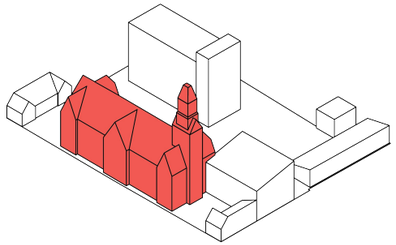
Rekomenduojama pritaikant pastatus įrengti daugiau sanitarinių mazgų, kurių kiekis maksimaliai atitiktų naudojimo paskirtį ir planuojamus žmonių srautus.

2.3.5.

Struktūros tipologija, pritaikymo kitoms funkcijoms potencialas ir iššūkiai

Esamų pastatų panaudojimo galimybės

Pagrindinis korpusas –
Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso pašto stotis (KVR 1173) (2187-0000-3043)

Plano pritaikomumas:
ŽN:
Evakuacija:
Inžinerinės sistemos:

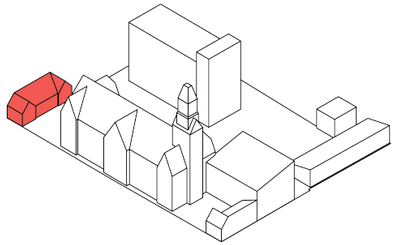
Pastato parametrai
Pastatas dviejų aukštų su pusrūsiu ir mansardiniu aukštu. Pusrūsio patalpų aukštis ~ 2.2 m, durų angų aukštis ~ 1.75 m.

Pastato išplanavimas
Pastato planas simetriškas, su pagrindiniu centriniu įėjimu ir šoniniais įėjimais į abiejuose pastato galuose esančias laiptines. Laiptines visu pastato ilgiu kiekviename aukšte jungia koridorius.

Evakuacija
Pastato planas iš principo tinkamas evakuacijai, tačiau dėl planuojamų didelių žmonių srautų būtina atlikti gaisro rizikos vertinimą.

Inžinerinės sistemos
Pastate yra veikianti šildymo sistema, vandens ir nuotekų tinklai, elektros instaliacija. Vakarinėje pastato dalyje visuose aukštuose įrengti minimalūs sanitariniai mazgai. ŠR laiptinėje yra veikiantis priešgaisrinis vandentiekis su gaisriniais čiaupais ir žarnomis. Vėdinimas natūralus per langus ir ventiliacijos šachtas.

Pritaikymo galimybės
Esamas pastato išplanavimas su patalpomis, esančiomis šalia centrinių koridorių ir priešingose pusėse esančiomis laiptinėmis, tinkamas administracinei, komercinei, ekspozicinei funkcijai ir gali būti naudojamas įvairių organizacijų, muziejų, bendruomenių veiklai.
Pastato pusrūsyje dėl kiekvienoje patalpoje esančio natūralaus apšvietimo irgi galimos įvairios veiklos, tačiau jas riboja žemas patalpų ir durų aukštis.
Pastato pastogę būtina pritaikyti naudojimui sutvarkant stogo dangą, konstrukcijas bei įrengiant stogo apšiltinimą dėl prasto patalpų mikroklimato.

Rytinis korpusas –
Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso ūkinis pastatas vad. Svarstyklių pastatu (KVR 24821) (2187-0000-3021)

Plano pritaikomumas:
ŽN:
Evakuacija:
Inžinerinės sistemos:

Pastato parametrai
Pastatas vieno aukšto su nenaudojama mansarda ir po dalimi pastato esančiu rūsiu su atskiru patekimu iš lauko.

Pastato išplanavimas
Susideda iš trijų pagrindinių erdvių ir vidinių pertvarų. Patalpos pereinamos, tačiau turi atskirus tiesioginius patekimus iš lauko per trejas duris. Viena buvusių durų anga dalinai užmūryta, paversta langu.

Pritaikymas ŽN
Pastatas šiuo metu nepritaikytas žmonėms su negalia lankyti dėl per didelių įėjimo laiptelių.

Evakuacija
Pastato planas tinkamas tiesioginei evakuacijai į lauką.

Inžinerinės sistemos
Pastate yra veikianti šildymo sistema, vandens ir nuotekų tinklai, elektros instaliacija. Pastate nėra veikiančio sanitarinio mazgo. Vėdinimas natūralus – per langus ir kaminą.

Pritaikymo galimybės
Esamą pastatą galima panaudoti kūrybinių dirbtuvių, nedidelių galerijų, kavinių, parduotuvėlių ir kitai smulkiai komercinei veiklai.

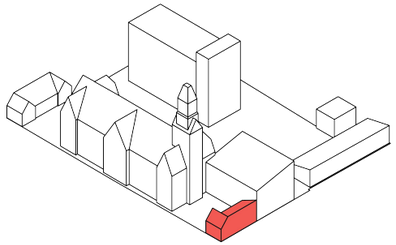
Būtina apriboti mašinų stovėjimą priešais pastatą esančiame kiemelyje, paliekant tik pravažiavimą į kiemą.

Atlikus perdangos, stogo konstrukcijų tyrimus būtina įvertinti pastato mansardinio aukšto panaudojimą, analogišką vakariniam korpusui.

2.3.5.

Struktūros tipologija, pritaikymo kitoms funkcijoms potencialas ir iššūkiai

Esamų pastatų panaudojimo galimybės

Vakarinis korpusas –
Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso ratinės pastatas (KVR 24820) (2187-0000-3032)

Plano pritaikomumas:
ŽN:
Evakuacija:
Inžinerinės sistemos:

Pastato parametrai
Pastatas vieno aukšto su mansarda.

Pastato išplanavimas
Susideda iš dviejų pagrindinių pereinamų erdvių su vidaus pertvaromis ir laiptine į mansardą tik su tiesioginiu patekimu iš lauko.

Pritaikymas ŽN
Pastatas šiuo metu nepritaikytas žmonių su negalia lankymui dėl per didelių įėjimo laiptelių. Nėra lifto ar keltuvo į mansardą.

Evakuacija
Pastato planas tinkamas tiesioginei evakuacijai į lauką per vienintelį išėjimą į PV kiemelį. Atlikus rizikos vertinimą, galima evakuacija per koridorius į ūkinį priestatą, buv. komutatoriaus pastatą.

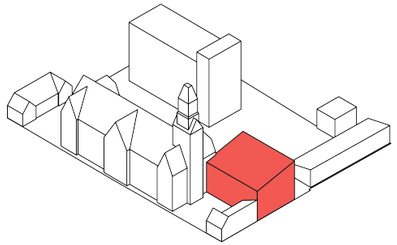
Inžinerinės sistemos
Pastate yra veikianti šildymo sistema, vandens ir nuotekų tinklai, elektros instaliacija. Pirmame aukšte yra veikiantis sanitarinis mazgas. Vėdinimas natūralus.

Panaudojimo galimybės
Esamą pastatą galima panaudoti atskirų operatorių veiklai abiejuose aukštuose ar bendrų darbo erdvių įkūrimui.

Dėl tiesioginio ryšio su tik pėstiesiems skirtu PV kiemeliu pastate galėtų būti teikiamos maitinimo funkcijos, prieš tai išsprendus ventiliacijos ir nuotekų (riebalų gaudyklių) klausimus.

Atlikus tyrimus būtina įvertinti esamos laiptinės vietą bei galimybę po rekonstrukcijos esamas duris panaudoti pateikimui tiek į vakarinį korpusą, tiek į komutatorių.

Rekomenduojama atlikti tyrimus, susijusius su pastato rytinėje sienoje pirminiame projekte ir ikonografinėje medžiagoje vaizduojamais vartais pašto karietoms.

Komutatorius –
Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso ūkinis pastatas (KVR 24822) (2187-0000-3032)

Plano pritaikomumas:
ŽN:
Evakuacija:
Inžinerinės sistemos:

Pastato parametrai
Pastatas dviejų aukštų su nenaudojama pastogės erdve ir „L" formos rūsiu-koridoriumi. Rūsio aukštis apie 2 m, pirmo aukšto apie 3,7 m ir antro aukšto apie 3,9 m. Virš antro aukšto yra nenaudojama pastogės erdvė su stogo konstrukcijomis.

Pastato išplanavimas
Pastato planas atviras, su keturiomis pagrindinėmis perdangą laikančiomis kolonomis pirmame aukšte ir pietinėje pusėje pertvaromis atitvertomis patalpomis. Į pirmą aukštą patenkama iš vakarinio korpuso ir pašto stoties pastatų ir tiesiogiai iš kiemo. Antro aukšto planas atviras, su keliomis pertvaromis atskirtomis erdvėmis. Į antrą aukštą patenkama iš vakarinio ir pagrindinio korpusų. Pastate nėra vertikalaus ryšio tarp pirmo ir antro aukšto.

Pritaikymas ŽN
Pastatas nepritaikytas žmonėms su negalia lankyti, nes visi įėjimai yra su laiptais, išskyrus pirmą aukštą, į kurį patenkama iš vakarinio korpuso. Pastate nėra lifto.

Evakuacija
Pastato planas ir esami įėjimai per kitų statinių patalpas netinkami evakuacijai. Būtina atlikti gaisro rizikos vertinimą.

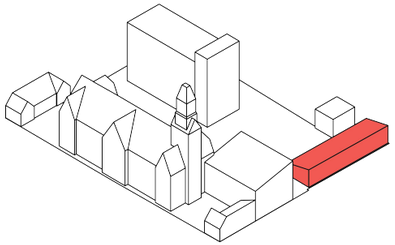
Inžinerinės sistemos
Pastate veikia šildymo sistema, yra vandens ir nuotekų tinklai, elektra. Pastatas be sanitarinių mazgų. Prie praėjimo į pagrindinį korpusą yra priešgaisrinis vandentiekis. Vėdinimas natūralus, per langus.

Galimybės
Esamą pirmo aukšto atvirą erdvę ir prie jos esančias patalpas galima pritaikyti bendro darbo erdvėms. Antro aukšto atviro tipo pastato erdves galima pritaikyti įvairaus tipo renginiams ar ekspozicijoms. Įrengus laiptines, liftą bei tinkamus patekimus į pastatą, komutatorius galėtų būti naudojamas kaip daugiafunkcės renginių ir ekspozicijų erdvės. Atlikus tyrimus rekomenduojama atverti pastogės erdvę..

2.3.5.

Struktūros tipologija, pritaikymo kitoms funkcijoms potencialas ir iššūkiai

Esamų pastatų panaudojimo galimybės

Garažas (2195-4001-6012)

Plano pritaikomumas:
ŽN:
Evakuacija:
Inžinerinės sistemos:

Pastato parametrai
Pastatas vieno aukšto. Ant esamo gelžbetoninių konstrukcijų dvišlaičio stogo garažo įrengta dalis laikrodžių muziejaus kiemelio sienos, kuri kartu su pastatu perdengta nauju vienšlaičiu stogu.

Pastato išplanavimas
Pastatas suskaidytas į mažesnes buvusių garažų erdves su tiesioginiais patekimais, plačiais ir aukštais garažų vartais. Dalis garažų patalpų apjungtos.

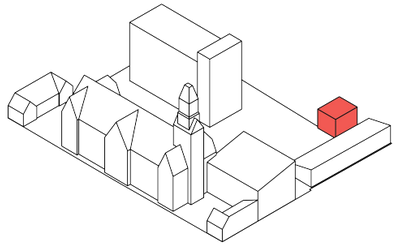
Pritaikymas ŽN
Pastatas dėl vienodo lauko ir vidaus grindų lygio ar nežymaus slenksčio pritaikytas žmonių su negalia naudojimui.

Evakuacija
Pastato planas tinkamas tiesioginei evakuacijai į lauką.

Inžinerinės sistemos
Pastate yra elektros instaliacija ir buitinių nuotekų išvadas. Pastate nėra sanitarinių mazgų. Pastate nėra šildymo sistemos.

Galimybės
Pastatą galima pilnai rekonstruoti keičiant paskirtį ir formuoti naujos kokybės architektūrinius sprendinius. Išnaudojant esamas konstrukcijas, taip pat esamas atskiras patalpas su didelėmis durimis, pastatą galima panaudoti įvairioms kūrybinėms dirbtuvėms, galerijoms, parduotuvėlėms, kavinėms ir kitoms veikloms, kurios galėtų papildyti kiemo erdvę ir užpildytų ją potencialiais renginiais.

Vadovaujantis detaliuoju planu galima įrengti antrą pastato aukštą, taip praplečiant galimus panaudojimo scenarijus.

Administracinis pastatas (2187-0000-3065)

Plano pritaikomumas:
ŽN:
Evakuacija:
Inžinerinės sistemos:

Pastato parametrai
Pastatas dviejų aukštų.

Pastato išplanavimas
Pastato planas susideda iš dviejų pagrindinių erdvių – laiptinės ir pertvaromis padalintos kitos pastato dalies.

Pritaikymas ŽN
Pastatas šiuo metu nepritaikytas žmonėms su negalia lankyti dėl pakeltų pirmo aukšto grindų. Pastate nėra lifto.

Evakuacija
Pastate viena laiptinė, todėl pastato antras aukštas gali būti pritaikytas tik iki 5 lankytojų.

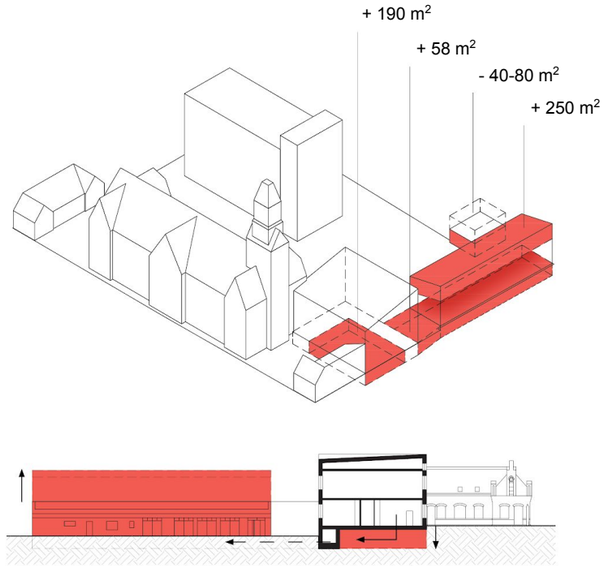
Inžinerinės sistemos
Pastate yra vandens ir nuotekų tinklai, elektros instaliacija. Yra neveikiantis sanitarinis mazgas. Pastate yra buvusi centrinio šildymo sistema. Vėdinimas natūralus – per langus ir ventiliacijos šachtas.

Galimybės
Esamas pastato išplanavimas su viena laiptine ir patalpomis greta jos, abiejose aukštuose tinkamas kūrybinių dirbtuvių, galerijų, nedidelių komercinių ar maitinimo objektų įrengimui.

Vadovaujantis detaliuoju planu pastatą būtina rekonstruoti nugriaunant antrą aukštą, su galimybe įrengti šlaitinį stogą su mansardinėmis patalpomis arba yra galimybė įrengti stogo terasą.

2.3.5.

Struktūros tipologija, pritaikymo kitoms funkcijoms potencialas ir iššūkiai

Pritaikymo galimybės

Naujų pastatų reglamentuota statyba galima rekonstruojant esamus garažus ir ūkinį pastatą pietinėje sklypo dalyje.

Saugomi pašto komplekso pastatai tvarkomi vadovaujantis architektūrinių tyrimų medžiaga. Rekomenduojama esant palankioms tyrimų išvadoms įrengti naujus vertikalius ryšius – liftus pašto stoties ir komutatoriaus ir naują laiptinę komutatoriaus pastate.

Papildomą ryšį tarp pietvakarių kiemelio, komplekso pastatų ir vidinio komplekso kiemo galima sukurti padidinant esamą komutatoriaus pastato rūsį, prieš tai atlikus architektūrinius, konstrukcinius tyrimus ir suderinus projektinius pasiūlymus su Kultūros paveldo departamentu.

Rekomenduojama perprojektuoti pašto bokšto vidaus erdvę labiau pritaikant viešam lankymui ir kariljono apžiūrai.

Užstatymo galimybės

Užstatymo galimybės vertinamos pagal galiojančius detaliojo plano reglamentus.

Sklype galima didinti užstatymą iki 17 kv. m.
Galimas garažo pastato aukštinimas iki 2 aukštų.

Kiemo viduje esantis administracinis pastatas mažinamas iki 1 aukšto (su galimybe įrengti pastogę arba stogo terasą).

Visais atvejais būtina rengti projektinius pasiūlymus, kuriuos rekomenduojama išrinkti atviro architektūrinio konkurso keliu.

Kitas galimas kelias – architektūrinių idėjų konkurso pagrindu pakoreguoti detalųjį planą, numatant naujus plėtros sprendinius paremtus paveldosauginiais reikalavimais.

Architektūrinis konkurso galimybės

Itin svarbaus miestui ir visuomenei pastato pritaikymui rekomenduojama rengti atvirą architektūrinį konkursą, kuris užtikrintų kokybiškų ir racionalių pritaikymo sprendinių pateikimą, viešinimą bei išrinkimą tolesniam jų įgyvendinimui.

Svarbiausias konkurso uždavinys – vadovaujantis galimybių studija ir visais po jos eisiančiais sprendimais, parengti aiškias, kokybiškas konkurso sąlygas, paremtas ekonomine analize, paveldosauginiais tyrimais ir kitais svarbiais parengiamaisiais darbais.

Kultūros paminklo statuso galimybės

Klaipėdos pašto stoties statinių kompleksas yra nacionalinio reikšmingumo lygmens kompleksinis kultūros paveldo objektas, kurį kultūros ministro teikimu, pritarus Valstybinei kultūros paveldo komisijai, Vyriausybei bus siūloma skelbti kultūros paminklu, o vėliau ir įrašyti į Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą.

Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašo tikslas – užtikrinti kultūros paminklų, kurie gali būti išsaugoti ir prieinami visuomenei tik priklausydami Lietuvos Respublikai išimtine nuosavybės teise, apsaugą.

Kultūros paminklą įrašius į valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą prieinamumui, lankymui ar pažinimui užtikrinti, jis gali būti valstybės paimamas visuomenės poreikiams, teisingai atlyginant Lietuvos Respublikos įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka.

Prieš skelbiant kultūros paveldo objektą kultūros paminklu rekomenduojama įvertinti papildomus kultūros paminklo statuso saugiklius, kurie galėtų turėti neigiamos įtakos pastato pritaikymo galimybėms.

2.3.6.

Paveldosauginiai reikalavimai

Kultūros vertybių registro duomenys

Pastaba: pateikti apibendrinti duomenys. Detalų vertingųjų savybių aprašą žiūrėti Kultūros vertybių registre (kvr.kpd.lt) ir saugomo pastatų komplekso apskaitos dokumentuose.

Pašto stoties statinių kompleksas (KVR 24819)

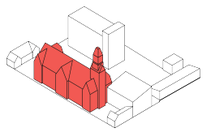
Objekto reikšmingumo lygmuo: nacionalinis

Vertingųjų savybių pobūdis:

Archeologinis (lemiantis reikšmingumą);
Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą unikalus);
Istorinis (lemiantis reikšmingumą svarbus);

- Planavimo sprendiniai, kompozicija.
- Įvairūs mažosios kraštovaizdžio architektūros statiniai.
- Žemės ir jos paviršiaus elementai ir dangos.

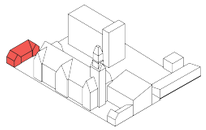
Pagrindinis korpusas – Pašto stotis (KVR 1173) (2187-0000-3043)

Objekto reikšmingumo lygmuo: nacionalinis

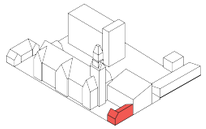
- Tūrinė erdvinė kompozicija.
- Stogo forma ir jo elementai.
- Aukštų išplanavimas – simetriškas stačiakampio plano, koridorinis su ŠV vakarinės pusės pirmajame aukšte esančia pašto operacijų sale, su PV keturkampio plano bokštu.
- Angos, nišos, kolonos.
- Fasadų architektūrinis sprendimas.
- Konstrukcijos.
- Patalpų architektūrinės detalės – pirmojo aukšto pašto operacijų salės ir antrojo aukšto ŠV patalpos keturios apskrito skerspjūvio kolonėlės su bazėmis, stiebų reljefinėmis horizontaliomis briaunomis, kapiteliais, abakais.
- Įvairios paskirties įranga – bokšte pastatytas kariljono instrumento simuliatorius - pagrindinės klaviatūros kopija, sujungta su kompiuteriu, kariljonas.
- Lubų, sienų apdaila - pusrūsio, pirmojo, antrojo, mansardinio aukštų koridorių ir patalpų (išskyrus pašto operacijų salę ir antrojo aukšto ŠV patalpos su kolonėlėmis lubas) – tinko tipas.
- Grindų dangos medžiaga – pašto operacijų salės, ŠR laiptinės aikštelių ir PV laiptinės pirmojo aukšto aikštelės – spalvotų metlacho plytelių, sudarančių geometrinį raštą, danga.
- Pašto operacijų salės ir ŠR laiptinės interjero visumos sprendinys.

Rytinis korpusas – ūkinis pastatas vad. Svarstyklių pastatu (KVR 24821) (2187-0000-3021)

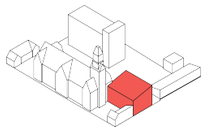
- Tūris.
- Stogo forma ir jo elementai.
- Aukštų išplanavimas – kapitalinių sienų tinklas.
- Kapitalinių sienų tinklas.
- Angos, nišos.
- Fasadų architektūrinis sprendimas, jų tūrinės detalės, apdaila ir puošyba bei funkcinės detalės.
- Konstrukcijos.
- Patalpų architektūrinės detalės – PV patalpos sienų plytų mūro fragmentai; PV patalpos ŠR sienos segmentinės arkos formos lentinių vienvėrių durelių tipas ir jų metaliniai kalvio darbo lankstai su apkaustais.
- Lubų, sienų apdaila – tinko tipas.

Vakarinis korpusas – ratinės pastatas (KVR 24820) (2187-0000-3032)

- Tūris.
- Stogo forma.
- Aukštų išplanavimas – kapitalinių sienų tinklas.
- Angos, nišos.
- Fasadų architektūrinis sprendimas, jų tūrinės detalės, apdaila ir puošyba bei funkcinės detalės.
- Konstrukcijos.

Komutatorius – ūkinis pastatas (KVR 24822) (2187-0000-3032)

- Tūris.
- Kapitalinių sienų tinklas.
- Angos, nišos.
- Fasadų architektūrinis sprendimas, jų tūrinės detalės, apdaila ir puošyba bei funkcinės detalės.
- Konstrukcijos.

Tvora su vartais (KVR 31625)

- Tūrinė erdvinė kompozicija.
- Sienų angos bei konstrukcijos.
- Fasadų architektūrinis sprendimas, tūrinės detalės, stulpai.
- Fasadų apdaila ir puošyba bei funkcinės detalės.

2.3.7.

Kultūros paveldo komplekso pritaikymo iššūkiai ir galimybės

Esamų tyrimų ir projektinės medžiagos apžvalga

Rekomenduojama atlikti išsamią esamų istorinių tyrimų ir išlikusios projektinės medžiagos, ypač buv. Paminklų restauravimo projektavimo instituto fonde esančių, 1970–1987 m. rengtų projektų bylų su objekto M. Gorkio g. 16, Klaipėda, architektūriniais ir inžineriniais sprendiniais (žr. VVRA, f. 1019, ap. 12, b. 9764–9818), ir Vokietijos federaliniame archyve išlikusių bylų apžvalgą ir skaitmeninimą, siekiant tinkamai kartografuoti originalius sprendinius ir vėliau atliktus darbus.

Tai leistų iš dalies sumažinti ateities architektūrinių natūrinių tyrimų poreikį, juos koncentruoti į problemiškiausias, klausimų keliančias arba netyrinėtas komplekso vietas.

Tyrimai ir jų programa

Remiantis esamų tyrimų ir archyvinės projektinės medžiagos apžvalga rekomenduojama parengti tyrimų programą, kuri padėtų tinkamai pasirengti tolimesniems projektavimo, konkursų organizavimo darbams, ypač atliekant šiuos tyrimus:

- Fotogrametriniai tyrimai ir detalūs pastato išorės ir vidaus apmatavimai;
- Architektūriniai, konstrukciniai, archeologiniai tyrimai reikalingi svarbiems pritaikymo klausimams spręsti (vertikalūs ryšiai (liftai), inžinerinės sistemos, rūsių įrengimo galimybės ir pan.).

Vėliau, priklausomai nuo projektinių pasiūlymų, turės būti rengiami detalūs tyrimai.

Pritaikymas

Istorinių pastatų pritaikymas šiuolaikiniams poreikiams dažniausiai yra vienas iš didžiausių iššūkių, kurio metu reikia suderinti vertingųjų savybių apsaugą su patogiu ir saugiu pastato naudojimu.

Klaipėdos pašto komplekso pastatuose pagrindiniai pritaikymo iššūkiai susiję su naujų vertikalių ryšių įrengimu – liftai pagrindiniame korpuse ir laiptinė su liftu komutatoriaus pastate, žmonės su negalia ir didesniems lankytojų srautams pritaikyti įėjimai, inžinerinių tinklų renovacija ir naujų įrengimas, pastogės pritaikymas naudojimui ir visuomenės apžiūrai, galimybė įrengti rūsį / pusrūsį po komutatoriaus pastatu išplečiant esamą rūsį, pastato vidaus erdvių atvėrimas.

Pamirštas komplekso pastatas

Apžvelgus istorinių tyrimų medžiagą ir kartografinius šaltinius, į akis krinta už Klaipėdos pašto sklypo ribos likęs pastatas adresu Danės g. 23A.

Šis pastatas, remiantis 1940 metų miesto planu, buvo Klaipėdos pašto pastatų komplekso dalis kartu su pašto kieme esančiu perstatytu ūkiniu pastatu ir neišlikusiu ūkiniu statiniu arčiau komutatoriaus pastato.

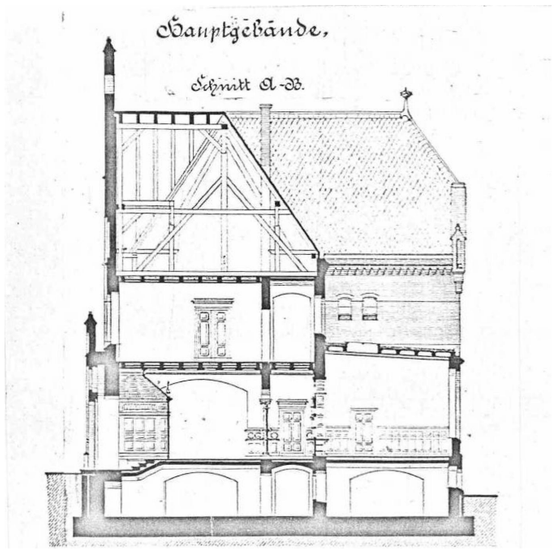
Rekomenduojame įvertinti šio pastato įtraukimą į Klaipėdos pašto stoties statinių kompleksą (KVR kodas 24819) ir esant galimybei, pastatui tebepriklausant valstybei, prijungti prie naujai formuojamos kultūros institucijos.

Archyvinė projektų medžiaga

Fotogrametrinio išorės maketo vaizdas

Klaipėdos pašto pjūvis. Pirminis projektas

Pašto komplekso pastatas Danės g. 23A

2.3.8.

Analogiški pašto kompleksai

Išsaugota pašto funkcija

Senasis paštas
Slupskas (Slupsk), Lenkija
Metai: 1876–1879 m.
Pagrindinė veikla: Paštas (nuo pat atidarymo).

Paštas
Olštynas (Olsztyn), Lenkija
Metai: 1887 m.
Pagrindinė veikla: Paštas (nuo pat atidarymo).

Paštas
Štralzundas (Stralsund), Vokietija
Metai: 1888 m.
Pagrindinė veikla: Paštas, telegrafo biuras.
Dabar paštas, administracija.

Pakitusi pašto funkcija

Senasis paštas SW 61
Berlynas (Berlin), Vokietija
Metai: 1900–1902 m.
Pagrindinė veikla: Paštas iki 1990 m.
Vėliau pogrindiniai klubai *Pirate Cove* and *Horst Krzbrg.*
Pagrindiniame hole – restoranas.
Pirmame aukšte – reklamos agentūra.

Pašto pastatas
Įsrutis (Černiachovsk), Kaliningradas, Rusija
Metai: 1890 m.
Pagrindinė veikla: Paštas iki karo.
Dabar miesto pirtis, skalbykla.

Pašto pastatas
Krantas (Zelenogradsk), Kaliningradas, Rusija
Metai: XX a. pradžia.
Pagrindinė veikla: Paštas, telegrafo skyrius, administracija.
2020 m. planai – maitinimo įstaiga.

2.4. Potenciali rinkos vertė

2.4.1.

Potenciali rinkos vertė

Diskontuotų pinigų srautų metodas

Ekspertinė nuomonė dėl turto kainos apskaičiuojama naudojant diskontuotų pinigų srautų metodą.

„Su visuomenine ir komercine veikla susijęs turtas – bet kokio tipo nekilnojamasis turtas, skirtas tam tikros rūšies verslui, kai turto vertė atspindi to Objekto verslo galimybes“ (RICS 2017; IVS 2017).

Diskontuotų pinigų srautų metodo taikymo pagrindimas:

• Taikomas diskontuotų pinigų srautų metodas, nes pajamų gavimas yra ekonomiškai pagrįstas.

• Prognozuojami grynųjų pinigų srautai skiriasi per numatomą laikotarpį.

• Ekspertai disponuoja duomenimis ir informacija, veiklos koncepcijomis, kurios leidžiančia prognozuoti būsimus pinigų srautus.

Taikomo metodo eiliškumas

1 žingsnis: įvertinama tvari apyvarta, kurią Klaipėdos centrinio pašto kompleksui gali užtikrinti efektyvus Valdytojas.

Tuo tikslu ekspertai išanalizavo istorinius ir prognozuojamus duomenis apie Klaipėdos centrinio pašto rūmų galimas pajamas ir išlaidas, taip pat esamą ir prognozuojamą rinkos situaciją. Ekspertų nuomone, tvarūs pinigų srautai, pagrįsti kvadratinio metro nuomos kaina, gali būti laikomi tvaria apyvarta.

2 žingsnis: įvertintos galimos bendrosios pajamos, gaunamos iš tvarios apyvartos.

Siekiant atspindėti tvarų galimą bendrąjį pelną, Klaipėdos centrinio pašto rūmams pritaikytos vienkartinės būklės atstatymo ir rekonstrukcijos išlaidos bei kaupiamosios ateities laikotarpių kasmetinės remonto išlaidos.

3 žingsnis: atliekamas tvarių veiklos pajamų vertinimas.

Išlaidos ir pajamos, kurios turi būti nurodytos investicinio projekto modelyje, turėtų atspindėti tas pajamas, kurių galima tikėtis iš efektyvaus valdytojo, kuris greičiausiai bus naujasis turto savininkas ar veiklos vykdytojas.

Ekspertų nuomone, veiklos pajamos, pagrįstos tvaria apyvarta ir pakoreguotomis išlaidomis, atspindi tvarų veiklos tęstinumą.

Pritaikymas

4 žingsnis: vertinant turto rinkos pardavimo kainą, tvarus veiklos pelnas kapitalizuojamas tinkama grąžos norma, atspindinčia turto riziką ir naudą ir jo prekybos galimybes.

Grąžos norma nustatoma remiantis atitinkamais palyginamaisiais rinkos sandoriais. Nustatydami rinkos kainą, ekspertai darė prielaidą, kad naujas savininkas tikisi pagerinti Klaipėdos centrinių pašto rūmų potencialą atlikdamas pakeitimus ar patobulinimus. Siekiant įvertinti naują rinkos nuomos mokestį arba faktinio nuomos mokesčio pagrįstumą, po patobulinimų, tvarios veiklos pajamos turėtų atspindėti investuojamo kapitalo į veikiantį subjektą grąžą. Gauta suma vadinama dalijamu likučiu.

Klaipėdos centrinio pašto vertė

AB Lietuvos paštas užsakymu atlikta nepriklausomų turto vertintojų nustatyta vertė 1 548 000 (vienas milijonas penki šimtai keturiasdešimt aštuoni tūkstančiai) eurų. Vertinimo data 2021-06-01.

Rekomenduojama, kad vertinimo data būtų ne vėlesnė nei 6 mėnesiai iki Turto pirkimo / pardavimo sandorio.

2.4.2.

Potenciali rinkos paklausa (gyvenamoji paskirtis)

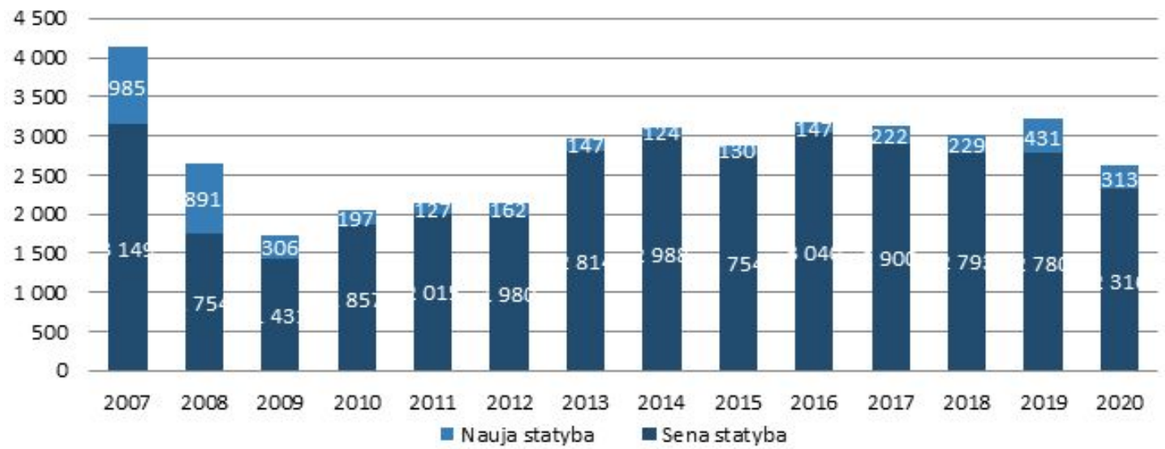
Gyvenamosios paskirties paklausa Klaipėdoje

Per 2020 m. 3 ketv. Klaipėdoje baigtų statyti būstų daugiabučiuose pastatuose skaičius sudarė 280 butų ir per atitinkamą laikotarpį sumažėjo 28 proc. Per tą patį laikotarpį Klaipėdoje leista statyti 192 butus, leidimų skaičius lyginant su 2019 m. 3 ketv. sumažėjo 59 proc.

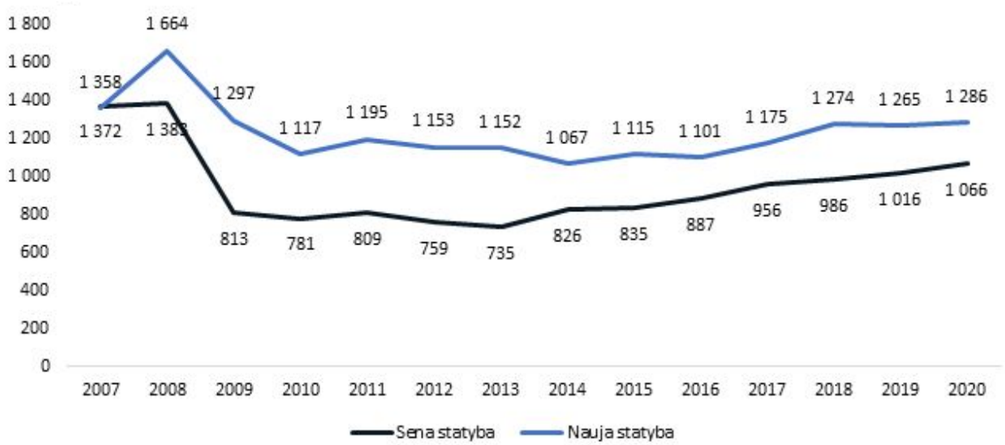
Klaipėdoje 2020 m. lyginant 2019 m. vidutinė buto kaina pakilo 3,3 proc., tam labiausiai įtaką darė naujos statybos butų vidutinės kainos 4,0 proc. pakilimas. Vidutinis naujos statybos sandorio dydis Klaipėdoje siekė 73 800 EUR, vidutinė kaina siekė 1 283 EUR / kv. m. Tuo tarpu senos statybos butai vidutiniškai pirkti už 57 600 EUR už vidutinę 1 066 EUR / kv. m kainą.

Klaipėdoje butų daugiabučiuose sandorių kiekis 2020 m. sumažėjo 18 proc. lyginant su 2019 m. Tam įtaką darė ženkliai nukritęs sandorių kiekis pandemijos ir karantino laikotarpiu – 2 ir 3 ketvirčiais. Visgi, ir toliau pagrindinę rinkos dalį butų sandoriuose Klaipėdoje užima senesnės statybos butai – 88 proc.

Atsižvelgiant į Klaipėdos pašto rūmų pastato paskirtį (administracinė paskirtis), visiška pastato konversija į gyvenamąją paskirtį yra netikslinga, o dalyje pastato numatyti ilgalaikės nuomos galimybes teisiškai ir fiziškai įmanoma įrengiant gyvenamąsias studijas. Vertinant Klaipėdos pašto rūmų vietą ir patrauklumą trumpalaikio ir ilgalaikio apsistojimo būste, galima tokio tipo gyvenamųjų studijų / rezidencijų nuomos kaina yra 7–8 EUR / kv. m.

Butų daugiabučiuose namuose sandorių skaičius Klaipėdoje

Butų daugiabučiuose pastatuose vidutinės kainos Klaipėdoje, Eur/kv.m

2.4.3.

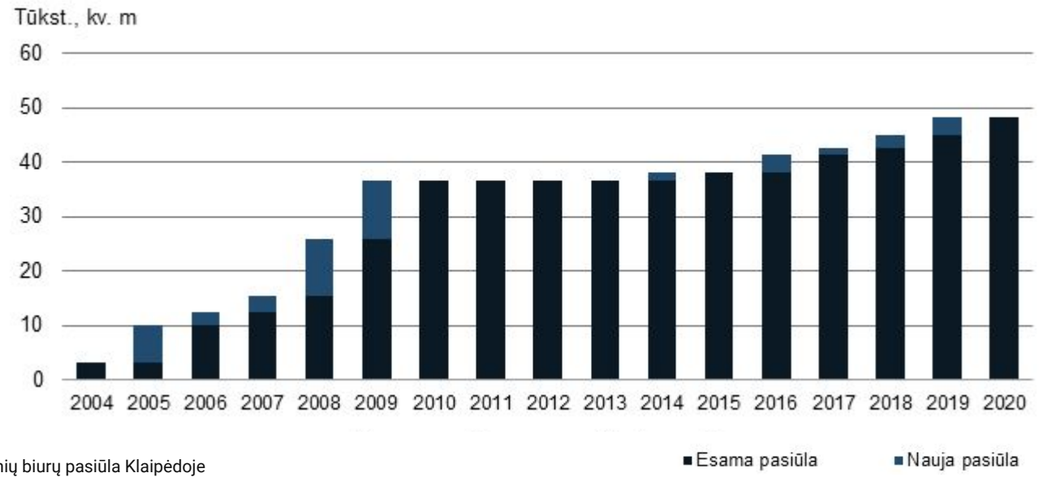
Potenciali rinkos paklausa (administracinė paskirtis)

Administracinės paskirties paklausa Klaipėdoje

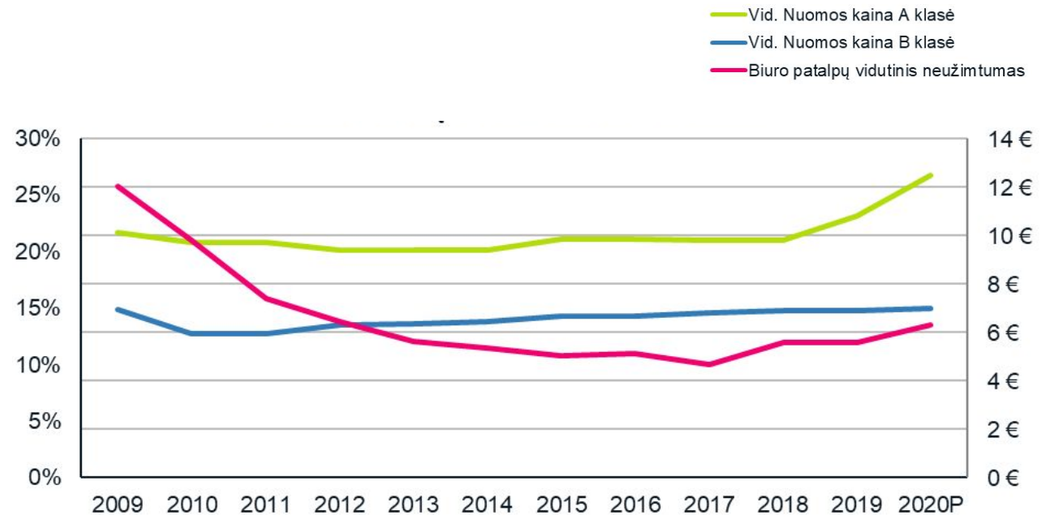
Klaipėdoje yra stagnuojanti biurų pasiūla, nes nėra susiformavęs centrinis miesto rajonas, kuris skatintų verslo įmonių plėtrą. Šiuo metu yra pakankamai biuro patalpų, tenkinančių esamą paklausą, ir akivaizdžiai jaučiamas vakuumas biurų pasiūloje.

Nuo 2009 m. miesto nuomos rinką papildė tik keli maži pastatai (per 10 metų bendras plotas – 11 500 kv. m), o neužimtumas šiek tiek padidėjo, iki 14 proc. Nuomos kainos Klaipėdoje beveik nekinta, A klasės biuruose prašoma kaina siekia iki 8–12 EUR / kv. m, B klasės – ženkliai mažesnė, – 6–7 EUR / kv. m. Biuro patalpų nuomos rinkos atsigavimą gali pradėti tik nauji projektai, inicijuojami Klaipėdos mieste: Memelio miesto, Jūros vartų teritorijose, kurios potencialiai pradeda formuoti naują miesto centrinį verslo rajoną. Liepų g. istoriškai jau yra finansinių institucijų, paslaugų ir didesnio prestižo reikalaujančių įmonių veiklos laukas.

Atsižvelgiant į Klaipėdos pašto rūmų pastato paskirtį (administracinė paskirtis), jo išlaikymas yra tikslingas, o dalyje pastato numatyti trumpalaikės nuomos bendradarbystės erdves teisiškai ir fiziškai įmanoma. Vertinant Klaipėdos pašto rūmų vietą ir patrauklumą, taip pat trumpalaikės ir administracinės paskirties erdvių nišinę paklausą, galima administracinių patalpų nuomos kaina – 9–10 EUR / kv. m.

Modernių biurų pasiūla Klaipėdoje

Nuomos kaina ir neužimtumo dinamika

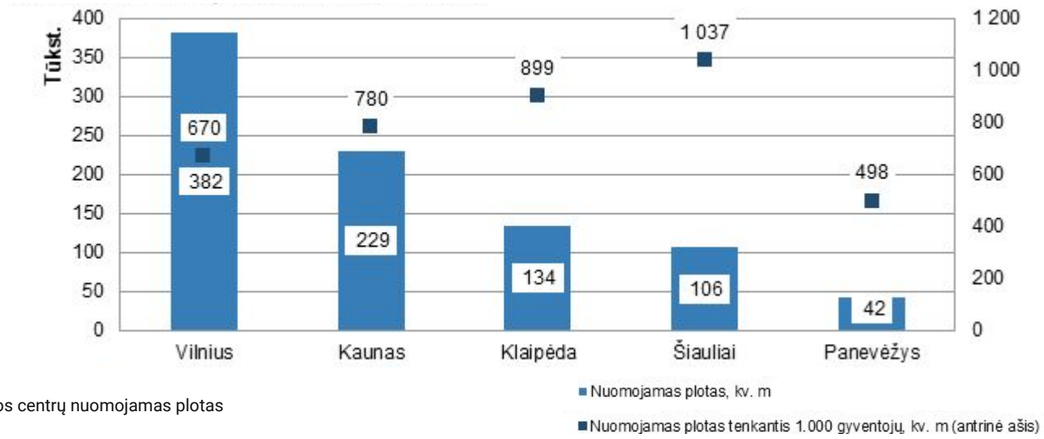
2.4.4.

Potenciali rinkos paklausa (prekybos / paslaugų paskirtis)

Prekybos / Paslaugų paskirties paklausa Klaipėdoje

Klaipėdoje yra susiformavusios prekybos tradicijos prekybos centruose ir pagrindinėje H. Manto prekybos gatvėje. Didieji prekybos centrai ir tinkliniai operatoriai pilnai padengia Klaipėdos miesto pasiūlą, kuri yra viena didžiausių Lietuvoje. Naujos prekybos ir paslaugų formos, kai prekybos įmonės įsikuria prekybai tinkamose daugiabučių ar specializuotų prekybos / sandėliavimo taškų patalpose jau irgi pasiekė Klaipėdą. Taip pat vis dažniau didieji prekybos tinklai įsikuria nuomojamuose ar priklausančiuose pastatuose, kai šalia prekybos tinklo parduotuvės įrengiamos atskiros patalpos smulkiems prekybininkams.

Įvertinus Klaipėdos pašto rūmų pastatų struktūrą, prekybinių / paslaugų patalpų nuomos kaina svyruotų tarp 3–8 EUR / kv. m. Nerekomenduojama Klaipėdos centrinio pašto rūmuose koncentruotis į prekybinę / paslaugų veiklą.

Prekybos centrų nuomojamas plotas

Projekto pavadinimas	Miestas	Bendras prekybinis plotas, kv. m	Planuojama atidarymo data
Ermitažas	Klaipėda	14.000	Atšauktas
Decathlon	Klaipėda	2.800	2022
Mega (Banginis Klaipėda plėtra)	Klaipėda	+10.000	2023

Didžiausi planuojami prekybos projektai Klaipėdoje

2.4.5.

Potenciali rinkos paklausa (viešbučių paskirtis)

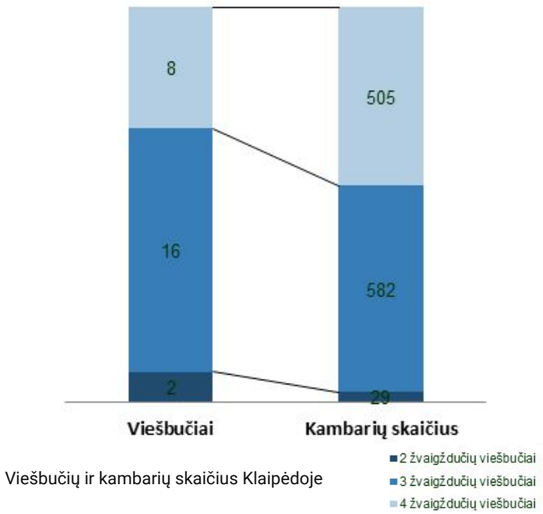
Viešbučių paskirties paklausa Klaipėdoje

2020 m. pajamos iš apgyvendinimo paslaugų, lyginant su 2019 m., sumažėjo 42 proc. Manoma, kad apgyvendinimo rinka, o ypač atvykstamasis turizmas, atsigaus vieni paskutiniųjų, o prognozės labai tampriai susiję su viso pasaulio šalių galimybėmis kovoti su pandemija.

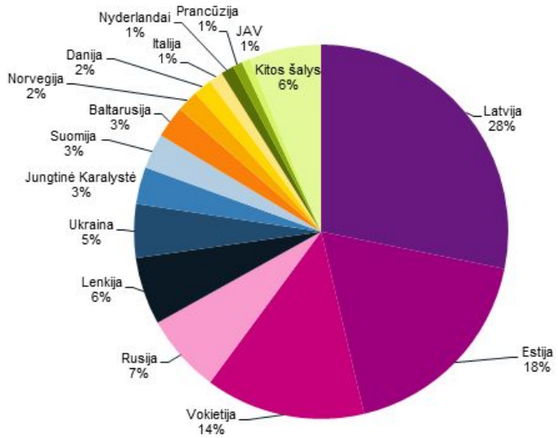
2021 m. pradžioje Klaipėdoje ir Klaipėdos rajone veikė 26 sertifikuoti viešbučiai, kuriuose buvo 1 116 numerių. Taip pat veikė 12 svečių namų, motelių ir kempingų, kuriuose buvo 219 kambarių (įskaitant namelius, aikštelių sk. kempinguose). Didžioji dalis viešbučių, veikiančių Klaipėdoje, priskiriami 3 ir 4 žvaigždučių kategorijoms – tokių kategorijų viešbučiai sudaro 92 proc. visų klasifikuojamų Klaipėdos viešbučių ir 97 proc. visų siūlomų kambarių.

2020 m. apsilankiusiųjų skaičius sumažėjo 47 proc. Didžiausią prarastų klientų dalį sudarė užsieniečiai, bendras jų skaičius sumažėjo 75 proc. Vietinių turistų sumažėjo 21 proc.

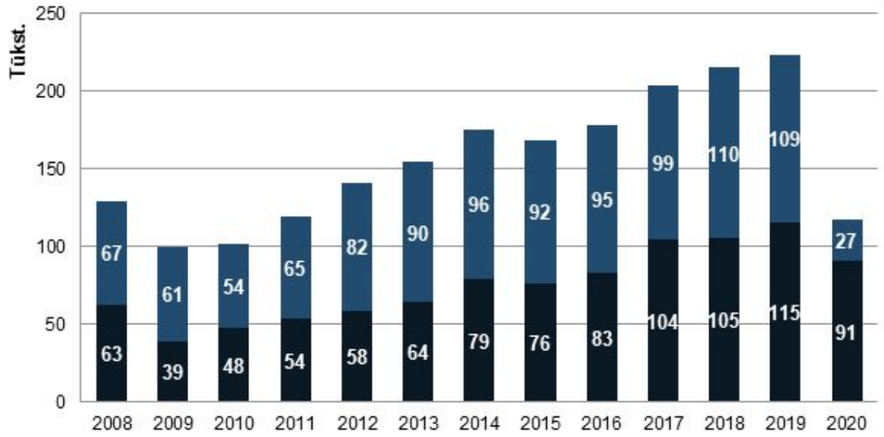
Atsižvelgiant į Klaipėdos pašto rūmų pastato paskirtį (administracinė paskirtis), visiška pastato konversija į viešbučio paskirtį yra netikslinga, o dalyje pastato numatyti ilgalaikės nuomos atvejus teisiškai ir fiziškai įmanoma įrengiant gyvenamąsias studijas / rezidencijas. Vertinant Klaipėdos pašto rūmų panaudojimo scenarijus nerekomenduojama viešbučių paskirties funkcija.

Viešbučių ir kambarių skaičius Klaipėdoje

Užsienio turistų skaičius Klaipėdos apskrityje pagal šalis, 2020

Klaipėdos viešbučiuose apgyvendintų svečių skaičius

2.5. Teisiniai turto perleidimo klausimai

2.5.1.

Teisiniai turto perleidimo klausimai

Aktualiausi turto perdavimo kitam savininkui nuosavybės teisės būdai:

PERLEIDIMAS valstybės ar savivaldybės institucijoms tiesioginių derybų būdu

Planuojant turto pardavimą tretiesiems asmenims, pirmiausia reikia pasiūlyti valstybės ar savivaldybės institucijoms (žr. Akcinės bendrovės Lietuvos pašto generalinio direktoriaus 2020 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. T-2020-00032 patvirtintą akcinės bendrovės Lietuvos pašto nekilnojamojo turto pardavimo tvarką (toliau: priede Nr. 3).

Valstybės ar savivaldybės institucijoms perėmus turtą, jos galėtų priiminėti sprendimus dėl tolesnio šio turto disponavimo, valdymo ar naudojimo, vadovaujantis LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, numatančiu tokio turto valdymo ir naudojimo principus.

PASTABA: AB Lietuvos paštas jau siūlė Klaipėdos miesto savivaldybei įsigyti objektą, tačiau susidomėjimas nebuvo išreikštas.

PARDAVIMAS viešo aukciono būdu

Pardavimas (viešo aukciono būdu) galimas tik valstybės ar savivaldybės institucijoms nepatvirtinus poreikio perimti turtą pagal aukščiau paminėtą tvarką ir jei valstybės ar savivaldybės institucijos patvirtina poreikį, tačiau dėl turto perleidimo nesusitariama tiesioginių derybų būdu.

PASTABA: AB Lietuvos paštas jau buvo paskelbęs aukcioną, tačiau susidomėjimo nesulaukė, be to, aukcionas buvo sustabdytas visuomenei aktyviai pasipriešinus objekto pardavimui.

REORGANIZAVIMO (atskyrimo) būdu

Reorganizuojant akcinę bendrovę Lietuvos paštą atskyrimo būdu nuo akcinės bendrovės Lietuvos pašto, kuri tęstų veiklą tuo pačiu pavadinimu ir adresu, atskiriant tam tikrą nekilnojamąjį turtą (pvz., Klaipėdos centrinio pašto rūmus ir su juo susijusį turtą), teises ir pareigas, kurių pagrindu būtų įsteigiama nauja uždaroji akcinė bendrovė. 100 procentų naujai įsteigtos bendrovės akcijų priklausytų akcinės bendrovės Lietuvos pašto akcininkui (kuris toliau galėtų priimti sprendimus dėl turto panaudojimo (viešosios įstaigos ar biudžetinės įstaigos steigimo, ar kt.).

Naujos įmonės (uždarosios akcinės bendrovės, viešosios įstaigos) ĮSTEIGIMAS

AB Lietuvos paštas, kaip vienintelis steigėjas, įsteigtų naują įmonę, kurios įstatinis kapitalas (uždarosios akcinės bendrovės steigimo atveju) būtų apmokamas turtu (Klaipėdos centrinio pašto rūmai) arba kurios įnašu (viešosios įstaigos steigimo atveju) būtų Klaipėdos centrinio pašto rūmai. Vieninteliu naujos bendrovės akcininku (uždarosios akcinės bendrovės atveju) arba vieninteliu dalininku (viešosios įstaigos atveju) būtų akcinė bendrovė Lietuvos paštas (kuri toliau galėtų spręsti, ar naują įmonę laikyti turto operatoriumi, ar kt.).

PERDAVIMAS valstybei visuomenės poreikiams

Galimybių studijos rengimo metu yra vykdomas Klaipėdos centrinio pašto komplekso pripažinimo kultūros paminklu procesas. Pagal Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo 30 str., galimas turto perėmimas valstybės reikmėms teisingai atlyginant (Nekilnojamosios kultūros vertybės paėmimas) „1. *Išimtiniais atvejais nekilnojamoji kultūros vertybė gali būti valstybės paimama visuomenės poreikiams teisingai atlyginant Lietuvos Respublikos įstatymų ir Vyriausybės nustatyta tvarka, jeigu: <...> 3)* ***kultūros paminklas įrašomas į valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą****, kad būtų užtikrintas jo prieinamumas, lankymas ar pažinimas. 2. Nekilnojamąją kultūros vertybę paimant visuomenės poreikiams, savininkui atlyginama rinkos verte, nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymu arba šalių susitarimu – perduodant kitą lygiavertį daiktą (turtą). 3. Netinkamai laikoma nekilnojamoji kultūros vertybė teismo sprendimu gali būti paimama valstybės nuosavybėn įstatymų nustatyta tvarka*.“

Kai AB Lietuvos pašto pastatai, esantys Klaipėdoje, būtų įrašyti į valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir Kultūros objektų sąrašą, jie galėtų būti paimti visuomenės poreikiams, turto savininkui sąžiningai atlyginant to turto vertę. Šis turto perėmimo būdas konkrečiu atveju atrodo tikslingiausias.

2.5.2.

Galimi pastato valdytojai perėmus turtą valstybės reikmėms

Turto perleidimas valstybei visuomenės poreikiams

Turtui tapus valstybės nuosavybe, jis Vyriausybės nustatyta tvarka turėtų būti perduodamas valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise. Subjektai, kuriems patikėjimo teise gali būti perduodamas valstybės turtas, nurodyti LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatyme (toliau – **VSTVNDĮ**), LR Vyriausybės 2001 m. sausio 5 d. nutarimu Nr. 16 „Dėl valstybės turto perdavimo patikėjimo teise ir savivaldybių nuosavybėn“ patvirtintame „Valstybės turto perdavimo patikėjimo teise ir savivaldybių nuosavybėn tvarkos apraše“ (toliau – **Aprašas**).

Atsižvelgiant į tai, kad pastatą ketinama įrašyti į valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą, vėliau valstybės reikmėms perimtas turtas negali būti parduotas, investuojamas ar dalijamas į dalis. Galimas tik Valstybės **turto perdavimas patikėjimo teise**: valstybės institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms; centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui; valstybės įmonėms; savivaldybėms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms įgyvendinti; juridiniams asmenims jeigu tai nustatyta jų veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose. Taip pat toks turtas patikėjimo teise gali būti perduodamas ir kitiems juridiniams asmenims, pagal turto patikėjimo sutartį, jeigu įstatymai jiems priskiria valstybines funkcijas (toliau – perdavimas pagal turto patikėjimo sutartį).

Taigi, komplekso pastatai galėtų būti perduodami:

1) Kultūros ar kitai ministerijai;

2) Kultūros infrastruktūros centrui *(tokią išvadą leidžia daryti, pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. ĮV-33 patvirtinti biudžetinės įstaigos Kultūros infrastruktūros centro nuostatai (toliau – Nuostatai), juose nurodytas Kultūros infrastruktūros centro (toliau – Centras) teisinis statusas, Nuostatų 10.6 p. numatantis, kad Centras, siekdamas jam nustatytų veiklos tikslų ir atlikdamas jo kompetencijai priskirtas funkcijas, turi teisę „įstatymų nustatyta tvarka valdyti, naudoti ir disponuoti Centrui patikėjimo teise perduotu valstybės turtu“.);*

3) kitoms valstybės institucijoms, įstaigoms ir organizacijoms; valstybės įmonėms;

4) savivaldybėms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms įgyvendinti;

5) centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojui – VĮ Turto bankui*;

6) kitiems juridiniams asmenims pagal turto patikėjimo sutartį, jeigu įstatymai jiems priskiria valstybines funkcijas**.

Pastabos:

** Turto, perduoto VĮ Turto bankui, panaudojimas yra ribotas, be to, turtas gali būti atnaujinamas, pvz., kai yra fiziškai ar funkciškai (technologiškai) nusidėvėjęs; neatitinka nekilnojamajam turtui teisės aktuose keliamų reikalavimų ir kt. Pastato perdavimo Turto bankui atveju patalpos Architektūros centrui galėtų būti perduotos tik nuomos pagrindais.*

*** Pastatai gali būti perduodami ir kitiems juridiniams asmenims, bet tik tuo atveju, kai įstatymai jiems priskiria valstybines funkcijas. Toks turtas gali būti naudojamas tik įstatymų priskirtoms valstybinėms funkcijoms įgyvendinti. Minėti juridiniai asmenys tokio turto negali perduoti nuosavybės teise kitiems asmenims, jo išnuomoti, suteikti panaudos pagrindais ar perduoti kitiems asmenims naudotis ir kt. (VSTVNDĮ 10 str. 4 d.).*

Atsižvelgiant į tai, jog Klaipėdos miesto savivaldybė aktyviai domisi Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimu ir turi interesą jame teikti kultūrinio pobūdžio viešąsias paslaugas, valstybės turto perdavimas Klaipėdos miesto savivaldybei patikėjimo teise atrodo tikslingiausias ir atitinka viešo turto valdymo naudos, efektyvumo, racionalumo ir viešosios teisės principus.

2.6. Sociokultūrinio konteksto analizė

V. Kašuba ekspozicijos Žmogaus misterija fragmentas, LNDM nuotr.

2.6.1.

Klaipėdos kultūros statistikos palyginimas

Muziejai ir jų lankomumas

Klaipėdoje yra **2 nacionalinio lygmens muziejai** (tuo metu Kaune yra 11) – Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus padaliniai: Prano Domšaičio galerija ir Laikrodžių muziejus. Jų lankomumas, palyginus su kitais muziejais Klaipėdoje ir Lietuvoje, yra nedidelis.

Lietuvos jūrų muziejus yra lankomiausias Lietuvoje, jis turi **respublikinio muziejaus statusą**. Jo lankytojų srautas 2019 m. buvo 681 384 lankytojų (palyginimui, visi Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus padaliniai kartu tais pat metais sulaukė 381 544 lankytojų). Visų 6 Kauno respublikinių muziejų lankytojų skaičius 2019 m. buvo 299 375, tad galima susidaryti įspūdį, kokią didelę įtaką Klaipėdos turizmo ir kultūros laukui daro šis muziejus.

Tuo tarpu visi kiti Klaipėdoje veikiantys muziejai 2019 m. sulaukė tik 47 416 lankytojų. Šis lankomumo atotrūkis rodo, kad modernus, interaktyvus ir į visą šeimą orientuotas muziejus pritraukia daugiau lankytojų nei klasikinės tokio pobūdžio įstaigos.

Lietuvos jūrų muziejus taip pat surengė **daugiausia edukacinių užsiėmimų** – 3 330. Palyginimui, daugiausia tokio pobūdžio užsiėmimų dalyvių buvo MO muziejuje, Vilniuje (31 420 lankytojų ir 614 edukacinių užsiėmimų).

Kitos kultūros lauko veiklos Klaipėdoje

Dukart mažesnėje Klaipėdoje veikia dvigubai **mažiau** savivaldybės kultūros įstaigų nei Kaune. Taip pat Klaipėdoje veikia mažiau kino teatrų (verta pažymėti, kad miesto centre nėra nė vieno kino teatro), teatrų (jie visi yra centre), tačiau yra daugiau kultūros centrų.

Klaipėda	Kaunas	Gdanskas
8 Savivaldybės kultūros įstaigos	**15** Savivaldybės kultūros įstaigų	**15** Savivaldybės kultūros įstaigų
729 000 Muziejų lankytojų skaičius (2019 m.)	**593 000** Muziejų lankytojų skaičius (2019 m.)	**1 201 007** Muziejų lankytojų skaičius (2017 m.)
3 Nacionaliniai (padaliniai) ir respublikiniai muziejai	**11** Nacionaliniai (padaliniai) ir respublikiniai muziejai	**10** Nacionaliniai (padaliniai) ir respublikiniai muziejai
5 Kultūros centrai	**2** Kultūros centrai	**12** Kultūros centrų
2 Kino teatrai	**5** Kino teatrai	**6** Kino teatrai
5 Teatrai	**8** Teatrai	**8** Teatrai
2 Universitetai	**4** Universitetai	**3** Universitetai

2.6.2.

Klaipėdos kultūros strateginių dokumentų apžvalga

Klaipėda Europos kultūros sostinė 2022 (KEKS) paraiška

Susitikimo vieta

Paraiška buvo ruošiama Klaipėdos miesto savivaldybės 2016–2017 m. Programos koncepcija vystė *Klaipėda – susitikimo vieta* temą.

Pagrindiniai šios koncepcijos idėjiniai tikslai buvo skatinti kultūrų įvairovę ir saugojimą, Europos kultūrų įvairovę, kultūrų dialogą ir didesnį Europos piliečių tarpusavio supratimą. Siekta pabrėžti bendrus Europos kultūrų, paveldo ir istorijos aspektus, Europos integraciją bei kitas Europai aktualias temas.

Taigi, esminė programos strategijos ašis rėmėsi **bendradarbiavimo ir įtraukties** idėja, o antroji ašis orientavosi į **mokymosi ir gebėjim**ų stiprinimą.

Klaipėdos miesto savivaldybės kultūros 2017–2030 metų strategija

Strategijos uždaviniai atspindi *Klaipėda* Europos kultūros sostinė 2022 (KEKS) siekius, o ilgalaikiai strategijos tikslai užtikrina minimos KEKS programos tęstinumą. Šią iniciatyvą iškėlė Klaipėdos mokslo ir verslo institucijos bei organizacijos: Klaipėdos miesto savivaldybė, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, Klaipėdos pramonininkų asociacija, Klaipėdos prekybos, pramonės ir amatų rūmai bei Klaipėdos laisvosios ekonominės zonos valdymo bendrovė.

Vienu iš pagrindinių strategijos tikslų įvardijamas vientisos, tarpusavyje sąveikaujančios **kultūrinių urbanistinių kompleksų (KUK) sistemos** formavimas. **Rekomenduojamas bendradarbiavimas su aukštojo mokslo institucijomis, verslu, kultūros ir meno kūrėjų bendruomenėmis**, nacionalinių ir tarptautinių konkursų, kūrybinių dirbtuvių organizavimas.

Kiti, Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimui aktualūs tikslai, keliami strategijoje, aprėpia **inovatyvių** ir **patrauklių kultūros erdvių kūrimą**, naujų kokybiškų **erdvių miesto centre atsiradimą, nepanaudotų pastatų įveiklinimą ir apleistų pastatų pritaikymą**. Tai paskatintų nepriklausomų kultūros ir meno kūrėjų, kultūros institucijų, NVO ir verslo sinergišką veiklą. Vienas iš prioritetų, teikiamų infrastruktūrinių sąlygų kūrėjams kūrimui, kas paskatintų menininkus iš Lietuvos, Europos ir kitų regionų burtis ir kurti Klaipėdoje. Taip pat prioretizuojamas **bendradarbiavimas tarp kultūros, mokslo ir verslo institucijų**, kuriantis sinergiškai veikiančią **kūrybinių industrijų platformą**.

Lietuvos kultūros politikos strategija *Kultūra 2030*

Darnios visuomenės ir gerovės kūrimui įtrauki kultūra – tai pagrindinis Lietuvos Kultūros strategijos *Kultūra 2030* tikslas. Joje numatomos 3 strateginės kryptys: subalansuota ir integrali kultūros politika (I), kūrybinga asmenybė ir tvirtos tapatybės visuomenė (II) ir vertę kurianti kultūra (III).

Strategijoje iškelti uždaviniai aprėpia pilietinio aktyvumo, **gyventojų ir institucijų atsparumą informacinėms grėsmėms problemas,** taip pat poreikį spręsti kritinio mąstymo problemas. Nacionalinio sąmoningumo plėtojimas ir **istorijos ir kultūros paveldo pažinimas šiuolaikinėje visuomenėje** aktualus istorinio Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimui.

Kiti minėtini uždaviniai: tvarios socialinės ir ekonominės kultūros vertės nacionalinei pažangai kūrimas, tolygus, aukštos vertės ir įvairių raiškos formų **kultūros prieinamumas** įvairioms visuomenės grupėms. **Kultūros ir kūrybinių industrijų** verslumo ir dalyvavimo kuriant inovacijas skatinimas yra uždavinys, atsakantis į aktualias problemas Klaipėdos kultūros lauke.

2.6.3.

Klaipėdos kultūra

Esamas Klaipėdos kultūros įstaigų tinklas

Egzistuojančių kultūros įstaigų tinklas **koncentruojasi** centrinėje Klaipėdos miesto dalyje. Toliau nuo centro esančios didžiausios miesto kultūros įstaigos: Lietuvos Jūrų muziejus, Žvejų rūmai, Švyturio arena.

Daugiausia kultūros įstaigų yra senamiestyje tarp Tiltų gatvės ir Pilies gatvės. Naujamiestyje, aplink **Liepų gatvę ir Naujojo Sodo gatvę** susitelkę nemažai pagrindinių miesto kultūros įstaigų, tarp jų yra P. Domšaičio galerija, Valstybinis muzikinis teatras, Laikrodžių muziejus, Klaipėdos karalienės Luizės jaunimo centras. Klaipėdos centrinio pašto kompleksas patenka į šią kultūros įstaigų grupę ne tik dėl svarbaus Klaipėdai kariljono ir kultūros paveldo reikšmės, bet ir kaip potencialus kultūros centras.

Esamas kultūros laukas pagal veiklas gali būti **skaidomas** į atminties ir pažinimo vietas (istoriniai ir pažintiniai muziejai), meno galerijas, scenos menų sales, kultūros centrus. Taip pat prie kultūros srities įstaigų sąrašo priskyrėme meno rezidencijas, bendradarbystės erdves, kurios yra susijusios su kultūros industrijomis. Viešosios miesto bibliotekos ir jų filialai atlieka kultūros centrų, edukacines, pažintines funkcijas, kurios taip pat svarbios miestui. Tuo tarpu konferencijų ir renginių salės yra potencialios kultūros renginių vietos.

1 Lietuvos jūrų muziejus
2 Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas, Verslo inkubatorius
3 LCC Michealsen centro salė
4 Trojanda, Ukrainos kultūros centras
5 Light House
6 Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka
7 Klaipėdos koncertų salė
8 Rezistencijos ir tremties ekspozicija
9 Naujoji Klaipėdos galerija
10 Sportininkų namai-muziejus
11 LMTA Klaipėdos fakulteto koncertų salė
12 Tautinių kultūrų centras
13 TEMA
14 Klaipėdos karalienės Luizės jaunimo centras
15 Amberton Klaipėda hotel
16 Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras
17 Laikrodžių muziejus
18 Prano Domšaičio galerija
19 Smiltynės jachtklubas
20 Klaipėdos pilies muziejus
21 Klaipėdos dramos teatras
22 Gintaro muziejus Amber Queen
23 Klaipėdos lėlių teatras
24 KKKC Parodų rūmai / KADS Baroti
25 Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras
26 Mažosios Lietuvos istorijos muziejus / Lietuvos dailininkų sąjungos galerija
27 Si:said
28 Klaipėdos kultūros fabrikas
29 KUFA Pilies dirbtuvės
30 Švyturio arena
31 Žvejų rūmai

Planuojamos kultūros įstaigos Klaipėdoje

Beveik visos naujai planuojamos kultūros įstaigos yra Klaipėdos centrinio pašto komplekso **gretimybėse**, todėl būtina rasti komplekso funkcinį išskirtinumą diferencijuojant naujų įstaigų veiklos pobūdį.

Į planuojamų objektų sąrašą patenka **3 nacionalinės reikšmės objektai**: Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro rekonstrukcija ir naujojo korpuso statymas, Šv. Jono bažnyčios atstatymas ir Klaipėdos pilies didžiojo bokšto rekonstrukcija. Du pastarieji objektai yra susiję su Klaipėdai svarbių istorinių vertikalių atkūrimu. Šv. Jono bažnyčios atstatymo pabaiga planuojama 2027 m. gruodžio 31 d., o pilies didžiojo bokšto įgyvendinimo pabaiga dar nėra nustatyta.

Klaipėdos centrinio pašto komplekso kaimynystėje esantis Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras šiuo metu atsinaujina ir jį planuojama baigti 2023 m. Greičiausiai planuojama atverti į bendradarbystės erdves orientuotą Tech Zity (2022 m. pab.), kuris jau turi savo centrus Vilniuje ir Druskininkuose. 2022 m. planuojama atverti dalį buv. Dujų fabriko pastatų komplekso teritorijos.

Tikėtina, Klaipėdos centrinio pašto kompleksas bei kitos planuojamos kultūros įstaigos, papildydamos viena kitą, užpildys esamo kultūros lauko ekspozicinių erdvių ir bendradarbysčių erdvių poreikį, pasiūlys atnaujintą infrastruktūrą, prieinamą tiek vietiniams gyventojams, tiek ir miesto svečiams.

1 Dujų fabriko kompleksas
2 Klaipėdos energijos pastatų kompleksas
3 Šv. Jono bažnyčia
4 Klaipėdos pilies didysis bokštas
5 Tech Zity (senoji Švyturio alaus darykla)
6 Klaipėdos miesto modernus bendruomenės centras-biblioteka
7 Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras

2.6.3.

Klaipėdos kultūra

Pagrindinių kultūros įstaigų Klaipėdoje palyginimas

Analizuojamos skirtingos veiklos ir dydžio kultūros įstaigos.

Daugiafunkciškumas. Kultūros veiklų skaičiumi ir įvairove išsiskiria Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras (KKKC), kuris vadovauja Parodų rūmams, organizuoja edukacines veiklas, įgyvendina rezidencijų programą. Klaipėdos kultūros fabrikas taip pat jungia skirtingas veiklas (kūrybinių industrijų bendradarbystės erdves, teatrą, šokį, kiną).

Klaipėdos karalienės Luizės jaunimo centre veikia įvairūs būreliai ir kolektyvai. Toliau nuo centro nutolę Žvejų rūmai atlieka bendruomenės namų funkciją ir orientuojasi į mėgėjų meną.

Naujausia, nors ir laikinai veikianti Tema jungia neformalios kultūros ir alternatyvaus meno veiklas su komercinėmis.

Monofunkciškumas. Klaipėdos kultūroje dominuoja monofunkcinės veiklos, kultūros įstaigos koncentruojasi į vieną pagrindinę veiklą, kartu vykdydamos ją papildančias ar išplečiančias.

Viena iš tokių yra Lietuvos jūrų muziejus, kuris daugumai žinomas kaip muziejus ir delfinariumas, dar užsiimantis delfinų terapija ir edukacinėmis veiklomis. Klaipėdos koncertų salės, valstybinio muzikinio ir dramos teatrų veiklos (scenos menas) bei plotai yra panašūs. Be pagrindinių ekspozicinių ir edukacinių, muziejai įprastai nevykdo gretutinių veiklų.

1 **Lietuvos jūrų muziejus**
Respublikinis muziejus
Veiklos: muziejus, akvariumas, delfinariumas, delfinų terapija, edukacinė veikla.
Plotas: 130 000 m^2

6 **Klaipėdos apskrities viešoji I. Simonaitytės biblioteka**
Veiklos: biblioteka, meno kūrinių parodos, literatūriniai renginiai, kavinė, knygynas, konferencijų salė.
Plotas: ~7 000 m^2

7 **Klaipėdos koncertų salė**
Veiklos: scenos meno pasirodymai, muzikos festivalių organizavimas, edukacinės programos, rezidencijos.
Plotas: nėra informacijos

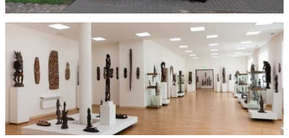
12 **Tautinių kultūrų centras**
Veiklos: renginiai, neformalus suaugusiųjų ir vaikų švietimas, parodos, projektų inicijavimas ir koordinavimas, medžiagos kaupimas ir platinimas.
Plotas: nėra informacijos

14 **Klaipėdos karalienės Luizės jaunimo centras**
Veiklos: neformalus vaikų švietimas (4-19 metų), teatro, dailės, muzikos, šokio užsiėmimai, parodos, koncertai, projektinė veikla.
Plotas: nėra informacijos

18 **Prano Domšaičio galerija**
Veiklos: parodos, edukacinė veikla.
Ekspozicinis plotas: 1 800 m^2
Plotas: nėra informacijos

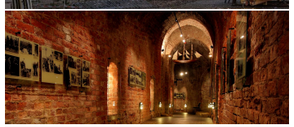

16 **Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras**
Veiklos: teatras, rezidencijos, edukacija, kavinė, projektų rengimas.
Plotas: ~16 000 m^2

13 **Tema**
Veiklos: kūrybinės dirbtuvės, kūrybinės rezidencijos, multifunkcinė erdvė (parodos, renginiai), parduotuvė, alinė, lauko kavinės.
Plotas: nėra informacijos

20 **Klaipėdos pilies muziejus**
Veiklos: ekspozicijos, administravimo, valdymo, eksponatų saugojimo, tyrinėjimo ir kultūros, turizmo, rekreacijos.
Plotas: nėra informacijos

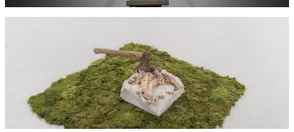
21 **Klaipėdos dramos teatras**
Veiklos: teatras, edukacinė veikla, parodos, skaitykla, kavinė.
Plotas: nėra informacijos

25 **KKKC Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras**
Veiklos: meno projektų organizavimas, Klaipėdos menininkų pristatymas, platina kultūrinę informaciją, vadovauja Parodų rūmų veiklai, organizuoja tarptautinę meno rezidentūrą, parodos, renginiai, edukaciją
Plotas: 2 315,95 m^2

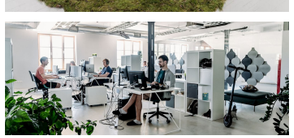

26 **Galerija Si:said**
Veiklos: šiuolaikinio meno parodos, meno informacijos mainų ir bendradarbiavimo platforma, meno projektai.
Plotas: nėra informacijos

27 **Klaipėdos kultūros fabrikas**
Veiklos: kultūros ir meno renginiai, erdvės renginiams, darbo vietos ir studijos, kūrybinis inkubatorius.
Plotas: 4 309 m^2

30 **Žvejų rūmai**
Veiklos: teatras, koncertai, edukacine veikla,, bendruomenės namai, Žvejų rūmuose dirba ir kuria dešimt mėgėjų meno kolektyvų, rengiamos parodos. Plotas: ~8 000 m^2

2.6.3.

Klaipėdos kultūra

Planuojamų kultūros įstaigų Klaipėdoje palyginimas

Daugiafunkciškumas. Aktualu užtikrinti visų artimiausiu metu planuojamų įgyvendinti objektų daugiafunkciškumą. Šv. Jono bažnyčios ir Klaipėdos pilies didžiojo bokšto atstatymas susijęs su buvusio istorinio pastato tūrio atgaivinimo idėja ir simboline reikšme miestui. Juose numatomos įvairios, tačiau neišskirtinės, bendros veiklos.

Kiti vystomi projektai planuoja įveiklinti esamus pastatų kompleksus pagal siūlomų veiklų poreikį, ekonominę naudą, projekto išskirtinumą mieste.

Pritaikymas. Visi projektai, išskyrus Klaipėdos miesto bendruomenės centrą-biblioteką, yra esamų pastatų ar kompleksų pritaikymas naujam gyvenimui, **pakeitus paskirtį ar išplėtus veiklas.**

Kultūros veiklų aktualumas. Tarp planuojamų kultūros veiklų Klaipėdoje turėtų atsirasti įvairaus dydžio ekspozicinių ir parodų salių, renginių erdvių, planuojamas atviras lauko muziejus Klaipėdos energijos pastatų komplekse, didesnės ir modernesnės teatro salės. Tačiau šis veiklų sąrašas ne iki galo atliepia *Klaipėdos miesto savivaldybės kultūros 2017–2030 metų strategijos* tikslus ir aktualias veiklas.

Klaipėdos miesto bendruomenės centro-bibliotekos veiklos yra aktualios, sprendžia bendruomeniškumo, jaunimo užimtumo, įvairių amžiaus grupių edukacijos problemas ir strateginių kultūros dokumentų uždavinius. Tech Zity užpildys IT sektoriaus bendradarbystės erdvių poreikį mieste.

1 **Dujų fabriko pastatų kompleksas**
Veiklos: ekspozicijų salė, automobilių remonto dirbtuvės, komercinė, administracinė.
Plotas: 1 295,9 m^2

2 **Klaipėdos energijos pastatų kompleksas**
Veiklos: daugiafunkcinis kompleksas, atviras lauko muziejus.
Plotas: nėra informacijos

3 **Šv. Jono bažnyčios atstatymas**
Nacionalinės svarbos objektas
Numatoma data: 2027 m. gruodžio 31 d.
Veiklos: Klaipėdos evangelikų liuteronų maldos namai, kultūros paveldo ekspozicija.
Bendras plotas: 2 155,47 m^2

4 **Klaipėdos pilies didžiojo bokšto atstatymas**
Nacionalinės svarbos objektas. Rekonstravimas atkuriant istorinį tūrį.
Numatoma data: tiksliai nenustatyta.
Veiklos: parodos, renginiai
Bendras plotas: 188,50 m^2

5 **Tech Zity (Senoji Švyturio alaus darykla)**
Numatoma data: 2022 m. pab.
Veiklos: bendradarbystės erdvės, renginių erdvės, privatūs biurai (~370 žmonių), restoranai ir barai, konferencijų salės (650 žm. ir 2 po 120 žm.)
Bendras plotas: 15 000 m^2

6 **Klaipėdos miesto modernus bendruomenės centras-biblioteka**
Veiklos: bendruomenės centras, biblioteka, renginių erdvės, kavinė, edukacija.
Numatoma data: tiksliai nenustatyta.
Plotas: 2 470,55 m^2

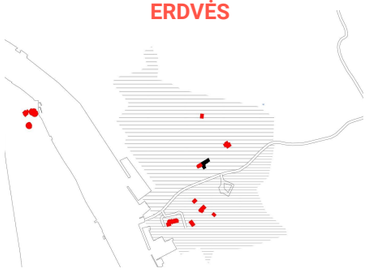
7 **Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras**
Nacionalinės svarbos objektas.
Numatoma data: 2023 m.
Veiklos: didžioji žiūrovų salė, scenos menai, edukacija, rezidencijos.
Bendras plotas: nėra informacijos

2.6.3.

Klaipėdos kultūra

ATMINTIES IR PAŽINIMO ERDVĖS

1. *Lietuvos jūrų muziejus**
2. Prano Domšaičio galerija
3. Laikrodžių muziejus
4. Rezistencijos ir tremties ekspozicija
5. Mažosios Lietuvos istorijos muziejus
6. Gintaro muziejus „Amber Queen“
7. Klaipėdos pilies muziejus
8. Kalvystės muziejus

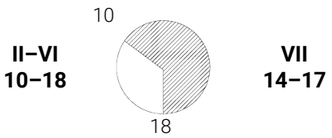
Ekspozicinis plotas

MIN **36 m²**

MAKS. **1 800 m²** ***2 484 m²**

47 674 – *681 384
LANKYTOJŲ 2019 metais

1,45–4 Eur
STANDARTINĖ BILIETO KAINA

DARBO LAIKAS

MENO GALERIJOS

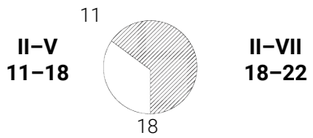
1. KKKC Parodų rūmai
2. Tema galerija
3. KADS Baroti
4. Lietuvos dailininkų sąjungos galerija
5. Naujoji Klaipėdos galerija
6. Si:said
7. Klaipėdos apskrities levos Simonaitytės viešoji bibliotekos galerija

Ekspozicinis plotas

MIN **94 m²**

MAKS. **969 m²**

~15
PARODŲ 2019 metais

DARBO LAIKAS

SCENOS MENAI

1.Klaipėdos dramos teatras
2.Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras
3.Klaipėdos lėlių teatras
4.Klaipėdos koncertų salė
5.Klaipėdos kultūros fabrikas
*6.Švyturio arena**
7.Žvejų rūmai
8. LMTA Klaipėdos fakulteto koncertų salė

Bendras pastato plotas

MIN **339,71 m²**
200 -350 vietų

MAKS. **16 000 m²** ***23 000 m²**
1800–7000 vietų

83 000–120 000
(*250 000)
LANKYTOJŲ 2019 metais

0 - 50 Eur
STANDARTINĖ BILIETO KAINA

DARBO LAIKAS

KULTŪROS CENTRAI

1. Tautinių kultūrų centras
2. *Kultūros centras Žvejų rūmai*
3. Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras
4. Klaipedos m. savivaldybės Etnokultūros centras
5. Trojanda, Klaipedos apskrities Ukrainos kulturos centras
6. Klaipedos m. pedagogų švietimo ir kultūros centras
7. Klaipėdos karalienės Luizės jaunimo centras

Bendras plotas

MIN **? m²**

MAKS. **8 000 m²**

22 000–34 000
LANKYTOJŲ 2019 metais

DARBO LAIKAS

2.6.3.

Klaipėdos kultūra

MENO REZIDENCIJOS

1. Tema
2. Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras
3. Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro Meno kiemas

Bendras plotas

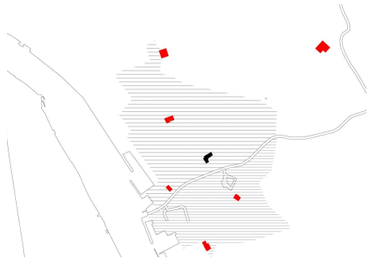
1	2	3
? m^2	? m^2	644 m^2

6–8 (2) – 15 (3)
REZIDENTAI 2020 metais

DARBO LAIKAS

BENDRADARBYSTĖS ERDVĖS

1. KUFA Pilies dirbtuvės
2. Kultūros fabrikas
3. Lighthouse
4. Spiečius (įsikūręs Light House Coworking)
5. Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas, Verslo inkubatorius
6. Tema galerija

Darbo vietų skaičius

MIN	MAKS.
5 vt.	140 vt.

100 %
UŽIMTUMAS 2021 metais

0–158 Eur (+PVM)
DIENOS KAINA

DARBO LAIKAS

VIEŠOSIOS BIBLIOTEKOS

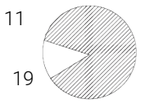
1.Klaipėdos apskrities Ievos Simonaitytės viešoji biblioteka
2. Klaipėdos miesto savivaldybės Imanuelio Kanto viešoji biblioteka
3. Klaipėdos miesto modernus bendruomenės centras-biblioteka (PLANUOJAMA)

Bendras pastato plotas

1	2	3
7000 m^2	3875 m^2	2470 m^2

13 000 (1) – 24 000 (2)
REGISTRUOTŲ LANKYTOJŲ KASMET

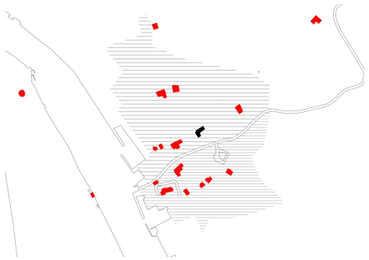
I-V
11-19

VI
11-18

DARBO LAIKAS

KONFERENCIJŲ/ RENGINIŲ VIETOS

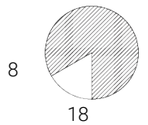
1. KUFA konferencijų salės
2. Klaipėdos apskrities I. Simonaitytės viešoji biblioteka
3. Klaipėdos piliavietės rytinės kurtinos salė
4. Klaipėdos dramos teatras
5. „Amberton Klaipėda hotel“
6. Klaipėdos koncertų salė
7. Klaipėdos mokslo ir technologijų parkas
8. Light House 9. LCC Michaelsen centro salė
10. Lietuvos jūrų muziejus 11. Smiltynės jachtklubas
12. „Jazz Hotel Navalis“ 13. „Simon Dach Haus“
14. „Pirklių namai“ 15. „Ararat All Suites Hotel“
16. „Old Mill Conference“
17. „National Hotel“
18. „Euterpe Hotel“
19. „Friedrich Guesthouse“

Salės plotas

vid.	MAKS.
120 m^2	1112 m^2
50–100 vietų	1500 vietų

50–600 Eur (+ PVM)
DIENOS KAINA

I-VII
8 -18

DARBO LAIKAS

2.6.3.

Klaipėdos kultūra

Klaipėdos kultūros tinklo analizė pagal veiklas: muziejai, meno galerijos, bibliotekos, kultūros centrai ir scenos menai.

Beveik visos kultūros įstaigos koncentruojasi centrinėje Klaipėdos miesto dalyje. Bibliotekos ir kultūros centrai tolygiai pasiskirstę tiek centre, tiek už jo ribų.

Pateikta 2021 metų informacija.

Muziejai ir meno galerijos

Klaipėdos muziejų ir meno galerijų tinklas nėra platus, trūksta ekspozicinių erdvių.

Visos meno įstaigos susikoncentravusios miesto centre. Klaipėdos centrinio pašto kompleksas ribojasi su Laikrodžių muziejumi, Liepų gatvėje yra Prano Domšaičio galerija.

1 – Lietuvos jūrų muziejus. 2 – Klaipėdos apskr. viešosios I. Simonaitytės bibliotekos galerija. 3 – Klaipėdos naujoji galerija. 4 – Klaipėdos sportininkų namai-muziejus. 5 – rezistencijos ir tremties ekspozicija. 6 – TEMA galerija. 7 – Laikrodžių muziejus. 8 – Prano Domšaičio galerija. 9 – Gintaro muziejus. 10, 11 – Klaipėdos pilies muziejus. 12 – KKKC parodų rūmai. 13 – Mažosios Lietuvos istorijos muziejus. 14 – Kalvystės muziejus. 15 – „Si:said".

Bibliotekos ir kultūros centrai

Klaipėdos bibliotekų tinklas centre išsidėstęs tolygiai. Viešoji I. Simonaitytės biblioteka veikia kaip kultūros centras – rengiamos parodos, koncertai, paskaitos, užsiimama edukacine veikla, erdvės naudojamos dirbti.

Planuojama Klaipėdos miesto biblioteka taip pat veiks kaip bendruomenės centras.

1 – Klaipėdos universiteto biblioteka. 2 – Ukrainos kultūros centras „Trojanda". 3 – I. Kanto viešosios bibliotekos meno skyrius. 4 – Vieša I. Simonaitytės bibliotekos edukacinė erdvė. 5 – I. Simonaitytės bibliotekos edukacinė erdvė. 6 – Tautinių kultūrų centras. 7 – Klaipėdos karalienės Luizės jaunimo centras. 8 – I. Kanto bibliotekos vaikų skyrius. 9 – I. Kanto viešoji biblioteka. 10 – KKKC. 11 – I. Kanto viešosios bibliotekos jaunimo skyrius.

Scenos menai

Klaipėdos scenos meno įstaigų tinklas susikoncentravęs miesto centre, išskyrus Švyturio areną ir Žvejų rūmus.

Klaipėdos centrinio pašto kariljonas veikia, nuolat vyksta koncertai, pašto kompleksas jau dabar priklauso scenos menų tinklui.

1 – Klaipėdos koncertų salė. 2 – „Aušra". 3 – LMTA koncertų salė. 4 – Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras. 5 – Klaipėdos dramos teatras. 6 – Klaipėdos lėlių teatras. 7 – Klaipėdos kultūros fabrikas.

Muziejai ir meno galerijos (autorių iliustracija)

Bibliotekos ir kultūros centrai (autorių iliustracija)

Scenos menai (autorių iliustracija)

2.6.3.

Klaipėdos kultūra

Klaipėdos kultūros tinklo analizė pagal veiklas: meno rezidencijos, bendradarbystės erdvės ir renginių bei konferencijų vietos.

Šios erdvės išsidėsčiusios tiek senamiestyje, tiek ir už miesto centro ribų. Pažymėtina, kad veikia kaip sudedamosios įstaigų dalys. Bendradarbystės erdvės dažnai susijusios ir su renginiams ar konferencijoms nuomojamomis patalpomis.

Pateikta 2021 metų informacija.

Meno rezidencijos

Remiantis Klaipėdos miesto savivaldybės 2021–2030 strateginiu plėtros planu, dabartinio meno rezidencijų tinklo nepakanka. TEMA yra nauja daugiafunkcė erdvė, kurioje veikia meno rezidencijos. Nuolat veikia KKKC rezidencijos. KVMT rezidencijų trukmė ir apimtis priklauso nuo projekto.

1 – Lietuvos jūrų muziejus. 2 – Viešosios I. Simonaitytės bibliotekos galerija. 3 – Klaipėdos naujoji galerija

Bendradarbystės erdvės

Bendradarbystės erdvės tolygiai išsidėsčiusios miesto centro prieigose. Orientuojamasi į kūrybinių industrijų veiklas (pvz., „KuFa“, Tema).

1 – KMTP verslo inkubatorius. 2 – „Trojanda“. 3 – I. Kanto viešosios bibliotekos galerija. 4 – TEMA. 5 – „KuFa“ pilies dirbtuvės. 5 – Klaipėdos kultūros fabrikas

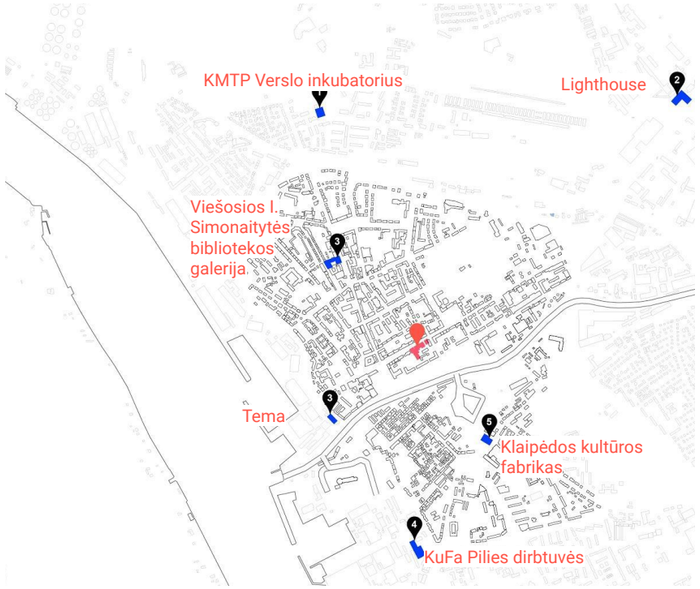
Renginių ir konferencijų vietos

Daugelis didesnių kultūros įstaigų nuomoja sales renginiams ar konferencijoms. Pasiūla labai įvairi: nuo muziejinių ar teatro salių (kiemų) iki 22 kv. m pasitarimų kambarių.

1 – Lietuvos jūrų muziejus. 2 – KMTP Klaipėdos mokslo ir technologijų parko Verslo inkubatorius. 3 – LCC Michaelsen centro salė. 4 – „Lighthouse“. 5 – I. Simonaitytės viešoji biblioteka. 6 – „Jazz Hotel Navalis“. 7 – Klaipėdos koncertų salė. 8 – „Simon Dach Haus“. 9 – „Pirklių namai“. 10 – „Amberton Klaipėda hotel“. 11 – „Ararat All Suites Hotel“. 12 – Smiltynės jachtklubas. 13 – „Old Mill Conference“. 14 – Klaipėdos dramos teatras. 15 – „National Hotel“. 16 – Klaipėdos pilies muziejus. 17 – Klaipėdos pilies rytų kurtinos salė. 18 – „Euterpe Hotel“. 19 – „Friedrich Guesthouse“. 20 Klaipėdos kultūros fabrikas

Meno rezidencijos (autorių iliustracija)

Bendradarbystės erdvės (autorių iliustracija)

Renginių ir konferencijų vietos (autorių iliustracija)

2.6.4.

Klaipėdos kultūros ašys ir maršrutai

Kompleksas kultūros ir turizmo maršrutuose

Klaipėdos centrinis pašto kompleksas lengvai pasiekiamas pėsčiomis ar dviračiu nuo kitų šalia esančių kultūros įstaigų.

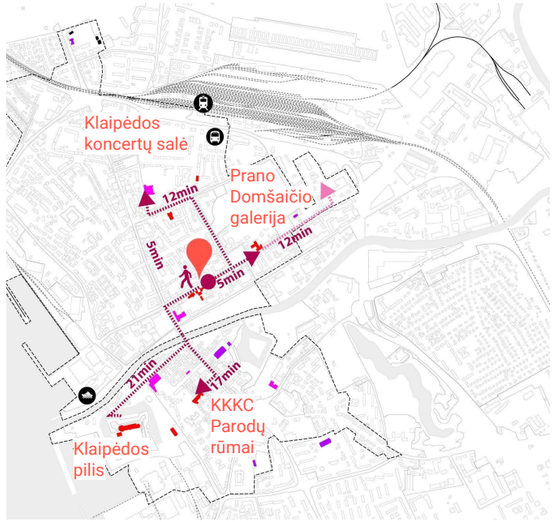
Atstumai tarp miesto centre esančių muziejų ir galerijų yra labai maži, lengvai įveikiami pėsčiomis. Pašto kompleksas yra pačiame muziejų tinklo centre. Kaimynystėje yra Laikrodžių muziejus, o kitos artimiausios meno įstaigos – P. Domšaičio galerija (5 min.) ir Klaipėdos valstybinis muzikinis teatras.

Atstumai iki Klaipėdos centrinio pašto komplekso. Pašto kompleksas patogiai pasiekiamas pėsčiomis nuo geležinkelio ir autobusų stočių (14 min.), senamiesčio (5 min.), senosios miesto perkėlos (11 min.).

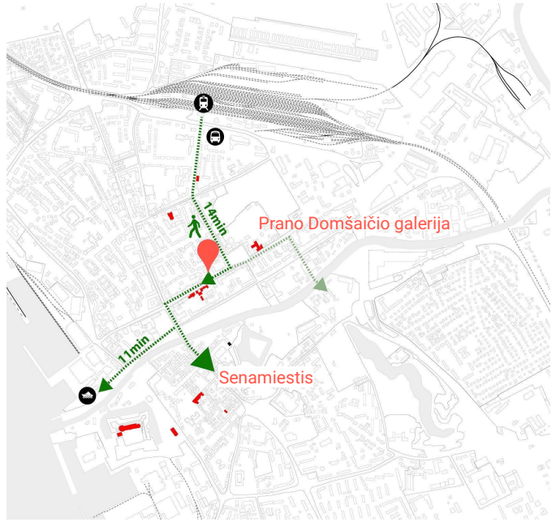
Žiedinis maršrutas. Galimybė įtraukti Klaipėdos centrinio pašto kompleksą į turistinį maršrutą (KTIC sudarytas). Galima sukurti naują maršrutą aplink centrinę miesto dalį. Klaipėdos centrinis paštas patenka į lankytinų objektų sąrašą.

Kompleksas apsuptas kultūros paveldo objektų

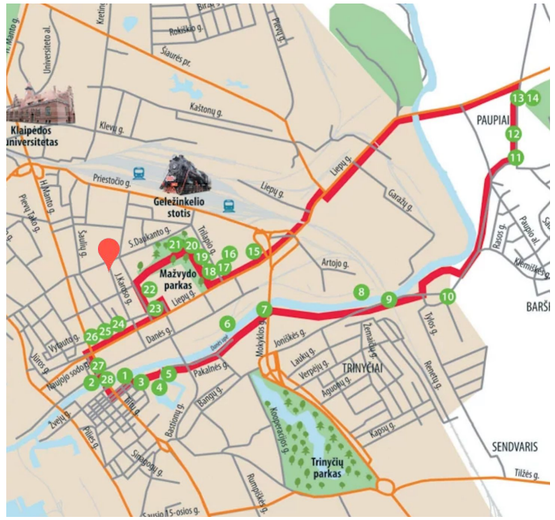
Liepų gatvė yra itin svarbi kultūros paveldo objektų ašis, galima sukurti vientisą, tarpusavyje sąveikaujančių kultūrinių urbanistinių kompleksų sistemą.

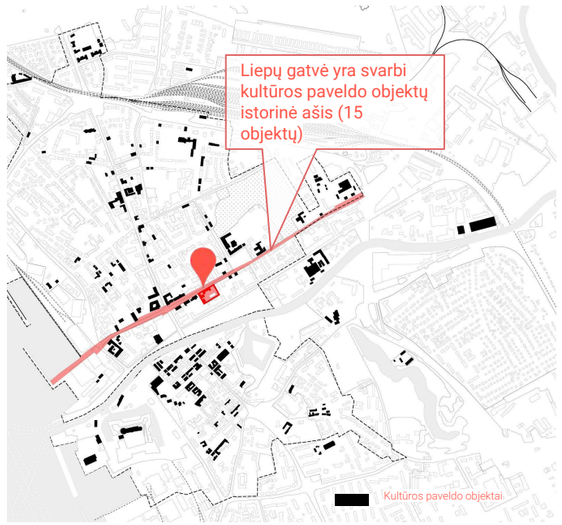
Atstumai tarp Klaipėdos muziejų miesto centre ir galerijų (autorių iliustracija)

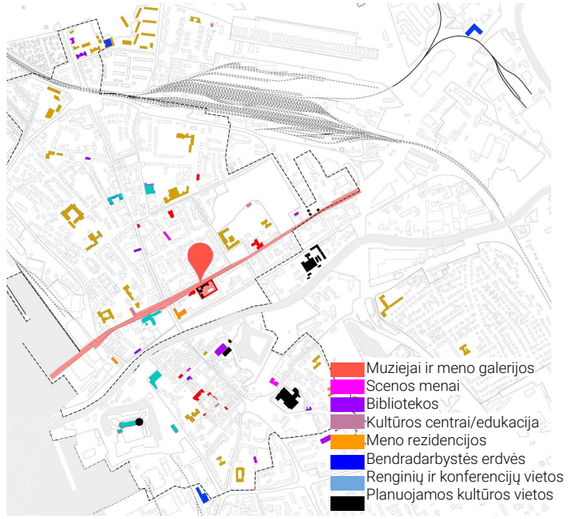
Atstumai iki Klaipėdos centrinio pašto komplekso (autorių iliustracija)

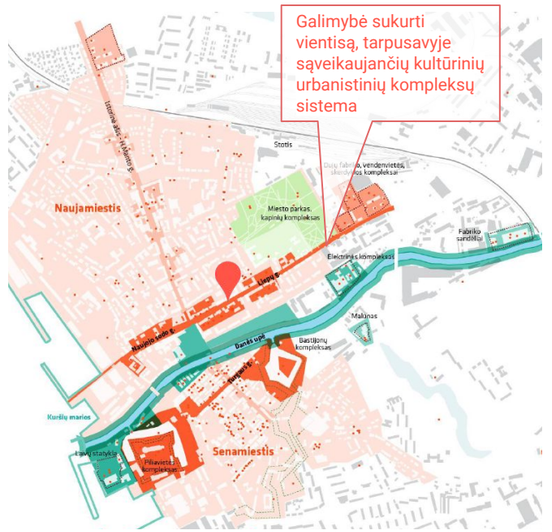
Žiedinis dviračių maršrutas (KTIC informacija)

Kultūros vertybės senojoje miesto dalyje (autorių iliustracija)

Kultūra senojoje miesto dalyje (autorių iliustracija)

Klaipėdos miesto kultūros paveldo pasakojimų sujungimo ir aktualizavimo koncepcijos veiksmų planas (Klaipėdos savivaldybės „Kultūros strategija 2030“ informacija)

2.7. Tikslinės auditorijos, jų poreikiai ir lūkesčiai

2.7.1.

Tikslinės auditorijos, jų poreikiai ir lūkesčiai

Galimybių studijos rengimo metu apklaustos įvairios tikslinės grupės: valstybinės institucijos, Klaipėdos miesto savivaldybė ir jai pavaldžios įstaigos, kultūros įstaigos ir organizacijos, nevyriausybinės organizacijos, akademinė ir verslo bendruomenė, visuomeninių iniciatyvų grupės. Plačioji visuomenė buvo kviečiama teikti idėjas ir įžvalgas, kaip įveiklinti Klaipėdos centrinį paštą. Vyko darbiniai susitikimai, vieša gyva diskusija ir pristatymas, tarpdisciplinės kūrybinės dirbtuvės ir viešas rezultatų pristatymas. Buvo sudarytos sąlygos teikti nuomones, pasiūlymus, užduoti klausimus.

Tikslinės auditorijos

SPRENDIMŲ PRIĖMĖJAI	KOMPLEKSO SAVININKAS	SUINTERESUOTOS GRUPĖS
- LR Vyriausybė	- AB Lietuvos paštas	- LR kultūros ministerija - Klaipėdos miesto savivaldybė - Klaipėda ID - KPD - KPC - KIC - Klaipėdos dailininkų sąjunga - Mažosios Lietuvos istorijos muziejus - Klaipėdos koncertų salė - Klaipėdos menininkų ir kūrėjų bendruomenė - Kolekcionieriai, filatelistai - kiti
GALIMI KOMPLEKSO „GYVENTOJAI“	**GALIMA AUDITORIJA**	
- Kūrėjai ir menininkai - Startuoliai ir verslo kompanijos - Kultūros ir meno institucijos - Edukacijos sektorius - Atminties institucijos	- Turistai ir miesto svečiai - Klaipėdos miesto gyventojai - Aplinkinės įstaigos ir gyventojai - Tarptautinė profesionalų bendruomenė	

Suinteresuotų grupių poreikiai bei lūkesčiai

Valstybės institucijų, organizacijų apklausa

- Kultūros ministerijos siekia išsaugoti kultūros paveldo objektą;
- kitoms projektui strategiškai svarbioms institucijoms patalpų nereikia.

AB Lietuvos paštas poreikiai

Atsisako įmonės veiklai nereikalingų pastatų rinkos sąlygomis.

Klaipėdos miesto savivaldybės poreikiai

Tikisi, kad pastatas bus sutvarkytas, naudojamas ir prižiūrimas, bus išsaugota unikali architektūra, kariljonas, galimai registruojamos santuokos, iš dalies perkeltas KTIC, įkurta muziejinė ekspozicija, menininkų rezidencijos, medijų ir knygos centrai ir pan. Pabrėžia vaikų ir jaunimo užimtumo poreikį.

Klaipėdos kultūros veikėjų poreikiai ir lūkesčiai

- Rezidencinės kūrybinės erdvės;
- didesnio ploto ekspozicinės erdvės;
- alternatyvios meno, renginių erdvės;
- Klaipėdos miesto galerija;
- muziejinės ekspozicijos;
- menininkų dirbtuvės, edukacinės veiklos;
- kariljono veikla;
- A. Kliševičiaus vardo kaligrafijos meno mokykla;
- karališkosios Prūsijos šeimos temos plėtojimas ir įprasminimas;
- su projektu susijusių istorinių asmenybių aktualizavimas.

Visuomenininkų lūkesčiai

Siekia išlaikyti pastatą visuomenės reikmėms, užtikrinti viešąją, pašto funkciją, išsaugoti kultūros paveldo objektą, baiminasi, kad pastatas bus parduotas, siekia pritaikyti objektą kultūrinei funkcijai, išsaugoti kariljoną, įprasminti ir palikti simbolinę pašto funkciją.

2.7.2.

Pirminės idėjinės įžvalgos

Rengiant galimybių studiją buvo įvertintos iki tol viešumoje išsakytos idėjos ir pasiūlymai kompleksui įveiklinti. Klaipėdos miesto meno taryba pateikė apibendrintų įžvalgų ir pasiūlymų dėl potencialių krypčių. Specialistų ir gyventojų idėjos apibendrintos ir išdiskutuotos viešos gyvos diskusijos metu 2021 m. liepos 20 d. Idėjinės įžvalgos ir kontekstinės analizės išvados perduotos tarpdisciplinių kūrybinių dirbtuvių dalyviams.

Tarptautinės komunikacijos, ryšių ir susisiekimo simbolis

Klaipėda – svarbus logistikos, ryšių ir mainų miestas, uostas.

IDĖJOS:

Komunikacijos muziejus;
Medijų centras;
Knygos centras;
Filatelijos muziejus;
Miesto muziejus-galerija;
TIC;
Kūrybinės rezidencijos (idėjų mainai);
Jūrinės tapatybės plėtojimas žemyninėje miesto dalyje;
Kariljonas;
Edukacinės veiklos.

Klaipėda – vienintelis Lietuvoje miestas, kuriame metus rezidavo karališkoji Prūsijos šeima

Klaipėdoje, nors ir trumpai, rezidavo karališkoji Prūsijos šeima.

IDĖJOS:

Luizės vardu pavadinta renginių erdvė;

Teminės muziejinės erdvės, teminės atrakcijos / paslaugos;

Atgaivinti istorinio sodo fragmentai;

Bendradarbiavimas su senaisiais gyventojais dab. Vokietijoje / jų palikuonimis;

Reprezentacinės erdvės;

Liepų (Aleksandro) g. – prestižinė pirklių pasivaikščiojimo alėja.

MIESTIEČIŲ IDĖJOS

Muzikos instrumentų muziejus;

Viešbutis;

Kavinė / restoranas;

Paštas / Pašto muziejus;

Santuokų rūmai;

Veiklos vaikams, pvz., eksperimentariumas / eksploratoriumas;

Žaislų muziejus;

Kūrybinės dirbtuvės;

Turistų traukos centras;

Daugiafunkcis centras;

Atvira viešoji erdvė;

Koncertų erdvė...

2.1.3.

Gerosios praktikos analogai

Pašto pastato konversija

Architektai: RDH Architects
Metai: 2016
Vieta: Kembridžas, Kanada
Naujos paskirtys:

- skaitmeninė biblioteka;
- komercija;
- garso ir vaizdo studijos;
- vaikų atradimų centras;
- maitinimas;
- poilsio ir bendravimo erdvės.

Buvęs kalkakmenio paštas Kembridže rekonstruotas į bendruomenės centrą su dirbtuvių erdvėmis kūrėjams. Senasis pastatas buvo išplėstas ir papildytas nauju stikliniu tūriu, kuris apgaubė originalų pastatą ir prasitęsė virš upės, pritraukdamas praeivių dėmesį ir kviesdamas užeiti.

Objektas prieš ir po konversijos

Pašto pastato konversija

Architektai: Dominique Perrault Architecture
Metai: 2012
Vieta: Paryžius, Prancūzija
Naujos paskirtys:

- paštas;
- policijos stotis;
- vaikų priežiūros centras;
- bendradarbystės erdvės;
- biurai;
- viešbutis;
- socialinis būstas.

Projekto metu industrinis pašto pastatas transformuotas į daugiafunkcinį objektą. Saugant vertingąsias savybes ir pastatant naują savarankišką laikančią konstrukciją viduje, sukurta paveldo ir šiuolaikinių elementų harmonija.

Istorinis pastato fasadas ir šiuolaikinis interjeras

Erdvių pritaikymas

Architektai: Arstiderne Arkitekter
Metai: 2017
Vieta: Kopenhaga, Danija

Renovuojant kompleksą pagal atliktus tyrimus išsaugotos vertingosios savybės, objektas pritaikytas pagal šiuolaikinius reikalavimus, įskaitant bekliūtę aplinką ir pastatų prieinamumą.
Atvėrus intravertiškus fasadus, įrengiant dideles stiklines vitrinas pirmas aukštas atsivėrė visuomenei. Pirmuose aukštuose įrengtos erdvios patalpos nuomai, o pastogė perplanuota į atvirą poilsio zoną.
Be to, pasikeitus kompleksui pradėtos rekonstruoti aplinkinės gatvės, atnaujintos dangos ir perprojektuoti gatvių pjūviai, teikiant pirmenybę pėstiesiems ir dviratininkams.

Atvira palėpės erdvė

Erdvių pritaikymas

Architektai: Rijnboutt, Zecc Architecten
Metai: 2020
Vieta: Utrechtas, Olandija

Įėjus į pastatą lankytojus pasitinka reprezentacinė buvusio pašto salė, formuojanti aktyvų pirmą aukštą, iš kurios galima patekti erdviu ir dinamišku maršrutu į antrą aukštą. Jame įkurta biblioteka užima visą plotą bei dalį buvusios pašto perskirstymo zonos, kuri pritaikyta barui ir auditorijoms. Išsaugotos pirmo aukšto planinė struktūra (salė, kaip pagrindinis centras, ir galerijos, jungiančios su centru) ir koridorinė kitų aukštų sistema.

Koridorinės sistemos principas palėpėje

2.8. Esamos situacijos išvadų įžvalgos

2.8.

Esamos situacijos išvadų įžvalgos

Problematika ir galimybės

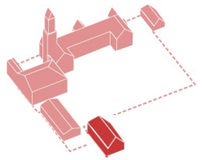
Istorinės įžvalgos

Klaipėdos miesto, istoriškai svarbaus logistikos, ryšių ir mainų centro, istorinė ir kultūrinė reikšmė potencialiai gali būti aktualizuota centrinio pašto komplekse nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis.

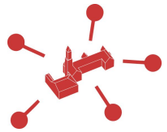

Šiuo metu su komplekso vieta ir istorija susijusios asmenybės nepristatomos visuomenei. Ypač dėmesio stokoja pasaulinio lygio mokslininkas F. W. Argelanderis.

Istoriškai pašto pastatų ansamblį papildė dar vienas iki šių dienų išlikęs pastatas, neįtrauktas į kompleksą. Prasminga peržiūrėti istorinį kompleksą ir papildyti.

Urbanistinio konteksto įžvalgos

Kompleksas yra strategiškai patogioje vietoje, lengvai pasiekiamas pėsčiomis nuo geležinkelio ir autobusų stočių, senamiesčio, kitų lankomų objektų, kultūros įstaigų. Puikus susisiekimas dviračiais, automobiliu ir viešuoju transportu.

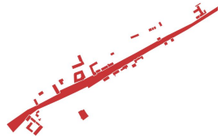
Liepų gatvėje dominuoja neaktyvūs pastatų fasadai, gatvė ir komplekso kaimynystė stokoja gyvybingumo po darbo valandų ir savaitgaliais.

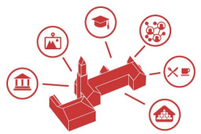
Kompleksas neintegruotas į bendrą viešųjų erdvių sistemą, trūksta pėsčiųjų jungčių su aplinkiniais kiemais, Danės skveru. Galima kurti jungtis su Laikrodžių muziejaus kiemeliu, Danės gatve išnaudojant vidinių kiemų potencialą.

Klaipėdos centrinio pašto prieigos nekuria reprezentacinio įvaizdžio, jose dominuoja automobilių stovėjimo vietos, dienos metu gatvėje intensyvus eismas.

Potencialas aktualizuoti Liepų gatvę kaip svarbią kultūros objektų ašį. Jos įprasminimas Liepų gatvėje sujungtų istorinius kultūros paveldo objektus ir naujas veiklas („Klaipėdos kultūros strategija 2030“).

Atsižvelgiant į Klaipėdos nekilnojamojo turto rinkos situaciją palankiausia orientuotis į administracinę ir kultūrinių paslaugų paskirtį.

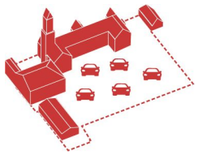
Sklypo problematika

Dabartinis detalusis planas nurodo komercinę paskirtį kaip pagrindinę komplekso naudojimo funkciją, taip užkirsdamas kelią visuomeninėms ir valstybės finansuojamoms įstaigoms veikti komplekse.

Sklypas yra padalytas dviem savininkams, kurie naudojasi tuo pačiu servitutu, stato automobilius. Vystant projektą būtina derinti veiksmus.

Klaipėdos centrinio pašto kiemas yra apleistas, mažai naudojamas, čia statomi automobiliai, yra vos keli želdiniai. Potenciali renginių ir žalioji erdvė.

2.8.

Esamos situacijos išvadų įžvalgos

Problematika ir galimybės

Komplekso architektūros problematika

Klaipėdos centrinio pašto komplekso architektūra atspindi Prūsijos imperijos laikotarpio paštų tipologiją, todėl yra vertingas kultūros paveldo pavyzdys ne tik Lietuvos, bet ir regiono mastu.

Komplekse yra visi centralizuotų inžinerinių tinklų įvadai. Būtina iš pagrindų tvarkyti šildymo sistemą, atnaujinti elektros tinklus, įrengti apsaugos ir gaisrines signalizacijas, išplėsti ir numatyti naujus sanitarinius mazgus.

Komplekso pastatai yra patenkinamos būklės, o atskiri elementai – galimai avarinės būklės. Reikia bendro remonto (tvarkybos), pažeistų elementų restauravimo (tvarkybos) ir skubiai pašalinti avarinę būklę. 2018 m. parengti ir patvirtinti stogų tvarkybos projektai.

Komplekso pastatų planinė struktūra gana lanksti, potencialiai tinkama darbo, renginių, ekspozicinėms erdvėms. Kiemo pastatai gali būti rekonstruojami keičiant paskirtį, didinant aukštingumą bei numatant šiuolaikinius architektūrinius sprendinius. Galima įrengti rūsius komutaroriaus pastate ir garaže.

Visi pastatai, išskyrus garažą, nepritaikyti žmonėms su negalia: pašto kompleksas turi nemažai laiptinių, kurias galima pritaikyti evakuacijai, tačiau nėra liftų. Parengus papildomus tyrimus galima įrengti vertikalų ryšį su liftu ir tiesiogiai patekti į centrinį pašto arba komutatoriaus pastatus.

Prieš projektuojant būtina atlikti konstrukcinius tyrimus, įvertinti konstrukcijų būklę, atlikti architektūrinius tyrimus ir identifikuoti visas saugomas pertvaras ir perdangas.

Sociokultūrinio lauko problematika

Nors Klaipėdos centre koncentruojasi esamos ir naujai kuriamos kultūros įstaigos, būtina stiprinti kultūros įstaigų tinklą papildant įtraukiais ir atvirais daugiafunkciais kultūros objektais.

Klaipėdoje trūksta įvairioms socialinėms grupėms pritaikytos kultūros paslaugų inrastruktūros, ypač spec. poreikių turintiems gyventojams, jaunimui, senjorams.

Kompleksas patenka į svarbų miesto turistinį maršrutą, todėl prasminga orientuotis į veiklas ir paslaugas, aktualias ir miesto svečiams.

Suinteresuotų grupių lūkesčiai yra išsaugoti Klaipėdos centrinio pašto kompleksą visuomenės reikmėms, pritaikant jį kultūrinei funkcijai, užtikrinant kariljono veiklos tęstinumą, paliekant simbolinę pašto funkciją.

Klaipėdoje trūksta kūrybinių / meno rezidencijų ir darbo erdvių-studijų, neformalių renginių, lanksčių daugiafunkcinių ir ekspozicinių erdvių.

Klaipėdoje trūksta ryškių ir ambicingų traukos objektų, kurie nepriklausytų nuo sezoniškumo ir būtų lankytojų srautų kiaurus metus.

3. KONCEPCIJA

Sondros Simanaitienės nuotrauka

3.1.

Koncepcijos prielaidos

Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimo koncepcija formuojama pagal kontekstinės situacijos analizę, vadovaujantis svarbiausių strateginių dokumentų prioritetais, tikslais ir principais bei remiantis 2021 m. liepos 20–23 dienomis organizuotų tarpdisciplinių kūrybinių dirbtuvių metu išgrynintomis idėjinėmis alternatyvomis.

Esminiai reikalavimai koncepcijai formuoti

- Išsaugoti ir aktualizuoti kultūros paveldą;

- Sukurti daugiafunkcį kultūrinės traukos tašką;

- Didinti centrinės Klaipėdos dalies gyvybingumą;

- Užtikrinti atvirumą (bent pirmo aukšto) miestiečiams ir miesto svečiams;

- Užtikrinti prieinamumą visoms socialinėms grupėms;

- Laikytis architektūros kokybės kriterijų;

- Išsaugoti kariljono funkciją;

- Gerinti komplekso viešųjų erdvių kokybę;

- Atsižvelgti į vertingąsias komplekso, potencialaus valstybinės svarbos kultūros paminklo, savybes;

- Atliepti visuomenės interesus (kultūrinė veikla).

Strateginių dokumentų prielaidos

Koncepcija kuriama vadovaujantis darnaus vystymosi principais, suformuotais 1992 m. Rio de Žaneire vykusioje pasaulinėje aukščiausioje konferencijoje, bei jų pagrindu formuojama Lietuvos nacionaline darnaus vystymosi politika ir nacionaliniais darnaus vystymo strateginiais dokumentais:

Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“

Sumani, veikli, solidari ir besimokanti visuomenė: skatinami esminiai visuomenės pokyčiai ir sudaromos sąlygos formuotis kūrybingai, atsakingai ir atvirai asmenybei:
- plėtojant aukštos kokybės kultūros paslaugas šalyje, užtikrinant kultūros įvairovę ir prieinamumą;
- skatinant kultūros ir įvairių gyvenimo sričių partnerystę, panaudojant kūrybos produktus ir kultūros paslaugas;
- skatinant įvairią kultūrinę ir meninę raišką;
- Išsaugant kultūros ir tautinio paveldo objektus, kartu sumaniai pritaikant visuomenės reikmėms;
- formuojant turtingą kultūrinę terpę, investuojant į viešųjų kultūros institucijų plėtrą ir integraciją, skatinant visuomenę dalyvauti kultūroje;
- sudarant sąlygas kultūros dinamiškumui, ypač skatinant tarptautinius kultūrinius mainus ir kūrėjų judumą.

Aktualūs strateginiai 2021–2030 m. nacionalinės pažangos plano tikslai

- Pereiti prie **mokslo žiniomis**, **pažangiosiomis technologijomis**, **inovacijomis** grįsto darnaus ekonomikos vystymosi, didinti šalies tarptautinį konkurencingumą per didžiuosiuose šalies miestuose sutelktą kūrybingumo potencialą jo plėtrai vietos ir tarptautiniu lygiais, stiprinti kūrybines kompetencijas ir gebėjimus;

- Didinti **švietimo įtrauktį** ir veiksmingumą, kad būtų patenkinti asmens ir visuomenės poreikiai, sudarant galimybes įgyti kultūrinių ir kūrybinių kompetencijų, geriau integruojant kultūrinį ir kūrybinį turinį, kultūros įstaigų kuriamas vertes, plačiau taikant įvairias meno formas formaliajam ir neformaliajam švietimui, įtraukiant įvairialypę auditoriją ir užtikrinant jos tęstinumą;

- Stiprinti tautinį ir pilietinį tapatumą, d**idinti kultūros skvarbą ir visuomenės kūrybingumą,** didinant kultūros vaidmenį visuomenėje, **gyventojų įsitraukimą** ir indėlį į kultūrą, **skatinant kūrėjus kurti**, stiprinti istorinę atmintį, **atgaivinant** visuomenei ir vietos bendruomenėms svarbų **kultūros paveldą**.

Kultūros ir kūrybinių industrijų politikos 2015–2021 metų plėtros kryptys

Kurti kūrybingumui palankią ugdymo aplinką. Gerinti sąlygas visuomenei aktyviau dalyvauti kultūrinėse veiklose. **Gerinti sąlygas nekilnojamojo kultūros paveldo objektų** tyrimams ir jų **pritaikymui kultūrinei bei edukacinei veikla**i.

Lietuvos kultūros politikos strategijos tikslai

- Stiprinti valstybinio, savivaldos ir nevyriausybinių sektorių bendradarbiavimą, mažinti kultūrinę atskirtį ir netolygumus, sutelkti ir tolygiai paskirstyti resursus;

- **Skatinti kurti ir dalyvauti kultūroje** ugdant talentus, kuriant infrastruktūrą kūrybai, užtikrinant raiškos formų įvairovę;

- **Formuoti** savo tapatumą kuriančios visuomenės **kritinį mąstymą** ir pilietiškumą per kultūros paveldo pažinimą;

- Kurti tvarią socialinę ir ekonominę kultūros vertę nacionalinei pažangai, skatinti kultūros ir kūrybinių industrijų verslumą ir inovacijas.

Kultūros paveldo išsaugojimo ir aktualizavimo politikos koncepcija

- Tvarkyti (konservuoti, restauruoti, taikyti kitas reikalingas priemones) **ir naudoti materialų kultūros paveldą jį tausojant, įveiklinant ir išsaugant ateities kartoms;**

- Skatinti materialaus kultūros paveldo priežiūrą ir tvarkymą gamtai draugiškomis priemonėmis, taip prisidedant prie darnaus vystymosi ir klimato kaitos stabdymo;

- Skatinti ir intensyvinti materialaus ir nematerialaus kultūros paveldo įtrauktį į įvairias turizmo veiklas.

3.2

Idėjinių alternatyvų vertinimo kriterijai

Klaipėdos centrinio pašto komplekso kūrybinių dirbtuvių metu buvo suformuoti idėjinių alternatyvų vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertinamos trys įveiklinimo alternatyvos.

Kūrybinių dirbtuvių metu tarpdisciplinės komandos, atsižvelgdamos į išsamią kontekstinę galimybių studijos situacijos analizę, išsakytus miesto ir suinteresuotų pusių lūkesčius, svarbiausiu idėjiniu kriterijumi įvardijo **idėjinį ir istorinį** pastato bei vietos tęstinumo užtikrinimą, pabrėždamos pastato funkcinę paskirtį (komunikaciją, ryšius, susisiekimą ir mobilumą), atliepiant inovatyvumą – pašto, kaip istorinio technologinės pažangos simbolinį vaidmenį, autentiškumą ir specifiką (atsižvelgiant į aplinkinius projektus).

Atsižvelgiant į šiuolaikinės auditorijos poreikius, erdvių **interaktyvumas ir patyrimas** ekspozicijose ir edukacinėse veiklose taip pat įvardintas kaip svarbus kriterijus pašto kompleksui įveiklinti.

Demokratiška erdvė – tai atvira ir veikloms prieinama vieta. Buvusios pagrindinės pašto salės istoriškai visada buvo viešos erdvės, čia miesto gyventojai susitikdavo ne tik išsiųsti laišką, bet ir aptarti naujienų.

Aktualus vertinimo kriterijus Klaipėdos kontekste – orientavimasis į **vaikus, jaunimą** bei jaunuosius talentus, kurių užimtumas ir pritraukimas į Klaipėdą šiuo metu yra iššūkis.

Prioritetinėmis sąlygomis taip pat iškeltas **vietos gyvybingumo, idėjinis ir urbanistinis integralumas**, kurį galimybių studija įvardijo kaip kuriančią potencialią ne tik pašto komplekso, bet Klaipėdos problematiką.

Idėjinis vientisumas buvo ypač svarbus vystant alternatyvas, kurios sudėjus miesto poreikius į vieną vietą, rizikavo prarasti pagrindinę idėją.

Norint Klaipėdos kultūrą įtraukti į tarptautinius kultūros tinklus, patrauklumo **tarptautiniams partneriams** kriterijus neišvengiamai turi būti svarstomas visų idėjų. Nuolat atsinaujinantis ir **aktualus turinys** išlaiko idėjos ir veiklų tęstinumą ilguoju laikotarpiu.

Siekta plėtoti idėjas, kurios būtų **aktualios** ne tik šiandien, bet ir ateinantį dešimtmetį, **tvarios** ir kurtų pridėtinę vertę tiek miestui, tiek ir Lietuvai.

1.
Idėjinis-istorinis tęstinumas per komunikacinę funkciją
Tęstinumo užtikrinimas pabrėžiant pastato funkcinę paskirtį – komunikaciją, ryšius, susisiekimą ir mobilumą

2.
Autentiškumas ir specifika
Atliepti pašto inovatyvumo aspektą, parodant paštą kaip technologinės pažangos simbolį

3.
Interaktyvumas ir patyrimas

4.
Demokratiška, atvira ir prieinama erdvė

5.
Prioritetas – vaikai ir jaunimas, jauni talentai

6.
Idėjinis vientisumas
Vietos gyvybingumo ir idėjinio vientisumo kūrimas

7.
Orientacija į inovacijas ir ateities tendencijas

8.
Patrauklumas tarptautiniams partneriams

9.
Aktualus turinys
Nuolat atsinaujinantis ir aktualus turinys

10.
Gyvybingumas ir aktualumas
Idėjos aktualios ne tik šiandien, bet ir ateinantį dešimtmetį, kurios kurtų pridėtinę vertę tiek miestui, tiek Lietuvai

3.3.

Komplekso idėjinės alternatyvos

Klaipėdos centrinio pašto komplekso įveiklinimo kūrybinių dirbtuvių metu (2021 m. liepos 20–23 d.) buvo išgrynintos trys galimos komplekso įveiklinimo koncepcijos. Kūrybines dirbtuves organizavo galimybių studijos rengėjai.

Pirma idėja orientavosi į didžiulį **kūrybinių rezidencijų poreikį** ne tik Klaipėdoje, bet ir visoje Lietuvoje. Pasiūlyta sukurti išplėtotą ir specializuotą infrastruktūrą, kuri tarnautų tikslinių programų pritraukiamiems specialistams, vietos kūrėjams, eiliniams miesto gyventojams.

Antra idėja orientuota į **ryšių ir komunikacijos centro** kūrimą, kuriame būtų pristatomas istorinis paveldas ir šiuolaikinės technologijos, o veikla būtų orientuota į įvairių komunikacijos formų ir būdų nagrinėjimą, (pa)tyrimą, sudarytos sąlygos saviraiškai, debatams, kūrybiškumui, bendradarbiavimui ir kūrybiniam mąstymui puoselėti.

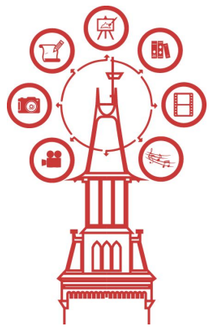
Trečia koncepcija pasiūlė įkurti žymaus pasaulinio lygio moksliininko astronomo, gimusio Klaipėdoje **F. W. Argelanderio vardo meno ir mokslo centrą**, kuris būtų orientuotas į mokslo bei meno sintezę ir „naviguotų“ lankytojus tarp praeities pasiekimų (paveldo) ir aktyvaus ateities kūrimo (edukacijos ir bendradarbiavimo). Daugiausia dėmesio skiriama XXI a. gebėjimams ugdyti per patyriminę edukaciją, tarpdisciplinį bendradarbiavimą.

Visos trys idėjos siūlė pirmuosius aukštus maksimaliai **atverti visuomenei**, įkurti reprezentacines, susibūrimo ir bendravimo erdves, numatytos nuolatinių parodų vietos teminėms istorinėms ekspozicijoms bei erdvės renginiams ir kintančioms ekspozicijoms. Daug dėmesio skirta edukacinėms ir bendradarbystės erdvėms. Numatytos ir laikino apsistojimo vietos: kūrybinės rezidencijos, kavinės, dirbtuvės ir darbo erdvės, infocentras su simboline pašto (atvirukų išsiuntimo) funkcija.

Daugiausia palaikymo ir vystymo potencialo kūrybinių dirbtuvių dalyviai bei svečiai įžvelgė Argelanderio centro idėjoje, kuri apima kūrybinių rezidencijų ir komunikacijos centro funkcijas.

Šias idėjas toliau plėtojo ir tikrino Klaipėdos centrinio pašto įveiklinimo galimybių studijos rengėjai, vertindami konkrečius galimus įgyvendinimo būdus, valdymo ir projekto vystymo formas.

Kūrybinėse dirbtuvėse dalyvavo Klaipėdos centrinio pašto įveiklinimo galimybių studijos komisijos nariai: architektė Gerda Antanaitytė, architektas Aurimas Baužys, urbanistas Donatas Baltrušaitis, urbanistė Milda Pacevičiūtė bei prie jų prisijungę įvairių sričių ir įstaigų atstovai: Lietuvos kultūros ministerijos Paveldo politikos grupės vadovė ir paveldosaugos specialistė Indrė Ambrazienė bei vyriausiasis specialistas, paveldosaugininkas Lukas Strasevičius, Klaipėdos savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas ir vyriausiasis patarėjas Ričardas Zulcas, Kultūros skyriaus vedėja Eglė Deltuvaitė, vyriausioji specialistė Karolina Paškevičienė, Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus darbuotoja Sondra Simanaitienė, Klaipėda ID – Virgilijus Pajaujis ir Diano Manko, Klaipėdos universiteto sociologas Liutauras Kraniauskas, Vilniaus dailės akademijos filosofas Tomas Kiauka, Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro kultūrinės veiklos vadybininkė Inga Norkūnienė. Komandas papildė nepriklausomi specialistai: architektė Marina Leonova, architektė Karolina Čiplytė, marketingo specialistė Meda Lozoraitytė, jaunimo programų specialistė Onutė Bajorinienė, analitikai ir verslo strategai Vaidas Velykis ir Vaidotas Levickis. Kūrybines dirbtuves moderavo architektė, VšĮ Idėjos miestui vadovė Inga Urbonaitė-Vadoklienė.
Kūrybinių dirbtuvių dalyvių grupėms talkino patariamoji vietos ekspertų grupė, prie kurios prisijungė Klaipėdos universiteto istorikas Vasilijus Safronovas, Lietuvos jūrų muziejaus darbuotoja Nina Puteikienė, Dailininkų sąjungos narė Anželika Baroti, visuomenininkė Erika Cibulskienė, visuomenininkas, rašytojas, medijų specialistas Kęstutis Meškys, Klaipėdos kultūrų komunikacijų centro vadovas Liudas Andrikis, kiti miesto gyventojai ir svečiai.

1

Baltijos meno rezidencijų centras

(Baltic Arts Residency, BAR)

2

Komunikacijos centras

(Communication Port COPO/ Komunikacijos patyrimas KOPA)

3

F. W. Argelanderio centras

(F. W. Argelander Center for Arts and Sciences, ACAS)

3.3.1.

Baltijos meno rezidencijų centras

Vizija: tarptautinis kūrybinių procesų apykaitos mazgas

Kūrybinių dirbtuvių idėja – Baltijos meno rezidencijų centras – orientavosi į didžiulį **kūrybinių rezidencijų poreikį**, kuris jaučiamas Klaipėdoje ir visoje Lietuvoje.

Viziją apibūdinantys teiginiai:

Eksperimentuoti. Tarptautinis kūrybinių procesų apykaitos mazgas, kviečiantis eksperimentuoti ir ieškoti aktyvių sąlyčio taškų tarp skirtingų meninių ir kūrybinių disciplinų.

Įtinklinti. Išplėtota ir specializuota infrastruktūra, kuri tarnautų ne tik tikslinių programų pritraukiamiems specialistams, bet ir vietos kūrėjams, miesto gyventojams.

Mainytis. Kūrybinės produkcijos ir idėjų mainų vieta nuolatinei kūrybinei apykaitai, aktyviam santykiui su auditorija, vietos bendruomenėmis puoselėti, vietos kūrėjų ir atvykstančiųjų partnerystei skatinti.

Aktualumas. Šie tikslai koreliuoja su *Klaipėdos miesto savivaldybės kultūros strategija 2030* strateginiais tikslais. Pirmiausia joje teigiama, kad privaloma sukurti bendrą kultūros bei meno reiškinių komunikavimo sistemą, Baltijos meno rezidencijų centro atveju – tai infrastruktūra, sujungianti menininkus, meno vartotojus, profesionalus ir mėgėjus. Baltijos meno rezidencijų centro pagrindinis tikslas sutampa su kitu Kultūros strategijos tikslu – sukurti svetingumo paslaugų paketą menininkams rezidentams, sudaryti sąlygas laisvai kūrybinei klaipėdiečių, atvykėlių iš Lietuvos ir Europos veiklai. Taip pat sukurti *meno rezidencijų platformą, kuri taptų kūrybos, bendruomenių susitikimų, edukacijos, tyrimų, kūrybinių industrijų laboratorijomis, šiuolaikinio meno katalizatoriais bei prodiuseriais*. Galiausiai inovatyvios ir patrauklios erdvės kūrimas taip pat minimas kaip prioritetinis veiksnys.

Įgyvendinimo prielaidos

Klaipėdoje ir Lietuvoje trūksta menui skirtos koncentruotos, išvystytos rezidencijų infrastruktūros.

Klaipėdoje trūksta reprezentacinių kultūros erdvių, todėl siūloma centrinio pašto komplekse kurti miestą reprezentuojančią erdvę. Tai galima per kūrybines inovacijas ir kviečiant talentingas kuriančias asmenybes.

Siūloma spręsti įvairių kultūros institucijų bendradarbiavimo trūkumą, vystyti jį Klaipėdos ir Lietuvos mastu. Rezidencijų centras įsijungtų į Klaipėdos kultūrinių erdvių tinklą, būtų stiprinama tarptautinė meninė ir kultūrinė tinklaveika.

Baltijos meno rezidencijų centras siūlo kurti Liepų gatvės kultūros tinklą, sujungiant kaimynines įstaigas: Laikrodžių muziejų, Prano Domšaičio galeriją, būsimą Dujų fabriko komplekso galeriją ir Baltijos meno rezidencijų centrą.

1.

Koncentruoti ir išvystyti **rezidencijų infrastruktūrą**

2.

Kurti miestą **reprezentuojančią erdvę**

3.

Įsijungti į jau esamų Klaipėdos ir tarptautinių **kultūrinių erdvių tinklą**

4.

Vystyti **bendradarbiavimą**

3.3.1.

Baltijos meno rezidencijų centras

Žmogiškieji ištekliai

Numatomos Baltijos meno rezidencijų centro **tikslinės grupės** orientuojasi į miesto ir tarptautinį lygmenis. Tai klaipėdiečiai ir miesto svečiai, vietos ir tarptautiniai kūrėjai, meno mylėtojai.

Esami **resursai**, kurie gali būti naudojami Baltijos meno rezidencijų centro veiklai, yra Klaipėdos miesto savivaldybė ir jos įstaigos: Klaipėdos kariljonas (Klaipėdos koncertų salė), Klaipėdos turizmo ir kultūros informacijos centras (KTIC), Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras (KKKC), Mažosios Lietuvos istorijos muziejus (MLIM), Dailininkų sąjunga, Rašytojų sąjunga. Šios įstaigos galėtų dalyvauti centro veiklose, galbūt kuruoti ar organizuoti dalį veiklų ir renginių, rengti ekspozicijas.

Galimos partnerystės su Lietuvos dailės akademijos Klaipėdos padaliniu, Nidos meno kolonija. Galimas ambasadų modelis, kai kitos kultūros ir meno įstaigos tampa partnerėmis ir formuoja partneryščių tinklus.

Finansavimo modelis

Pagrindinės centro **pajamos** galėtų būti gaunamos iš salių nuomos renginiams, trumpalaikės gyvenamųjų studijų nuomos, dirbtuvių įrangos ir erdvių nuomos (valandinis įkainis). Pajamų pritrauktų ir įvairūs mokami renginiai, parodos, edukacinės programos, rezidencijų stipendijų krepšeliai ir fondai. Kasdienės pajamos gali būti gaunamos iš kavinės veiklos, knygyno ir suvenyrų parduotuvės pardavimo.

Numatomos pagrindinės **išlaidos:** personalo ir pastatų išlaikymas, centro komunikacija, programinės išlaidos, įranga ir jos palaikymas.

Baltijos meno rezidencijų centrui numatomi galimi investicijų šaltiniai: Klaipėdos miesto savivaldybė, Lietuvos ir Europos Sąjungos fondai, parama. Programoms vykdyti skirtos stipendijų programos: Klaipėdos miesto savivaldybės stipendijų programa, integralios formaliojo ugdymo programos, subsidijos, konkursinis projektinių specifinių veiklų programų ir projektų finansavimas, ES fondai, Lietuvos kultūros tarybos programos.
Papildomi šaltiniai: bendradarbiavimas su Lietuvos meno įstaigomis (ambasadų principas), gautas regioninio projekto statusas ir pritrauktos ES regionams skirtos lėšos, privatūs rėmėjai ir mecenatai.

Tikslinės grupės

- Tarptautiniai ir vietos menininkai
- Kūrėjai
- Meno mylėtojai
- Klaipėdiečiai
- Miesto svečiai

Resursai

- Klaipėdos miesto savivaldybė
- KTIC
- Mažosios Lietuvos istorijos muziejus
- KKKC
- Dailininkų sąjunga
- Rašytojų sąjunga
- Klaipėdos koncertų salė

Galimos partnerystės

- Lietuvos dailės akademijos Klaipėdos padalinys, Nidos meno kolonija
- Galimos partnerystės su kitomis kultūros ir meno įstaigomis (ambasadų principas)

Pajamos

- Renginių salių nuoma
- Gyvenamųjų studijų trumpalaikė nuoma
- Kavinės, knygynas, suvenyrų parduotuvė
- Renginiai
- Mokamos edukacinės programos
- Rezidentų stipendijų krepšeliai / fondai
- Dirbtuvių įrangos ir erdvių nuoma (valandinis įkainis)

Išlaidos

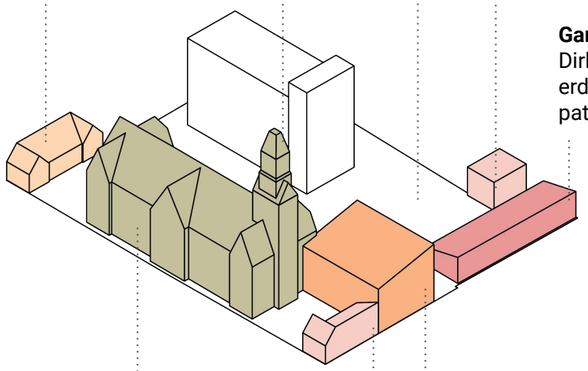
- Personalas
- Pastato išlaikymas
- Komunikacija
- Programų išlaidos

Galimi pradinių investicijų šaltiniai

- Biudžeto lėšos
- Bendradarbiavimas su Lietuvos meno įstaigomis („ambasadų“ principas)
- Savivaldybės stipendijų programa
- Integralios formaliojo ugdymo programos
- LR Kultūros ministerija
- Regioninio projekto statuso gavimas ir ES regionams skirtų lėšų pritraukimas
- Privatūs rėmėjai ir mecenatai
- EU fondų lėšos
- Subsidijos, konkursinis projektinių specifinių veiklų programų ir projektų finansavimas

3.3.1.

Baltijos meno rezidencijų centras

Rytinis korpusas
Komercinės patalpos (nuoma)

Didysis kiemas
Aktyvavimas laikinomis veiklomis: kavinės, lauko renginiai.
Vėliau: sodas, lauko kavinės

Kariljonas

Ūkinis pastatas
Maitinimas

Garažas
Dirbtuvės, studijos, bendro darbo erdvės, galerijos, komercinės patalpos (nuoma)

Komutatorius
Viešosios funkcijos:
Miesto informacijos centras, renginių / konferencijų salės

Pagrindinis korpusas
Viešosios funkcijos:
Komunikacijos muziejus, paštas, TIC, knygynas-kavinė, galerija / renginių erdvė, kuruojama miesto ekspozicija

Privačios funkcijos:
Dirbtuvės, studijos, bendradarbystės erdvės, pagalbinės patalpos, komercinės patalpos (nuoma)

Vakarinis korpusas
Maitinimas

Galutinis įveiklinimas
Laikinas įveiklinimas

Veiklų išdėstymas komplekse

Pagrindiniame korpuse numatomos atviros lankytojams funkcijos: Pašto muziejus, Turizmo informacijos centras, knygynas-kavinė, galerija, renginių erdvė, kuruojama miesto ekspozicija. Šiomis funkcijomis siekiama visuomenei atverti ir maksimaliai eksponuoti pastato vidaus erdves, planinę struktūrą ir vertingus interjerus. Korpuse numatomos papildomos funkcijos: dirbtuvės, studijos, bendradarbystės erdvės, pagalbinės patalpos.

Atvira planinė komutatoriaus pastato struktūra pritaikoma visuomeninėms funkcijoms: miesto informacijos centrui, renginių ir konferencijų salėms. Besiribojančiame vakariniame korpuse numatoma maitinimo funkcija, galinti tiekti maistą komutatoriaus pastate vykstantiems didesniems renginiams.

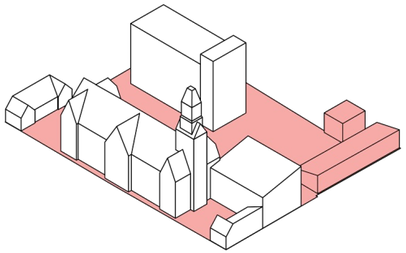
Garaže numatomos privatesnės funkcijos rezidentų reikmėms: kūrybinės dirbtuvės ir studijos, darbo erdvės bei komercinės patalpos. Šalia esančiame namelyje numatoma kiemo erdvių maitinimo funkcija.

Rytinį korpusą, turintį autonomiškus įėjimus iš kiemo, palanku pritaikyti komercinei nuomai.

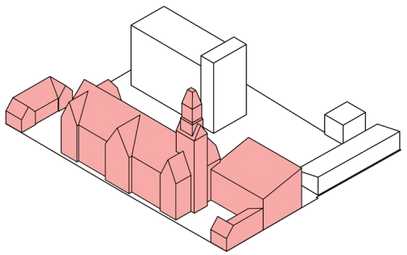
Vidiniai kiemai naudojami lauko renginiams, maitinimo funkcijai, meno kūrinių ekspozicijoms ar istorinio sodo fragmentui atkurti.

Projekto įgyvendinimo etapai

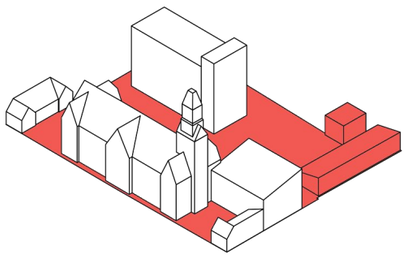
Įgyvendinant Baltijos meno rezidencijų centrą numatoma laikinai, kol šalinama saugomų pastatų avarinė būklė, įveiklinti kiemo erdves. Toliau sutvarkomi kiemo ūkinis ir garažų pastatai. Paskutiniu etapu iki galo sutvarkomi paveldo pastatai.

Pagrindinio, vakarinio ir rytinio korpusų, komutatoriaus avarinės būklės tvarkymas
Laikinas kiemo ir jo statinių panaudojimas – kuriamas „Kultūros kiemas“, kurio veiklą valdo laikinas operatorius.

Kiemo ir jo statinių tvarkymas
Pagrindinio, vakarinio ir rytinio korpusų bei komutatorius pastatai laikinai panaudojami koordinuojant laikinam operatoriui.

Pagrindinio, vakarinio ir rytinio korpusų bei komutatorius pastatai **etapinis pritaikymas veikloms**. Kiemas ir jo statiniai pradeda veikti visiškai.

3.3.1.

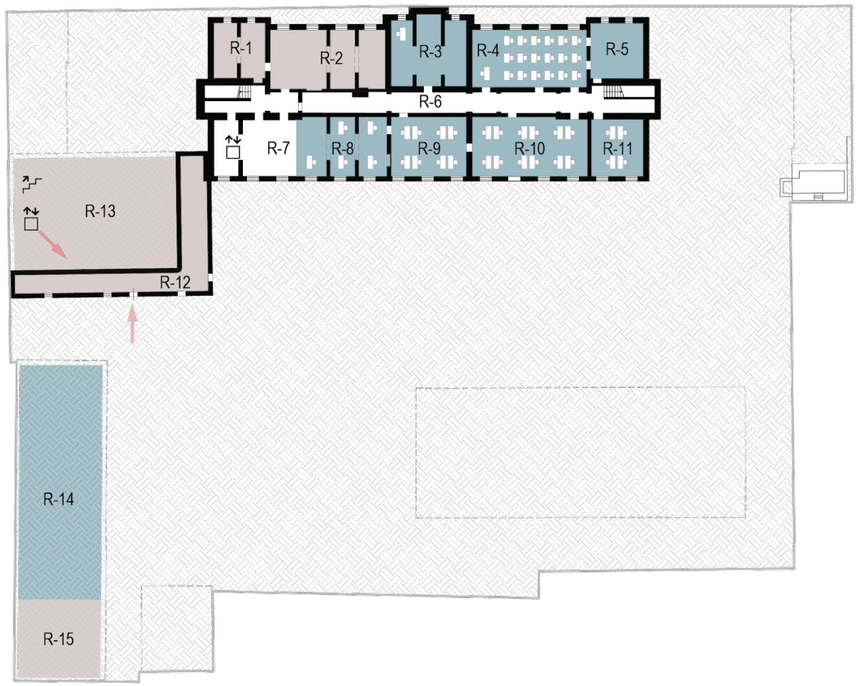
Baltijos meno rezidencijų centras

Rūsio planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 – pagrindinis korpusas	
R-1	Pagalbinės patalpos	29,50
R-2	Pagalbinės patalpos	69,75
R-3	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	51,45
R-4	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	69,75
R-5	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	31,00
R-6	Koridorius / galerija	92,50
R-7	Koridoriai / liftai / laiptines	48,50
R-8	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	58,75
R-9	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	47,45
R-10	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	72,15
R-11	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	31,25
	04 – komutatorius	
R-12	Pagalbinės patalpos	69,85
R-13	Pagalbinės patalpos	190,00
	05 – garažai	
R-14	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	200,00
R-15	Pagalbinės patalpos	75,00
	Iš viso:	1136,90

Pirmo aukšto planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 – pagrindinis korpusas	
1-1	Komercinės patalpos (nuomai)	31,00
1-2	Paštas / Pašto ekspozicija	17,25
1-3	Paštas / Pašto ekspozicija	32,50
1-4	Pašto salė	106,85
1-5	Turizmo informacijos centras	31,50
1-6	Turizmo informacijos centras	16,50
1-7	Komercinės patalpos (nuomai)	31,15
1-8	Koridoriai / galerijos	32,25
1-9	Koridoriai / galerijos	39,25
1-10	Koridoriai / liftai laiptinės	50,35
1-11	Knygynas-kavinė	51,75
1-12	Knygynas-kavinė	46,50
1-13	Knygynas-kavinė	51,65
1-14	Pagalbinės patalpos	50,60
	02 – rytinis korpusas	
1-15	Komercinės patalpos (nuomai)	94,00
	03 – vakarinis korpusas	
1-16	Maitinimas	62,30
1-17	Koridoriai / liftai / laiptinės	3,15
	04 – komutatorius	
1-18	Miesto informacijos centras / renginiai	271,50
	05 - Garažai	
1-19	Rezidencijos / dirbtuvės / galerijos	275,00
	05 – ūkinis pastatas	
1-20	Maitinimas	55,00
	Iš viso:	1350,05

Dirbtuvės / studijos / bendradarbystės erdvės

pagalbinės patalpos

Kavinių lankytojai

Preliminari laiptinės vieta

Preliminari lifto vieta

Maitinimas

Knygynas-kavinė

Miesto informacijos centras / renginiai

Komercinės patalpos

Rezidencijos

Turizmo informacijos centras

Paštas / Pašto muziejus

Koridorius-galerija

Pagalbinės patalpos

Pirkėjai

Kavinių lankytojai

Renginių lankytojai

Muziejų lankytojai

Darbuotojai / nariai

Turistai

Rezidentai

Preliminari laiptinės vieta

Preliminari lifto vieta

3.3.1.

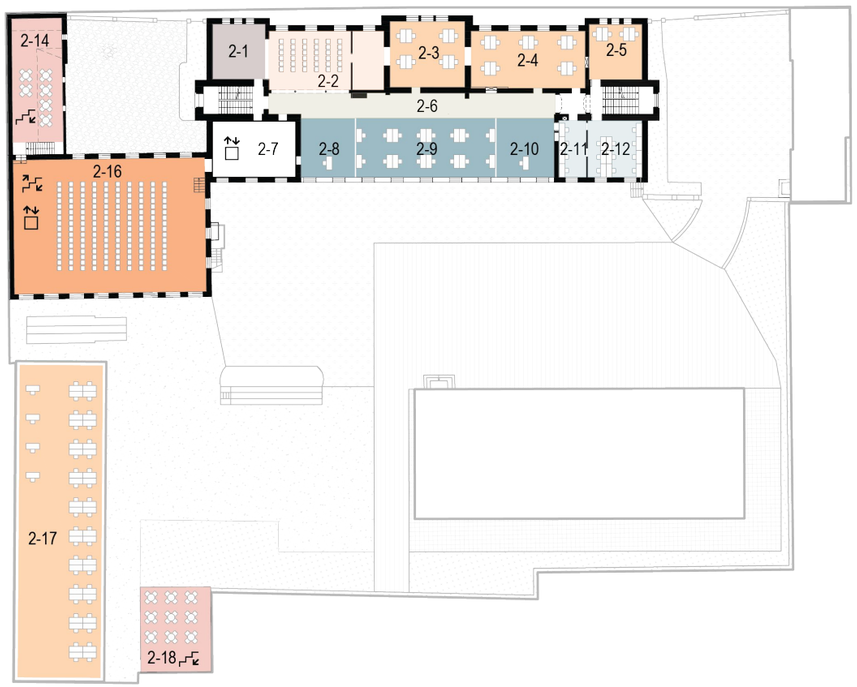
Baltijos meno rezidencijų centras

Antro aukšto planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 – pagrindinis korpusas	
2-1	Pagalbinės patalpos	31,00
2-2	Galerija / renginių erdvė	72,30
2-3	Komercinės patalpos (nuomai)	52,50
2-4	Komercinės patalpos (nuomai)	69,75
2-5	Komercinės patalpos (nuomai)	31,15
2-6	Koridoriai / galerijos	78,45
2-7	Koridoriai / liftai / laiptinės	50,30
2-8	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	34,20
2-9	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	88,15
2-10	Dirbtuvės / studijos / bendro darbo erdvės	3645
2-11	Administracija	16.,75
2-12	Administracija	32,85
	02 – rytinis korpusas	
2-13	Komercinės patalpos (nuomai)	94,00
	03 – vakarinis korpusas	
2-14	Maitinimas / virtuvė	65,35
2-15	Koridoriai / liftai / laiptinės	1,75
	04 – komutatorius	
2-16	Renginių / konferencijų erdvė	275,00
	05 – garažai	
2-17	Komercinės patalpos (nuomai)	275,00
	06 – ūkinis pastatas	
2-18	Maitinimas (stogo terasa arba pastogė)	55,00
	Iš viso:	1359,95

Pastogės planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - Pagrindinis korpusas	
3-1	Pagalbinė patalpa (kariljono)	25,15
3-2	Kuruojama miesto ekspozicija	285,00
3-3	Kuruojama miesto ekspozicija	31,15
3-4	Koridoriai / liftai / laiptinės	4,20
3-5	Koridoriai / liftai / laiptinės	5,35
3-6	Koridoriai / liftai / laiptinės	50,30
3-7	Kuruojama miesto ekspozicija	50,50
	Iš viso:	451,65

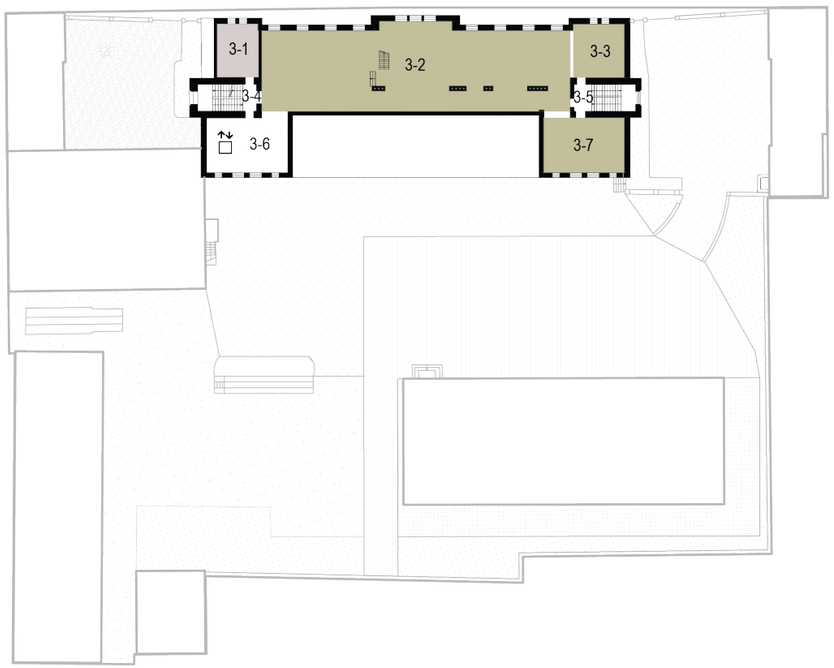

Maitinimas
Miesto informacijos centras / renginiai

Galerija / renginių erdvė
Komercinės patalpos
Dirbtuvės / studijos / Bendradarbystės erdvės

Administracija
Koridorius-galerija
Pagalbinės patalpos

Preliminari laiptinės vieta
Preliminari lifto vieta

Kuruojama miesto ekspozicija / Rezidencijos
Pagalbinės patalpos (kariljono)

Preliminari laiptinės vieta
Preliminari lifto vieta

3.3.1.

Baltijos meno rezidencijų centras

Tarptautinė geroji praktika

Tarpdisciplinai rezidencijų centrai

Tarptautiniai pavyzdžiai rodo, jog pagrindinės meno rezidencijų centrų funkcijos – visapusiškas meno procesų koordinavimas. Analogiškų centrų veiklos kryptys apima mentorystę, parodų, ekspozicijų organizavimą, publikacijų leidybą. Centrai suteikia kokybišką infrastruktūrą projektams įgyvendinti: tyrimų laboratorijas, rezidentūros ir ekspozicines erdves. Organizuoja ir koordinuoja skirtingų disciplinų bendradarbiavimą, projektų sklaidą plačiajai visuomenei: parodas, debatus, edukacines programas.

Haus der Kulturen der Welt (HKW)
Berlynas, Vokietija

Haus der Kulturen der Welt (HKW) kuria šiuolaikinio meno ir debatų forumą, permąsto menininkų pozicijas, mokslines idėjas ir politinių veiklų sritis.

Centro veikla pateikia savo istoriją kaip alternatyvių pasakojimų konstravimo šaltinį.

Vykdomos veiklos:
Ekspozicijos (laikinos), koncertai, pasirodymai, tyrimų laboratorijos, edukacinės programos, publikacijos.

Triangle
Marselis, Prancūzija

Triangle-Astérides yra menininkų ir visuomenės mediatorius. Organizacija suteikia erdves Marselio, Prancūzijos ir tarptautiniams menininkams tyrinėti, eksperimentuoti ir kurti.

Vykdomos veiklos:
Menininkų rezidencijos, publikacijos, pristatymai, debatai, parodos, edukacija (vaikai, grupės).

Partneriai:
Marselio miesto savivaldybė, Prancūzijos kultūros ministerija Provanso-Alpių-Žydrojo Kranto regionui – DRAC, SUD Regionas, Ronos deltos departamento savivaldybė.

„Rupert“
Vilnius, Lietuva

„Rupert“ organizuojamos viešosios programos tikslas – kurti diskusijų, mokymosi ir šiuolaikinio meno idėjų sklaidos terpę plačiajai publikai. Ji sudaroma vadovaujantis pagrindinės metų temos gairėmis.

Atskleidžiant įvairialypį požiūrį į nagrinėjamas temas, programos dalyviais pasirenkami įvairiausių sričių Lietuvos ir užsienio specialistai.

Vykdomos veiklos:
Diskusijos, mokymai, parodos, kūrybinės dirbtuvės, garso meno renginiai, edukacija.

Partneriai:
Lietuvos kultūros taryba, Vilniaus miesto savivaldybė, kūrybinių industrijų parkas „Pakrantė“, LMT, VGTU, VDA, projektas „Creative ecosystems“, Goethe-Institut Lietuvoje, „Hestia“, Ukrainos institutas, Italijos kultūros institutas Vilniuje, Kanados ambasada.

3.3.2.

Komunikacijos centras

Vizija: Komunikacijos ir informacijos keitimosi centras

Komunikacijos centro koncepcija orientuota į **ryšių ir komunikacijos centrą**, kuriame būtų pristatomas istorinis paveldas ir šiuolaikinės technologijos, o veikla – į įvairių komunikacijos formų ir būdų nagrinėjimą, (pa)tyrimą, sudarytos sąlygos saviraiškai, debatams, kūrybiškumui, bendradarbiavimui ir kūrybiniam mąstymui puoselėti.

Viziją apibūdinantys teiginiai:

Komunikuoti. Komunikacijos centras tęsia pašto, kaip pagrindinio komunikacijos ir informacijos keitimosi centro, misiją, veiklą papildant šiuolaikiniais komunikacijos modeliais ir įrankiais.

Transliuoti. **24/7: žinios nemiega.** Vieta turiniui kurti ir transliuoti, susitikti, keistis informacija, bendrauti.

Bendrauti. Forumas – vieta, kurioje keičiamasi idėjomis, mokomasi bendrauti, susitinka skirtingi požiūriai ir bendravimo kalbos.

Aktualumas. Komunikacijos centro vizijos teiginiai koreliuoja su *Klaipėdos miesto savivaldybės kultūros strategijos 2030* strateginiais tikslais. Taip pat programa iš dalies įprasmina „Klaipėdos ekonomikos strategijos 2030“ planus.
KEKS Klaipėda – kultūros sostinė 2022 plėtota tema. *Susitikimo vieta* atitinka ir Komunikacijos centro idėją kurti forumą mieste, kur dalijamasi idėjomis ir mintimis bei dėl jų ginčyjamasi.

Vizijos įgyvendinimo prielaidos

Palyginti su Europa, Lietuva medijų raštingumo srityje atsilieka, visuomenė – nepakankamai išprususi ir neatspari dezinformacijos poveikiui, stokoja kritinio mąstymo.

Klaipėdoje trūksta patrauklių erdvių jaunimui. Jam įsijungti į besikeičiančią darbo rinką reikalingos papildomos motyvavimo priemonės per patrauklias ir priimtinas veiklos ir formas.

Klaipėdos regione nėra specializuotų kūrybinių ir rezidavimo erdvių (specializacija – komunikacija), komunikacijos muziejų analogai rodo sėkmingą veiklą.

Siūloma pašto centro veikla koreliuoja su ES, UNESCO ir LR medijų politika bei finansavimo gairėmis.

Medijos ir skaitmeninė ekonomika – labiausiai augantis ekonomikos ir kultūros sektorius Lietuvoje ir pasaulyje.

Kūrybinių kompetencijų modelio vystymas ir sinergija su Pašto centro edukacinėmis veiklomis sukuria potencialą Klaipėdai tapti kultūros edukacijos lyderiu Lietuvoje.

1. Tobulėti **medijų raštingumo srityje**

2. Kurti patrauklias **erdves jaunimui Klaipėdoje**

3. Specializuotų **kūrybinių ir rezidavimo** erdvių trūkumas Klaipėdoje

4. Aktualios **ES, UNESCO ir LR medijų politikos** veiklos

5. **Augantis ekonomikos ir kultūros sektorius** Lietuvoje ir pasaulyje.

6. **Kūrybinių kompetencijų** modelio vystymas

3.3.2.

Komunikacijos centras

Žmogiškieji ištekliai

Numatomos Komunikacijos centro **tikslinės grupės** orientuojasi į įvairių amžiaus grupių poreikius, vietinius ir užsienio turistus, menininkus ir mokslininkus, akademinę bendruomenę. Prioritetas teikimas jaunimui ir pabrėžiamas didelis šios grupės potencialas įveiklinant Komunikacijos centrą. Jo veiklai svarbu, kad įsitrauktų verslas.

Resursai, kurie gali būti naudojami Komunikacijų centro veiklai, yra Klaipėdos įstaigos: KTIC, AB Lietuvos paštas (galėtų prisidėti plėtojant muziejines veiklas), Klaipėdos koncertų salė (Klaipėdos kariljonas), Mažosios Lietuvos istorijos muziejus.
Galimi papildomi resursai: medijų studijos, rezidencijos, renginiai, trumpalaikė nuoma.

Prie galimų **partneryščių** minimi Europos komunikacijų muziejai ir medijų centrai, bendradarbyščių tinklai, Lietuvos kultūros ir mokslo įstaigos. Svarbūs ir kultūros turizmo kelių partneriai, kultūros centrų tinklas, specializuotos ES programos. Galimos partnerės – tarptautinės organizacijos: UNESCO, „Amateo“, ESA, NEMO, IMZ, GLOBSEC. **„Telia“** – Klaipėdos centrinio pašto komplekso kaimynė, esanti tame pačiame sklype, gali tapti puikia lokalia komunikacijos partnere.

Finansavimo modelis

Pagrindinės centro **pajamos** galėtų būti gaunamos iš nuomos: kavinių, salių renginiams, rezidencijų (laikinas apgyvendinimas). Muziejaus bilietai, edukacinės veiklos, suvenyrų pardavimas gali atnešti kasdienių pajamų. Projektinės lėšos (nacionalinės ir tarptautinės) ir verslo partnerystės gali būti svarbios papildomos centro pajamos.

Numatomos pagrindinės **išlaidos**: personalo ir pastatų išlaikymas, centro komunikacija, programinės išlaidos, įranga ir jos palaikymas, atnaujinimas.

Numatomi galimi Komunikacijų centro investicijų šaltiniai: Klaipėdos miesto savivaldybės, valstybės biudžeto, Lietuvos ir Europos Sąjungos fondų lėšos. Programoms įgyvendinti skirtos įvairios stipendijų programos: Klaipėdos miesto savivaldybės stipendijų, integralios formaliojo ugdymo programos, subsidijos, konkursinis projektinių specifinių veiklų programų ir projektų finansavimas, ES fondai, Lietuvos kultūros tarybos programos.
Galimas bendradarbiavimas su Lietuvos susisiekimo ir kultūros ministerijomis, Klaipėdos uostu, regioninio projekto statusas ir pritrauktos ES regionams skirtos lėšos, privatūs rėmėjai ir mecenatai.

Tikslinės grupės

- Vaikai, jaunimas, studentai
- Akademinė bendruomenė
- Vietiniai ir užsienio turistai
- Menininkai, mokslininkai
- Verslas
- Senjorai ir nejgalieji

Resursai

- Klaipėdos miesto savivaldybė
- ES lėšos skirtos medijoms, mokymams (projektinės lėšos)
- Mecenatystė
- Minios finansavimas (Patreon, meno kūrinių birža)
- Specializuotų suvenyrų linija
- KTIC
- AB Lietuvos paštas
- Klaipėdos koncertų salė
- Mažosios Lietuvos istorijos muziejus

Galimos partnerystės

- Klaipėdos universitetas, LCC tarptautinis universitetas, SMKA
- Komunikacijų muziejai ir medijų centrai Europoje
- Specializuotos ES programos
- Bendradarbyščių tinklai
- Kultūros ir mokslo įstaigos Klaipėdoje ir Lietuvoje
- Kultūros turizmo kelių partneriai
- Kultūros centrų tinklas
- Tarptautinės organizacijos: Unesco, Amateo, ESA, NEMO, IMZ, GLOBSEC
- Telia

Pajamos

- Muziejaus bilietai
- Edukacijos (kultūros pasas, neformalaus ugdymo krepšelis)
- Suvenyrų pardavimai
- Kavinių ploto nuoma
- Ploto nuoma renginiams
- Rezidencijos, apgyvendinimas
- Projektinės lėšos (nacionalinės ir tarptautinės)
- Verslo partnerystės (showroom’ai, test lab’ai)
- Medijų studijos ir kt.
- Renginiai

Išlaidos

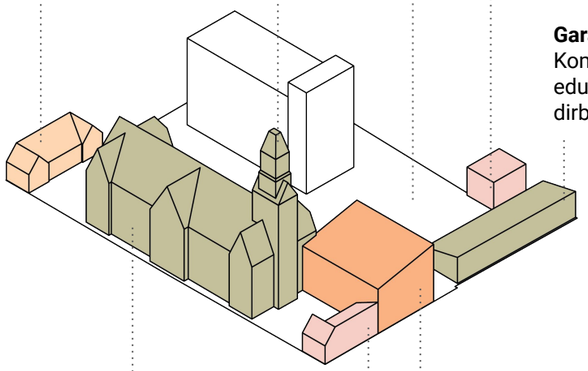
- Personalas
- Pastato išlaikymas
- Komunikacija
- Programinės išlaidos

Galimi pradinių investicijų šaltiniai

- Biudžeto lėšos
- Regioninio projekto statusas ir pritrauktas ES regionams skirtos lėšos
- Privatūs rėmėjai ir mecenatai
- EU fondų lėšos
- Subsidijos, grantai projektinėms veikloms, specifinių veiklų programoms ir projektams
- Savivaldybės stipendijų programa
- Integralios formaliojo ugdymo programos

3.3.2.

Komunikacijos centras

Rytinis korpusas
Komercinės patalpos (nuoma)

Didysis kiemas
Aktyvavimas laikinomis veiklomis:
kavinės, lauko renginiai.
Vėliau: sodas, lauko kavinės

Kariljonas

Ūkinis pastatas
Maitinimas

Garažas
Komunikacijų muziejus,
edukacija, rezidencijos,
dirbtuvės, galerijos

Komutatorius
Viešosios funkcijos:
Renginių erdvė, ekspozicija, forumas

Pagrindinis korpusas
Viešosios funkcijos:
Komunikacijos muziejus, paštas /
kavinė, galerijos, TIC, renginių salė,
centro administracija, muzikos
klubas

Privačios funkcijos:
dirbtuvės, darbo erdvės,
rezidencijos, studijos, pagalbinės
patalpos

Vakarinis korpusas
Maitinimas

Galutinis įveiklinimas

Laikinas įveiklinimas

Veiklų išsidėstymas komplekse

Pagrindiniame korpuse numatomos atviros lankytojams funkcijos: Komunikacijos muziejus, muzikos klubas, simbolinis paštas su kavine, galerijos, turizmo informacijos centras, renginių salė, centro administracija. Šiomis funkcijomis siekiama visuomenei atverti ir maksimaliai eksponuoti pastato vidaus erdves, planinę struktūrą ir vertingus interjerus. Numatomos papildomos korpuso funkcijos: dirbtuvės, pagalbinės patalpos, darbo erdvės ir studijos.

Atvira komutatoriaus pastato planinė struktūra pritaikoma visuomeninėms funkcijoms: renginių, ekspozicijų erdvėms, miesto forumui. Besiribojančiame vakariniame korpuse numatoma maitinimo funkcija, galinti tiekti maistą komutatoriaus pastate vykstantiems didesniems renginiams.

Garažo pastate pratęsiama Komunikacijos muziejaus funkcija, numatomos edukacinės erdvės, dirbtuvės. Šalia esančiame namelyje numatoma maitinimo funkcija, tiekianti maistą kiemo erdvėms.

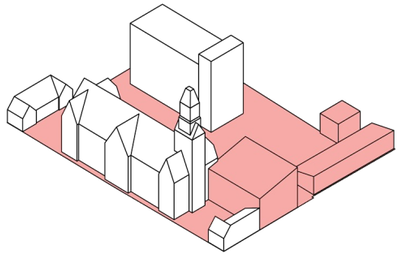
Rytinį korpusą, į kurį yra autonomiški įėjimai iš kiemo erdvės, palanku pritaikyti komercinei erdvių nuomai.

Vidiniai kiemai pritaikomi lauko renginiams, maitinimui, meno kūrinių ekspozicijoms ir / ar istorinio sodo fragmentui atkurti.

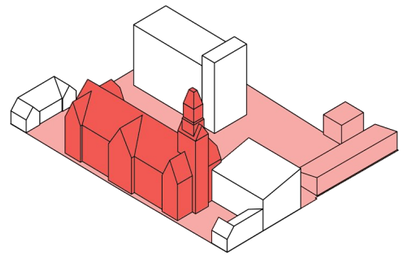
Kariljonas išlaiko pirminę funkciją numatant papildomą ekspoziciją jo reikšmei ir istorijai atskleisti.

Projekto įgyvendinimo etapai

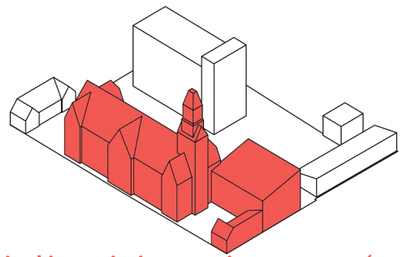
Įgyvendinant Komunikacijos centrą numatoma laikinai įveiklinti kiemo erdves, garažų, ūkinį pastatus ir komutatoriaus pastatą. Antru etapu įveiklinamas pagrindinis korpusas. Baigiama iki galo sutvarkant kiemo erdves.

Centrinių pašto rūmų tvarkymas
Vidinis kiemas yra laikinai įveiklinamas: laikinos kavinės, renginiai. Kieme esantys garažai tarnauja kaip laikina dirbtuvių ir ekspozicijų erdvė komunikacijų tema. Komutatoriaus pastate planuojamas forumas gali pradėti veiklą. Pradedama telkti ir auginti Komunikacijos centro bendruomenė.

Komutatoriaus pastato tvarkymas
Vidinis kiemas ir garažai vis dar išlaiko laikinas veiklas. Pagrindinis korpusas tampa Komunikacijos centru ir pradeda savo veiklą.

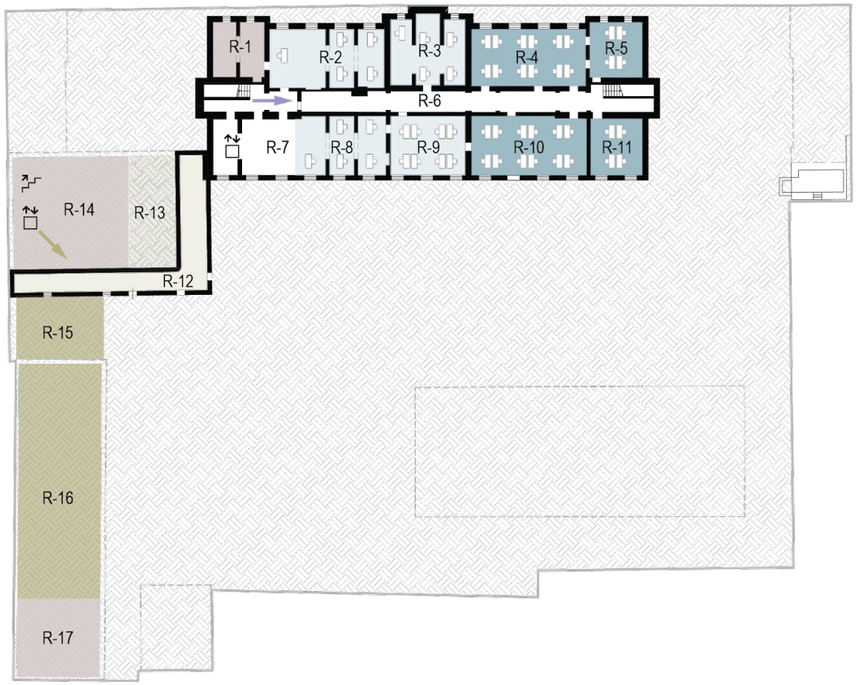
Vidinio kiemo ir jam gretimų pastatų (garažai, ūkinis pastatas ir rytinis korpusas) tvarkymas
Prasideda forumo veikla ir plečiasi Komunikacijos centro veiklų programa.

3.3.2.

Komunikacijos centras

Rūsio planas

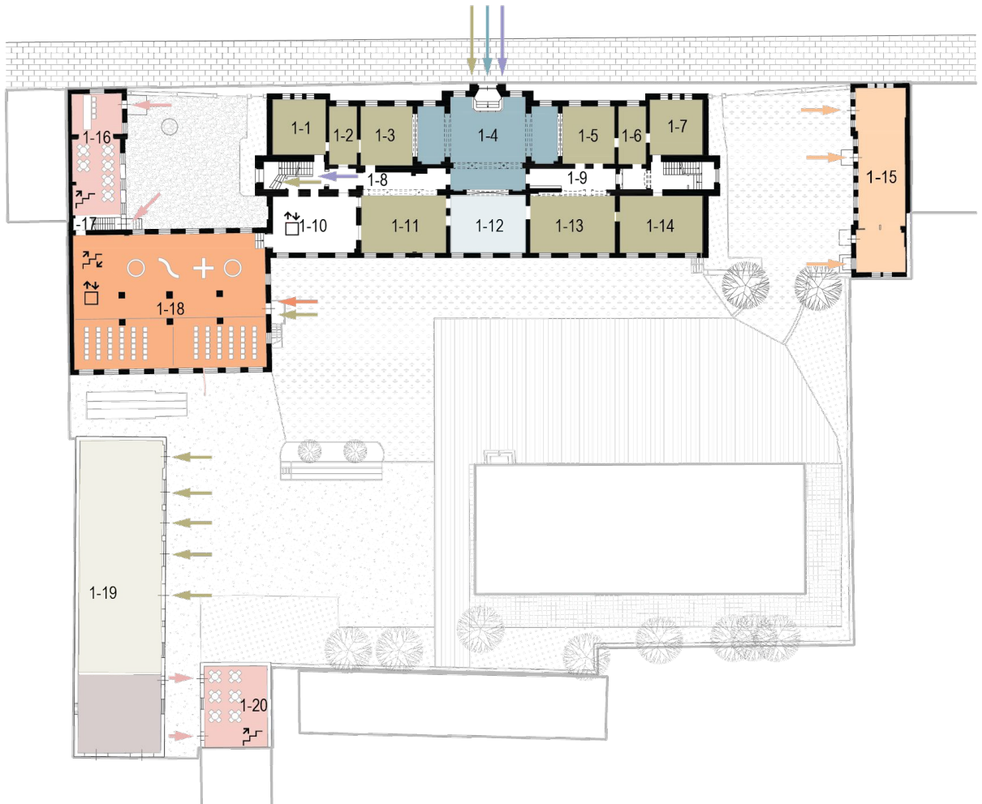
Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - pagrindinis korpusas	
R-1	Pagalbinės patalpos	29,50
R-2	Muzikos klubas	69,75
R-3	Muzikos klubas	51,45
R-4	Dirbtuvės	69,75
R-5	Dirbtuvės	31,00
R-6	Koridoriai / liftai / laiptinės	92,50
R-7	Koridoriai / liftai / laiptinės	48,50
R-8	Muzikos klubas	58,75
R-9	Muzikos klubas	47,45
R-10	Dirbtuvės	72,15
R-11	Dirbtuvės	31,25
	04 - komutatorius	
R-12	Pagalbinės patalpos	69,85
R-13	Ekspozicija	54.20
R-14	Ekspozicija	135,80
	05 - garažai	
R-15	Komunikacijų muziejus / edukacija	58,85
R-16	Komunikacijų muziejus / edukacija	200,00
R-17	Pagalbinės patalpos	75,00
	Iš viso:	1195,75

Pirmo aukšto planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - pagrindinis korpusas	
1-1	Komunikacijų muziejus	31,00
1-2	Komunikacijų muziejus	17,25
1-3	Komunikacijų muziejus	32,50
1-4	Paštas / kavinė / bendravimas	106,85
1-5	Komunikacijų muziejus	31,50
1-6	Komunikacijų muziejus	16,50
1-7	Komunikacijų muziejus	31,15
1-8	Koridoriai / galerijos	32,25
1-9	Koridoriai / galerijos	39,25
1-10	Koridoriai / liftai / laiptinės	50,35
1-11	Komunikacijų muziejus	51,75
1-12	Turizmo informacijos centras	46,50
1-13	Komunikacijų muziejus	51,65
1-14	Komunikacijų muziejus	50,60
	02 - rytinis korpusas	
1-15	Komercinės patalpos (nuomai)	94,00
	03 - vakarinis korpusas	
1-16	Maitinimas	62,30
1-17	Koridoriai / liftai / laiptinės	3,15
	04 - komutatorius	
1-18	Renginių erdvė	271,50
	05 - garažai	
1-19	Rezidencijos / dirbtuvės / galerijos	275,00
	05 - ūkinis pastatas	
1-20	Maitinimas	55,00
	Iš viso::	1350,05

3.3.2.

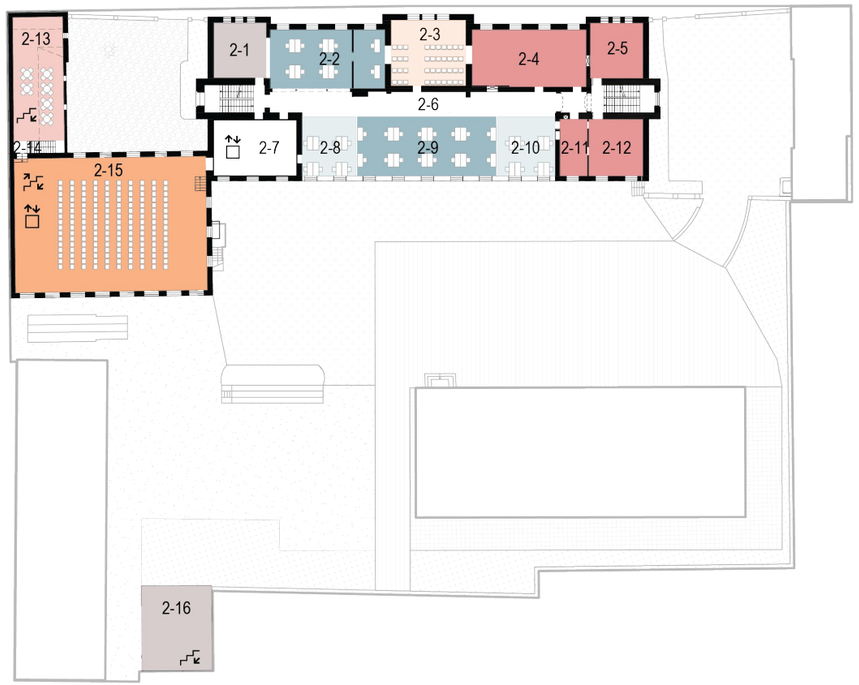
Komunikacijos centras

Antro aukšto planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - pagrindinis korpusas	
2-1	Pagalbinės patalpos	31,00
2-2	Darbo erdvės	72,30
2-3	Salė	52,50
2-4	Rezidencijos	69,75
2-5	Rezidencijos	31,15
2-6	Koridoriai / galerijos	78,45
2-7	Koridoriai / liftai / laiptinės	50,30
2-8	Administracija	34,20
2-9	Darbo erdvės	88,15
2-10	Administracija	36,45
2-11	Rezidencijos	16,75
2-12	Rezidencijos	32,85
	03 - vakarinis korpusas	
2-13	Maitinimas / virtuvė	65,35
2-14	Koridoriai / liftai / laiptinės	1,75
	04 - komutatorius	
2-15	Forumas	275,00
	06 - ūkinis pastatas	
2-16	Pagalbinės patalpos	55,00
	Iš viso:	990,95

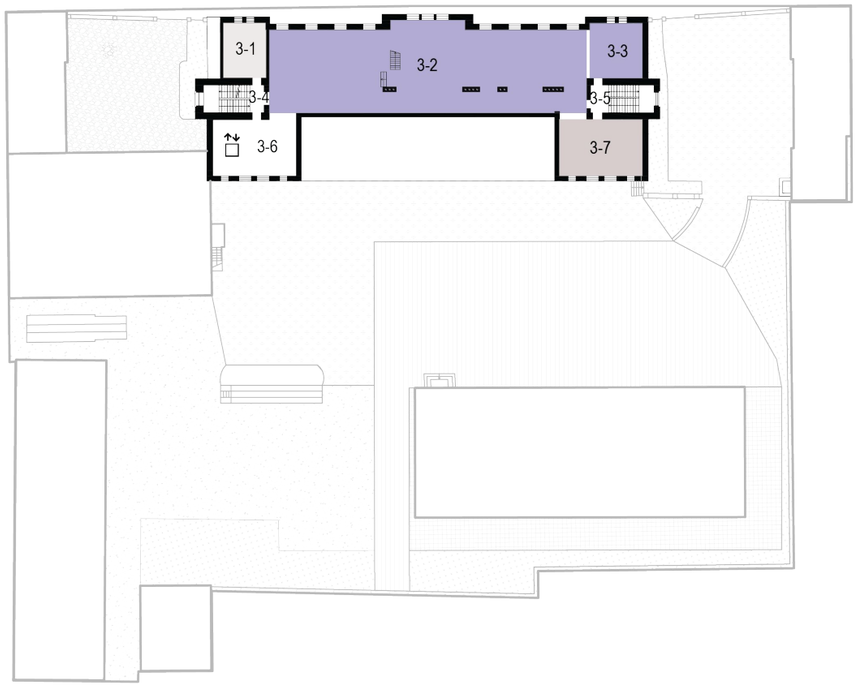
Pastogės planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - pagrindinis korpusas	
3-1	Pagalbinė patalpa (kariljonui)	25,15
3-2	Studijos	285,00
3-3	Studijos	31,15
3-4	Koridoriai / liftai / laiptinės	4,20
3-5	Koridoriai / liftai / laiptinės	5,35
3-6	Koridoriai / liftai / laiptinės	50,30
3-7	Studijos	50,50
	Iš viso:	451,65

Maitinimas
Rezidencijos
Forumas
Salė
Darbo erdvės
Administracija
Pagalbinės patalpos

Preliminari laiptinės vieta
Preliminari lifto vieta

Studijos: garso įrašai, TV, radijas, foto-, edukacija ir pan.
Pagalbinės patalpos
Pagalbinės patalpos (kariljono)

Preliminari laiptinės vieta
Preliminari lifto vieta

3.3.2.

Komunikacijos centras

Tarptautinė geroji praktika

Meno, medijų ir technologijų centrai

Tarptautiniai pavyzdžiai rodo, jog komunikacijos centruose aktualizuojamos skirtingos komunikacijos temos, skatinamas tarpdisciplinis bendradarbiavimas bei šviečiama visuomenė. Tam pasitelkiamos skirtingos priemonės: tyrimų laboratorijos, inkubatoriai, menininkų rezidencijos, aktyvuojančios tarpdisciplinį bendradarbiavimą, taip pat skirtingi renginiai visuomenei įtraukti: festivaliai, debatai, dirbtuvės, diskusijos, mokymai, edukacija.

THE ZTM Center for Art and Media Karlsruhe (Karlsrujė, Vokietija)

Simpoziumai ir kiti meno, filosofijos, mokslo, technologijų, verslo, politikos teorinio diskurso formatai papildo ZTM kaip tarpdisciplinio meno centro veiklą medializacijos, skaitmenizacijos ir globalizacijos poveikio šiuolaikinei visuomenei tyrimais.

Vykdomos veiklos:

Tyrimų ir darbo laboratorijos. Parodos (laikinos). Renginiai (pasirodymai, koncertai, kinas, paskaitos, dirbtuvės, diskusijos). Archyvas, kolekcijų kuravimas, mediacija. Edukacija. Vaikai – pamokos ir dirbtuvės, mokytojai – taikomojo meno ir naujųjų medijų mokymai.

Partneriai:

Asociacija ZKM / HfG e.V., Goethe's institutas, tarptautinis bendradarbiavimas su kitais muziejais, universitetais, spaudos namais.

IMAL Art Center for Digital Cultures & Technology (Briuselis, Belgija)

Centras kūrėjams suteikia sąlygas eksperimentuoti, tyrinėti ir gaminti naudojant skaitmenines technologijas kaip mediumą. IMAL skatina kritinį mąstymą, tyrimus ir debatus technologinių visuomenių iššūkių temomis.

Vykdomos veiklos:

Ekspozicijų erdvė (laikinos parodos), „Fablab" dirbtuvės, meno rezidencijos („Research & Experimentation Residency ir Production Residency"), renginiai (koncertai, paskaitos, pristatymai, konferencijos), kavinė (veikia tik renginių metu).

Partneriai:

Viešos įstaigos: Valonijos-Briuselio regionas, Flandrijos Vyriausybė, VGC, „Innoviris Brussels", „Kūrybiška Europa" programa, privačios įstaigos / fondai: „Orange" fondas, „Lime", „Selligent Marketing". Europos skaitmeninės kūrybos meno-mokslo-technologijų tinklas.

Valstybės pažinimo centras (Vilnius, Lietuva)

Valstybės pažinimo centras – moderni edukacinė erdvė, kuri atsako į valstybingumo ir pilietiškumo klausimus. Čia pristatoma informacija kuriama drauge su lankytojais: šiuolaikinėmis technologijomis kiekvienas kviečiamas kurti asmeninį santykį su pateikiama medžiaga ir dalintis nuomone, ekspozicijų erdves paverčiant diskusijų forumu.

Vykdomos veiklos:

Pažintinės ekskursijos, edukacinės programos, parodos (nuolatinė, laikina, skaitmeninė), renginiai.

Partneriai:

LR kultūros bei švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, LRT, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Lietuvos nacionalinis muziejus, „Šviesa".

3.3.3.

F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras

Vizija: navigacija ir komunikacija

Idėja – įkurti pasaulinio lygio mokslininko astronomo, gimusio Klaipėdoje **F. W. Argelanderio vardo meno ir mokslo centrą**, kuris būtų orientuotas į mokslo bei meno sintezę, „naviguotų“ lankytojus tarp praeities pasiekimų (paveldo) ir aktyvaus ateities kūrimo (edukacijos ir bendradarbiavimo). Daugiausia dėmesio skiriama XXI a. gebėjimams ugdyti per patyriminę edukaciją, tarpdisciplinį bendradarbiavimą.

Viziją apibūdinantys teiginiai:

Komunikuoti. Įkvėpti Argelanderio meilės mokslui ir komplekse veikusio pašto veiklos bei įspūdingos pašto architektūros ieškome galimybių sukurti meno ir mokslo, praeities ir ateities komunikaciją.

Supažindinti. Centras supažindina su F. W. Argelanderio asmenybe, įvairiomis navigacinėmis priemonėmis (žemės, jūrų, kosmoso), informacinėmis bei ryšių technologijomis, aktualizuoja istorinę pašto funkciją.

Edukuoti. Technologijų ir meno centras skirtas XXI a. gebėjimams: kritiniam mąstymui, kūrybiškumui, skaitmeniniam raštingumui, tarpdisciplininiam bendradarbiavimui ugdyti per edukaciją, taip pat ugdo mąstančius žmones per gilesnį meno, estetikos ir technologijų pažinimą.

Aktualumas. F. W. Argelanderio centro vizijos teiginiai koreliuoja su *Klaipėdos miesto savivaldybės kultūros strategijos 2030* strateginiais tikslais. Taip pat programa iš dalies išpildo Klaipėdos ekonomikos strategijos 2030 planus.
KEKS Klaipėda – kultūros sostinė 2022: tarpsektorinės sąveikos programa

Įgyvendinimo prielaidos

Supažindinimas su Klaipėdoje gyvenusia istorine asmenybe, jos moksline veikla, aktualizuojama istorinė pašto funkcija (istoriniai motyvai).

Trūksta inžinerinių, gamtos ir tiksliųjų mokslų specialistų, ugdomas skaitmeninis raštingumas.

Trūksta į meno ir mokslo sintezę orientuotų edukacinių veiklų. Menas kaip priemonė edukuoti, komunikuoti, pažinti.

Skatinama pasirinkti tiksliuosius / gamtos mokslus ir stiprinti požiūrį į meną, kaip tyrimų sritį.

Gebėjimų: kritinio mąstymo, kūrybiškumo, skaitmeninio raštingumo, tarpdisciplinio bendradarbiavimo ugdymas per patyriminę edukaciją.

1.

Aktualizuoti **istorinę pašto** funkciją ir istorines asmenybes, jūrų, sausumo ir kosmoso navigacines priemones

2.

Trūksta inžinerinių, gamtos ir tiksliųjų mokslų **specialistų**, ugdomas skaitmeninis raštingumas

3.

Edukuoti ir komunikuoti meninėmis ir kūrybinėmis priemonėmis aiškinant sudėtingus procesus ir reiškinius

4.

Paaiškinti sudėtingus mokslinius procesus pasitelkiant kinetinį meną

5.

Patyriminė edukacija, pasitelkiant simuliacinius objektus, leidžiančius suvokti reiškinius per įvairius pojūčius

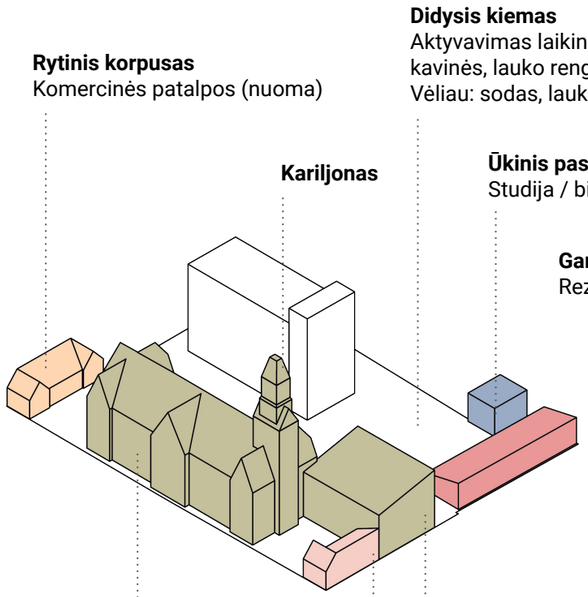
6.

Trūksta interaktyvių mokymo erdvių ir simuliacinių edukacinių priemonių

3.3.3.

F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras

Rytinis korpusas
Komercinės patalpos (nuoma)

Didysis kiemas
Aktyvavimas laikinomis veiklomis: kavinės, lauko renginiai.
Vėliau: sodas, lauko kavinės, renginiai.

Kariljonas

Ūkinis pastatas
Studija / biuras

Garažas
Rezidencijos

Komutatorius
Viešosios funkcijos:
Renginių salė, kavinė, F. W. Argelanderio muziejus (pašto centrinio pastato tąsa)

Vakarinis korpusas
Maitinimas

Pagrindinis korpusas
Viešosios funkcijos:
Komunikacijos muziejus, simbolinis paštas, F. W. Argelanderio muziejus, eksploratoriumas, daugiafunkcinė salė, eksperimentariumas, edukacinės erdvės, knygynas, suvenyrų parduotuvė, TIC, centro administracija

Privačios funkcijos:
bendradarbystės erdvės, pagalbinės patalpos

Galutinis įveiklinimas

Laikinas įveiklinimas

Veiklų išdėstymas komplekse

Pagrindiniame korpuse numatomos lankytojams atviros funkcijos: Argelanderio muziejus, pašto ekspozicija, turizmo informacijos centras, edukacinės erdvės, knygynas, suvenyrų parduotuvė. Jomis siekiama visuomenei atverti ir maksimaliai eksponuoti pastato vidaus erdves, planinę struktūrą ir vertingus interjerus. Numatomos papildomos korpuso funkcijos: bendradarbystės erdvės, pagalbinės patalpos.

Atvira komutatoriaus pastato planinė struktūra pritaikoma visuomeninėms funkcijoms: renginių salei, F. W. Argelanderio muziejui, kavinei. Besiribojančiame vakariniame korpuse numatoma maitinimo funkcija, tiekianti maistą didesniems renginiams komutatoriaus pastate.

Garažo pastate numatoma privatesnė funkcija – rezidencijos mokslo ir meno industrijų atstovams.

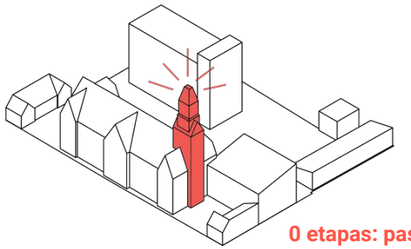
Rytinį korpusą, į kurį patenkama autonomiškai iš kiemo erdvės, palanku pritaikyti komercinei erdvių nuomai.

Vidiniai kiemai naudojami lauko renginiams, maitinimo funkcijai, meno kūrinių ekspozicijoms ir / ar istorinio sodo fragmentui atkurti.

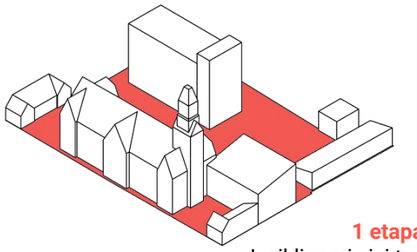
Kariljonas išlaiko pirminę funkciją numatant papildomą ekspoziciją jo reikšmei ir istorijai atskleisti.

Projekto įgyvendinimo etapai

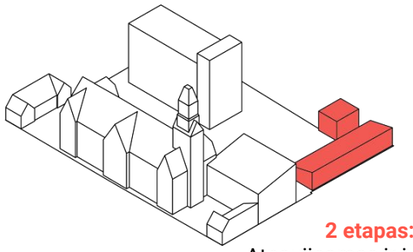
Pirmiausia apšviečiamas kariljono bokštas – miestui siunčiama žinia apie atgimstantį pašto kompleksą, pradedami svarbiausi tvarkybos darbai. Kitas žingsnis – kiemo erdvių sutvarkymas ir įveiklinimas. Antru etapu sutvarkomas ir įveiklinamas paveldo aspektu nevertingas garažų pastatas. Paskutiniu etapu baigiami saugomo pašto komplekso tvarkybos darbai, kompleksas įveiklinamas.

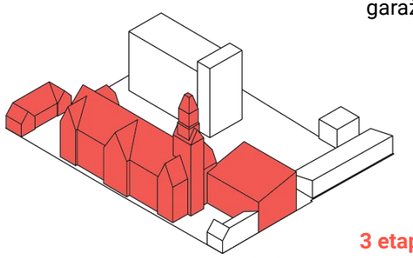
0 etapas: pasiruošimas
Įšviečiamas kariljonas, sutvarkomas bokštas ir stogas

1 etapas: sėjimas
Įveiklinami visi trys kiemeliai taktinio urbanizmo priemonėmis

2 etapas: auginimas
Atnaujinamas ir įveiklinamas garažo pastatas

3 etapas: derlius
Sutvarkomas ir įveiklinamas senasis kompleksas

3.3.3.

F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras

Vizija: navigacija ir komunikacija

F. W. Argelanderio centro vizija remiasi navigacijos ir komunikacijos principais. Praeitį mena ankstesnių šimtmečių mokslininkų atradimai ir dabartinis komplekso kultūros paveldas, ateitis formuojama per eksploratoriumą, meno ir mokslo bendradarbiavimą, leidžiantį lankytojams tyrinėti mokslo, meno ir žmogaus suvokimo pasaulius.

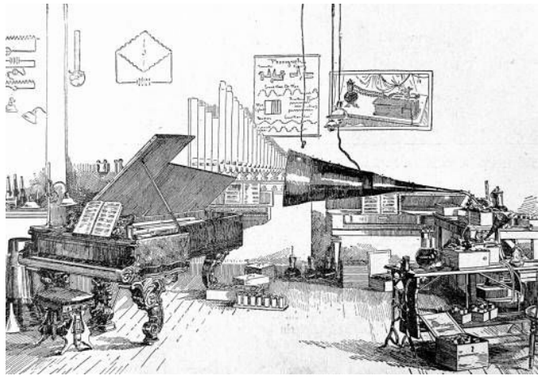
Ateitis

Menas

Mokslas

Praeitis

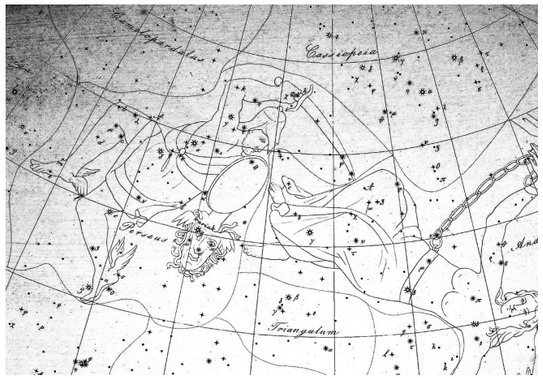

Praeitis

+

Ateitis

Mokslas

+

Menas

3.3.3.

F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras

Žmogiškieji ištekliai

Numatomos F. W. Argelanderio centro **tikslinės grupės** orientuojasi į vietos bendruomenę, užsienio menininkus, mokslininkus, specialistus, turistus. Edukacinės veiklos moksleiviams, studentams, įtraukiami mokytojai ir universitetų dėstytojai, mokslininkai ir tyrėjai.

Resursai, kurie gali būti naudojami Komunikacijų centro veiklai, yra Klaipėdos įstaigos: KTIC, Klaipėdos koncertų salė, nes valdo Klaipėdos kariljoną, Mažosios Lietuvos istorijos muziejus. Europos Sąjungos bei Lietuvos meno ir mokslo sintezės populiarinimo programos turėtų būti svarbūs Argelanderio centro resursai.

Prie galimų **partneryščių** minimi Klaipėdoje aktyvūs universitetai, tarp jų – VDA, SMK, KU, LCC. Mokslo ir technologijų parkas, MLIM yra vietiniai partneriai, Prof. A. Kliševičiaus vardo kaligrafijos ir rašto meno mokykla dar tik planuojama, bet galėtų prisijungti prie partnerių.

Tikslinės grupės

- Moksleiviai, studentai, mokytojai, dėstytojai
- Menininkai ir kūrėjai
- Klaipėdos miesto bendruomenė
- Lietuvos ir užsienio turistai
- IT specialistai
- Mokslininkai ir tyrėjai

Resursai

- Mokslo ir meno sintezės populiarinimo programos (EU, Lietuvos)
- Klaipėdos turizmo informacijos centras
- Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras
- Klaipėdos koncertų salė
- Mažosios Lietuvos istorijos muziejus

Galimos partnerystės

- Aukštosios mokyklos

(VDA, SMK, KU, LCC)

- Mažosios Lietuvos istorijos muziejus
- Mokslo ir technologijų parkas
- Prof. A. Kliševičiaus vardo kaligrafijos ir rašto meno mokykla
- Bonos universiteto Argelanderio astronomijos institutas
- „Telia“

Finansavimo modelis

Pagrindinės centro **pajamos** galėtų būti gaunamos iš nuomos – apgyvendinimo, komplekso erdvių. Muziejaus bilietai, edukacinės veiklos, suvenyrų pardavimas gali atnešti kasdienių pajamų. Paslaugos kaip renginių organizavimas, rezidencijų ekspertinės konsultacijos ar veiklos duomenų naudojimas gali būti įkainojamos. NFT meno ekspozicijos, inkubatorius.

Numatomos pagrindinės **išlaidos:** personalui, pastato renovacijai ir išlaikymui, centro komunikacijai, programinės išlaidos.

Argelanderio centrui numatomi galimi investicijų šaltiniai yra labai platūs – savivaldybės, Lietuvos ir Europos Sąjungos investicijos. Pirmiausia, įvairios stipendijos: savivaldybės stipendijų programa, integralios formaliojo ugdymo programos, subsidijos, konkursinis projektinių specifinių veiklų programų ir projektų finansavimas, ES fondai. Gali būti naudojamos savivaldybės biudžeto, LR kultūros ministerijos lėšos. Bendradarbiavimas su Lietuvos meno įstaigomis (ambasadų principas), regioninio projekto statusas ir pritrauktos ES regionams skirtos lėšos, privatūs rėmėjai ir mecenatai.

Pajamos

- Bilietai į nuolatines ir laikinas ekspozicijas, eksploratoriumą
- Apgyvendinimas (rezidentūra ir viešbutis)
- Projektinės lėšos (nacionalinės ir tarptautinės)
- Meno ir suvenyrų pardavimas
- NFT meno ekspozicijos ir verslas (renginių erdvės)
- Komplekso erdvių nuoma
- Veiklos duomenų naudojimas / perdavimas
- Produktų ir paslaugų testavimas
- Renginių organizavimas viduje ir lauko kieme
- Rezidentų ekspertinės konsultacijos
- Inkubatorius („Versli Lietuva“)
- 1% gyventojų pajamų mokesčio

Išlaidos

- Komplekso renovacijos kaštai
- Kiemo įveiklinimo kaštai
- Įrangos nuoma
- Personalo išlaikymas
- Pastato išlaikymas
- Vizijos komunikacija
- Programinės išlaidos

Galimi pradinių investicijų šaltiniai

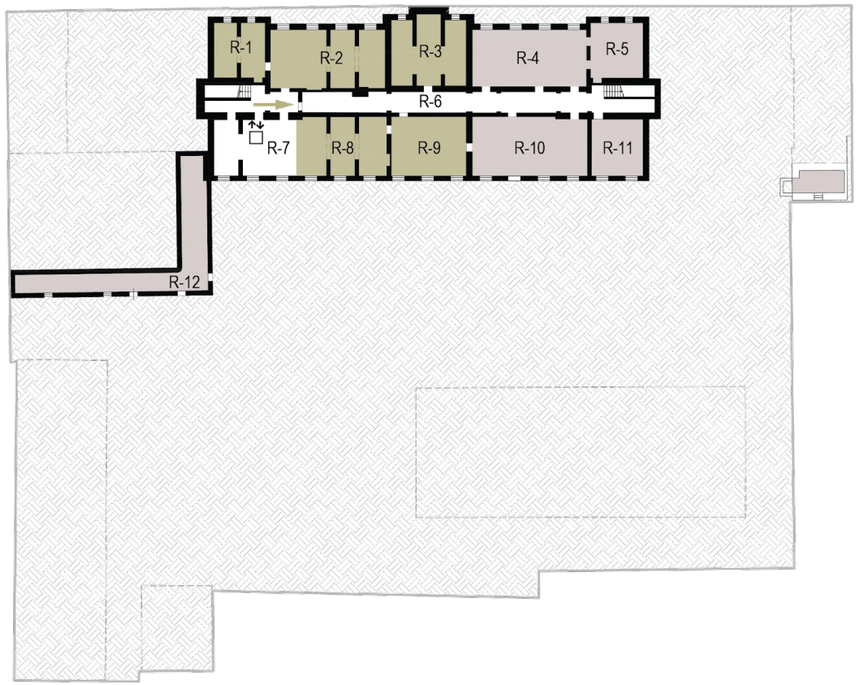
- Biudžeto lėšos
- LR kultūros ministerija
- Regioninio projekto statusas ir pritrauktos ES regionams skirtos lėšos
- Privatūs rėmėjai ir mecenatai
- ES fondų lėšos
- Subsidijos, konkursinis projektinių veiklų finansavimas
- Specifinių veiklų programos ir projektai
- Savivaldybės stipendijų programa
- Integralios formaliojo ugdymo programos

3.3.3.

F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras

Rūsio planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - pagrindinis korpusas	
R-1	Ekspozicija	29,50
R-2	Ekspozicija	69,75
R-3	Ekspozicija	51,45
R-4	Pagalbinės patalpos	69,75
R-5	Pagalbinės patalpos	31,00
R-6	Pagalbinės patalpos	92,50
R-7	Koridoriai / liftai / laiptinės	48,50
R-8	Ekspozicija	58,75
R-9	Ekspozicija	47,45
R-10	Pagalbinės patalpos	72,15
R-11	Pagalbinės patalpos	31,25
	04 - komutatorius	
R-12	Pagalbinės patalpos	69,85
	Iš viso:	671,90

Ekspozicija
Pagalbinės patalpos
Muziejų lankytojai
Preliminari laiptinės vieta
Preliminari lifto vieta

Pirmo aukšto planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - pagrindinis korpusas	
1-1	Pašto ekspozicija	31,00
1-2	Pašto ekspozicija	17,25
1-3	Pašto ekspozicija	32,50
1-4	Pagrindinė salė	106,85
1-5	Paštas	31,50
1-6	Paštas	16,50
1-7	Paštas	31,15
1-8	Pašto ekspozicija / koridorius - galerija	32,25
1-9	Koridoriai / liftai / laiptinės	39,25
1-10	WC	34,70
1-11	Pašto ekspozicija	51,75
1-12	ACI / knygynas / suvenyrų parduotuvė	46,50
1-13	ACI / knygynas / suvenyrų parduotuvė	51,65
1-14	ACI / knygynas / suvenyrų parduotuvė	50,60
1-15	Koridoriai	15,65
	02 – rytinis korpusas	
1-16	Komercinės patalpos (nuomai)	94,00
	03 – vakarinis korpusas	
1-17	Maitinimas	62,30
1-18	Koridoriai / liftai / laiptinės	3,15
	04 – komutatorius	
1-19	Renginių salė	184,60
1-20	Kavinė	80,75
1-21	Koridoriai	6,15
	05 – garažai	
1-22	Rezidencijos	275,00
	05 – ūkinis pastatas	
1-23	Sodo namelis / studija / biuras	35,00
1-24	Sodo namelis / pagalbinė patalpa	20,00
	Iš viso:	1350,05

Kavinė
Renginių salė
Rezidencijos
Sodo namelis
Pagrindinė salė / paštas
Argelanderio centro informacija / knygynas / suvenyrų parduotuvė
Pašto muziejus
Komercinės patalpos
Pagalbinės patalpos
WC
Pirkėjai
Kavinių lankytojai
Renginių lankytojai
Muziejų lankytojai
Darbuotojai / moksleiviai / nariai
Turistai
Rezidentai
Preliminari laiptinės vieta
Preliminari lifto vieta

3.3.3.

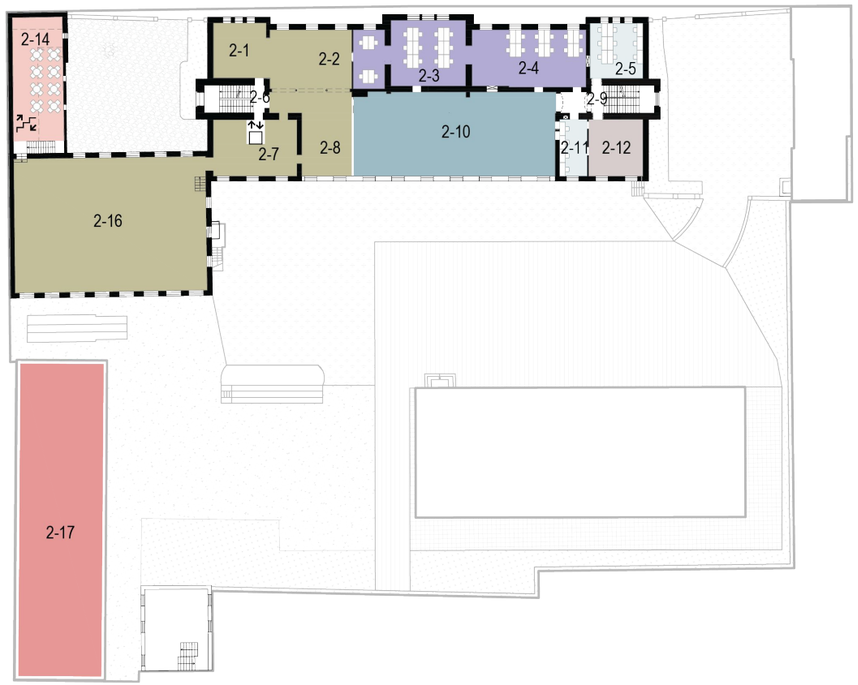
F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras

Antro aukšto planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - pagrindinis korpusas	
2-1	Argelanderio muziejus	31,00
2-2	Argelanderio muziejus	72,30
2-3	Edukacija	52,50
2-4	Edukacija	69,75
2-5	Administracija	31,15
2-6	Koridorius	4,20
2-7	Argelanderio muziejus	50,30
2-8	Argelanderio muziejus	52,20
2-9	Koridorius	5,35
2-10	Bendradarbystės erdvė	175,50
2-11	Administracija	16,75
2-12	WC	32,85
	02 - rytinis korpusas	
2-13	Maitinimas / virtuvė	65,35
2-14	Koridoriai / liftai / laiptinės	1,75
	04 - komutatorius	
2-15	Argelanderio muziejus	275,00
	06 - garažai	
2-16	Rezidencijos	275,00
	07 - ūkinis pastatas	
2-17	Sodo namelis / studija / biuras	55,00
	Iš viso:	1265,95

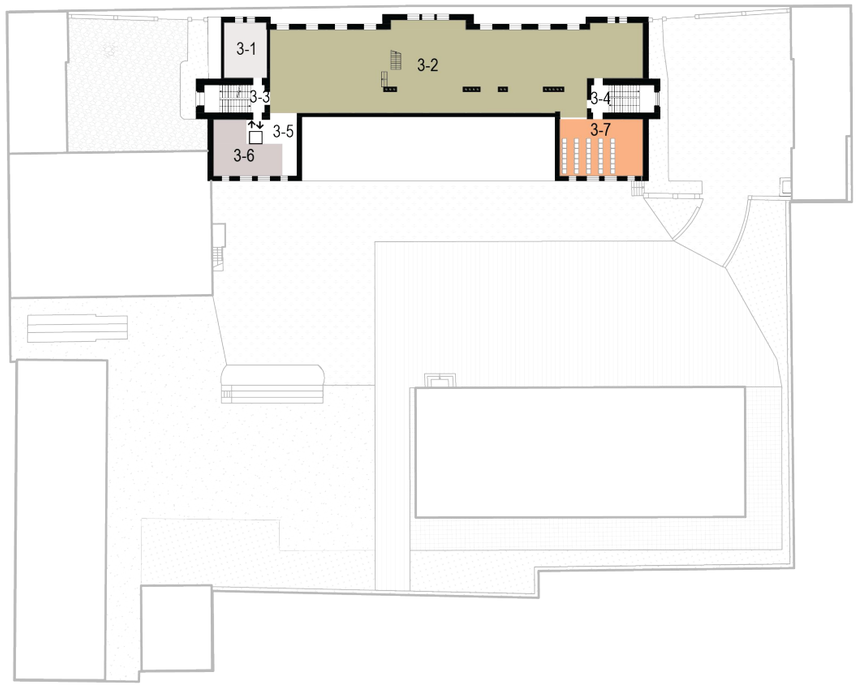
Pastogės planas

Nr.	Funkcija	Plotas, m²
	01 - pagrindinis korpusas	
3-1	Pagalbinė patalpa (kariljono)	25,15
3-2	Eksploratoriumas	285,00
3-3	Eksploratoriumas	31,15
3-4	Koridorius	4,20
3-5	Koridorius	5,35
3-6	WC / koridorius	50,30
3-7	Daugiafunkcė salė	50,50
	Iš viso:	451,65

Kavinė
Rezidencijos
Bendradarbystės erdvė
Administracija
Edukacija
Argelanderio muziejus
WC

Preliminari laiptinės vieta
Preliminari lifto vieta

Daugiafunkcė salė
Eksploratoriumas
WC
Pagalbinės patalpos (kariljono)

Preliminari laiptinės vieta
Preliminari lifto vieta

3.3.3.

F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras

Tarptautinė geroji praktika.
Mokslo ir meno laboratorijos

Tarptautiniai mokslo ir meno laboratorijų pavyzdžiai rodo, jog tokie projektai ar organizacijos skatina skirtingų disciplinų, mokslo ir meno bendruomenių, komunikaciją. Formuojamos platformos tarpdisciplininiams tyrimams vystyti, vykdomi praktiniai projektai laboratorijose, rengiami pristatymai ir renginiai, diskusijos, kviečiančios įsitraukti visuomenę.

Supercollider Gallery x Space for Humanity

Laikina 6 savaičių virtuali rezidencija (2021 m. spalio 11–lapkričio 22 d.), suvedanti menininkus su *Space For Humanity* kosmoso profesionalais, kurie kartu rengia tyrimus ir meninius projektus.

Vykdomos veiklos:
Virtualios menininkų rezidencijos

Arts at CERN / Arts programme at CERN

Arts at CERN yra pirmaujanti meno ir mokslo programa, kuri koncentruojasi į menininkų ir fizikų dialogą didžiausioje pasaulyje dalelių fizikos laboratorijoje.

Vykdomos veiklos:
Menininkų rezidencijos orientuotos į tyrimus (vietoje arba per atstumą), tyrimai laboratorijoje, gamyba, pristatymai, kiti renginiai.

Partneriai:
„Prohelvetia", Barselonos kultūros institutas, „UNIQUA", Didier ir Martine Primat fondas, „Odonata".

The Lithuanian Space Agency (LSA)

17th International Architecture Exhibition, La Biennale di Venezia (2021 m. gegužės 22–lapkričio 21 d.)

The Lithuanian Space Agency (LSA) yra organizacija, kuri tiria erdvės architektūrą ir gravitacinę estetiką. Agentūra sujungia daug skirtingų disciplinų, per erdvės (kosmoso) tyrimus iškelia svarbius klausimus apie visuomenę, politiką, aplinką ir kultūrą.

Tarptautinė geroji praktika.
Simuliaciniai patyrimo elementai kultūros paveldo objektuose

Konceptualiojo meno ir futuristiniai patyrimo elementai istoriniuose pastatuose sukuria ypatingą atmosferą, kai skirtingos tematikos (paveldas ir ateitis) kontrastuoja ir papildo viena kitą. Pavyzdžiai atskleidžia skirtingų temų instaliacijas, įgyvendintas istorinėje aplinkoje.

Julijono Urbono paroda Venecijos architektūros bienalėje „Planeta iš žmonių" Santa Maria dei Derelitti bažnyčia, Venecija, Italija

Ray Bartkus „12 apaštalų" instaliacija Švč. Mergelės Marijos bažnyčios rūsys, Vilnius, Lietuva

„Arts at CERN" kvėpavimo ir elektromagnetinių bangų analogijos projektas, Šv. François bažnyčia, Lozana, Šveicarija

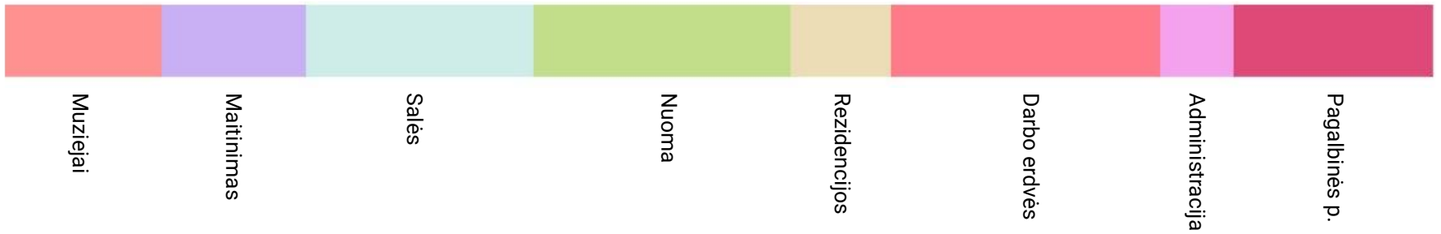
3.4.

Idėjinių alternatyvų apibendrinimas

Funkcijų diagramos

Baltijos meno rezidencijų centras

(Baltic Arts Residency, BAR)

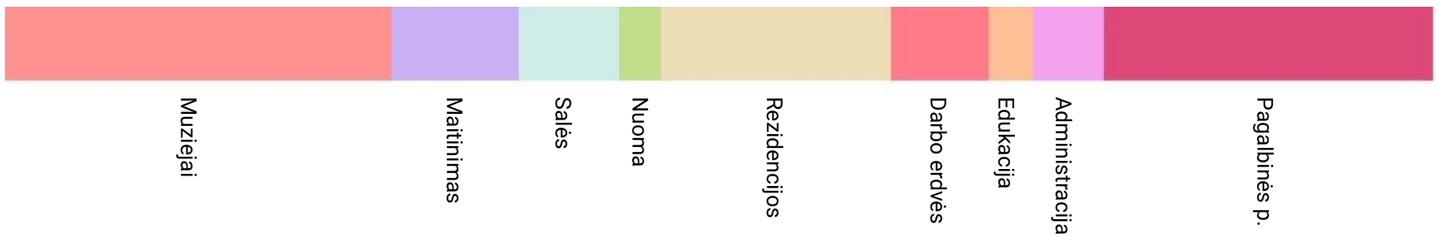
Komunikacijos centras

(Communication Port COPO/ Komunikacijos patyrimas KOPA)

F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras

(F. W. Argelander Center for Arts and Sciences, ACAS)

4. KONCEPCIJOS ĮGYVENDINIMO ALTERNATYVŲ VERTINIMAS

4.1.

Finansinio modeliavimo kriterijai ir kriterijų taikymo prielaidos

Prognozavimo laikotarpis

15 metų, iš kurių 2 metai skiriami investicijoms.

Mokesčiai

Visos investicijų išlaidos, pajamos ir einamosios išlaidos apskaičiuotos be PVM.

Investicijos

Vertinama, kad projekto vykdytojas turės įsigyti pastatą, kurio rinkos vertė yra 1548 tūkst. Eur.

Vertinamų alternatyvų rangos investicijų sumą apskaičiavo Kultūros infrastruktūros centras. Rangos darbų detalizacija pateikiama GS prieduose.

Patalpų įrengimo (baldų ir pan.) kaina apskaičiuota remiantis analogiškų projektų patirtimi ir įvertinant investicijų į 1 kv. m sumą. Daroma prielaida, kad privatūs subjektai, kurie nuomosis patalpas, jas įrengs nuosavomis lėšomis, o viešosios paskirties patalpos bus įrengtos viešojo subjekto iniciatyva ir ši suma įtraukiama į finansinę analizę. Numatomi šie įkainiai:

Pagalbinės patalpos – investicija 50 Eur/1 kv. m

Muziejaus, ekspozicijų, administracijos patalpos – investicija 200 Eur/1 kv. m

Renginių salės – investicija 300 Eur/1 kv. m

Apskaičiuotos šios investicijų sumos pagal alternatyvas:

1 – 7814,761 tūkst. Eur
2 – 7065,549 tūkst. Eur
3 – 7320,870 tūkst. Eur

Detalesnė informacija – SNA skaičiuoklėje (GS 1 priedas)

Reinvesticijos ir investicijų likutinė vertė

Apskaičiuojant investicijų likutinę vertę taikomas tiesinis nusidėvėjimo metodas. Vertinama, kad pastatų nusidėvėjimo laikotarpis – 50 metų, įrangos – 7 metai. Prognozavimo laikotarpiu numatomos reinvesticijos į įrangą.

Apskaičiuotos šios likutinės vertės pagal alternatyvas:

1 – 5419,047 tūkst. Eur
2 – 4869,599 tūkst. Eur
3 – 5048,194 tūkst. Eur

Detalesnė informacija – SNA skaičiuoklėje (GS 1 priedas).

Projekto pajamos

Projekto veiklos pajamas sudaro pajamos, tiesiogiai gaunamos iš vartotojų už prekes ir (arba) paslaugas, kurios sukuriamos įgyvendinant projektą.

Numatomi tokie šio projekto pajamų šaltiniai:

- **Privačios paskirties patalpų nuoma**. Numatoma išnuomoti patalpas privačių juridinių ir fizinių asmenų veiklai. Nagrinėjamos alternatyvos numato skirtingą šios paskirties patalpų plotą: maitinimo, muzikos klubo, biuro patalpos, dirbtuvės, studijos, bendro darbo erdvės. Prognozuojamos pajamos iš šios veiklos priklauso nuo patalpų ploto, taikomas rinkos įkainis 8–10 Eur/1 kv. m. Apskaičiuotos metinės šios veiklos pajamos pagal alternatyvas:

1 – 218,859 tūkst. Eur
2 – 179,100 tūkst. Eur
3 – 131,310 tūkst. Eur

- **Ekspozicijų veikla.** Sukurtoje infrastruktūroje numatoma vykdyti muziejų ir nuolatinių ekspozicijų veiklą. Ji sukurs nuolatinius apmokestinamus lankytojų srautus. Lankytojo bilieto kaina svyruos 2–4 Eur. Lankytojų srautas skirtingoms alternatyvoms apskaičiuotas pagal statistinius duomenis apie lankytojų srautus kitose Klaipėdos miesto muziejų ir ekspozicijų erdvėse.

Apskaičiuotos metinės šios veiklos pajamos pagal alternatyvas:

1 – 70,0 tūkst. Eur
2 – 120,0 tūkst. Eur
3 – 170,0 tūkst. Eur

- **Renginių veikla.** Viešosios paskirties infrastruktūroje ir erdvėse nuolat vyks renginiai: seminarai, teminiai vakarai, koncertai ir pan. Renginių skaičius priklausys nuo infrastruktūros ploto ir yra nevienodas skirtingoms alternatyvoms. Pajamos iš šios veiklos įvertintos darant bendrą prielaidą, kad patalpų nuoma 1 renginiui bus 300 Eur.

Apskaičiuotos metinės šios veiklos pajamos pagal alternatyvas:

1 – 57,6 tūkst. Eur
2 – 43,2 tūkst. Eur
3 – 28,8 tūkst. Eur

Detali pajamų skaičiavimo logika pateikta SNA skaičiuoklėje (GS 1 priedas).

Projekto išlaidos

Projekto išlaidomis pripažįstamos išlaidos, kurios bus papildomai patiriamos įgyvendinus projektą.

Įveiklinta infrastruktūra sukurs papildomų komunalinių paslaugų, infrastruktūros palaikymo, darbo užmokesčio išlaidų, taip pat numatoma skirti lėšų rinkodarai.

- **Komunalinių paslaugų išlaidos.** Jos skaičiuojamos tik tai infrastruktūros daliai, kuri neišnuomota privatiems asmenims.

Elektros energijos išlaidos apskaičiuotos remiantis prielaida, kad 1 kv. m pastato ploto sunaudojama 50 kWh elektros energijos per metus. Elektros energijos tiekimo įkainiai skelbiami https://www.regula.lt/elektra/Puslapiai/tarifai/visuomeniniai-tarifai-eso-galiojantys.aspx

Vandens tiekimo / nuotekų valymo sąnaudos apskaičiuotos prognozinį lankytojų srautą (100 tūkst.) dauginant iš vieno lankytojo suvartojamo vandens kiekio (2 l). Vandens tiekimo ir nuotekų valymo įkainiai skelbiami https://www.vanduo.lt/kainos-2

Šildymo išlaidos apskaičiuojant šilumos poreikį 163,62 kWh/kv. m dauginant iš viešosios paskirties patalpų ploto. Šilumos įkainiai skelbiami https://www.klenergija.lt/wp-content/uploads/2021/07/Silumos-ir-karsto-vandens-kainos-2021-m.-rugpjucio-menesi-1.pdf

Komunalinių atliekų tvarkymo sąnaudos apskaičiuotos pagal pastato plotą. Higienos priemonių krepšelio sąnaudos apskaičiuotos pagal vienu metu pastate esančių lankytojų skaičių (apie 200).

- **Infrastruktūros būklės palaikymo išlaidos.** Apskaičiuota draudimo įmoka sudaro 0,02 proc. nuo pastato vertės. Infrastruktūros geros būklės palaikymo (remonto) išlaidoms kasmet skiriama 0,25 proc. nuo pastato vertės.

4.1.

Finansinio modeliavimo kriterijai ir kriterijų taikymo prielaidos

Projekto išlaidos

- **Darbo užmokesčio išlaidos.** Sukurtos infrastruktūros priežiūrai ir įveiklinimui numatoma sukurti iki 21 etato. Darbo užmokesčio sąnaudos apskaičiuotos taikant vidutinį statistinį darbo užmokestį. Preziumuojama, kad vadovaujančio personalo darbo užmokestis bus 40 proc. didesnis už šį rodiklį, tačiau nekvalifikuoto personalo – 40 proc. mažesnis. Galutinis rezultatas – vidutinis statistinis darbo užmokestis Klaipėdos miesto savivaldybėje.

- Kitos išlaidos. Rinkodarai planuojama skirti 7 proc. pajamų, uždirbamų iš patalpų nuomos privatiems asmenims.

Išlaidų prognozėse taip pat įvertinamos biuro išlaikymo (kanceliarinės, ryšio paslaugos ir pan.) išlaidos.

Apskaičiuotos metinės veiklos išlaidos pagal alternatyvas:

1 – 400,912 tūkst. Eur
2 – 395,227 tūkst. Eur
3 – 396,372 tūkst. Eur

Detali išlaidų skaičiavimo logika pateikta SNA skaičiuoklėje (GS 1 priedas).

Ekonominė nauda

Ekonominė nauda vertinama pagal komponentą „Pasiryžimas sumokėti už lankymąsi kultūros objekte“.

Šis naudos komponentas pasirinktas pagal metodiką „Konversijos koeficientų apskaičiavimo ir socialinio-ekonominio poveikio (naudos / žalos) vertinimo metodika“.

Socialinio-ekonominio poveikio (naudos ir žalos) komponentų pasirinkimas grindžiamas kultūros sričiai būdingais projektais. Identifikuojant juos svarbiausiu informacijos šaltiniu laikytina Kultūros objektų aktualizavimo 2014–2020 m. programa, kuri nustato valstybės investicijų į kultūros paveldo ir infrastruktūros objektus tikslus, uždavinius, prioritetus ir bendruosius bei specialiuosius reikalavimus.

Remiantis šia programa, numatomas kultūros srities investicijas galima skirstyti į dvi pagrindines grupes: 1. investicijas į kultūros paveldo objektus; 2. investicijas į kultūros infrastruktūrą.

Vertinant kultūros paveldo objektų, infrastruktūros naudą tikslinga remtis užsienio patirtimi. Galima rasti gan nemažai studijų bei metodinių dokumentų, kurie aptaria lankytinų objektų socialinę–ekonominę naudą. Minėti dokumentai atskleidžia įprastą praktiką lankytinų objektų naudą vertinti pagal visuomenės pasiryžimą sumokėti už tokių objektų paslaugas.

Pasiryžimo sumokėti koncepcija dažnai siejama su projekto rezultatų vertinimu. Remiantis šia koncepcija, bendra projekto naudos vertė įvertinama sumuojant maksimalias sumas, kurias žmonės pasiryžę mokėti už trokštamus projekto rezultatus. Tokių rezultatų kategorijos gali apimti tiek faktiškai rinkoje parduodamas, tiek ir neparduodamas prekes ir paslaugas. Net jei pirmu atveju vartotojai moka, tarifas gali būti iškreiptas ir neatspindėti nei bendrų produkcijos sąnaudų, nei galimos papildomos socialinės naudos, sukuriamos gaminant tą prekę ar teikiant tą paslaugą. Tipinis pavyzdys yra viešosios arba viešai teikiamos gėrybės, už kurias vartotojai moka subsidijuojamą tarifą (pvz., muziejus dėl nustatytos santykinai žemos kainos negali iš bilietų pajamų padengti investicinių ir veiklos išlaidų). Tokiose situacijose pasiryžimas sumokėti yra geresnis socialinės vertės įvertis nei stebimas tarifas.

Remiantis skaičiavimais numatoma, jog per metus Klaipėdos pašto kultūriniuose renginiuose apsilankys apie 35–45 tūkst. lankytojų, iš kurių: vietiniai – 5 proc., regioniniai – 15 proc., nacionaliniai – 20 proc., užsienio – 50 proc., pėsčiomis atvykstantys vietiniai – 10 proc.

Apskaičiuota komponento nauda pagal alternatyvas (reali vertė):

1 – 17 945,954 tūkst. Eur
2 – 18 145,534 tūkst. Eur
3 – 20 049,140 tūkst. Eur

Detali ekonominės naudos skaičiavimo logika pateikta SNA skaičiuoklėje (GS 1 priedas).

Ekonominės analizės rezultatai

Ekonomiškai naudingiausia pripažįstama alternatyva, kurios sukuriama ekonominė nauda grynąja dabartine verte (EGDV) yra didžiausia. Apskaičiuota EGDV pagal alternatyvas:

1 – 3 951,282 tūkst. Eur

2 – 4 497,617 tūkst. Eur

C – 5 618,493 tūkst. Eur

4.2.

Finansiniai skaičiavimai

Planuojamos išlaidos (biudžeto lėšomis į kultūros paveldo objektus)

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	Mato vnt.	1 varianto kaina, Eur be PVM	2 varianto kaina, Eur be PVM	3 varianto kaina, Eur be PVM
1.	**Nekilnojamasis turtas**		**1 .548 000,00**	**1 548 000,00**	**1 548 000,00**
1.1.	Pastato įsigijimas (išpirkimas valstybės biudžeto lėšomis)	Vnt.	1 548 000,00	1 548 000,00	1 548 000,00
2.	**Statyba, rekonstravimas, kapitalinis remontas ir kiti darbai (valstybės biudžeto lėšomis)**		**5 381 126,92**	**4 672 688,21**	**4 900 264,95**
2.1.	Tvarkyba	Kompl.	4 477 868,58	3 839 117,59	4 044 308,06
2.3.	Inžineriniai tinklai	Kompl.	139 900,83	139 900,83	139 900,83
2.4.	Pritaikymas neįgaliesiems	Kompl.	30 578,51	30 578,51	30 578,51
2.5.	Kiti susisiekimo komunikacijų statiniai	Kompl.	195 770,67	195 770,68	195 770,68
2.6.	Užsakovo rezervas 10 proc.	Kompl.	537 008,33	467 320,59	489 706,87
3.	**Projektavimo, techninės priežiūros ir kitos susijusios paslaugos (valstybės biudžeto lėšomis)**		**525 964,67**	**467 838,33**	**486 510,66**
3.1.	Projektavimo paslaugos (6 proc. nuo SMD)	Kompl.	290 647,12	252 322,06	264 633,48
3.2.	Techninės priežiūros paslaugos (1,4 proc. nuo SMD)	Kompl.	67 817,66	58 875,15	61 747,81
3.3.	Projekto vykdymo priežiūra (0,7 nuo SMD)	Kompl.	33 908,83	29 437,57	30 873,91
3.4.	Taikomieji tyrimai (1 proc. nuo SMD)	Kompl.	48 441,19	42 053,68	44 105,58
3.5.	Archeologiniai tyrimai	Kompl.	85 149,88	85 149,88	85 149,88
4.	Įranga, įrenginiai ir kitas turtas (naudotojų lėšomis)	-	**359 670,00**	**377 022,50**	**386 095,00**
4.1.	Patalpų įrengimas	Kompl.	359 670,00	377 022,50	386 095,00
IŠ VISO Eur be PVM:			**7 814 761,59**	**7 065 549,04**	**7 320 870,62**

4.2.

Finansiniai skaičiavimai

Planuojamos išlaidos

Elektros energijos sąnaudos	14 092,16	13 659,98	15 647,63
Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sąnaudos	2 860	2 860	2 860
Šilumos sąnaudos	13 029,36	12 629,78	14 467,53
Atliekų tvarkymo sąnaudos, kai pastato plotas 4000 kv.m	1 536	1 536	1 536
Higienos priemonių krepšelio sąnaudos	7 200	7 200	7 200
Pastato draudimo sąnaudos	1 491,02	1 337,71	1 386,96
Infrastruktūros remonto sąnaudos	18 637,73	16 721,32	17 336,94
Biuro išlaidos			
Biuro reikmenys	2 400	2 400	2 400
Ryšiai, telekomunikacijos	3 600	3 600	3 600
Iš viso biuro išlaidų	6 000	6 000	6 000
Rinkodaros išlaidos	15 320,13	12 537	9 191,742
Darbo užmokestis			
Vadovas (1 etatas)	15 273,6	15 273,6	15 273,6
Buhalteris (1 etatas)	15 273,6	15 273,6	15 273,6
Administratorius (1 etatas)	15 273,6	15 273,6	15 273,6
Pastatų inžinierius (1 etatas)	15 273,6	15 273,6	15 273,6
Ekspozicijų vadybininkas (2 etatai)	30 547,2	30 547,2	30 547,2
Valytojas (2 etatai)	30 547,2	30 547,2	30 547,2
Apsauginikas (3 etatai)	45 820,8	45 820,8	45 820,8
Kiti etatai (10)	152 736	15 2736	152 736
Iš viso darbo užmokesčio sąnaudų	320 745,6	320 745,6	320 745,6
IŠ VISO IŠLAIDŲ	**400 912,00**	**395 227,38**	**396 372,39**

Pastaba: išsamūs skaičiavimai pateikiami Galimybių studijos 1 priede

4.2.

Finansiniai skaičiavimai

Pagrindiniai pajamų šaltiniai

Numatoma gauti pajamas iš:

- **Bilietų į ekspozicijas pardavimo** (bilieto kaina 2–4 Eur)
- **Ilgalaikės patalpų nuomos** (8–10 Eur už 1 kv. m.)
- **Trumpalaikės patalpų nuomos** (renginiai, konferencijos ir pan.)

Pagrindinės lankytojų grupės	1	2	3
Muziejaus ir ekspozicinių erdvių lankytojai	35 000 vnt.	40 000 vnt.	50 000 vnt.
Renginių skaičius	192 vnt.	144 vnt.	96 vnt.
Renginių salių plotas	618,8 kv. m.	546,5 kv. m.	235,1 kv. m.
Bendras plotas	4 298,55 kv. m.	3 988,4 kv. m.	3 739,55 kv. m.
Pagrindinės pajamos (per metus)			
Patalpų nuoma (ilgalaikė)	218 859 Eur	179 100 Eur	131 310,6 Eur
Pajamos iš renginių	57 600 Eur	43 200 Eur	28 800 Eur
Pajamos iš muziejaus ir ekspozicijų lankymo	70 000 Eur	120 000 Eur	170 000 Eur
Iš viso pajamų:	**346 459 Eur**	**342 300 Eur**	**330 110,6 Eur**

	1	2	3
Bendras patalpų plotas, įsk.	**4 298,55 kv. m.**	**3 988,4 kv. m.**	**3 739,55 kv. m.**
Komercinei nuomai	2 061,7 kv. m.	1 820,15 kv. m.	1 255,8 kv.m.
Viešiesiems poreikiams	2 236,85 kv. m.	2 168,25 kv. m.	2 483,75 kv. m.
Tvarkybos ir remonto kaštai*	**apie 5,38 mln. Eur**	**apie 4,62 mln. Eur**	**apie 4,9 mln. Eur**
Pastatų įsigijimas	**1,548 mln. Eur**		

4.2.

Finansiniai skaičiavimai (tarpiniai skaičiavimai)

Finansinės analizės (FA) rodikliai

	FINANSINĖS ANALIZĖS (FA) RODIKLIAI		1 varianto rodikliai Eur be PVM	2 varianto rodikliai, Eur be PVM	3 varianto rodikliai, Eur be PVM
1.	Finansinė grynoji dabartinė vertė investicijoms, FGDV(I)		-5 460 186,00	-5 032 010,00	-5 323 633,00
2.	Finansinė vidinė grąžos norma investicijoms, FVGN(I)		-3,69 %	-3,85 %	-4,03 %
3.	Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma investicijoms, FMVGN(I)		-2,98 %	-3,08 %	-3,18 %
4.	Finansinis naudos ir išlaidų santykis, FNIS		0,39	0,41	0,39
5.	Finansinis gyvybingumas (realiąja išraiška)		Taip	Taip	Taip
6.	Finansinė grynoji dabartinė vertė kapitalui, FGDV(K)		-5 309 438,0	- 4.977.839,00	- 5 701 187,00
7.	Finansinė vidinė grąžos norma kapitalui, FVGN(K)		-3,37 %	-3,66 %	-4,51%
8.	Finansinė modifikuota vidinė grąžos norma kapitalui, FMVGN(K)		-2,87 %	-3,06 %	-3,52 %

4.2.

Finansiniai skaičiavimai

Ekonominės analizės (EA) rodikliai

	EKONOMINĖS ANALIZĖS (EA) RODIKLIAI	**1 varianto rodikliai, Eur be PVM**	**2 varianto rodikliai, Eur be PVM**	**3 varianto rodikliai, Eur be PVM**
1.	Konvertuota investicijų (A.) GDV	7 059 453,00	6 436 289,00	6 657 384,00
2.	Konvertuota investicijų likutinės vertės (B.) GDV	2 606 654,00	2 342 361,00	2 428 268,00
4.	Konvertuota veiklos išlaidų (D.1.) GDV	3 451 086,00	3 401 008,00	3 410 031,00
5.	Ekonominė grynoji dabartinė vertė, EGDV	3 951 283,00	4 497 617,00	5 618 493,00
6.	Ekonominė vidinė grąžos norma, EVGN	10,55 %	11,89 %	13,25 %
7.	Ekonominės naudos ir išlaidų santykis, ENIS	1,50 %	1,60 %	1,74 %

4.2.

Finansiniai skaičiavimai

Vertinamos alternatyvos/ Vertinami rodikliai

Vertinamos alternatyvos / rodikliai	EGDV	EVGN	ENIS	FGDV(I)	FVGN(I)	FMVGN(I)	FNIS	Finansinis gyvybingumas (realiąja išraiška)	FGDV(K)	FVGN(K)	FMVGN(K)
1	3 951 282,77	10,55 %	1,50 %	-5 460 186,00	-3,69 %	-2,98 %	0,39	Taip	-5 309 438,00	-3,37 %	-2,87 %
2	4 497 617,35	11,89 %	1,60 %	-5 032 010,00	-3,85 %	-3,08 %	0,41	Taip	-4 977 839,00	-3,66 %	-3,06 %
3	5 618 493,34	13,25 %	1,74 %	-5 323 633,00	-4,03 %	-3,18 %	0,39	Taip	-5 701 187,00	-4,51 %	-3,52 %

EGDV – ekonominė grynoji dabartinė vertė
ENIS – ekonominės analizės rodiklis, atskleidžiantis, kiek kartų IP sukuriama ekonominė nauda viršija jam įgyvendinti reikalingas ekonomines išlaidas
EVGN – ekonominė vidinė grąžos norma
FDN – finansinė diskonto norma
FGDV – finansinė grynoji dabartinė vertė
FGDV (I) – investicijų finansinė grynoji dabartinė vertė
FGDV (K) – kapitalo finansinė vidinė grąžos norma
FVGN (I) – investicijų finansinė vidinė grąžos norma
FVGN (K) – kapitalo finansinė grynoji dabartinė vertė
FNIS – finansinis naudos ir išlaidų santykis
GDV – grynoji dabartinė vertė

Finansinio ir ekonominio vertinimo išvada: naudingiausia vystyti trečiąją alternatyvą – F. W. Argelanderio mokslo ir meno centrą.

4.3.

Idėjinių alternatyvų lyginamoji analizė

Idėjinių alternatyvų vertinimas pagal kūrybinių dirbtuvių metu suformuotus idėjinius kriterijus: + – iš dalies tenkina, ++ – tenkina, +++ – pilnai tenkina.

	Baltijos meno rezidencijų centras	Komunikacijos centras	F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras
Idėjinis ir istorinis pastato tęstinumas	+	+++	+++
Idėjinis vientisumas	+++	+++	+++
Gyvybingumas ir aktualumas	++	++	+++
Autentiškumas ir specifiškumas	+	++	+++
Orientacija į inovacijas ir pažangą	+	+++	+++
Interaktyvumas ir patyrimiškumas	+	+++	+++
Erdvės demokratiškumas	++	+++	++
Idėjinis ir urbanistinis integralumas	++	+++	+++
Patrauklumas tarptautiniams partneriams	+++	++	+++
Orientavimasis į vaikus ir jaunimą	+	++	+++

4.3.

Idėjinių alternatyvų lyginamoji analizė

Ekspertinis idėjinių alternatyvų vertinimas

	Baltijos meno rezidencijų centras	**Komunikacijos centras**	**F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras**
Atitikimas idėjiniams kriterijams	16	26	29
Keliamų reikalavimų išpildymas (1– iš dalies išpildo, 2 – išpildo, 3 – visiškai išpildo)	1	3	3
Funkcinė programa (1– iš dalies subalansuota, 2 – subalansuota, 3 – lanksti ir maksimaliai subalansuota)	2	3	3
Architektūrinių intervencijų poreikis (1– didelis, 2 – vidutinis, 3 – minimalus)	1	1	2
Įgyvendinimo prielaidos (1– iš dalies atliepia strateginius prioritetus, 2 – atliepia strateginius prioritetus, 3 – maksimaliai atliepia strateginius prioritetus)	2	2	3
Suminė balų vertė:	**22**	**33**	**40**
Potencialas	Potencialiai stiprins nacionalinius ir tarptautinius meninio bendradarbiavimo ryšius, sudarys sąlygas profesionalios kūrybos produkcijai ir sklaidai, tenkins kūrybai skirtos infrastruktūros poreikį	Potencialiai stiprins ir atskleis Klaipėdos, kaip logistikos ir ryšių bei komunikacijos centro, įvaizdį, įtrauks miesto bendruomenę į aktyvesnį dialogą, sudarys sąlygas susipažinti ir naudotis naujausiomis ryšių ir komunikacijos technologijomis, potencialu pritraukti prioritetinį finansavimą	Potencialiai sukurs Lietuvoje unikalią mokslo ir meno bendradarbiavimo platformą, sudarys sąlygas susipažinti su dar ne iki galo atskleistais istoriniais Klaipėdos ir susijusių asmenybių, reiškinių pasakojimais, bus sukurtas stiprus ir patrauklus lankymo objektas, plačios bendradarbiavimo perspektyvos
Rizikos / trūkumai	Galimai siauresnė auditorija, gali būti neužtikrinamas objekto gyvybingumas ir patrauklumas lankytojams, rizika nepateisinti trumpalaikės nuomos tikslų ir apimčių (išlaikymo rizika)	Greitai senstanti technologinė įranga, kurią reikia nuolat atnaujinti ir prižiūrėti, galimai mažiau aktuali programa suaugusiems, rizika išlaikyti išskirtinumą ir netapti tiesiog dar viena beveide bendradarbystės erdve.	Vizijai įgyvendinti reikalinga stipri ir kompetentinga komanda, kelianti ambicingus tikslus, galimai reikia daugiau laiko įkurti.

REKOMENDACIJA: vystyti F. W. Argelanderio mokslo ir meno centro idėją integruojant kitų idėjinių alternatyvų stipriąsias puses.

5. KONCEPCIJOS DETALIZACIJA

5.1.

Koncepcijos detalizacija: F. W. Argelanderio centro vizija

F.W. Argelanderio žvaigždėlapių kolekcija ir jo garbei pavadinti mėnulio krateris ir asteroidas

F. W. Argelanderis buvo pirmasis astronomas, pradėjęs kruopščiai tirti žvaigždžių judėjimo kitimą. Iki šiandien išlikusi didelė jo žvaigždėlapių ir kitų objektų dokumentų kolekcija. Jis vaizdavo plika akimi matomas Vidurio Europos žvaigždes pagal jų tikrąjį dydį. F. W. Argelanderio žvaigždėlapių kolekcija saugoma Vokietijoje, Skandinavijos šalyse.

F. W. Argelanderis savo atlase „Uranometria Nova“ užfiksavo ir išbraižė žvaigždžių dydžių tarpusavio santykius, matomus plika akimi iš skirtingų Europos taškų. Atlasas pirmą kartą išleistas 1843 m. F. W. Argelanderio vardas mokslo pasaulyje labiausiai žinomas dėl žvaigždžių katalogo „Bonner Durchmusterung“.

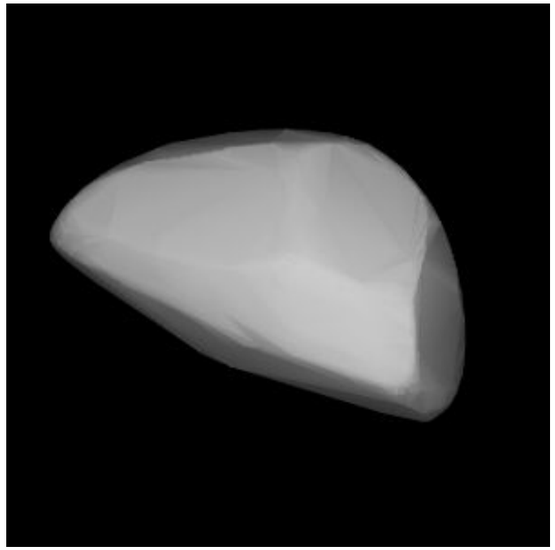
F. W. Argelanderio eksploratoriumo idėja

Eksploratoriumas – tyrimais pagrįsta patirtis, leidžianti lankytojams tyrinėti mokslo, meno ir žmogaus suvokimo pasaulius (Frank Oppenheimer, 1969). Eksploratoriumas puikiai derina meno ir mokslo sintezę, kai per kinetinį meną atskleidžiami sudėtingi mokslo pasiekimai.

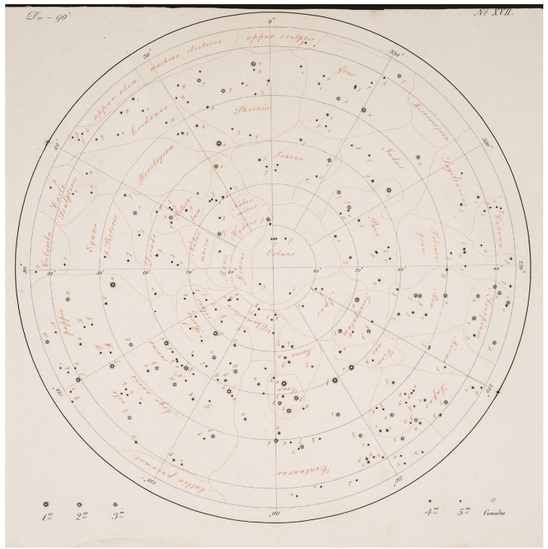
F. W. Argelanderio eksploratoriume būtų galima tyrinėti su jo ir kitomis mokslinėmis veiklomis susijusius dangaus kūnus ir juos interpretuoti per įvairią meninę veiklą, renginius, simpoziumus ir kt.

Mėnulio krateris, pavadintas F. W. Argelanderio vardu

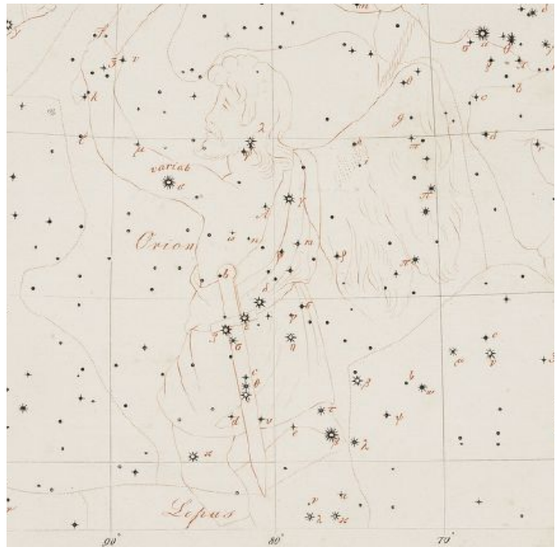
F .W. Argelanderio vardu pavadintas skriejančio asteroido 3d modelis

„Uranometria Nova“ atlaso žemėlapis

„Uranometria Nova“ atlaso žemėlapis

„Uranometria Nova“ atlaso žemėlapis

„Uranometria Nova“ atlaso žemėlapis

5.1.

Koncepcijos detalizacija: F. W. Argelanderio centro vizija

F. W. Argelanderio centro ekspozicija

F. W. Argelanderio centro idėjinė ašis sujungia ekspozicijų turinį – navigaciją, (są)ryšius ir komunikaciją. Keliaudama per pastato aukštus auditorija supažindinama su skirtingomis navigavimo ir komunikacijos priemonėmis per istorinę perspektyvą: nuo rūsio (jūros tematika) kylama aukštyn į žemyninio komunikavimo ekspoziciją ir baigiama pažintimi su astronomija ir kosmonautika palėpės erdvėse.

Ekspozicinės rūsio erdvės

Rūsio erdvėse įkuriama jūrinės navigacijos ekspozicija, idėjiškai susieta su Klaipėdos, uostamiesčio, istorija. Vandens kelių ekspozicijoje demonstruojami jūrlapiai ir jų sudarymas, supažindinama su navigacine vandens kelių sistema, jūreivių navigavimo žvaigždėmis technika ir F. W. Argelanderio žvaigždėlapių reikšme jūrinei navigacijai. Pateikiama medžiaga apie švyturius, jų paskirtį, tipus, lokacijas. Pristatomos šiuolaikinės ir ateities navigavimo technologijos. Galimi ekspozicijos partneriai – Lietuvos jūrų muziejus, Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija.

Ekspozicinės pirmo ir antro aukštų erdvės

Pirmo ir antro aukšto reprezentacinės pašto pastato erdvės skirtos žemyninių komunikacijos priemonių ekspozicijai. Istorinė linija – pašto kelias, Klaipėdos centrinio pašto istorija ir pirminės pastatų komplekso funkcijos. Ekspozicija supažindina su telegrafo, telefono, radijo technologijomis, informacijos kodavimo sistemomis – tuo, kas padeda komunikuoti ir perduoti informaciją. Ekspoziciją papildo šiuolaikinės komunikacijos eros pasakojimas – informacijos perdavimo priemonės, jų įtaka visuomenei, informaciniai karai ir pan. Galimi ekspozicijos partneriai – AB Lietuvos paštas, Klaipėdos ir LCC universitetai.

Ekspozicinės palėpės erdvės

Ekspozicinės palėpės erdvės atiduodamos dangaus kūnams pažinti. Istorija pasakoja apie F. W. Argelanderio asmenybę, jo reikšmingiausius profesinius pasiekimus ir įtaką astronomijos mokslui. Ekspozicijoje pristatomas kosmonautikos mokslas, Lietuvos ir Baltijos regiono indėlis. Pateikiamos patyriminės, meninės ekspozicijos astronomijos ir kosmonautikos tematika. Galimi ekspozicijos partneriai – Lietuvos etnokosmologijos muziejus, Meno ir mokslo laboratorija, Lietuvos kosmoso biuras, Šiuolaikinio meno ir mokslo centras, Klaipėdos kultūrų komunikacijų centras, Lietuvos kosmoso agentūra, VU, Bonos universiteto Argelanderio astronomijos institutas ir pan.

5.1.

Koncepcijos detalizacija: F. W. Argelanderio centro vizija

Auditorijos sąrašas sudarytas pagal siūlomos koncepcijos funkcinę ir veiklų programą bei Lietuvos ir užsienio analogų pavyzdžius.

Auditorijos tipai	**Auditorijos grupės**	**Auditorijos poreikiai**
Lankytojai	Ikimokyklinio amžiaus vaikų grupės	Galimybė lankytis parodose, renginiuose Galimybė dalyvauti miesto planavimo procesų pristatymuose ir miesto renginiuose Galimybė susipažinti su Klaipėdos centrinio pašto komplekso architektūros paveldu Galimybė susipažinti su F.W. Argelanderio asmenybe, pašto veiklos istorija, navigacijos, ryšių ir komunikacijos priemonėmis Galimybė susipažinti su mokslo reiškiniais per menines instaliacijas, patyrimų ekspozicijas Galimybė dalyvauti edukaciniuose užsiėmimuose, kūrybinėse dirbtuvėse, naudotis kūrybai pritaikyta infrastruktūra Galimybė naudotis pastate teikiamomis viešosiomis ir komercinėmis paslaugomis (kavinė, knygynas, suvenyrai, informacija ir t. t.) Galimybė apsistoti kūrybinėse rezidencijose (laikino apgyvendinimo paslauga)
	Moksleiviai	
	Šeimos su vaikais	
	Organizuotos grupės	
	Pavieniai lankytojai (Klaipėdos miesto svečiai, įskaitant užsieniečius)	
	Pavieniai lankytojai (Klaipėdos miesto gyventojai)	
Naudotojai	Kūrėjai (menininkai, architektai, dizaineriai, kuratoriai, kūrybininkai)	Galimybė organizuoti / kuruoti parodas ir renginius, vykdyti projektinę veiklą Galimybė dalyvauti rezidencijų programose, naudotis kūrybai pritaikyta infrastruktūra
	Miesto bendruomenių atstovai	Galimybė naudotis erdvėmis ir infrastruktūra vystomų projektų pristatymui, viešinimui
	Verslo įmonės	Galimybė nuomotis patalpas savo veiklai (ofisams, kavinei ir pan.)
	Nevyriausybinės organizacijos	Galimybė organizuoti parodas, renginius, dirbtuves, pristatymus, vykdyti projektinę veiklą
	Universitetai	Galimybė organizuoti atviras paskaitas miesto centre, naudotis centro ištekliais, vykdyti tarpsritinius projektus
	Studentai	Galimybė naudotis studijų erdvėmis, kūrybine infrastruktūra
	Tyrėjai	Galimybė dalyvauti tyrimų programose, specializuotuose renginiuose, atskirų sričių projektuose, naudotis darbo studijų ir dirbtuvių infrastruktūra
	Leidėjai	Galimybė pristatyti ir knygyne parduoti leidinius

Pažymėtina, kad pastatas pritaikomas įvairių specialių poreikių turintiems asmenims, kurie galės naudotis šio projekto rezultatais, kaip ir kitos tikslinės grupės. Jų poreikiai (mokymasis ir atradimas, pasyvus pasitenkinimas, atsistatymas, socialinė sąveika, saviraiška ir savęs aktualizavimas) yra tokie patys, kaip ir aukščiau lentelėje išvardintų tikslinių grupių (šie asmenys priklauso vienai ar kelioms išvardintoms tikslinėms grupėms), todėl jie neišskiriami į atskirą tikslinę grupę.

5.2.

Koncepcijos detalizacija: F. W. Argelanderio centro struktūra ir galimi valdymo modeliai

Galima centro struktūra:
Administracija – 3, patalpų nuoma – 1, muziejinė veikla (kuratoriai) – 2, F. W. Argelanderio centras (projektų vadovai) – 2, Renginių skyrius – 2, rezidencijų programa – 2, viešieji ryšiai – 2, edukacija – 2, infocentras ir parduotuvė – 2, techninė pagalba – 3, kūrybos centras – 2. Iš viso 23 žmonės. Esant poreikiui, galima papildomai samdyti laisvai samdomus darbuotojus (projektinei veiklai).

Galimos juridinės formos:

	Valstybinė biudžetinė įstaiga (esama)	**Valstybinė biudžetinė įstaiga (nauja)**	**Savivaldybės biudžetinė įstaiga (esama)**	**Savivaldybės biudžetinė įstaiga (nauja)**	**Valstybės ir savivaldybės viešoji įstaiga (nauja)**
Privalumai	Neišpūstas administracinis aparatas, stabili veikla, lengvesnė startinė pozicija. Turtas gali būti suteiktas patikėjimo teise, tai leidžia užsiimti subnuoma ir gauti papildomų pajamų.	Klaipėdos regione trūksta nacionalinio / valstybinio lygio kultūros įstaigų, todėl valstybinio centro įsteigimas užtikrintų tolygesnę kultūros raidą regione. Analogiško mokslo ir meno centro nėra. Būtų atlieptos nacionalinės kultūros strategijos gairės, užtikrintas stabilumas, galimai didesnė veiklos kokybės kontrolė.	Klaipėdos miesto savivaldybė turi kelias pavaldžias biudžetines įstaigas, kurios temiškai siejasi su koncepcija, bet artimiausia būtų KKKC. Kitos galimos: MLIM, KTIC. Centras galėtų veikti kaip padalinys su specializuota programa, nedidinant administracinio aparato. Dabartinė biudžetinė įstaiga galimai greičiau perimtų valdyti turtą patikėjimo teise. Tai gali būti pereinamojo laikotarpio sprendimas. Savivaldybės lygmens įstaigai lengviau vystyti kompleksinius miesto projektus, derinti veiksmus tarpusavyje.	F. W. Argelanderio mokslo ir meno centras – unikalus, analogų neturintis projektas su specifine veiklos pakraipa ir kompleksine veiklos programa, todėl savarankiškos naujos įstaigos steigimas būtų privalumas. Biudžetinės įstaigos statusas užtikrina stabilumą, galima gauti papildomų pajamų iš patalpų nuomos, nes turtas valdomas patikėjimo teise. Savivaldybės lygmens įstaigai lengviau vystyti kompleksinius miesto projektus, derinti veiksmus tarpusavyje.	Viešoji įstaiga veikia daug lanksčiau, lengviau užtikrinti konkurencingą aplinką darbuotojams. Paprasčiau ir lanksčiau administruoti. Daugiau centrinės valdžios dėmesio projektui.
Trūkumai / iššūkiai	Pagal planuojamą veiklos koncepciją, funkciškai artimiausia įstaiga būtų LNDM, tačiau, pasak pirminių apklausų, ji nemato plėtros galimybių artimiausiu metu. Kitų įstaigų veikla yra per daug svetima, netikslinga dirbtinai plėsti ją, nes trukdytų kokybiškai centro veiklai. Fiksuotas etatų skaičius ir atlygis, mažiau administravimo lankstumo.	Naują valstybinę biudžetinę įstaigą galima steigti tik pagrindus, kad nėra biudžetinių įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti ir kad tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su viešosios įstaigos veiklos tikslais. Valstybinės biudžetinės įstaigos įkūrimas gali užtrukti iki 2 metų ir ilgiau. Fiksuotas etatų skaičius ir atlygis, mažiau administravimo lankstumo.	Numatoma centro programa yra labai kompleksinė ir specifinė, todėl gali būti sudėtinga vystyti projektą kuriai nors dabartinei biudžetinei įstaigai. Kad centras sėkmingai veiktų, reikia kryptingo ir dėmesio reikalaujančio veikimo. Projekto sėkmė stipriai priklauso nuo politinių ciklų, kyla rizika, kad jo vystymas strigs neapibrėžtam laikui pasikeitus politinei situacijai. Galimai mažesnė veiklos kokybės kontrolė nei valstybinių įstaigų. Fiksuotas etatų skaičius ir atlygis, mažiau administravimo lankstumo.	Naujos biudžetinės įstaigos steigimas trunka ilgiau, sprendimas tvirtinamas miesto tarybos sprendimu. Projekto sėkmė stipriai priklauso nuo politinių ciklų, kyla rizika, kad jo vystymas strigs neapibrėžtam laikui pasikeitus politinei situacijai. Galimai mažesnė veiklos kokybės kontrolė nei valstybinių įstaigų. Fiksuotas etatų skaičius ir atlygis, mažiau administravimo lankstumo.	Finansinio skaidrumo, kontrolės stoka, komplikuotas teisinis reglamentavimas, privaloma užtikrinti viešosios įstaigos planuojamų veiklos rodiklių sąsajas su atitinkamos ministrui pavestos valdymo srities ar strateginiais ir (arba) veiklos tikslais. Mažiau palaikoma finansiškai, daugiau finansinių rizikų, ribotos teisės disponuoti turtu (negalima pernuomoti ar perleisti tretiesiems asmenims).

REKOMENDUOJAMA: objektą patikėjimo teise perduoti Klaipėdos miesto savivaldybės naujai steigiamai biudžetinei įstaigai. Pereinamu laikotarpiu objektas gali būti laikinai patikėjimo teise perduotas esamai savivaldybės įstaigai (KKKC, KTIC, MLIM ar kt.). Naujai steigiama biudžetinė įstaiga teiktų viešąsias kultūrines paslaugas. Pagrindinė veiklos kryptis: meno ir mokslo pažinimas, muziejinė veikla. Pagrindinės Įstaigos funkcijos: planuoja, organizuoja, komplektuoja ir eksponuoja meno parodas; inicijuoja ir įgyvendina kitus meno ir mokslo sąveikos projektus; specialiai šiems projektams užsako sukurti meno kūrinius; organizuoja seminarus, paskaitų ciklus, konferencijas ir kitus renginius, kuriuose analizuojama meno ir mokslo sąveika; rengia susitikimus su meno kūrėjais, mokslininkais, tyrėjais; kaupia ir skleidžia informaciją apie Klaipėdą, komunikacijos miestą, pristato navigacines sausumos ir vandens priemones, nagrinėja istorines ir šiuolaikines komunikacijos, ryšių priemones; rengia, leidžia ir platina tiriamuosius, edukacinius, informacinius ir reklaminius leidinius, publikacijas, susijusius su F. W. Argelanderio asmenybe, jo pasiekimais, mokslu; rengia ir įgyvendina meno edukacijos projektus, sudaro sąlygas švietimo įstaigoms rengti mokinių ir studentų praktinius šiuolaikinio meno edukacijos užsiėmimus; bendradarbiauja su Lietuvos ir užsienio valstybių mokslo ir meno centrais, muziejais ir kitomis meno įstaigomis ir organizacijomis, pristato šiuolaikinį Lietuvos meną užsienyje; organizuoja meno ir tyrėjų rezidencijos programas; atlieka kitas teisės aktuose numatytas funkcijas.

5.3.

Koncepcijos detalizacija: galimi projekto įgyvendinimo etapai

2021	2022	2023–2024	2024–2025	2025
Klaipėdos centrinio pašto kompleksas paskelbiamas kultūros paminklu	LRV nutarimu kompleksas patikėjimo teise perduodamas Klaipėdos miesto savivaldybei	Architektūrinis konkursas	Kapitalinis remontas	Komplekso veikla
Kompleksas traukiamas į valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą	Atliekami skubūs techninių apsaugos priemonių įrengimo darbai (KIC)	Papildomi tyrimai		
Kompleksas paimamas valstybės nuosavybėn teisingai atlyginant AB Lietuvos paštui	Rengiama detali veiklos koncepcija	Projektavimo darbai		
	Steigiama nauja Klaipėdos savivaldybės biudžetinė įstaiga abra restruktūrizuojama esama	Įstaigos veiklos planavimas		
	Rengiamas komplekso įveiklinimo investicijų projektas			
	*2018 m. parengti stogų tvarkybos projektai (galioja 5 metus)			

PASTABA: pateikti etapai yra preliminarūs, jų įgyvendinimo laikas priklauso nuo sprendimus priimančių institucijų, todėl gali kisti.

6. REKOMENDACIJOS

6.1.

Bendrosios rekomendacijos

1. Rekomenduojama pripažinti Klaipėdos centrinio pašto kompleksą valstybinės reikšmės kultūros paminklu, įtraukti į Valstybinės reikšmės istorijos, archeologijos ir kultūros objektų sąrašą ir perimti turtą iš AB Lietuvos paštas valstybės reikmėms teisingai atlyginant.

2. Rekomenduojama pereinamuoju laikotarpiu pagal LRV nutarimą perėmus turtą valstybės žinion perduoti kompleksą Lietuvos kultūros ministerijai ir pavesti Kultūros infrastruktūros centrui atlikti pastatų būklės stabilizavimo, tvarkybos ir remonto darbus. Atsižvelgiant į avarinę kai kurių pastatų būklę, rekomenduojama šiuos darbus atlikti prioritetine tvarka skiriant tam reikalingų lėšų.

3. Rekomenduojama kuo skubiau stabilizuoti pastatų būklę pirmenybę teikiant pagrindinio korpuso bokšto ir stogo tvarkymui, pasinaudojant 2018 m. parengtais ir tebegaliojančiais stogų tvarkybos projektais.

4. Rekomenduojama Klaipėdos centrinio pašto rūmų komplekse kurti daugiafunkcę kultūros erdvę – F. W. Argelanderio mokslo ir meno centrą su stipriai išreikštomis muziejinėmis, renginių, rezidencijų funkcijomis, kurios įprasmina istorinį palikimą ir ugdo pažangią ateities visuomenę.

5. Rekomenduojama valstybės biudžeto lėšomis sutvarkius pastatą Klaipėdos miesto savivaldybei tapti pagrindine komplekso operatore ir veiklų vykdytoja. Kadangi veikia kariljonas, miestiečiai stipriai tikisi viešų funkcijų ir galimos sinerginės komplekso įstaigų veiklos, būtina įprasminti Klaipėdos, kaip susisiekimo mazgo, įvaizdį.

6. Kadangi svarstytos alternatyvos finansiškai neatsiperka, tačiau kuria socioekonominę naudą, **rekomenduojama kompleksą vystyti valstybės biudžeto ir Klaipėdos savivaldybės biudžeto lėšomis, pasitelkiant kitus projekto partnerius ir rėmėjus.**

7. Rekomenduojama steigti naują savivaldybės biudžetinę įstaigą, kuriai patikėjimo teise būtų perduotas Klaipėdos centrinio pašto kompleksas. Naujoji įstaiga būtų atsakinga už objekto valdymą, vystymą ir veiklų vykdymą.

6.2.

Rekomendacijos

Komplekso ryšys su aplinka ir Liepų gatvės humanizavimas

- **Humanizuoti Liepų gatvės profilį** kai kur atsisakant automobilių stovėjimo vietų ir sukuriant geresnes sąlygas judėti bemotorėms transporto priemonėms ir pėstiesiems. Priešais pagrindinį Klaipėdos centrinio pašto įėjimą išplatinus šaligatvį sukurti reprezentacinę erdvę.
- Aktualizuoti Liepų gatvę kaip svarbią **kultūros objektų ašį,** sujungiant esamas ir naujai kuriamas kultūros įstaigas.
- **Pirmiesiems** Liepų gatvės pastatų **aukštams**, įskaitant ir centrinio pašto komplekso, sukurti galimybę išsiplėsti į lauko erdves ir taip aktyvuoti gatvę.
- Įveiklinant komplekso kiemą ir humanizuojant Liepų gatvę svarbu numatyti galimas **automobilių stovėjimo vietas** aplink komplekso teritoriją. Galimai įmanomas daugiafunkcis jų naudojimas kieme skirtingu paros metu.
- Kurti sinerginius aplinkinių viešųjų erdvių ryšius, sujungti **pašto komplekso ir Laikrodžių muziejaus kiemus.** Galima sujungti gyvenamųjų namų ir Klaipėdos valstybinio muzikinio teatro kiemus.
- Stiprinti įėjimą iš Danės gatvės, pėsčiųjų taku iš Liepų gatvės sujungiant pašto kvartalą ir **Danės upės** krantinę.
- **Stiprinti ir įprasminti komplekso įėjimus, pasitelkiant vietokūros, ženklinimo** (ang. *wayfinding*) ir mažosios architektūros elementus.

Funkcinis komplekso ir kiemo įveiklinimas

- Įprasminti kompleksą kaip skirtingas istorines epochas, skirtingų laikotarpių architektūrą ir įvairių kultūrų įtakas **reprezentuojantį architektūrinį objektą**.
- Užtikrinti **idėjinį ir istorinį** komplekso ir vietos tęstinumą, pabrėžiant funkcinę paskirtį – komunikaciją, ryšius ir navigaciją.
- Aktualizuoti ir pozicionuoti Klaipėdos centrinį paštą **nacionaliniu ir tarptautiniu lygmenimis**, įveiklinant aktualiomis kultūrinėmis funkcijomis, išryškinant Klaipėdos istoriją ir geografinę padėtį.
- Formuoti naujus **turistų srautų** maršrutus ir įtraukti Klaipėdos centrinio pašto kompleksą į lankomų objektų tinklą.
- Kurti **daugiafunkcę** veiklų programą, kuri užtikrintų sociokultūrinį ir ekonominį aplinkinių kvartalų gyvybingumą.
- Užtikrinti Klaipėdos kultūros tęstinumą ir įvairumą, pritaikyti komplekso patalpas kūrybinėms darbo erdvėms, meno rezidencijoms, kurti **kultūros, mokslo ir verslo** bendradarbiavimo galimybę.
- Aktualizuoti ir meninėmis, funkcinių veiklų priemonėmis plėtoti **kariljono veiklą.**
- Formuoti ambicingą komplekso programą, kurios veiklos išsiskirtų ir ypač orientuotųsi į jaunimą ir šeimas.

Komplekso pastatų architektūros vystymo galimybės

- Skaitmenizuoti ir parengti archyve saugomos **projektinės medžiagos ir tyrimų apžvalgą**.
- Parengti papildomus **architektūrinius, archeologinius ir konstrukcinius tyrimus.** Parengti detalius trimačius **fotogrametrinius matavimus**. Atlikti gaisrinės rizikos vertinimą.
- Koreguoti detaliojo plano sprendinius tikslinant žemės naudojimo būdus, užstatymo tankio ir intensyvumo parametrus.
- **Pritaikyti** kultūros paveldo objektą naujai funkcijai. **Rekonstruoti** garažo ir kiemo pastatus numatant šiuolaikinius architektūrinius sprendinius istorinėje aplinkoje. Pagal galimybes rekomenduojama komutatoriaus pastate įrengti pusiau požeminį aukštą, kuris sukurtų naujų universalaus dizaino principus atitinkančių ryšių su kiemo erdve.
- Atlikus papildomus tyrimus įrengti **vertikalius ryšius** liftu ir tiesiogiai patenkant į pagrindinį ir vakarinį korpusus, komutatoriaus pastatą.
- Atlikus papildomus tyrimus **pritaikyti bokšto vidaus erdves kariljonui lankyti**.
- Pagal galimybes **prijungti** prie Klaipėdos pašto stoties statinių komplekso (24819) **Danės g. 23A pastatą,** kuris istoriškai buvo pašto pastatų komplekso dalis.
- **Eksploatuoti šildymo sistemas** iki pastatų remonto. Pagal poreikį atnaujinti.
- Parengus papildomus tyrimus ir suderinus pritaikymo gaires su Kultūros paveldo departamentu, bendradarbiaujant su AB „Telia Lietuva“ surengti **atvirą architektūrinį konkursą** bendrai Klaipėdos pašto stoties **statinių ir sklypo pritaikymo** vizijai sukurti.

Komplekso valdymas ir vystymas

- Komplekso teritoriją **vystyti etapais**. Pereinamuoju laikotarpiu taikyti trumpalaikio įveiklinimo priemones, kad kuo greičiau kompleksas būtų atvertas visuomenei.
- Ieškoti **projekto partnerių** pagal detalizuojamą idėjinę alternatyvą, neapsiribojant Klaipėdos miesto resursais.
- Sudaryti tarpinstitucinę **darbo grupę**, kuri **organizuotų** kompleksą valdančios **įstaigos steigimą**.
- Jungtis į **kultūros tinklus** vietiniu ir tarptautiniu lygmenimis.
- Klaipėdos pašto istoriją atskleisti per trumpalaikes instaliacijas, kurios pratintų lankytoją prie besikeičiančio komplekso, leistų eksperimentuoti daug neinvestuojant.
- Ieškoti **privačių partnerių** eksperimentinėms ir ekspozicinėms erdvėms vystyti.
- Rekomenduojama aktyviai bendradarbiauti su sklypo bendrasavininke **„Telia“,** ieškoti naujų sklypo naudojimo galimybių ir pagal galimybes kartu vystyti rekomenduojamą komplekso įveiklinimo koncepciją.
- **Leisti suinteresuotai bendruomenei imtis iniciatyvų:** organizuoti talkas, įvairius renginius. Suburti stiprų savanorių branduolį, kuris taptų šios teritorijos ambasadoriumi.

Naudojami šaltiniai

Objekto urbanistinė ir sociokultūrinė analizė

LR statistikos departamentas, Lietuvos statistika https://www.stat.gov.lt/

Lenkijos statistikos departamentas, Statistics Poland https://stat.gov.pl/en /

Klaipėdos miesto savivaldybės kultūros 2017–2030 metų strategija, 2017

KEPS Klaipėda 2030: ekonominės plėtros strategija ir įgyvendinimo veiksmų planas, 2018

STR 2.06.04:2014 Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai, 2014

Klaipėdos miesto bendrasis planas, rengiamas*,* 2021

Culture in 2019, Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland. Varšuva, Krokuva, Lenkija, 2020

KEKS Klaipėda – Europos kultūros sostinė 2022: Susitikimų vieta paraiška, Klaipėdos miesto savivaldybė, 2016–2017

Klaipėda iD, https://klaipedaid.lt

Objekto architektūrinė analizė

Jonas Tatoris, *Klaipėdos centrinis paštas. Istoriniai tyrimai*. Klaipėda 1989

Teritorijos tarp H. Manto, Liepų, J. Karoso ir Danės g. detalusis planas, 1999-10-21, TPD registracijos Nr. T00027657

Klaipėdos miesto bendrasis planas, 2007-04-05, TPD registracijos Nr. T00028124

Klaipėdos miesto bendrasis planas, rengiamas*,* 2021

Nekilnojamojo turto registro pažyma

Žemės sklypo planas

Valstybinės žemės nuomos sutartis

Kadastro duomenų byla

Kultūros vertybių registras

BĮ Kultūros infrastruktūros centras *Kauno ir Klaipėdos paštų pastatų būklės vertinimas*

Klaipėdos centrinio pašto, Liepų g. 16, Klaipėdoje, pašto stoties statinių komplekso (24819) tvarkybos darbų projektai, 2017–2018

7. PRIEDAI

1. Projekto skaičiuoklės
2. Išplėstinė rinkos apžvalga
3. Teisiniai klausimai